

Karlheinz Deschner

GOD AND THE FASCISTS

The Vatican Alliance with
MUSSOLINI, FRANCO, HITLER,
AND PAVELIĆ

Karlheinz Deschner

A photograph of St. Peter's Basilica in Rome, Italy, silhouetted against a vibrant red and orange sunset sky. The dome is illuminated from within, and the sky transitions from a deep red at the horizon to a lighter, hazy orange at the top.

GOD AND THE FASCISTS

The Vatican Alliance with
MUSSOLINI, FRANCO, HITLER,
AND PAVELIĆ

GOD AND THE FASCISTS

The Vatican Alliance with
MUSSOLINI, FRANCO, HITLER,
AND PAVELIĆ

Karlheinz Deschner

 Prometheus Books

59 John Glenn Drive
Amherst, New York 14228-2119

Eldonita 2013 fare de Prometheus Books

Dio kaj la Faŝistoj: La Vatikana Alianco kun Mussolini, Franco, Hitler, kaj Pavelić redaktita fare de Peter Gorenflos, tradukita fare de Richard Pepper—First English Translation. Kopirajto © 2013 de Peter Gorenflos. Unue eldonita oktobron 1965 de Hans E. Günther Verlag, Stutgarto, kun originala germana titolo, Mit Gott und den Faschisten, de Karlheinz Deschner, © Karlheinz Deschner. oktobro 1965 de Hans E. Günther Verlag Stuttgart.

Ĉiuj rajtoj rezervitaj. Neniu parto de ĉi tiu eldonaĵo povas esti reproduktita, stokita en retrovsystemo, aŭ transdonita en ajna formo aŭ per iu ajn rimedo, cifereca, elektronika, mekanika, fotokopiado, registrado, aŭ alie, aŭ transdonita per la Interreto aŭ retejo sen antaŭa skriba permeso. de la eldonejo, krom en la kazo de mallongaj citaĵoj enkorpigataj en kritikaj artikoloj kaj recenzoj.

Kovrildezajno de Nicole Sommer-Lecht
Kovraj bildoj © 2013 Media Bakery; bildo de Francisco Franco © Bridgman
Art Library/Peter Newark Pictures

Demandoj estu adresitaj al

Prometeo Libroj

59 John Glenn Drive

Amherst, New York 14228-2119

VOĈO: 716-691-0133 • FAX: 716-691-0137

WWW.PROMETHEUSBOOKS.COM

17 16 15 14 13 5 4 3 2 1

La Biblioteko de Kongreso katalogis la presitan eldonon jene:

Deschner, Karlheinz.

[Mit Gott und den Faschisten. la angla]

Dio kaj la faŝistoj: la Vatikana alianco kun Mussolini, Franco, Hitler, kaj Pavelic / de Karlheinz Deschner ; tradukita en la anglan fare de Richard Pepper.

paĝoj cm

Inkluzivas bibliografiajn referencojn kaj indeksojn.

ISBN 978-1-61614-837-9 (pbk.)

ISBN 978-1-61614-838-6 (ebook)

1. Faŝismo kaj Katolika Eklezio. 2. Pio la 11-a, Papo, 1857-1939. 3. Pio XII, Papo, 1876-1958.
I. Titolo.

BX1377.D413 2013

282.09'04—dc23

2013022365

Presite en Usono de Ameriko

Por Lena kaj Steff Kager
kaj ĉiuj bonaj paganoj

Por Else kaj Sepp Schmidt
kaj ĉiuj bonaj kristanoj

"Estas malnova, laŭ tempa kutimo de la Sankta
Patrino Preĝejo uzi la Diablon en la servo de
Dio!"

—Upton Sinclair

CONTENTS

Antaŭ parolo de la Redaktoro al la Eldono de 2013

Antaŭ parolo al la Originala 1965 Eldono

Ĉapitro 1: La Vatikano kaj Itala Faŝismo

Antaŭ historio

La Komencoj de Kunlaboro inter Vatikano kaj Faŝismo

La Unua Servo

La Lateranaj Paktoj

La Reago de la nazioj al la "Repaciĝo" kun la Faŝistoj

La Abisina Milito - kun Papa Aprobado kaj la Kompleta Subteno
de la Itala Alta Pastraro

Preskaŭ la Tuta Itala Episkopejo Subtenis la Faŝistan Atakon
"Ave Maria"

Ĉapitro 2: La Vatikano kaj la Hispana Enlanda Milito

La Kaŭzoj

Ekde la Fondiĝo de la Respubliko ĝis la Ekapero de la Milito

Germanio kaj Italio de Hitler Helpis al la Katolikaj Ribelantoj Venki

La "Kara Filo" de la Papo - Sindonema Amiko de Hitler

Helpo de Rusio por la Respubliko

Koncerne la "kristanan" krucmiliton kontraŭ la "senpiaj Ruĝecoj"

Respublikanaj Krimoj kaj la Martira Legendo de la Eklezio

La Krimoj de la Francoj Ribelantoj

Franco kaj Vatikano

"Paco en Ordo, Honoro kaj Bonfarto" - Pio la 12-a

Ĉapitro 3: Vatikano kaj Hitlera Germanio

Nacisocialismo Alprenas potencon

La Ebliga Akto

La Katolikaj Partioj Dissolvis Sin sur Ekleziaj Ordoj

La Konkordato kun Hitlera Germanio

Ĉiuj germanaj episkopoj vokis Kunlaboron kun Hitler en 1933 ĉar la Vatikano
Deziris Ĝin

Ĉefaj katolikaj teologoj ankaŭ subtenis Hitler

La Supozebla vickapro: germana "Milieu Catholicism"

1. Sub Hitler, la Germanaj Episkopoj Neniam Protestis kontraŭ Li aŭ
Lia Sistemo
2. La Germanaj Katolikaj Martiroj sub Hitler Estas Atestantoj kontraŭ
la preĝejo

La "Leono de Münster"

La germanaj (kaj, post 1938, Ankaŭ la aŭ straj) katolikaj episkopoj
Apogis Unu el la Plej Grandaj Krimuloj en Monda Historio kun
Kreskanta Intenseco ĝis la Finjaroj de la Dua Mondmilito

Episkopo von Galen Rajtigas la "Ĵuron al la Flago" kiel Promeson de
Fideco al Hitler

La Germanaj Episkopoj Apogis Hitler Eĉ Pli Intense dum
la Milito

La Fleksebla Kardinalo Faulhaber (aŭ , Kiel Travivi por Du).
Mil jaroj)

Resumo de la prelato Neuhäusler

La Germana Katolika Gazetaro Ankaŭ Propetis por la Milito de Hitler

Mallonga Flanka Rigardo ĉe la Germana Protestantanta Eklezio en tiu de Hitler
Reich

Ĉapitro 4: La Vatikano kaj la Dua Mondmilito

Kion Pacelli Deziris?

La Germana Invado de Ĉeĥoslovakio

Dancig

La Germana Invado de Pollando

La "Klopodoj por fari pacon" de la Papo kaj la Eniro de Italio en la Militon

La Germana Invado de Norvegio kaj la Okupo de la
Nederlando, Belgio, kaj Francio

Pli Proksima Alligiteco al la Venka Führer

La Germana Invado de Sovetunio

Papa Politiko en la Finjaroj de la Milito

La Turniĝo de la Romkatolika Eklezio post la Malvenko de Germanio

La Protektanto kaj Ŝildo de la Faŝistoj ĝis la Fino

Ĉapitro 5: La Vatikano kaj la Kroataj Abomenaĵoj

La papofico kaj Balkanio ĝis la Unumondo-Milito

La Minaco de Pacelli

Papa Beno por Krimuloj

"Plua Laboro"

Eĉ la germanoj protestis

Koncentrejo kaj Caritas

La Agoj de la Ustaŝa Estis Agoj de la Eklezio

La Ĉefrolo de la Franciskanoj

La Primato de la Kroataj Katolikoj, Ĉefepiskopo D-ro Stepinac, Ankaŭ
Apogis la Murdintojn

La Plej Sangovida Krimulo de Ĉiuj Satelitlandoj Estis
Protektita kaj Benita de la Katolika Eklezio Ĝuste ĝis la Fino

Ĉu la Papo Sciis Nenion?

Apendico

Diskuto pri la Kritika Eklezia Historio de Karlheinz Deschner,
Abermals krähte der Hahn (Kaj Denove la Koko-Skipo) en Die Tat,
Zuriko

Abermals krähte der Hahn kiel reviziite fare de teologoj

Abermals krähte der Hahn kiel reviziite fare de Rationalists and Free
Religia

Aliaj Recenzoj

Notoj

Bibliografio

FOREWORD BY THE EDITOR TO THE 2013 EDITION

Kial, post preskaŭ kvindek jaroj, estu represo de la verko Dio kaj la faŝistoj de Karlheinz Deschner (Mit Gott und den Faschisten)?

Ĉar ĝi estas tre topika. Ĉar ĝi estas, plene maljuste, en danĝero de esti forgesita. Ĉar ĝi interrompas procezon de subpremado, aŭ pli bone, ja la intencan politikon de misinformado, plenumita de Vatikano. Ĝi memorigas nin pri la kunlaboro de Vatikano ne nur kun Hitler, la plej granda krimulo de ĉiuj tempoj, sed ankaŭ kun Mussolini, Franco kaj la malmulte konata Pavelić, la faŝisma gvidanto en Kroatio, kiu, kune kun kardinalo Stepinac, respondecis pri la koncentriĝo kaj mortkoncentrejo de Jasenovac, pri kies ekzisto nur malmultaj homoj scias hodiaŭ.

Ĉar la reto de mensogoj ŝpinitaj de Vatikano estas elmontrita. De jardekoj ĝi klopodas poziciigi sin kiel kontraŭ-Hitler-rezistan organizon, kvankam laŭ kardinalo Faulhaber, Pio la 12-a estis "la plej bona amiko, ja, la sola amiko de la nova Reich komence", precipe en la malstabila komenca fazo de Nacisocialismo, kiam la historio povis preni tute alian direkton! Ĉar ĝi ne estas moda libro, kiu servas laŭ modan opinion pro kaŭzoj de loĝado sed prezentas kaj resumas historiajn faktojn precize kaj tre detale kaj eltiras konkludojn kompreneblajn por ĉiuj. Daniel Jonah Goldhagen klare konsideras necesan citi Deschner entute en sia libro *A Moral Reckoning: The Role of the Catholic Church in the Holocaust*, malgraŭ Deschner povi disponigi multe pli da informoj uzante multe malpli inkon preskaŭ kvardek jarojn pli frue. Kaj ĉar ankaŭ estas ekscite legi, kiel romano sed kie ĉiu linio estas la vero kaj ĉiu leganto estas konsiderinde pli inteligenta kaj lumigita post legi ĝin ol li aŭ ŝi estis antaŭe kaj ankaŭ povas esti ŝokita vidi la amplekson de la kunlaboro inter la nazioj, ĉiuj faŝistoj, kaj la Vatikano! Resume, ĉar ĝi elmontras historian mensogon. La mensogo de la katolika rezistado.

Ni ne forgesu, ke estis la Franca Revolucio, kiu montris al la Katolika Eklezio kie estas ĝiaj limoj kaj per tio ĉeestigis ĝian feŭdan povon —kvankam, bedaŭrinde, nur duonkore. Sed tamen, la Hispana Inkvizicio ne kondamnis la lastan herezulon — la lernejan instruiston Caetano Ripol — al morto ĉe la pendumiloj, sekvita de "simbola forbruligo", ĝis la 26-an de julio 1826, preskaŭ duonjarcenton post kiam la Bastille estis sturmita! Post la revolucio, la trupoj de Napoleono okupis la Papajn Ŝtatojn fine de la 18-a jarcento—kiu

estiĝis el sangaj militoj kaj estis legitimita per falsa dokumento, la tielnomita Donaco de Konstantino - arestita Pio la 6-a, kaj prenis lin al Valence kiel kaptito. La Viena Kongreso restarigis la Vatikanan Ŝtaton denove en 1815 kun reduktita teritorio, sed en 1870, post la okupado de italaj trupoj, ĝi finfine malaperis en la nova itala ŝtato. La respondeculoj tiam estis ekskomunikitaj

... kaj ne povus zorgi malpli.

La kreskanta potenco de la burĝaro, la evoluo de la eŭropaj naciaj ŝtatoj, la emancipiĝomovado, la natursciencoj kaj la progreso per teknologiaj evoluoj ĉiam pli devigis Katolikismon sur la malantaŭan piedon en la dua duono de la deknaŭa jarcento — ĝi provis senespere, kaj vane, por preni la batalon kontraŭ "moderna raciismo" kun la unua Vatikana Koncilio kaj restarigi la sieĝitan papan aŭ toritaton per la dogmo de neeraripovo. Sed la tempo estis kontraŭ katolikismo. Sub Bismarck, preskaŭ du mil katolikaj pastraroj estis malliberigitaj aŭ donitaj grandajn monpunojn en la Kulturkampf ("batalo de la kulturoj") por enmiksiĝo en ŝtataferoj; Usono rompis diplomatajn rilatojn kun Vatikano la 28-an de februaro 1867 (kaj ne restarigis ilin ĝis 1984 sub Ronald Reagan). La "Romia Demando" estiĝis: Kiel la Sankta Seĝo povus esti savita de fina, kaj tiutempe antaŭ videbla, falo? Kiel kaj per kies helpo oni povus restarigi ĝian iaman potencon? Tiun problemon pligrandigis la kresko de la decidite kontraŭ klerikala laborista movado post la fiasko de la unua mondmilito, kiu sin dediĉis al la klerismo kaj la principo de egaleco.

Jen la deirpunkto de la libro Dio kaj la faŝistoj de Karlheinz Deschner. La celo de ĉi tiu nova eldono, eldonita de Prometheus Books, estas certigi, ke ĝi ne estu forgesita. Kun riĉeco de detaloj, historie fondita, kaj per minado de grandega nombro da fontoj, ĝi pravas, ke post la unua mondmilito oni kaptis la ŝancon turni la historion reen kune kun la altiĝantaj faŝismaj movadoj. Pro timo de venko de la laborista movado tra Eŭropo — laŭ la sovetia modelo — Vatikano, kune kun la reakciaj posedantaj klasoj kaj iliaj dungosoldatoj — la faŝistoj — eniris aliancon, kiu celis certigi la ekziston de ambaŭ. Tiu ĉi malsankta katolika alianco kun la supozeble pli malgranda—faŝisma—malbono kondukis al la plej granda katastrofo en la homa historio: la Dua Mondmilito kaj la Holokaŭsto.

Post kiam la katolika partio "Partito Popolare" estis dissolvita fare de Pio la 11-a, la kurio pavimis la vojon por Benito Mussolini kaj itala Faŝismo. Kiel rekompenco, ili ricevis — per la Lateranaj Paktoj — la Vatikanan Ŝtaton reen, suverenan, majestatan konstruaĵon, kvankam reduktitan en grandeco, kaj la monstran sumon de unu miliardo da liroj en ŝtatobligacioj kaj 750 milionoj da liroj en kontantmono. Ĉi tiuj aktivaj

formis la bazon de la Vatikana Banko, kiu estas sub strikta observado de la usonaj kontrolaj aŭtoritatoj hodiaŭ pro siaj malhonestaj, suspekto pri monlavado kaj proksimeco al la mafio.

Kaj Vatikano helpis la naziojn al potenco laŭ ĝuste la sama ŝablono kaj sub la samaj premisoj. La Katolika Centra Partio - la plej maljuna partio en Eŭropo gvidita fare de Prelato Kaas, proksima amiko de kardinalo ministro por eksteraj aferoj Eugenio Pacelli, la vickomandanto de la papo - konsentante kun la Ebliga Akto de la 24-an de marto 1933, kaj tiam dissolvante sin malbaris la vojo por Hitler. La posta diktaturo ekfunkciigis la katastrofon. La historia mensogo, ke neniu tiutempe sciis, kun kiu ili traktis, estas klare kontraŭ pruvita de Karlheinz Deschner. Ĉar la unuaj koncentrejoj estis konstruitaj antaŭ la Ebliga Leĝo - ne por la judoj ĉe tiu punkto, sed por politika opozicio - bazaj civitanaj rajtoj estis suspenditaj kaj la bojkoto de judaj entreprenoj, kuracistoj, kaj advokatoj estis postulita. Mein Kampf de Hitler ne povis esti nekonata al Eugenio Pacelli: la sama Eugenio Pacelli kiu estis la papa nuncio en Berlino ĝis 1929 ("la plej informita diplomato en Germanio") kaj poste faris karieron en Vatikano, unue kiel kardinala sekretario. de ŝtato, tiam kiel papo. Papo Pio XII. Li, kiu havis la reputacion de esti elstara fajngustulo kaj amiko de Germanio, rikoltis la fruktojn de tiu kunlaboro la 20-an de julio 1933, en la formo de la konkordato kun Nazia Germanio. Tiu ĉi traktato laŭ internacia juro ankoraŭ havas konstitucian statuson en la Federacia Respubliko Germanio ĝis hodiaŭ (Artikolo 123.2 de la Germana Baza Leĝo). Ĝi reguligas la amikecajn rilatojn inter la Sankta Seĝo kaj la Germana Regno; sub ĝi estis enkondukita ŝtata religia edukado, kun statuso egala al tiu de la aliaj instruitaj fakoj, la pago de salajroj de instruistoj pri religia edukado al episkopoj fare de la ŝtato el publikaj impostspezoj estas garantiita kaj eklezia imposto kolektita de la ŝtato—al tio. tago, oni rimarku — nova fenomeno, kiu devis havi vastajn sekvojn. Laboristoj devas publike deklari sian religian konfesion, perdante sian antaŭ e konstitucian rajton silenti tion, kaj dungantoj estas devigataj partopreni en la kolekto de la eklezia obolo. Eklezia ŝtato naskiĝis! La Hitler-konkordato signifis ke la roboj de la pastraro ricevis la saman protekton kiel armeaj uniformoj, pastroj estis sendevigitaj anticipe de militservo - ili sciis kio venas - la dissolvo de la Centra Partio estis retrospektive pravigita kaj multe pli.

Karlheinz Deschner priskribas kiel la kunlaboro de la germana episkopejo kun la nazioj - kio povis okazi nur kun la aprobo de la kurio - daŭris ĝis la fino de la Dua Mondmilito, kiel vikarioj, pastroj kaj episkopoj preĝis por Hitlera Regno ĉiudimanĉe ĉie. la tero, kiu ankaŭ estis reguligita en la konkordato (Artikolo 30), kaj agitita favore al la milito, kiel preĝejoj kaj katedraloj estis ornamitaj per svastikoj sur la Hitlero.

naskiĝtago, kaj la papa nuncio persone gratulis la Führer, plena de fiero, pro sia kvindeka naskiĝtago en 1939 — duonjaron post la Kristalnokto! En la tiel nomata eklezia lukto, kiu supozeble estis la esprimo de eklezia rezisto, la eklezio staris nur por siaj propraj intereso, neniam kontraŭ Hitler, neniam kontraŭ la milito, kaj neniam por la juda loĝantaro.

Kaj eĉ post la milita malvenko de Nazia Germanio, Vatikano helpis al altrangaj naziaj funkciuloj fuĝi al Sudameriko kun la helpo de la ratlinio, per kiu Mengele, Eichmann kaj multaj aliaj krimuloj evitis la justecon de la Aliancanoj.

Pri kio revis Benedikto la 15-a, Pio la 11-a kaj Pio la 12-a? Ili revis pri katolika kontinenta Eŭropo en unuiĝinta milita batalo kontraŭ la sendia Sovetunio, tiel degenerita kiel eble jam estis pro la influo de Stalin (legu Arno Lustigers Stalin kaj la judoj: La Ruĝa Libro). Ili revis pri la fino de ortodokseco, la fino de komunismo kaj la katolikiĝo de Rusio. Kaj de neŭ trala, anglikana Britio kaj neŭ trala Usono. Ĉar armea konflikto ene de la okcidenta tendaro igis la rezulton de la milito neantaŭ videbla. Post la milita malvenko de Francio, ĉi tiu sonĝo ŝajnis esti bone atingebla, kaj en 1940 la tuta mondo estis konvinkita, ke Hitler venkos la militon. La realigo de la sonĝo de la kurio, kun la helpo de Hitler, venis en ilian tenon.

Ni lernas de Karlheinz Deschner, kiel la invado de Sovetunio la 22-an de junio 1941 estis malkaŝe bonvenigita, ne nur de la germana episkopejo, kaj kiel senlima estis ilia entuziasmo por Hitler kaj agitadoj kontraŭ Rusio. Kaj Pio la 12-a — kiu supozeble faris tro malmulte kontraŭ Hitler kaj diris tro malmulte — en radioparolo unu semajnon poste parolis pri "lumradioj, kiuj levas la koron al grandaj, sanktaj atendoj: granda braveco kaj kuraĝo defendi la fundamentojn de la kristana kulturo. kaj optimisma espero por ilia triumfo", per kiu li intencis esprimi, laŭ ambasadkonsilisto Menshausen, la esperon, ke la grandaj oferoj postulataj de ĉi tiu milito ne estos vanaj kaj, se la Providenco tion dezirus, kondukos al venko super la bolŝevismo. En ĉi tiu "milito inter mondkonceptoj", kiu estis tiom sopirita de la katolikoj kaj kiun Hitler ankaŭ nomis ĝin, la holokaŭsto estis rigardata kiel speco de flanka damaĝo. Eble eĉ estis sekreta sento de kontento pro la du mil jaroj de kristana kontraŭ judismo. Ĉu Hitlero ne jam koketis, en aprilo 1933, antaŭ altaj katolikaj funkciuloj - kiel Deschner raportas - kaj tre al ilia ĝojo, ke lia "traktado de la juda demando" estis nur daŭrigo de mezepoka katolika tradicio?!

Ĉiukaze, la papo neniam kondamnis la naziajn pogromojn kontraŭ la judoj, eĉ ne kiam la judoj estis rondigitaj antaŭ liaj okuloj, por tiel diri, kaj forportitaj. La hodiaŭa devastigita ideo de jud-kristana okcidento baziĝas sur sinkretismo trompo.

La Vatikano estis eĉ pli profunde implikita en faŝismaj krimoj en Kroatio, kie la franciskanoj ludis ĉefrolon en la abomenaĵoj tie faritaj, kiuj estis tiel brutalaj ke eĉ la germanoj plendis. Ante Pavelić, la gvidanto de la kroataj Faŝistoj, nomita la Ustaŝa, elpensis la sloganon ke triono de la ortodoksa populacio de Jugoslavio devus esti perforte konvertita, triono forpelita, kaj la alia triono murdita. Sepcent kvindek mil serboj viktimiĝis de tiu ĉi reĝimo kun klerikala helpo, kaj ofte post brutala torturo, same kiel 80 procentoj de la judoj en Jugoslavio. La primato de la kroataj katolikoj, ĉefepiskopo d-ro Stepinac, kunlaboris kun Pavelić de la unua minuto ĝis la lasta. Post lia konvinkiĝo kiel militkrimulo, la Ustaŝa gvidanto sukcesis eskapi, komence al Sudameriko, kun la helpo de la ratlinio. Li estis akompanata de la iama kontaktilo inter la kroata ĉefepiskopo Stepinac kaj Vatikano, la pastro Krunoslav Draganović, kiu respondecis interalie pri la deportado de judoj kaj serboj dum la milito kiel "reloĝiga oficiro" kaj poste estis unu de la ĉefaj figuroj en la organizo de la ratline. Li poste fuĝis al Hispanio de Franco, kie li trovis rifuĝon en franciskana monaĥejo en Madrido. Tiu ĉi militkrimulo mortis la 26-an de decembro 1959 kaj ricevis la benon de la Sankta Patro sur sia mortolito. Stepinac estis la nura ĉefkleriko kiu estis almenaŭ parte alportita al justeco por siaj faroj. La puno: deksezjara malliberigo kun punlaboro. Post ses jaroj da malliberigo, li frue estis liberigita. La hodiaŭaj teologoj povas aserti, ke ĉi tiu verdikto baziĝis sur "miskompreno".

Sed ne estas miskompreno, ke Yad Vashem malakceptis la obscenecon de peto por doni al li la titolon kaj honoron de "Justulo inter la Nacioj" dufoje, en 1970 kaj 1994. Li estis beatigita de papo Johano Paŭlo la 2-a en 1998.

En sia resumo ĉe la fino de la libro, Karlheinz Deschner diras, en 1965, "Se oni konsideras la sintenon de Eugenio Pacelli al la politiko de Mussolini, Franco, Hitler kaj Pavelić, apenaŭ ŝajnas troigo diri: Pio XII estas verŝajne pli kulpigita ol iu alia papo estis dum jarcentoj. Li estas tiel evidente implikita en la plej abomenindaj abomenaĵoj de la faŝisma epoko, kaj tial de la historio mem, kaj rekte kaj nerekte, ke ne estus surprize, konsiderante la taktikojn de la romia eklezio, se li estus enkanonigita."

Kaj nun la beatigo jam iras, malpli ol kvindek jarojn poste!
Se Hitler estus gajninta la militon, oni povas aldoni, tiam li supozeble jam delonge atingus la samajn katolikajn honorojn.

Kaj la subteno de Franco de Vatikano en la Hispana Enlanda Milito —kaj antaŭe— estas ankaŭ temo de ĉi tiu rekompensa libro, tiu ĉi neanstataŭ ebla fonto de informoj.

Ni nun revenu al la nuntempo, al la konstituciaj frapaj efikoj de la kunlaboro de la eklezio kun Faŝismo en Germanio. Oni devas nur kompari ĉi tiun proksiman interrilaton inter eklezio kaj ŝtato, ĉi tiun ankoraŭ pluvivan germanan eklezian ŝtaton—kiu, laŭ la Vajmara Konstitucio kaj la federacia konstitucio de Germanio, neniam devus esti permesita—kun la konstitucioj de Francio kaj Usono, en kiu la apartigo de eklezio kaj ŝtato estas klare kondiĉita. Tiam evidentiĝas kiom malproksima Germanio hodiaŭ estas de esti moderna demokratio. Ĝi estas lando, en kiu la eklezioj, surbaze de regionaj konkordatoj, havas lokojn en ĉiuj radio- kaj televidaj dissendaj konsilioj, en preskaŭ ĉiuj gazetaj redakcioj, en sennombraj aliaj influaj institucioj, kaj — iuj tute malkaŝe, aliaj bone kaŝitaj — ĉe la leviloj de potenco. Tiam evidentiĝas, kiajn amasajn favorojn Hitler kaj Mussolini faris al Vatikano kun ĉi tiu speciala respondo al la romia Demando, kun la restarigo de ĝia ŝtatiĝo, ĝiaj havaĵoj, kaj ĝia publika influo, kiuj estis en stato de dissolvo en la dua duono de la deknaŭa jarcento. Kaj je kia kosto por la resto de la mondo!

La libro de Karlheinz Deschner estas grava kontribuo al klerismo, juvelo por ĉiu, kiu serĉas historian veron; ĝi estas kontraŭ veneno al la historia mensogo de katolika rezisto al Adolf Hitler kaj donas fundamentan kontribuon al la nuna debato pri la rehabilitado de la Frateco de Pio (frontita de Richard Williamson, kiu neis la holokaŭston), la planitan beatigo de Pio la 12-a, la skandalo ĉirkaŭ la Vatikana Banko, la reenkonduko de la Sankta Vendreda Propeto, kaj la rolo de Vatikano en la mondo ĝenerale.

Kiu serĉas la historian fadenon de Ariadna en la labirinto de la eklezia heteronomio, neniu iros sen la libro Dio kaj la faŝistoj de Karlheinz Deschner. Mi, en ĉi tiu momento, rekomendus al ĉiu, kiu deziras ekscii pli, multajn historiajn tavolojn pli profunde, ekzemple pri la historiaj originoj de kristanismo, la bonegan centran verkon de Hyam Maccoby *The Mythmaker: Paul and the Invention of Christianity* (1986). , en kiu li pruvas, ke kristanismo ne baziĝas sur la juda Jesuo sed sur la greka Paŭlo, kiu verkis tre virulencan mitan miksaĵon de gnozo, misteraj kultoj kaj la rakonto de Jesuo kaj, tial, komencis du mil jarojn da kristana kontraŭ-judismo, kiu kulminis per la holokaŭsto.

La alia Ariadna fadeno el la religia labirinto —la subjektiva, "psikologia"—troveblas de ĉiu, kiu serĉas ĝin en Sigmund Freud (ekz. Totemo kaj tabuo, La estonteco de iluzio, Moseo kaj monoteismo), kaj pli precipe en la pionira studo de religio de Fritz Erik Hoevens, "'Bhagwan' Rajneesh kaj la Dilemo de iu Humana Religio" en *Mass Neurosis Religion*, publikigita fare de Ahriman International,

kiu nun ankaŭ estas kreditita kun la reeldono de la ĉefverko de Deschner Dio kaj la faŝistoj. Ambaŭ aŭ toroj klarigas, kiom malgranda estas la okulo de la kudrilo, tra kiu la homa socio devas trairi, se la celoj de klerismo, racio, libereco, la principo de egaleco kaj maksimuma feliĉo por la maksimuma nombro da homoj devas fariĝi realo, kiom da homoj. arkaikaj kaj tamen realaj potenconstrukturoj devas esti rompigitaj por atingi tion.

La interesita leganto konvinku sin pri la aktualeco de ĉi tiu libro preskaŭ kvindek jarojn post la unua eldono de Dio kaj la Faŝistoj . Ĝi estas ekscite verkita kaj literatura atingo de unua rango.

Noto de la redaktoro: Krampoj indikas redakciajn ŝanĝojn faritajn de aŭ Karlheinz Deschner aŭ mi.

Peter Gorenflos

Berlino, Germanio

PREFACE TO THE ORIGINAL 1965 EDITION

Dum almenaŭ la kunlaboro de la eklezio kun la nazia reĝimo fariĝis pli komuna scio en la lastaj tempoj — preskaŭ kvaronjarcento post la evento estas sufiĉe malfrua, mi devus diri — ankoraŭ multaj rondoj ne konscias, ke la katolika hierarkio sisteme subtenis ĉiujn Faŝismajn ŝtatojn ekde iliaj komencoj kaj tial portas grandan respondecon pri la morto de sesdek milionoj da homoj.

La kunlaboro de Vatikano kun Faŝismo jam komenciĝis en 1922, eĉ antaŭ la fama "Marŝo sur Romo", kiun Mussolini mem, kiel estas sciata, partoprenis en la dormanto el Milano, kaj kondukis al la Dua Mondmilito per la Lateranaj Paktoj kaj la atako kontraŭ Abisinio, kiu estis brila sukceso, efektivigita kun la helpo de bildoj de la Madono kaj venenaj gasoj.

En Hispanio, la episkopoj, ankaŭ subtenataj de la papo, alvokis kristanan "kruciĝon" kontraŭ la laŭ leĝe elektita respublika registaro jam en 1933, krucmilito ĉe kies avangardo batalis la trupoj de la pagana Hitler kaj la ateisto Mussolini de 1936 ĝis 1939. , same kiel la 150 000 mahometanoj de Franco kaj la Fremdaj legioj — ilia devizo estis "Vivu la morto! Malsupren inteligentecon!"

En Germanio, la kunlaboro de Vatikano kun Hitler komenciĝis, verŝajne, antaŭ la "potencpreno", sed ĉiukaze rekte poste kaj kulminis ne en 1933/34 sed, malgraŭ la lukto inter la eklezio kaj la ŝtato, la tiel- nomita Kirchenkampf (kiu estis batalita preskaŭ ekskluzive por pure katolikaj interesoj) ne ĝis la mezo de la milito, post la atako kontraŭ Sovetunio, pri kiu la katolika eklezio pasie sopiris, kiel la reciprokaj paŝtistaj leteroj de la germana kaj Aŭstraj episkopoj, kiuj neniam povus esti skribitaj sen kuria aprobo, pruvas.

Dum la rilato de Pio la 11-a kaj Pio la 12-a al Mussolini, Franco, kaj Hitler estas diskutita en la unuaj tri ĉapitroj, la finaj du traktas la konduton de la Vatikano en la Dua Mondmilito kaj papa politiko en Jugoslavio, kie de 1941 ĝis 1945 , ankaŭ kun la plena subteno de la katolika pastraro, 299 ortodoksaj eklezioj estis detruitaj, 240,000 ortodoksaj serboj perforte konvertitaj al Katolikismo, kaj proksimume 750,000 ortodoksaj kristanoj, ofte post brutala torturo, estis murditaj; cetere, tio ne iĝis konata en germanlingvaj landoj ĝis 1962, kiam ĝi estis elmontrita en kelkaj rondoj almenaŭ de mia eklezia historio, *Abermals krähte der Hahn* (Kaj Denove la Koka Ŝipano).

Mi reprenis la temon esploritan en la fina parto de tiu verko denove kaj pligrandigis precipe la sekciojn pri Itala Faŝismo, la Hispana Enlanda Milito kaj la Kroata abomenaĵo. Sed la ĉapitroj pri Hitlera Germanio kaj la Dua Mondmilito estis reviziitaj. Do ĉi tio ne estas nur nova libro en aspekto.

Tamen, kiam mi rimarkas ĉiujn distordojn kaj mensogojn per kiuj mia eklezia historio estis kalumniata—legu pars pro toto la recenzon de la protestanta vikario Wolfgang Hammer en la apendico—mi certas, ke la mensogoj daŭros. Kion alian farus krom silenti en la plej bona kazo? Aŭ por silentigi min.

Sed kalumnioj de eklezio, kiu ne nur persekutis kaj buĉis milionojn en la Mezepoko sed "ripete" kaj "plej insiste" subtenis verŝajne la plej grandan krimulon de ĉiuj tempoj en la dudeka jarcento; kiu en 1933 "ne forprenus de li la potencojn de la Eklezio je ajna prezo", sed male, volis havigi ĉiujn por sia "granda disvolva laboro", kiu en 1935 "strikte [malakceptis] ajnan agon aŭ pozicion prenitajn kontraŭ la ŝtato de ĝiaj membroj" kaj ankaŭ promesis "subteni la reganton de la Germana Regno per ĉiuj necesaj rimedoj" en 1936, kiu, unu jaron antaŭ la eksplodo de la milito, akompanis la "laboron de Hitler por la estonteco kun siaj plej altaj benoj". Kaj, kiam la milito komenciĝis, la eklezio ordonis al la katolikaj soldatoj "fari sian devon pro obeemo al la Führer kaj esti pretaj oferi sian tutan personon", kio sekvis lian invadon de Sovetunio en 1941 "kun kontento" kaj asertis: "Ni plurfoje[!], kaj en la somera paŝtista letero, alvokis niajn kredantojn plenumi sian devon kun lojaleco, stari firme kuraĝe, labori en volo oferi kaj batali per ĉiuj fortoj[!] en la servo de nia popolo en la plej seriozaj tempoj de milito", nur por kondamni Hitleron kaj la naziojn tuj kiam ili kolapsis. Nu, mi konsideras kalumnion de tia preĝejo kiel honoro.

Mi ŝatus danki ĉiujn legantojn al kiuj mi estas ligita per la lukto kontraŭ mensogo kaj barbareco pro ilia partopreno en mia laboro kaj ilia helpo en ĝia disvastigo.

THE VATICAN AND ITALIAN FASCISM

"Ni ĉiam memoros kun dankemo tion, kio okazis por la avantaĝo de la religio en Italio, eĉ se la bonfaroj faritaj de la partio kaj la reĝimo ne estis pli malgrandaj - efektive, ili eĉ eble estis pli grandaj."

- Pio la 11-a, 1931

1

"Via ekscelenco! La pastroj de Italio alvokas super via persono, via laboro kiel la restaŭristo de Italio kaj fondinto de la Reich kaj la Faŝisma registaro la benon de la Sinjoro kaj eternan aŭ reolon de roma saĝeco kaj virto, hodiaŭ kaj eterne. Duce! La servantoj de Kristo, la patroj de la kamparanaro honoras vin lojale. Ili benas vin. Ili ĵuras lojalecon al vi. Kun pia entuziasmo, per la voĉo kaj koro de la homoj, kiujn ni vokas: salutitu la Ducon!"

—Pastro Menossi, la 12-an de januaro 1938, Palazzo Venezia, al kiu eniris sepdek du episkopoj kaj 2340 pastroj.

kriante: "Duce! Duce! Duce!"

2

PREHISTORO

"Ĉio temis pri teraj kaj provizoraj aferoj, pri reĝoj kaj regnoj, provoj kaj disputoj. Apenaŭ ajna diskuto pri spiritaj aferoj estis permesita."

—Episkopo Jakob von Vitry, en la dektria jarcento

3

La kompatinda Filo de Homo posedis nenion, sur kio li povis meti sian kapon. Kaj liaj disĉiploj devus elparoli la evangelion sen mono en siaj zonoj. Li nur permesus al ili promenon bastonon kaj sandalojn, laŭ Marko.⁴ Laŭ Mateo kaj Luko, li eĉ malpermesis tiujn.⁵ La biblia Jesuo postulas la

4

5

rezigno de ĉiuj havaĵoj, kaj en la primitiva⁶ kristana komunumo, kie liaj instruoj kaj la stilo de lia komuna vivo kun liaj disĉiploj devis havi la plej daŭran efikon, ekzistis ankaŭ pli ol sugesto de komunismo aŭ, kiel Troeltsch diras, la religia komunismo de amo. Kaj la Nova Testamento eĉ observas: "Ĉiuj kredantoj⁷ estis unu en koro kaj menso. Neniu asertis, ke iu ajn el iliaj posedaĵoj estas ilia, sed ili kunhavis ĉion, kion ili havis, ne estis senhavuloj inter ili. Ĉar de tempo al tempo tiuj, kiuj posedis teron aŭ domojn, ilin vendis, alportis la monon el la vendo kaj metis ĝin antaŭ la piedoj de la apostoloj, kaj ĝi estis disdonata al ĉiu, kiu havis bezonon.

8

Sed dum Fruaj Patroj kiel Cipriano kaj, precipe, la nobla Bazilo laŭ dis la komunismon de origina kristanismo, kaj dum doktoro de la eklezio Johano Krizostomo ankoraŭ predikis ke "la komunumo de posedaĵoj estas pli taŭga vivmaniero por ni ol privata. proprieto, kaj ĝi konformas al la naturo," la amanta komunista semo de kristanismo jam progresis al iĝi "la plej giganta¹⁰ ekspluata maŝino", kiel Kautsky skribis, "kiun la mondo iam vidis."

11

Estas, koncedite, malmulte da konata de la origino kaj distribuado de eklezia proprieto. Ĝis la kvina jarcento, la kristanaj verkistoj preskaŭ tute silentis pri evoluo, kiu ne povas esti akordigebla kun la evangelia idealo de malriĉeco. Sub Konstantino, komence de la kvara jarcento, kiam la eklezio subite transcedis la pacifismon, kiun ĝi reprezentis dum jarcentoj, la monpluvo certe jam komenciĝis. La imperiestro donacis oron, preĝejojn kaj palacojn; liaj kristanaj posteuloj¹² aljuĝis novajn dotojn kaj imunecojn; kio antaŭe fluis en sanktajn paganejojn, nun ricevis la katolikoj. Ĝi ankaŭ konfiskis la templojn kaj ekleziajn posedaĵojn de la "herezuloj".

13 Kaj la havaĵoj, kiuj estis lasitaj al ĝi de klerikalaj eminentuloj, monaĥoj kaj sklavoj konstante pligrandigis siajn havaĵojn, precipe kiam fariĝis kutimo elekti episkopojn el riĉaj familioj. Sed multaj laikoj ankaŭ lasis kapitalon al la eklezio ĉar ĝi estis vidita kiel la plej bona garantio atingi eternan savon.

Post 475 p.K., la Eklezio de Romo donis kvaronon de la tuta eklezia enspezo al la episkopo. La pastraro ricevis kvaronon; la malsupera pastraro, aliflanke, ankaŭ devis dependi de ekstera gajno. Kvarono estis distribuita inter la senhavuloj kaj kvarono uzita por konservado de preĝejoj.¹⁵ Sed ŝajnis kvazaŭ la papo konsumus ĉiujn kvar partojn por si sole por Iom post iom disvolviĝis aŭ¹⁶ la proprieto de amasa posedaĵoj, kio estis jaroj. nomita patrimonium ecclesiae patrimonium Sankta Petri. La romia eklezio ne nur havis masivajn havaĵojn en Italio sed ankaŭ en Sicilio, Korsiko, Sardinio, Dalmatio, Afriko, kaj eĉ en la Proksima Oriento. Post la kvina jarcento, la

episkopo de Romo, kies "antaŭ uloj" devis prediki la evangelion nudpiede kaj sen mono, fariĝis la plej granda terposedanto en la Romia Imperio. ¹⁷

Tiam, dum la regado de Steven III en la oka jarcento, religia milito kaŭzis la kreadon de la Papa Ŝtato, tiuj groteskaj monstraĵoj kiuj apartigus la nordon kaj la sudon de Italio dum pli ol jarmilo.

Uzante la karoton de la ĉielo kaj la bastonon de la infero kaj prezentante leteron de Sankta Petro mem, la papo pelis la frankan reganton Pipino, kies uzurpitan reĝan dignon la eklezio rekonis kaj kies antaŭulon ĝi metis en la monaĥejon, al du krucmilitoj kontraŭ la lombardoj, kiuj minacis Romon. En 756 Pipino donis la konkeritajn teritoriojn al Sankta Petro kaj liaj supozataj posteuloj, kiuj per tio ne nur havis masivajn bienojn sed ankaŭ disponis sian propran armeon. ¹⁸

Nun, tamen, la nove formiĝintaj Papaj Ŝtatoj, kiuj estiĝis tra du sangaj militoj, ricevis pli idealan originon. Dum Pepin daŭre regis, la tielnomita donatio Constantini, la Donaco de Konstantino, estis fabrikita, kio devis ligi kun la legendo de Silvestro. Laŭ tiu ĉi legendo, la terura persekutanto de kristanoj, Konstantino(!), estis resanigita de lepro, konvertita kaj baptita de papo Silvestro la 1-a, kaj, kiel rekompenco, Konstantino riĉe dankis la papon donante al li imperiajn titolojn kaj rajtojn ne nur kun la Laterano, kiel efektive estis la kazo, sed ankaŭ kun la urbo Romo kaj eĉ "ĉiuj provincoj de Italio kaj la okcidentaj landoj".

19

Ĉi tiu fifama dokumento, kiu prezentis la Papajn Ŝtatojn kiel donacon de la unua kristana imperiestro, datita kaj subskribita persone, ludis decidan rolon en la bataloj de la papoj kun la imperiestroj kiel "klasika indico". Kaj kun vido al ĉi tiu dokumento, iu ajn kiu misproprigis kurian posedaĵon aŭ eĉ favoris tian agon iel ajn estis kondamnita fare de la eklezio. ²⁰

Hadriano la 1-a, kiu el kvindek kvin leteroj kiujn li skribis al Karlo la Granda, skribis estis kvardek kvin kiuj preskaŭ ekskluzive koncernis la papajn teritoriojn, unua ²¹ la papo se temas pri rilati al la falsaĵo. En la dekdua jarcento, ĝi iris en la Decretum Gratiani, kiu ricevis la unuan lokon en la Corpus Iuris Canonici, la valida leĝlibro de la eklezio ĝis 1918. Post kiam la anoj de Arnold of Brescia jam rekonis la fraŭdon, ĝi estis finfine malkovrita. en 1440 de la papa sekretario kaj humanisto Laurentius Valla en dokumento kiu estis publikigita fare de Ulrich von Hutten en 1519. Romkatolika historiografio, aliflanke, ne allasis la falsaĵon ĝis la deknaŭa jarcento. La Papa Ŝtato, kiu estis konsiderinde vastigita sub Innocence III ĉe proksimume 1200, estis perditaj al la papoj dum sia restado en Avignon. Sed antaŭ la komenco de la deksepa jarcento sub Julio la 2-a, ili atingis sian plej grandan vastiĝon. La papo, kiu ankaŭ prenis armilojn al

batali en la kampanjoj, militis en preskaŭ ĉiuj jaroj de sia regado. Fine de la 18-a jarcento, la soldatoj de Napoleono okupis la teritorion, Pio la 6-a estis prenita al Valence kiel kaptito, kaj la Papa Ŝtato estis dividita inter Francio kaj Italio. Kvankam ili estis restarigitaj fare de la Viena Kongreso en 1815, ili estis finfine absorbitaj en la regnon de Italio en 1870.

Ĉar en tiu tempo, la italoj okupis Romon la 20-an de septembro 1870, kaj deklaris ĝin kiel ilia ĉefurbo. La papo, kiu levis la blankan flagon post mallonga kanonado, perdis sian armeon kaj sian "mondan" regadon kaj eĉ devis esti protektita de italaj trupoj kontraŭ la kolerega loĝantaro.

Dum la reĝo translokiĝis en papan palacon ĉe la Kvirinalo, Pio la 9-a enŝlosis sin en Vatikano, forsendis ĉiujn registarajn mediaciistojn, ekskomunikis ĉiujn implikitajn en la "uzurpo" de Romo la 1-an de novembro 1870 kaj rigardis sin kiel "kaptiton". ."

Poste, Italio malavare reguligis la pozicion de la papo kun la Leĝo de Garantioj de la 13-an de majo 1871. Ĝi deklaris lian personon por esti "sankta kaj nevundebla", garantiis al li aŭtoritaton super ĉiuj katolikaj superuloj, permesis al li korpogardiston, kaj donis al li la uzado de la tute senimposte Vatikanaj konstruaĵoj kaj ĝardenoj, la Laterano, kaj la Castel Gandolfo, inkluzive de la muzeoj, bibliotekoj, kaj kolektoj situantaj tie; tiuj tamen restus la suverena teritorio aŭ posedaĵo de Italio. Krome, al li estis garantiita kompleta libereco por ekzerci sian spiritan oficon, al la reprezentantoj de eksterlandaj registaroj ĉe la kurio ricevis ĉiujn privilegiojn kutime donitajn al diplomatoj, kaj italaj oficialuloj estis malpermesitaj de enstrudiĝi en la papajn palacojn. Kaj fine, kiel kompenso por la perdo de Papa Ŝtata enspezo, estis senimposta doto de 3,25 milionoj da liroj en formo de jara pensio; tamen, tio estis malkreskita fare de Pio la 9-a kaj liaj posteuloj - la "donacoj de amo" de la kredantoj ĉie en la mondo kiuj priploris ilin kiel "kaptitoj" sumiĝis al pli.

La likvido de la Papa Ŝtato kaj la okupo de Romo de la gvidita al la tielnomita Roma Italio, la "krimo", kiel diris Pio la 9-a, por ²² Demando, kies solvo, laŭ la deklaro de la itala politikisto Francesco Crispi, viro kiu havis inklinon al mediacio, estus postulata la plej granda ŝtatesto de ĉiuj tempoj.

Dum la unua mondmilito, pri kiu parte respondecis Vatikano, la papo kompreneble ²³ ne simpatiis kun Italio. Li subtenis la Centrajn potencojn, tial la katolikaj francoj kaj belgoj precipe senĉese malbenis lin kiel "Boche" kaj la diplomatoj de Germanio kaj Aŭstrio, kiuj estis akredititaj ĉe li, devis forlasi Romon en 1915. Efektive, la itala registaro eĉ igis ĝin kondiĉo de ilia partopreno en la milito, en la papa klaŭzo de la Londona interkonsento, ke la Vatikano restu for

el la pacaj intertraktadoj! ²⁴ Sed ĉe la alia flanko de la Centraj potencoj, la penso pri nova Avignon estis disvastigita dum la milito. La transdono de unu el la malnovaj spiritaĵoj de Salzburg, Trento, Bressanone, aŭ Liĥtenŝtejno al la papo kiel papa ŝtato estis konsiderita. Estis ankaŭ ĉi-rilate diskuto pri unu el la Kalabria aŭ Dalmacia insuloj kiel Sed ĉiuj planoj de ĉi tiu naturo restis neplenumitaj post la puto kiel Elba. ²⁵

La afero de la centraj potencoj estis perdita kaj ĉar la Vatikano subtenis ilin dum la milito, precipe en 1917, kiam la nuncio Pacelli faris intensajn pacnegocadojn en ilia nomo, la venkaj ŝtatoj eĉ ne pensis levi fingron por helpi la papon. ²⁶ Kaj krom tio, Britujo estis kontraŭ papa; Francio, antiklerikala; Rusio, bolŝevisto. Kaj ĉar en Italio mem la liberala reĝimo ŝajnis kliniĝi al socialisma aŭ komunisma, ekzistis apenaŭ ajna espero por solvo de la Roma Demando.

En ĉi tiu preskaŭ senespera situacio, la Vatikano faris siajn unuajn kontaktojn al viro al kiu Konrad Adenauer sendis telegrafon en 1929 dirante ke lia nomo estos enigita en la historion de la Katolika Eklezio skribita kun oraj literoj 27 - Benito Mussolini.

LA KOMENCOJ DE KUNOPERADO INTER VATIKANO KAJ FASKISMO

"Mi ornamas min per la malbenoj de pastroj kiel mi farus per bonodora florkrono."

- Benito Mussolini, 1920

²⁸

"Mi rekonas, ke la latina kaj mondreganta tradicio de Romo havas sian modernan enkarniĝon en Katolikismo."

- Benito Mussolini, 1921

²⁹

"Mussolini rapide progresas."

- Kardinalo Ratti, 1921

³⁰

Pio la 11-a, elektita ĉe la dek-kvara baloto en 1922, jam sekvis la novan partion Partito Fascista kun granda intereso kiel kardinalo Ĉefepiskopo Ratti de Milano. Oni fakte eĉ asertis, ke lia antaŭ ulo, Benedikto la 15-a, en la lastaj tagoj de sia vivo, "sendis specialan

atestoj pri lia favoro" al la tiama direktoro de la Milana revuo Popolo d'Italia.

Mussolini certe estis ateisto. Lia unua esejo, publikigita en 1904 kaj titolita "Ne ekzistas Dio", temis pri la neekzisto de Dio. Li nomis lin "monstra produkto de homa nescio", kaj Jesuo, se li iam ekzistis, "malgranda kaj malbona (piccolo e meschino) persono."³¹ Kaj jam en 1919 la aŭtoro de la kontraŭ katolika romano La kardinala mastrino ellaboris strikte kontraŭ eklezian manifeston kaj ĵuris en 1920, ke li laŭ vorte kraĉos sur ĉiujn dogmojn. "Ne ekzistas Dio," li konfesis. "El akademia vidpunkto religio estas sensencaĵo; praktike ĝi estas malmorala kaj la homoj, al kiuj ĝi ligas sin, estas malsanaj."

³² "Neniam," emfazas GA Borgese en sia bonega Mussolini-libro, "se vendetto estis deklarita tiel senkompate pri kristana etiko kaj religieco kiel fare de la faŝisma teorio de ŝtato kaj milito. Senkompata batalo inter la du potencoj ŝajnis neevitebla."³³

Sed nur unu jaron poste, en la somero de 1921, la faŝisma gvidanto anoncis "ke la sola universala ideo kiu ekzistas hodiaŭ en Romo estas tiu kiu eliras el Vatikano."

³⁴ Kaj la 5-an de februaro 1922, en la tago, kiam Achille Ratti estis elektita papo, Mussolini, akompanata de du amikoj, rapidis al la placo Sankta Petro, kie la ĉeesto de la prezidanto, vicprezidanto kaj sekretario de la Faŝisma Partio altiris konsiderindan atenton.

"Apenaŭ li alvenis al la placo," diris unu el liaj kunuloj, "ke la Duce estis profunde kortuŝita de la grandioza spektaklo prezentita de la nekredebla grandeco de la homamaso kaj la majesto de la Vatikana konstruaĵo, kiu ĉi-momente aperis eĉ pli solena ĉar ĝi envolvis profundan sekreton inter siaj muroj. Dum kelka tempo la Duce silentis, kortuŝita, kvazaŭ li volus kvantigi la forton de la bildo antaŭ li, poste li diris: 'Estas nekredeble, ke la liberalaj registaroj ne rimarkis, ke la universaleco de la papofico, la heredonto de la universaleco de la Romia Imperio, reprezentas la plej grandan gloron de la historio kaj tradicio de Italio.'"³⁵

Baldaŭ poste, Mussolini skribis en letero: „Kiel Milano mi kunhavas la ĝojon de ĉiuj milananoj pri la elekto de kardinalo Ratti kiel Papo. Krom la trajtoj, kiujn mi nomus religiaj, li ankaŭ posedas tiujn, kiuj igas lin agrabla al la sekulara mondo. Li estas viro de profunda historia, politika kaj filozofia edukado, kiu vidis multon da aliaj landoj kaj tre konas la situacion en Orienta Eŭropo. Mi estas de la

vidu ke rilatoj inter Italio kaj Vatikano pliboniĝos kun Pio la 11-a."

Pri kio pensis Mussolini? Ĉu li estis konvertita? Ĉu li fariĝis teisto aŭ eĉ pia katoliko? Tute ne! Li pensis pri katolikismo ne malsame ol kiam li alprenis la potencon. Eĉ liaj publikaj paroladoj konfirmas tion. Eĉ lia ĉefa ĉambra raporto pri Laterano

Paktoj, tiu kompatinda kapitulaco al Vatikano, estas ŝprucita per kontraŭ katolikaj elfosaĵoj.

³⁸ Mussolini ne nur prave diris pri kristanismo ke, kvankam ĝi estiĝis en Palestino, ĝi ne iĝis katolika ĝis ĝi atingis Romon. Li ankaŭ malakre deklaris en ĉi tiu solena momento: „Estas kurioze, ke mi devis havi pli da katolikaj gazetoj konfiskitaj en la lastaj tri monatoj ol en

la antaŭajn ses jarojn kunigitaj!” ³⁹ Kaj ree li parolis kelkajn severajn vortojn kontraŭ la papofico kaj priskribis sin kiel Gibelino. Sed aliflanke, Mussolini sciis, ke religio, kiel kaj nekredanto. ⁴⁰ li mem diris en sia unua ateisma skribaĵo, estas "truko de reĝoj kaj subpremantoj por teni siajn regatojn kaj sklavojn sub kontrolo."

⁴¹ Kaj ĉar ankaŭ la Duce rezignis la marksismon favore al kontraŭ socialisma kaj kontraŭ liberala pozicio, ĉar li jam ne postulis konsciencan obĵeton en fajraj paroladoj aŭ alvokis laboristinojn ĝeti sin antaŭ kardinalo Achille Ratti jam en 1921 povis diri. , transporttraĵoj, jaron antaŭ ol li estis elektita lian vojon per ⁴² papo: "Mussolini rapide progresas kaj dispremos ĉion, kio malhelpas elementa forto. Mussolini estas mirinda viro. Ĉu vi aŭ dis? Mirinda viro! Li estas nova konvertito. Li venas de la ekstrema maldekstro kaj havas la movan fervoron de la novulo... .

La

estonteco apartenas al li.” ⁴³

Tiel komenciĝis la kunlaboro inter Vatikano kaj Faŝismo antaŭ la "Marŝo sur Romo". Pio la 11-a aludis du jarojn da intertraktadoj koncerne la sugestojn de Mussolini jam la 23-an de decembro 1922. ⁴⁴ Kaj Mussolini

emfazis poste, ke li ne atendis la Lateranaj Paktoj kun sia politiko pri religio. "Ĝi komenciĝas en 1922, ja en 1921! Legu la paroladon, kiun mi faris ĉe la Ĉambro en junio!" ⁴⁵

Post ĉio, estis multaj komunaĵoj. Ambaŭ flankoj batalis kontraŭ komunistoj, socialistoj kaj liberaluloj. Ambaŭ ekzercis aŭ toritatemane regadon. La Grandioza Konsilio de Faŝismo ankaŭ estis klara imito de la tielnomita Sankta Kolegio, kaj la posteulo de la Duce estis determinita same klare kiel tiu de la Ekde Mussolini ankaŭ aboliciis la liberecojn de gazetaro ⁴⁶ kaj kunigo, papo. se krucifiksoj alportis reen al la klasĉambroj, reenkondukis religian edukadon, protektis la katolikajn feriajn procesiojn, kaj liberigis preĝejojn kaj monaĥejojn kiuj estis konfiskitaj baldaŭ poste, ili estus venintaj al interkonsento eĉ se la ateisto ne preĝus al Madono antaŭ renkontiĝo de Faŝistoj.

47

"Produkto kunmetita de klerikismo kaj militismo" - jen kiel Faŝismo estis priskribita en frua stadio fare de Francesco Nitti, la antaŭa itala ĉefministro de kiu Curzio Malaparte, estro de la reprezentis ĝi ĵurnalo Stampa sub ministro, Mussolini, skribis ke la strikta, rekta, deca Nitti protestantan moralismon per siaj modestaj vivkutimoj, sed kion Italio nun bezonis "al

fariĝi granda estas katolika malmoralismo.”⁴⁹

Antaŭ ol li venis al registaro, Mussolini havis sekretan renkontiĝon kun kardinalo por eksteraj aferoj Gasparri ĉe la domo de la katolika senatano Grafo Santucci en Romo — renkontiĝo kiu treege memorigas pri tiu de Hitler kun la papa konfidulo von Papien, la "alter ego de Monsinjoro Pacelli," la domo de la Kolonja bankisto von Schroeder antaŭ la potencpremo de la nazioj (p. 89). "Post ĉi tiu diskuto," diris kardinalo Gasparri, "mi sciis, ke ni ricevos tion, kion ni volas per ĉi tiu viro, se li venos al la potenco."⁵¹

Kaj ĉar Mussolini apenaŭ povis atingi siajn celojn sen helpo de Vatikano — "Kvin minutoj da fajro," diris Pietro Badoglio, tiama ĉefo de la ĝenerala stabo, "kaj ni plu aŭ dos nenion pri Faŝismo" 52 — la Duce kunlaboris kun la kurio antaŭ la "Marŝo sur Romo", kiun li, kiel ni jam rimarkis, veturis en dormanto.

Jam la 22-an de oktobro 1922, Vatikano alvokis la italan hierarkion ne identiĝi kun la (kontraŭ faŝisma) Katolika Partio sed resti neŭtrala, kio sendube egalas subteni Mussolini,⁵³ kiu ekoficis la 28-an de oktobro.

Preskaŭ tri monatojn poste, la 20-an de januaro 1923, la kardinala sekretario de La ŝtato komencis sekretajn interparolojn kun li.⁵⁵ Vatikano decidis fermi la Partito Popolare, la Katolika Partio, ĉar ili povis atendi multe pli radikalan atakon kontraŭ liberaluloj, demokratoj, kaj komunistoj de la faŝistoj. Mussolini garantiis ilian forigon kaj la konservadon de ekleziaj "rajtoj".

LA UNUA SERVO

"Mussolini ... ne sendis, post sia marŝado en Romon, ian ridindan delegacion al Vatikano aŭ serĉis aĉeti la amikecon de la potenca Ĉefpastro kun sentaktaj atentoj. Li prenis la ĝustan vojon unue pagante la ŝuldojn en la teritorioj de la pli alta kaj plej alta."

—Bayerischer Kurier, Munkeno

⁵⁶

"Li rekonis tion, kion neniu el la ŝtatestoj de Eŭropo havis ekde Metternich: ke Vatikano estas ĉefe spirita potenco, religia potenco, kiu ne devas esti kontaktita kun politikaj kaj materiaj aferoj."

—Barono von Cramer-Klett en la Münchener Zeitung

⁵⁷

La unua servo kiun la eks-socialisto faris al la Sankta Seĝo estis financa.

Li savis la "Banco di Roma", al kiu la kurio kaj multaj el ĝiaj prelatoj konfidis grandajn monsumojn, de bankroto per interveno kun proksimume 1,5 miliardoj da liroj koste de la itala ŝtato.⁵⁸ (La familio

Pacelli, proksime rilatita al itala kaj internacia monopolkapitalo, daŭ re havas konsiderindan influon sur ĉi tiu banko hodiaŭ . Ekzakte kiel la tri nevoj de Pio la 12-a, Marcantonio, Carlo, kaj Giulio Pacelli, kiuj estis altaj eminentuloj de la Vatikano sub lia papofico. kaj samtempe prezidantoj kaj estraranoj de gravaj bankoj kaj monopolaj kompanioj, estis implikitaj en preskaŭ ĉiuj ĉefaj italaj financaj skandaloj de la postmilita periodo. Ilia enspezo dum la tempo de sia papa onklo en oficejo sumiĝis al ĉirkaŭ kvindek milionoj da dolaroj.

⁶⁰)

Post kiam la "Banco di Roma" estis savita, la kantoj de laŭ do al Mussolini de la italaj episkopoj, inkluzive de la papo, komenciĝis. Kardinalo Vannutelli, la diakono de la tielnomita Sankta Kolegio, iris ĝis deklari al la vizaĝo de Mussolini ke li estis "elektita por savi la nacion kaj restarigi ĝian feliĉon."

⁶¹ "Kiam faŝistoj atakis kaj murdis membrojn de la Katolika Partio en tiu tempo, inkluzive de pastroj kiel Pastro Don Minzoni, la papo ne eldiris eĉ silabon en protesto."⁶² Male, li decide alĝustigis Mussolini en la sama tempo. Ĉar kiam ĉi-lastaj volis abolicii la parlamenton per balota reformo komence de 1923, ago amare kontraŭ batalita ne nur de liberaluloj kaj demokratoj sed ankaŭ de la fondinto kaj gvidanto de la Katolika Partio — sicilia kleriko Don Sturzo — kaj 107 katolikaj membroj, la papo ordonis al Don Sturzo ekŝiĝi la 9-an de junio 1923, kaj eĉ premis la dissolvon de la Katolika Partio.

⁶³ Kvankam ĝi daŭ re ekzistis por tempeto, ĝi estis trafita konsiderinde per la forigo de sia gvidanto. Kaj tuj poste, la plej altaj reprezentantoj de la katolika hierarkio, precipe tiuj kiuj estis en la scio pri la novaj politikoj de la papo, sufiĉe malkaŝe informis por Mussolini; efektive, la ĉefepiskopo de Florenco, kardinalo Mistrangelo, superverŝis lin per danko en publika parolado dek tagojn poste, ĉirkaŭ prenis lin kaj kisis lin sur ambaŭ vangoj.⁶⁴

Nun la faŝisma "revolucio" en Italio estis certe unu el la plej sensangaj el ĉiuj; ĉio okazis en akordo kun la antaŭaj regantaj potencoj, la monarkio kaj, aparte, la eklezio, kaj tiuj kiuj rezistis estis supozeble "lozigitaj" rapide kun ricinoleo.⁶⁵

Sed tamen pluraj miloj ankaŭ mortis pro la faŝisma teruro. Komunistoj kaj socialismaj laboristoj estis pafitaj ekster la grandurboj ĉe tagiĝo. Pli alte poziciigitaj kontraŭ uloj, inkluzive de antaŭaj amikoj de Mussolini, estis trenitaj el siaj litoj dum la nokto kaj buĉitaj antaŭ siaj edzinoj kaj infanoj.

⁶⁶ Nekonata nombro estis malliberigita aŭ sendita al dezertaj insuloj,

inkluzive de viroj kiel ekzemple Rossi, Fancello, Bauer, kaj Vinciguerra. Multaj iris en ekzilon. La aŭtoro Lauro de Bossis flugis de Francio al Romo, ĝetis flugfoliojn super la urbon, kaj malaperis senspuro por ĉiam. La aŭtoro Carlo Rosselli, unu el la plej gravaj italaj elmigrintoj, estis murdita kune kun sia frato dek tri jarojn al la tago post krimo farita fare de Mussolini kiu preskaŭ kostis al li lian karieron.

Ĉar la 10-an de junio 1924, la juna instruisto pri kriminala kaj socialisma gvidanto Giacomo Matteotti, la plej amara kontraŭulo de Mussolini, estis forrabita de faŝistoj kaj terure murdita. Matteotti, kiu venis de familio de grandaj terposedantoj, sindone helpis la sennombrajn nekutime malriĉajn kamparanojn en sia provinco kaj oferis ĉiujn siajn havaĵojn por sia socia laboro.⁶⁷

La indigno en Italio estis eksterordinara. Kiel la dokumentoj montras, la murdo, kiujn katolikaj ĵurnaloj poste volis pendigi sur la framasonoj, ordonitaj propre⁶⁸ estis fare de Mussolini.⁶⁹ Lia kariero ŝajnis finita. Estis vokoj de la reĝo por senpovigi lin. Sed Pio la 11-a denove prenis la flankon de la Duce kaj eĉ ordonis al ĉiuj pastroj forlasi la Katolikan Partion, kio estis same bona kiel dissolvi ĝin. La papo estis per tio eĉ elimininta unu el la plej gravaj obstakloj al faŝisma diktaturo; la 20-an de decembro 1926, li anoncis al la mondo: "Mussolini estas sendita al ni de Providenco."⁷⁰

Ĉar tiutempe, tiuj intertraktadoj kies konkludo forĝus eĉ pli proksimaj ligoj inter Vatikano kaj Faŝismo jam okazis.

LA LATERANAJ PAKTOJ

"Por ke registaro entreprenus studi reformon de la ŝtataj ekleziaj leĝoj kaj atenti la averton de la Papo estis aferoj kiuj ne estis spertaj en Italio dum pli ol jarcento en la ekleziaj politikoj de la diversaj sinsekvaj registaroj."

- Francesco Pacelli, 1929⁷¹

"Antaŭ Dio kaj liaj Sanktaj Revelacioj mi ĵuras kaj promesas okaze de mia nomumo kiel episkopo resti lojala al la itala ŝtato. Mi ĵuras kaj promesas respekti la Reĝon kaj la registaron, kiu estis formita laŭ la konstitucia bazo de la ŝtato kaj ke ili respektu la pastraron sub mia pagendaĵo. mi ĵuras kaj

promesu, ke mi ne partoprenos en iuj konsultoj aŭ interkonsentoj, kiuj povus damaĝi la italan ŝtaton aŭ publikan ordon kaj mi ne permesos partopreni neniun el la pastraro sub mia zorgo. Mi klopodos por servi la bonfarton kaj la interesojn de la itala ŝtato kaj kontraŭ batali ĉian danĝeron, kiu povus minaci ĝin."

— Ĵuro de lojaleco, kiun la italaj episkopoj devis ĵuri al la
Faŝisma ŝtato pro la konkordato.

72

Rilate, ke la intertraktadoj komenciĝis en 1926. Ĉar ĉi tiu estis la jaro kiam la papo finfine kapitulacis la Katolikan Partion, la liberaluloj kaj socialistoj, kiuj ĵus ricevis pli ol 50 elcentojn de ĉiuj voĉoj, estis malpermesitaj, iliaj gazetoj subpremitaj, iliaj gvidantoj arestitaj, kaj ĝenerale, ĉiuj juraj garantioj estis abolicitaj. Do certe ne estis hazardo, ke la intertraktadoj komenciĝis samtempe kun la faŝisma diktaturo kun tio, kion la diktatoro mem nomis la totalisma faŝismo de la ŝtato.

⁷³ Ĉar post kiam Mussolini atingis siajn

celojn helpe de la papo, la papo tiam — memoru la vortojn de Gasparri (p. 31) — atingu la siajn kun tiuj de Mussolini. Kaj Francesco Pacelli demandas: "Kiel Jesuo Kristo, la filo de la vivanta Dio, povis ne aŭ di la preĝojn de sia reprezentanto?"

74

Kaj efektive, li ja aŭ dis ilin. Ĝi tamen okazis sekrete dum longa tempo. La skiza solvo al la Roma Demando, ellaborita fine de februaro 1926, ne estis transdonita al la ĉambro, "pozicio", kiel Francesco Pacelli diris en 1929, "tio estas preter laŭ do."

75

La konsistoria aktivulo Pacelli, frato de la pli posta papo Pio la 12-a, negocis por la Vatikano; lia amiko, ŝtatkonsilisto Domenico Barone, por la faŝistoj. Post la morto de Domenico Barone, Mussolini interkonsiliĝis kun Pacelli mem kaj faris tion, kiel skribis la katolika gazeto Bayerischer Kurier, "plejparte nokte."

76

La signifo de la advokato Pacelli en ĉi tiu kunteksto apenaŭ povas esti supertaksita. Barone diris al Mussolini pri tiu afero en la somero de 1926: "Mi pensas, ke mi plenumis mian devon, kiam mi atentigis Via Eminecon pri la eblecoj, kiuj ekzistas de interkonsento pri la reguligo de la rilatoj inter la itala ŝtato kaj la Sankta Seĝo. Mi faris tion surbaze de konsileto, kiun mi ricevis de prelato, kiu havas altan postenon en Vatikano kaj surbaze de la interparoloj, kiujn mi havis kun la advokato Francesco Pacelli pro lia iniciato.

Ĉi-lasto estas, el la leĝaj reprezentantoj de la Sankta Seĝo, tiu, kiu plej rekte ĝuas la kompletan konfidon de la Sankta Patro."

77

Kaj efektive, Francesco Pacelli estis ricevita ne malpli ol 150 fojojn de la papo, laŭ sia propra kalkulo.

78

Kaj Mussolini ankaŭ emfazis la "tre grandan rolon" de Pacelli en la

paktoj⁷⁹; li poste ricevis la titolon de margrafo post ilia ratifiko, kaj en 1940, post kiam lia frato estis nomumita papo, Pacelli estis levita al la titolo de hereda princo. Liaj filoj estas la supre menciitaj tri papaj nevoj kun kiuj Pio la 12-a lasis la nepotisman de la renesancaj hierarkoj flori denove en sia plena gloro.

La interkonsento subskribita la 11-an de februaro 1929, altigis fenomele la staradon de la faŝistoj unuflanke, ĉar baldaŭ poste la konkordato kun Hitlera Germanio estus la prestiĝo de la nazioj; aliflanke, ĝi disponigis grandajn avantaĝojn al la romia kurio. Ĝi rezignis unufoje por ĉiam la restarigon de la Papa Ŝtato - dum preskaŭ unu kaj duono jarmiloj la supozeble nemalhavebla bazo de ilia sendependeco kaj libereco kiuj kostis sennombrajn militojn - kaj rekonis la Regnon de Italio sub la dinastio de la Domo de Savojo kun Romo kiel ĝia ĉefurbo, estas vere, sed kontraŭe, la papo ricevis senliman teritorian kaj personan suverenecon super la Vatikana Urbo kaj, kiel aldonan kompenson, la monstran sumon de unu miliardo da liroj en registaraj obligacioj kaj 750 milionojn da liroj en kontanta mono.

Mussolini solvis la romian Demandon alĝustigante la eklezion la tutan vojon. La faŝisma ŝtato ebligis tion, kion la protesto de kvar papoj al la liberala itala ŝtato ne povis, ĉar ĝi ankoraŭ bezonis la subtenon de la kurio. Ĝi estis, kiel skribis iama itala ĉefministro Francesco Nitti, tute simple "kapitulaco de la itala registaro."

⁸⁰ "Ĉar kiajn avantaĝojn havas la itala ŝtato?" demandas Nitti en kleriga esejo. "Nenio krom la rekono de la reala situacio, kiu ekzistas ekde 1870. Kiu iam kredus, ke Romo denove estos regata de la Papo? Eĉ neniu en Vatikano estus kredinta ĝin. De tridek jaroj mi parolas kun la gvidantoj de la Eklezio pri la roma demando. Neniu iam serioze petis min pri Romo aŭ eĉ la plej etan intrigon de itala grundo. Sed kion la Vatikano nun efektive ricevis? Teritorio, kvankam tre malgranda, sed rekono kiel suverena ŝtato. Ĝi ankaŭ ricevis sumon, kies sumo estas unika en la historio de la Eklezio la ĉefurbo de monda banko."

...

Nitti, origine profesoro pri financo en Napolo, tiam ekspaniiĝas: "Mi estas la sola homo, kiu konas la financon pozicion de la Eklezio ekster Vatikano. Mi havas dokumentojn pri iliaj precizaj enspezoj kaj elspezoj. Mi estis Fiskoministro dum la milito kiam la enspezo de la malsamaj fondusoj estis kontrolitaj. Mi estis ĉefministro kiam la kapitalimposto estis enkondukita.

Mi ne rajtas publikigi dokumentojn, kiuj ne estas destinitaj al la publiko; sed mi ja rajtas diri, ke ĉi tiu rekompenco, kiu estas senprecedenca en historio, estas absolute neklarigebla."⁸¹

Krom la politika pakto, la faŝistoj ankaŭ finis konkordaton kun

la kurio en kiu ili ankaŭ faris nekutimajn koncedojn. Katolikismo iĝis la ŝtata religio, preĝeja geedziĝo egala al civila geedziĝo, eksgeedziĝo malebla, kaj religia edukado deviga ĉe ĉiuj elementaj kaj mezlernejoj kiel la "bazo kaj kronado de publika eduko." Antikleziaj libroj, gazetoj kaj filmoj estis malpermesitaj; kritiko kaj insultado de katolikismo estis punitaj per leĝo. Efektive, la ŝtato devontigis sin kunordigi sian tutan leĝaron kun kanona juro. El ĉiuj konkordatoj kiujn Pio la 11-a finis ĝis tiu tempo (kun Latvio en 1922, Bavario en 1924, Pollando en 1925, Litovio en 1927), la konkordato kun Faŝisma Italio estis la plej utila al la kurio. Kiel skribis Francesco Nitti, ĝi estingis du jarcentojn da hejma evoluo kaj abolicis la intelektan sendependecon de la lando.

82

La preĝejo ĝojis. La 13-an de februaro 1929, la papo denove laŭ dis Mussolini kiel la viron "kiu estis sendita al ni de Providenco" kaj baldaŭ poste ordonis al la pastraro diri preĝon "por la Reĝo kaj la Duce" ("Pro Rege et Duce"). Ĉe la fino de ĉiutaga meso.

83

La 17-an de februaro okazis precipe solenaj diservoj en ĉiuj ĉefaj urboj de Italio en la ĉeesto de eminentaj prelatoj, altrangaj partiestroj, kaj la militistaro. Faŝismaj kaj ekleziaj flagoj estis flirtitaj unu apud la alia, bandoj ludis la naciajn himnojn kaj himnojn, kaj la episkopoj faris predikojn en kiuj ili gloris la papon kaj Mussolini.

84

La 9-an de marto, Pio la 11-a ricevis la diplomatian korpon akreditita al li kaj deklaris sin esti "ekstreme feliĉa". Ĝi estis la plej agrabla kaj ĝojiga publiko kiun li iam donis.

⁸⁵ Kaj en la sama tago la kardinaloj skribis al li en mesaĝo, ke Mussolini regas "nome de Dia Providenco".

86

Kaj kompreneble la tuta katolika mondo estis jubila, precipe pia Germanio, kie dua faŝisma ŝtato baldaŭ faros sian interkonsenton kun la eklezio.

Konrad Adenauer, la multmerita sponsoro de la NSDAP (p. 93), sendis al la Duce kortuŝan gratulelegramon.

⁸⁷ Kaj tia rekta admiranto de Hitler kiel kardinalo Faulhaber (p. 141 ss.) jam bonvenigis la pakton kun Mussolini "per trumpetoj de ĝojo". "Kion la unua Petro spertis," diris Faulhaber en prediko, aludante la liberigon de Petro en la Biblio, "estas ripetita kun liaj posteuloj tra la monda historio kaj hodiaŭ kun la Nun la preĝo de la Eklezio estas aŭ dita. La horo de 261-a Petro... la elsaviĝo per martelo: alvenis. La anĝelo de Dio frapis la pordon de la Vatikana malliberejo malfermu, vi antikvaj pordegoj! Kiel ĉi tiu respondo al niaj preĝoj devas plifortigi nian fidon je preĝo! ... Ne, ĝi ne estas sonĝo. La fera pordo, kiu kondukas de Vatikano en la urbon, malfermiĝis, kaj ni diru kun

Petro: La Sinjoro alportis ĉi tion pri la Sinjoro, kiu savis la posteulojn de Petro el ilia malliberigo. Ĝi ne estas la verko de Homo, ĝi estas faro de Dio."

⁸⁸ Pri kio morde komentis la ĵurnalo Altkatholisches Volksblatt:
"Estas pli amuze, ke Mussolini subite fariĝis Kristo mem."
⁸⁹

Se influaj germanaj katolikoj kiel Faulhaber kaj Adenauer jam entuziasmiĝis, la katolika gazetaro neniel malfruiĝos.

Ili laŭ dis la fratiĝon de Vatikano kaj Faŝismo kiel "la plej granda kaj plej ĝoja evento kiun la mondo vidis dum jarcento", kiel la "horo de Dio"

⁹⁰ ; Mussolini estis la tranĉilo de la Gordia Nodo, la "Aleksandro de ĉi tiu "la faro, ⁹² sekulara Pontifiko de Italio", la "fajro de bona volo", "la genio de Nur li, "kiu "politiko." ⁹³ vivis en la plej proksima rilato ... kun Roman.

Katolikismo estis vokita por solvi ĉi tiun demandon, kiun neniu liberalulo kuraĝis tiel energie trakti."

⁹⁴ "La Domo de Piemonto hontis de la Duce Mussolini,"
⁹⁵ kaj tiel plu, kaj tiel plu.

La Berlina Katolika Germania, la artikolo de Franz von Papen, skribis rakonte: "Ne nur la itala pastraro nun admiras la grandan ŝtatiston kiu estas Mussolini, kiu liberigis Italion de la tropezo de framasonismo kaj rompis la ĉenojn de la eklezio, sed laikoj kaj iamaj subtenantoj de la Popolare- partio nun konfesas, ke li donis al la flago de Faŝismo senprecedencan sukceson en nur kelkaj jaroj, tian sukceson, kiun la Itala Popola Partio nur esperis atingi en jardekoj.

⁹⁶ Tial Pio la 11-a faligis ilin. Li faris la ĝustajn kalkulojn. Kaj en 1933 li provis, kun la subteno de Pacelli, von Papen, kaj Kaas, fari la samon en Germanio oferante la Centran Partion! Ambaŭ fojojn la papo premis la dissolvon de la Katolika Partio por helpi Mussolini preni la bridojn de potenco tie kaj Hitler ĉi tie.

LA NAZIA REAGO AL LA

"REPACICIĜO" KUN LA FAŜISTOJ

"Mi vidas tempon, kiam la Papo iam bonvenigos la Eklezion protektatan de la centraj partioj fare de Nacisocialismo."

- Adolf Hitler, 1929

⁹⁷

Indas legi la artikolojn, en kiuj la Völkischer Beobachter faris polemikojn kontraŭ "la pia gazeto de la Bavara Popola Partio", la Bayerischer Kurier, post kiam la Lateranaj Paktoj estis finitaj.
⁹⁸ tiu de Hitler

poste organo de registaro povis subite malestime ludi la papon kaj la kardinalon de Munkeno kontraŭ la Bavara Katolika Partio, la fratina partio de la Germana Centra Partio!

La konfeso de Pio la 11-a, "Ni estis subtenitaj de la alia flanko en la plej nobla el modoj. Kaj eble ankaŭ postulis homon kiel ĉi tiu, kiu ne posedis la antaŭ juĝon de la liberala skolo, por kies adeptoj tiu ordono, aŭ pli ĝuste manko de ĝi, ĉiuj tiuj leĝoj kaj regularoj estis falsaj dioj kaj kiel tiaj estis sentitaj ĉiuj. ju pli netuŝeblaj des pli malbelaj kaj malĝuste ili devis, kompreneble, amase kuraĝigi la naziojn, kiuj estis," batalis⁹⁹ kontraŭ ĉiuj liberalaj fortoj same kiel la Vatikano. Kaj tial la Völkischer Beobachter triumfe ĝojis per interspacigitaj literoj: "Ĉi tiu klara denunco de liberalismo kaj ĝia demokratia sistemo fare de la Papo estas pli-malpli la ekzakte malo de la deklaroj faritaj en ĉi tiu katolika Munkena gazeto."

100

Tuj post tio, la Völkischer Beobachter ĝuis duan triumfon, citante el la parolado de kardinalo Faulhaber precize tion, kion katolikaj gazetoj foje retenis: „La partnero ĉe la alia flanko estis viro sendita de Providenco, kiel diris la Sankta Patro, unu el la grandaj; viroj de la monda historio, kies ŝtatpolitikon ne skuas amaso da konstituciaj alineoj, kies vigleco ne estas katenita de centforta parlamento” — oraj vortoj, kiuj signifis des pli por la nazioj ekde Faulhaber mem, tute konformaj al la Bayerischer Kurier, kiu antaŭ e kondamnis naciismon. Nun la Völkischer Beobachter, denove per interspacitaj literoj, determinis “ke la plej altaj aŭ toritatoj de la Katolika Eklezio pensas alimaniere pri la faŝistaj ŝtatideoj ol la skribistoj de la Bavara Popola Partio. Kaj do ili ankaŭ malsame pensas pri la ideo de naciisma ŝtato ĝenerale, ĉar kiam la Kardinalo laŭ das la Roma Eventon ne nur kiel verkon de la dia Providenco kaj la inteligentecon de la Kurio sed ankaŭ kiel rezulto de ŝtata politiko, kies Kontraŭ parlamenta karaktero, determinita de la nacia diktaturo, estas eksplicite emfazita, tio signifas ankaŭ klaran kondamnon de la parlamenta demokratia sistemo, t.e. la sistemo mem, al kiu la papero de la Bavara Popola Partio 'daŭ re' esprimas sian simpatian."

101

Tiu ĉi mallonga polemiko jam montras la evoluon de la eklezia politiko. Unue la Vatikano transiris al la faŝistoj, tiam la episkaro (reprezentita ĉi tie certgrade fare de la kardinalo de Munkeno) rapide ŝanĝis sian sintenon dum la papero reprezentanta la opiniojn de la katolika popolo ĝenerale daŭ re apogis la parlamentan sistemon.

Io tre simila okazis nur kvar jarojn post kiam Hitler ekkaptis la potencon. La germanaj episkopoj, liaj deklarataj kontraŭ uloj, subite staris kune por subteni lin dum la katolikaj partioj, tro malrapidaj por kompreni, estis dissolvitaj.

resume laŭ la ordono de Vatikano.

La Völkischer Beobachter en 1929 deklaris: "Se la vortoj de la Papo kaj Kardinalo devas havi ajnan signifon, tiam ĝi povas esti nur la solena rekono de Faŝismo, la rekono de naciisma ŝtata koncepto."¹⁰²

Hitler ankaŭ diris tuj, ke se la katolikaj partioj persistos preferi demokration, ĝi estus kontraŭ dira al la spirito de la Lateranaj Paktoj. "Ĉi tio signifas, ke ĉi tiuj organoj havas la malmodestecon submeti la ideologian opinion de la Sankta Patro al korekto por sia propra partio.

politikaj kialoj."¹⁰³ Hitler ne nur diris "Ĉio, kio igas Italion forta hodiaŭ, estas bona por ni. Tial ni plej kore bonvenigas la nunan registaron en Italio", sed ankaŭ la jenan frapan frazon: "Mi vidas tempon, kiam la Papo iam bonvenigos la Eklezion protektatan de la La papo do vere faligis la centraj partioj de Nacisocialismo."¹⁰⁴

Katolikaj partioj en 1933 ĉar li esperis progresi kun la nazioj kiel li faris kun la faŝistoj.

Certe estis ankoraŭ la okaza disputo kun Mussolini, ĉefe pri la edukado de la junularo, kiun reprezentantoj de malfortaj mondkonceptoj daŭre konstante postulis por si. Ĉar ju pli junaj kaj nespertaj la individuoj, des pli facile oni povas ilin konkeri; tial la eklezio malobservas ilin antaŭ ol ili eĉ kapablas memkonscii, des malpli memstaran personon, tio estas tuj post la naskiĝo aŭ, per "intraŭtera" bapto, eĉ en la patrina ventro.

105

Estis maleble eviti tute konflikton inter du tiaj totalismaj institucioj kiel la Vatikano kaj Faŝismo. Ili komenciĝis precipe komence de la tridekaj jaroj. Sed Pio la 11-a, kiu plendis amare pri ĝi en sia encikliko "Non Abbiamo Bisogno", ne amuzus kondamni la partion. "Ni ne nur distancigis nin de formalaj kaj detalaj juĝoj, sed efektive venis al la konvinko, ke kompromisoj estas eblaj. Ni do favoris kompromisojn, kiujn aliaj opiniis neakcepteblaj. Ne estas Nia intenco kondamni la partion kaj la reĝimon... Ni faras ĉiujn klopodojn nur por kondamni tiujn aferojn en la manifesto kaj agoj de la partio, kiuj estas kontraŭ aj al katolika instruado kaj praktiko."

106

Cetere, la kurio ankaŭ laboris laŭ tiu principo en la Kirchenkampf kun Hitler. Ĝi neniam atakis lian reĝimon kiel tia, nur ĝian malobservon de katolikaj interesoj. Ĉi tie estis antaŭ ĉio Eugenio Pacelli kiu peris. Komence de 1932, Mussolini ankaŭ petis la kardinalon interveni, kaj li ne petintus nenion, precipe ĉar li (kiel Hitler faris poste) minacis publikigi seksajn skandalojn. "La proceduro de Pacelli," ĝi diris

Germanaj gazetoj tiutempe, "faris bonegan impreson kaj konvinkis Mussolini ke daŭ ra interkonsento nun estis kalkulebla kun." Por tio, kardinalo ministro por eksteraj aferoj Pacelli eĉ ricevis la Ordon de Dianonco, kiu ne estis aljuĝita al lia antaŭ ulo Pietro Gasparri ĝis la Lateranaj Paktoj estis finitaj.

107

En la sekvaj jaroj, dum kiuj la teruro de Hitler komenciĝis en Germanio, la faŝistoj kaj pastraro kunlaboris kiel unuiĝintaj. La papo kaj la Duce laŭ dis unu la alian, kaj italaj infanoj diris la preĝon, kiu estis komponita de la eklezio: "Duce, mi dankas vin, ke vi eblis al mi kreski forta kaj sana. Ho kara Dio, protektu la Ducon por ke Faŝisma Italio konservu lin por longa tempo."

¹⁰⁹ Fakte, la libroj en italaj bazlernejoj tiutempe konsistis el unu triono partoj de la katekismo kaj preĝoj kaj du trionoj glorado de Faŝismo kaj la milito kiu estis deĉeniginta.

LA ABISENIA MILITO—KUN PAPA APROBO KAJ LA TUTA SUBTENO DE LA ITALA ALTA KLERIO

"Pro la fatala ligo inter Italio kaj Vatikano, la italoj meritas la honoran titolon de 'Asistantoj kaj Helpantoj de Dio.' Ni laboras kune kun Dio en ĉi tiu nacia kaj katolika[!] misio de bono, precipe en ĉi tiu momento, kiam la flago de Italio portas antaŭ en la krucon de Jesuo sur la bataalkampoj de Etiopio en triumfo... . Paco kaj dia protekto al la kuraĝa armeo, kiu verŝas sian sangon por malfermi la pordegojn de Etiopio al la katolika kredo kaj romia kulturo!"

—Kardinalo Ildefonso Schuster de Milano¹¹⁰

"Pacelli [la pli posta papo, KD] ĉi iam reprezentis bonajn rilatojn kun Mussolini kaj Faŝisma Italio. Aparte, li antaŭ enigis kaj apogis la nacian pozicion de la itala pastraro en la abisina konflikto."

—Grafo du Moulin, estro de la Departemento pri Vatikanaĵoj
ĉe la germana ekstera oficejo, la 3-an de marto 1939¹¹¹

La ĉefa kialo de la invado de Abisenio, kiu estis akceptita en la Ligon de Nacioj en 1923 sub la patroneco de la faŝisma registaro, estis la troa loĝantaro de Italio. Italio estis "popolo sen spaco" kaj, tial, kiel ĝi diris en sennombraj katolikaj gazetoj, ne laste en la vatikana jezuita gazeto *Civiltà Cattolica*, la abisenia aventuro estis morale pravigita.

112

Ĉar ĉi tiu artikolo, kiu reproduktas la oficialan opinion pri la "Socio de Jesuo" dum pli ol jarcento kaj estas unu el la plej gravaj ekleziaj ĵurnaloj, klarigis la moralajn antaŭ kondiĉojn de ekonomia koloniigo ĝuste en la tempo de la Abisina Milito en tia maniero "ke katolika morala teologio certe ne kondamnas ĉiun perfortan agon de ekonomia ekspansio." Male, ŝtato, kiu elĉerpis siajn rimedojn kaj provis ĉiujn pacajn vojojn, povas "atingi sian rajton per perforta konkero" en kazoj de ekstrema bezono.

¹¹³ Kaj la bezono de spaco en Italio, cetere, tute ne estis tiom granda. Fakte, tie estis multe da nekonstruataj terenoj, kvankam ĝi ja apartenis al la grandaj bienposedantoj, inkluzive de la eklezio, kun kiu la faŝistoj devis tamen konservi. Kiam en 1936 reprezentanto de la "Nova Ŝtatisto" demandis la ministron pri agrikulturo, Rossoni, unu el la plej proksimaj kolegoj de Mussolini, kial la nekonstruaĵa tero ne estas dividita, li ricevis pli-malpli evitemajn respondojn kaj eltiris sian propran konkludon: la faŝisma revolucio. ne sukcesis solvi la agrikulturan demandon pro la ligo de la reĝimo al la potencoj de la financa kapitalo kaj la terposedantaj klasoj kaj, ĉar la itala diktaturo ne povis efektiviĝi la agrikulturan reformon tiel urĝan, oni devis serĉi solvon en Abisenio. Ĉi tiu milito estis a

"anstataŭ aĵo" por agrikultura reformo. ¹¹⁴

Plia kialo de milito estis la bezono de Italio disvastigi la benojn de la kristana okcidenta kulturo. "Estas la misio de Italio," skribis la viena katolika ĵurnalo *Schönere Zukunft*, ekzemple, "porti kristanan kulturon kaj okcidentan [okcidentan] civilizon al la centro de la nigra parto de la tero kaj tiel helpi la abisenan popolon atingi moralecon kaj riĉecon." ¹¹⁵ Kaj

tiel ili komencis per bomboj kaj grenadoj kaj, kiel eĉ la katolika Germanujo raportis, ŝprucis gason el la armeaj aviadiloj de la "asistantoj kaj helpantoj de Dio", tiel ke, post nelonge, miloj da venenigitaj abisenaj virinoj kaj infanoj kuŝis en la anglaj militaj hospitaloj. ¹¹⁶

"Krome," agnoskas *Schönere Zukunft*, "la kredindeco de la itala ŝtata gvidado, kiu gajnis la eternan dankon de la katolikoj [t.e., Vatikano, KD] per la konkludo de la Lateranaj Paktoj kaj la rekatolikiĝo de la lando kiu rezultis el ĝi, postulis obeemon al la postuloj kiujn tiu ĉi ŝtata gvidantaro faris sur la forto de sia propra respondeco."

¹¹⁷ Ĉi tio ja estis la afero. Por manus manum

lavat. Kaj tion, kion Cezaro redonas al la papo, la papo donu al Cezaro.

En lia libro *La preparazione e le prime operazioni*, kun enkonduko de Mussolini, la itala marŝalo de Bono deklaras malakre ke li sugestis la militon al Mussolini en 1932 kaj ĉi-lastaj sekrete preparis ĝin ekde 1933 sen konsidero de la sinteno de Abisinio, ankaŭ subaĉetante la pli malaltajn leŭ tenantojn de Negus, la Imperiestro de Abisinio.

¹¹⁸

La 4-an de septembro 1935, la itala delegito de la Ligo de Nacioj en Ĝenevo, barono Aloisi, rifuzis intertrakti kun Abisenio. Italio nun estis en la plej bona kazo preta nur por intertrakti pri Abisenio.

¹¹⁹

Sed tio ankaŭ estis mensogo.

Ĉar Mussolini volis la batalon. Li volis konkeri. "Ne," li deklaris, "eĉ se Abisenio estus transdonita al mi sur arĝenta telero, mi volas ĝin per milito."

¹²⁰

La Vatikano estis tute akorda kun la faŝisma atako.

La 27-an de aŭgusto, kiam la italaj militpreparoj funkciis plenrapide, la papo anoncis — interplektita en multaj alvokoj al racio kaj paco — ke defenda milito(!) por la ekspansio(!) de kreskanta loĝantaro povus esti. Ĝuste kaj ĝuste.

¹²¹

La viena katolika ĵurnalo *Reichspost* publikigis la jenan komenton pri tio el "kompetenta fonto": "Malofte la Sankta Patro parolis tiel precize kaj tiel klare aludis al aktuala situacio kiel pri la danĝero de milito inter Italio kaj Abisenio. Ĉi tio evidentigas kiom tiu demando estas en la menso de la Papo, kiom multe li pensis pri ĝi. Klare[!] deklarante defendan militon kaj, preter tio, eĉ kolonian militon, kondiĉe ke ĝi estas tenita ene de raciaj limoj kaj estas por la profito de kreskanta loĝantaro, por ne esti nepravigebla, Pio la 11-a konscie volas doni al Italio natura leĝo ene de tiuj parafrazitaj limoj - kaj kiel parto de ĉi tiu nekompleta homa rajto ankaŭ rajton fari abisenan ekspansion."

¹²²

Baldaŭ post la parolado de la papo, kvar semajnojn antaŭ la invado, la legato de la kardinalo denove festis Mussolini kiel "la homon de Providenco" ĉe la nacia Eŭkaristia Kongreso.

¹²³

Kaj ĉar estis la Ligo de Nacioj, kiu okupiĝis pri la Abyssinia problemoj kaj la Duce estis kondamnita de preskaŭ ĉiuj flankoj, dek naŭ ĉefepiskopoj kaj kvindek sep episkopoj sendis al li telegramon, publikigitan en la *Osservatore Romano*, kiu tekstis: "Katolika Italio. preĝas por la kreskanta grandeco de sia amata patrujo, kiu estas pli kunigita ol iam ajn sub via registaro."

¹²⁴

Du tagojn poste, la 7-an de septembro, la papo denove klopodis influi la ne tre militemajn italojn, la multnombrajn katolikajn delegitojn ĉe la debato de la Ligo de Nacioj, kaj la mondon ĝenerale, deklarante, ke kvankam li preĝis por paco, li tamen deziris, ke "la esperoj kaj rajtoj ... de la italo

homoj estus kontentaj kaj rekonitaj en justeco kaj paco." 125

Do la pozicio de la italaj episkopoj estis absolute klara.

PRESKAŬ LA TUTA ITALA EPISKOPO SUBTENIS LA FAŜISMAN RAID

"La episkopoj gvidataj per ekzemplo."

—La katolika *Schönere Zukunft*, Vieno 126

"La respondeco de la Papo kaj Vatikano ne estos tuŝita de ĉi tio."

—Katholisches Kirchenblatt, Berlino 127

La plej absurdaj pardonpetoj ĉiam prosperis plej bone sur preĝejo. Sed ĉiuj provo senkulpigi la papon estas vanaj ĉar liaj propraj vortoj estas atesto de la malo. Tute krom tio, ke la episkopoj povas fari nur tion, kion li volas. Aŭ ĉu ili kolektu oron, benu armilojn kaj donu militemajn paroladojn en Italio, el ĉiuj lokoj, se la papo malpermesis ĝin? Se li vere deziras pacon?

Eĉ katolikaj ĵurnaloj tute konfesis, ke Pio la 11-a permesis kolonian "La konscienco milito."¹²⁸ de la mondo kondamnis la viglan aliron de Italio", ankaŭ skribis Gert Buchheit en 1938. "Kion faris la papofico? ...

La eklezio postulis, ke la episkopoj transdonu siajn orajn krucojn kaj ĉenojn.

La potenc-ekvilibro en la Kolegio de Kardinaloj estis ŝanĝita direkte al la italaj membroj per novaj nomumoj. Jes, la Papo eĉ donis al la Duce la frostitajn havaĵojn en Germanujo, por ke Italio povu aĉeti la necesajn krudaĵojn — kaj ekleziestroj en aliaj katolikaj landoj agis same kiel Romo. Miloj da misiistoj, pastroj, pastroj, ktp., preĝis ne nur por la venko de la italaj armiloj, sed ili eĉ subtenis la patrujon de la Eklezio rekte kaj nerekte per sia propagando el la prediko aŭ, kiel en Kanado, per energia protesto. kontraŭ la kanada delegito ĉe la Ligo de Nacioj kiam ĝi petis ke sankcioj estu harditaj. Unufrape neatenditaj aliancanoj aperis ĉie en la

mondo—kaj kial? Ĉar Italio faris sian pacon kun la Eklezio." 129
Ĝuste. Tial ĝi nun povus fari sian militon kontraŭ Abisenio.

Kiam ĝi komenciĝis la 3-an de oktobro 1935, la entuziasmo de la alta pastraro estis preskaŭ senlima. Dum kvindek du ŝtatoj de la Ligo de Nacioj kondamnis la italajn agojn kiel kontraŭ leĝan agresmiliton, la episkaro en la lando de la

papo subtenis la partiajn parolantojn de iliaj katedroj kaj vokis la homojn donaci por venko. La prelatoj mem ofertis la krucojn, kolĉenojn, ringojn, medalojn kaj horloĝojn de siaj oraj episkopoj, kaj kelkaj, kiel ekzemple kardinalo Lavitrano de Palermo, metis siajn donacojn propre en la manojn de la faŝisma partisekretario.

¹³¹ La tuta itala gazetaro gloris sian oferan ĝojon.

Krome, unu alvoko kaj paŝtista letero sekvis la sekvan. La reĝa ĉefepiskopo de Florenco deklaris ĝin la devo de ĉiu bona civitano kaj kristano subteni la registaron.

¹³² La kardinala ĉefepiskopo de Ĝenovo havis sian pastraron instigi homojn por donaci metalon.¹³³

La ĉefepiskopoj de Mesino kaj Brindisi protestis kontraŭ la sankcioj de Anglio kaj vokis sur siaj diocezanoj imiti la kuraĝon de la antikvaj romianoj oferi.

¹³⁴ Estis speciala aplaŭdo por la ĉefepiskopo de Monreale, kiu eĉ instrukiis preĝejoj, monaĥejoj kaj pilgrimlokojn meti siajn orajn kaj arĝentajn votoferojn sur la altaron de la patrujo.¹³⁵ Tiuj kaj aliaj trezoroj kutimis aĉeti, interalie, la plej koruptajn karakterojn inter la tribestroj kaj ekleziaj eminentuloj de Abisenio.¹³⁶

La ĉefepiskopo de Parmo admonis la katolikojn marŝi ĉe la kapo de la plej fervoraj kaj lojalaj civitanoj, kaj li ne hezitis diri, "la Patrujo estas en sieĝa stato."

¹³⁷ La episkopo de Kremono malpermesis "sencelajn diskutojn pri la pravigo de la milito" kaj finis dekretante preĝojn por la registaro, la soldatoj, kaj eĉ la abisina popolo.¹³⁸

La fakto, ke la hipokriteco de tiuj rondoj estas senlima, montras ankaŭ la paŝtista letero de episkopo Cola el la umbriaj diocezoj de Nocerae Gualdo, kiu laŭdis la faŝistan buĉadon kiel "justan kaj sanktan aferon" kaj deklaris, ke Italio havas "grandan civilizacion. mision plenumi por la duonsovaĝaj kaj mense kaj religie postiĝintaj homoj."

¹³⁹ La ĉefepiskopo de Taranto, leginte meson sur submarŝipo, vokis la agreso "sankta milito, krucmilito."¹⁴⁰

La ĉefepiskopo de Milano, kardinalo Schuster, kiu benis la soldatojn kiuj elmarŝis antaŭ la katedralo de Milano, komparis Mussolini kun Cezaro, Aŭ gusto, kaj Konstantino kaj instruis al italaj lernejinfanoj ke la laboro de la Duce estis "la respondo de Dio el Ĉielo."¹⁴¹

Multaj aliaj altpastraro benis kanonajn kaj bombaviadilojn dum la kampanjo kaj apogis la militon en la nomo de la Romkatolika Eklezio.

Laŭ profesoro Salvemini de Harvard University, almenaŭ sep italaj kardinaloj, dudek naŭ ĉefepiskopoj, kaj sesdek unu episkopoj apogis la faŝistan atakon tuj, ignorante la konkordaton finitan en 1929 kiu strikte malpermesis la episkopojn de iu politika agado. ¹⁴³

La Virgulino Maria ludis specialan rolon en la Etiopa Milito. ¹⁴⁴ Kaj ĉar ŝi ludis ĉi tiun rolon—io relative malmulte konata—en multaj aliaj buĉadoj en la historio de la kristanismo (kiu estas tro riĉa je milito) kaj eble daŭre fari tion, ni prenu mallongan ekskurson, kiu montras kiel eĉ kortuŝaj bildoj—"bela inventaĵo", kiel Goethe nomis la Dipatrino 145 — estas satane perversitaj en Katolikismo.

"AVE MARIA"

"Se vi plenumos miajn petojn, Rusio konvertiĝos kaj estos paco. Se ne, Rusio diskonigos siajn erarojn tra la mondo kaj estigos militojn kaj persekutojn de la Eklezio; multaj bonaj homoj estos martirigitaj; la Sankta Patro devos multe suferi; pluraj nacioj estos detruitaj..."

—el la profetaĵo de Nia Sinjorino de Fatima ¹⁴⁶

Multaj aferoj estas Janus-vizaĝaj en la Katolika Eklezio; Maria estas unu el ili. Ŝia bela vizaĝo (kiel montrita, ekzemple, en la bela Madono de Stephan Lochner en Rosenhag), ĉirkaŭita de anĝeloj muzikantaj, kaj kiun oni konas el florornamitaj statuoj kaj el atmosferaj majaj sindonemoj en krepuskaj vilaĝaj kapeloj, estas nur unu flanko. La alia estas rivelita de la libro eldonita en 1953 kun permeso presi de la eklezio, kiu estas rakonte dediĉita al Pio XII, "la plej granda ĉampiono de paco[!]", "Maria savas la Okcidenton [Okcidento]. Fatima kaj la 'venkinto en ĉiuj bataloj de Dio[!]' en la batalo por Rusio." Ĉi tiu "ideologia preparo por la Tria Mondmilito" malkaŝas "la marian dinamikon de la historio de la komenco de la tempo ĝis niaj tagoj", la ¹⁴⁷historion de Nia Sankta Virgulino Maria de Venko", la "fortan virinon", la "virinon kiu disbatis la serpenta kapo", la "ĉefstrategiisto" kaj la "decidaj momentoj de kristanismo".

148

Post mallonga deklaro komence de la enkonduko konstatanta, ke la usona defendbuĝeto estas pli granda ol iam ajn, la diskuto pri la reala temo komenciĝas kun la Koncilio de Efeso en la jaro 431. La verkisto forgesas interalie mencii nur tion. masivaj monsumoj en subaĉetaĵoj, kiujn la patriarko de Aleksandrio donis al ĉiuj specoj de homoj - de altaj ŝtataj oficistoj kaj la edzino de la Pretoriana prefekto ĝis influaj.

eŭ nukoj kaj ĉambristinoj — kiuj elĉerpis lian kason ĝis tia grado, ke li devis prunti pli ol cent mil orpecojn, malgraŭ Tamen, "unua venko pro riĉa, kaj ankoraŭ ne havis sufiĉe. kaj povas diri pri la plej multaj el la Maria," aliaj kun la ¹⁴⁹ sensanga por komenci, kion oni ne mil ¹⁵⁰ tuta volo en la mondo. Karolo Martelo, pasia admiranto de Maria, buĉis tricent saracenojn ĉe Tours kaj Poitiers kun la helpo de la Feliĉega Patrino en 732.

¹⁵¹ Karlo la Granda, kiu, malgraŭ siaj multnombraj edzinoj kaj aliaj virinoj, ĉiam portis la bildon de Maria sur sia brusto, alpinglis venkon post venko sur sian flagon kun sia helpo, la plej signifa el kiuj estis, el ĉiuj lokoj, ĉe Lurdo! ¹⁵² En 1212, reĝo Alfonso de Kastilio, flugante la standardon de Maria, venkis superan armeon de maŭroj dum la Festo de la Skapulo de Nia Benita Patrino. La rezulto: "La korpoj de pli ol 100,000 maŭroj."

¹⁵³ Ekzistis batalo sub la standardo de la Reĝino de la Ĉielo ĉe Beogrado en 1456, en la tago de la Transformo de Kristo kaj ĵus post la Festeno de la Dediĉo de Sankta Maria Major. La rezulto: okdek mil mortintaj turkoj.

¹⁵⁴ Tiam venis la mara venko de Lepanto en 1571. Kun la helpo de la papa mararmeo kaj pasiaj preĝoj al Maria de Pio la 5-a, 167 galeroj estis konkeritaj, mallevitaj aŭ bruligitaj kaj ok mil turkoj estis mortigitaj. La sekvo: la Rozariofesto estis fondita. ¹⁵⁵ Tiam

"Generalo Tilly kaj liaj 32 venkoj sub la signo de Nia Kara Sinjorino de Altötting."

¹⁵⁶ Ĉi tiu "granda admiranto de la Benita Patrino" estis ĉiam venka, "krom la iam", kiam li estis maljuste venkita de la herezulo Gustav Adolf kaj mortis.

¹⁵⁷ La serio de mirindaj mariaj venkoj daŭras dum la pia historio de la Okcidento. La plej multaj el la decidaj buĉadoj okazis en mariaj festotagoj aŭ almenaŭ "tri tagojn antaŭ ŝia solenaĵo", "du tagojn antaŭ la naskiĝo de Maria", "en la tago post la Tago de Ĉieliro", "sojle de la Festo de la Rozario," kaj tiel plu, ĝis Napoleono kaj Hitler, ĉi-lasta el kiuj, kiel ni finfine malkovras ĉi tie, estis esence venkita de nur Maria kaj Papo Pacelli.

¹⁵⁹ Ĉar kiel "vere Marian Papo", Pio XII, "kiam la homoj de la Okcidento [Okcidento] ... estis sub mortiga minaco", alvokis "la katolikan mondon konsekri la Reĝinon de la Rozario kaj lanĉi potencan kampanjon de preĝo" en 1942, kaj jen, mariaj venkoj venis unu post la alia - nur ne ĉe la flanko de la akspotencoj por kiuj Pacelli celis ilin.

Kaj la 31-an de oktobro 1942, ĝuste kiam la papo konsekris la homaron al la senmakula(!) koro de Maria, okazis la unua trarompo de la britoj ĉe El Alamein.

¹⁶⁰ La sekva mariana venko: Stalingrado! En la Festo de Kandelfesto. ¹⁶¹ Kaj tiam venis la liberigo de Tunizo kaj Nordafriko en la Tago de Nia Sinjorino de Fatima. La kapitulaco de Italio sur la Naskiĝo de la Feliĉega Virgulino Maria. La fina malvenko de Germanio kaj batalhalto en la Festo de la Aperado de la Ĉefanĝelo Mikaelo (patrono de Germanio!) sur Monto Gargano. ¹⁶² Kaj tiam

la venko super Japanio post la ĵeto de la unuaj atombomboj — maria venko! La japana kapitulaco en la Tago de Ĉieliro!¹⁶³

Kien ĉi tiu "Maria dinamiko de historio" povus konduki, estis profetita de Nia Sinjorino de Fatima tute klare, se Rusio ne devus esti konvertita: "pluraj nacioj estos detruitaj ..."¹⁶⁴ Ĉu la frenezuloj faras historion?

Sed en Abisenio, Maria estis ankoraŭ certe sur la dekstra flanko. La italaj soldatoj sendis poŝtkartojn de la milito, sur kiuj estis stel-girlanda Madono kun Infano rigardanta malsupren sur la turon de kirasa aŭ to laŭ flankita de progresanta infanterio kaj ĉirkaŭ ita de pafilfumo. La titolo: "Ave Maria."¹⁶⁵

La kardinala ĉefepiskopo de Napolo, Ascalesi, organizis procesion de Pompejo ĝis Napolo sub la bildo de la Feliĉega Patrino, kun armeaj maŝinoj faligantaj flugfoliojn glorantaj la Sanktan Virgulon, Faŝismon kaj la Etiopan Militon en la sama tempo.¹⁶⁶

Efektive, ili eĉ sendis bildojn de Madono al Afriko, kiel la "Madonnina d'Oltremare", al kiu miraklaj trajtoj estis atributitaj en Italio. Ĝi estis prenita, post esti benita fare de la armea generalvikario Rusticoni kaj la kardinalo de Napolo, sur estraro la Conte Grande, akompanita fare de eminentaj faŝistoj. aliaj ŝipoj, aŭ eĉ sur la sama, havis nek gasmaskojn nek ŝirmejojn, sensuspekto¹⁶⁷ Kanonoj kaj venena gaso estis senditaj kun viktimiĝis de la alportantoj de la katolika¹⁶⁸ kaj la duonnudaj abisenoj, kiuj kulturo. Post la tielnomita Batalo de Amba Aradam, itala kapitano nombris pli ol dek ses mil buĉitajn "malamikojn". Ili kuŝis tie, mortaj aŭ duonmortaj, kie atingis ilin la haŭ tbrula, pulmoŝira gaso, kiu estis ŝprucita el la aero, kaj ĉiuj estis forigitaj laŭ la plej higiene ebla maniero — tio estas per flamĵetiloj.

169

En la mezo de la milito komenciĝis ciklo de konferencoj en la Sala Borromini, unu el la plej grandaj kaj plej popularaj prelegejoj en Romo, ĉe kiu la plej altaj eminentuloj de la kurio kaj ĉefaj faŝistoj parolus laŭ vice.

Kardinalo Ŝtata sekretario Eugenio Pacelli, la granda admiranto de Maria, komencis per prelego pri "la sankta destino de Romo", pritraktante la Lateranaj Paktoj per "vortoj de alta rekono", kaj, ĝenerale, prezentante "nekutime evidentan pruvon de la deziro".¹⁷⁰ por vatikana-itala solidareco."

Post kiam Abisenio estis subigita —90 elcentoj kiel sekvo de la senpoveco aŭ kompleta foresto de la Abisenanoj 171—kaj post hordoj da monaĥoj kaj monaĥinoj sekvis la katolikajn armeojn, la episkopoj, kardinaloj kaj vikarioj apostolaj de Milano ĝis Adis-Abebo festis la "religia signifo" de la Marŝo sur Romo kaj la "nova Romia Imperio, kiu portos la krucon de Kristo ĉie en la mondo sub la gvidado de ĉi tiu.

mirinda viro, la Duce.”¹⁷² Kaj la papo ankaŭ partoprenis en la “triumfa
gôjo de la vere granda kaj bona popolo pri la paco, kiu,” li diris la 12-an de
majo 1936, “kiel oni povas esperi kaj konsenti, estos efika kontribuo,
antaŭ ludo al vera. paco en Eŭropo kaj la tuta mondo.”¹⁷³

La sekva preludo al vera paco, kiun baldaŭ sekvos pliaj preludoj,
komenciĝis en Hispanio en la sama somero.

THE VATICAN AND THE SPANISH CIVIL WAR

"La Vatikano estis decidita uzi forton post kiam montriĝis, ke la Eklezia politiko por politike akiri potencon malsukcesis en Hispanio kiel en aliaj landoj.

Vatikano establis proksimajn ligojn ne nur kun Mussolini, sed ankaŭ kun Hitler en la intereso de Franco. Ĝi faris interkonsenton kun li en kiu li, kontraŭ la helpo en Hispanio, devontus sin al starto de grandskala kampanjo kontraŭ bolŝevismo tra la katolika mondo."

—Avro Manhatano ¹

LA KAUZOJ

"La hispana hierarkio grave minacas la interesojn de la Katolika Eklezio en Hispanio kaj ĉie en la mondo."

— Franca kardinalo Verdier ²

"... lasante laboristojn kaj farmistojn en sia mizero kaj nezorgante pri ilia sorto; anstataŭ fariĝi la spiritaj gvidantoj de la popolo ni fariĝis ĝia socia kolero."

—Don Gallegos Rocajul, kanoniko de la kordoba katedralo ³

"Mono estas tre katolika."

—Hispana proverbo

La pastraro en Hispanio havis specialan potencon ekde antikvaj tempoj. Batali herezo estis jam rigora tie en antikvaj tempoj; persekutoj de judoj okazis dum longaj tempoj, ⁴ sklaveco daŭris ĝis la dekoka jarcento, ⁵

kaj la Inkvizicio prosperis kiel en neniu alia lando.

Do la riĉeco de la Hispana Eklezio ne estis surprizo. En la dekseca kaj eĉ ĉe la jarcento, laŭ dire ĝi posedis duonon de la nacia enspezo, komence de⁶ la deknaŭa jarcento, ĝi ankoraŭ posedis ses milionojn da hektaroj da tero —17 procentoj de la tuta tereno—aldone al donacoj de altnaskitaj granduloj, plejparte konfiskitaj "bienoĵ de herezuloj."⁷ Kvankam ili tiam estis senposedigitaj de la plej granda parto de sia posedaĵo, ili ankoraŭ, post la Tria Karlista Milito (1872-1876) en kiu ili (ankaŭ) ludis ĉefrolon, ricevis novajn donacojn kaj sinekurojn, kiujn ili plejparte investis en bankoj, fervojoj, minejoj, kargokompanioj, kaj teksaĵfabrikoj.⁸ La jezuitoj, la elitaj trupoj de Vatikano, kiuj laŭ dire eĉ administris danchalojn kaj kinejojn, tutan⁹ kontrolis trionon de la hispanan ĉefurbon en 1912.¹⁰ Tiam, antaŭ ol la respubliko dekretis la leĝojn pri ekleziaj havaĵoj komence de la tridekaj jaroj, la "Socio de Jesuo" nomis friponon kiel sia reprezentanto, kiu havis direktorojn en kvardek kvar ĉefaj asocioj kaj komercaj kompanioj - tramoj, fervojoj, kargokompanioj, bankoj, hidrelektraj plantoj, minejoj, konstruentrepreno kaj sendrata, inter aliaj.

¹¹ Kaj samtempe du trionoj de la loĝantaro suferis pro endemia subnutrado!¹²

La alta pastraro, en konfuzo kun la aristokrataro kaj granda komerco, sunbrunis sin en la gloro de siaj komercaj ligoj kaj lasis la homojn iri por ruinigi. Ili estis tute konsentaj ke 4 procentoj de terposedantoj posedis pli ol du trionojn de evoluinta tero dum la aliaj 96 procentoj devis kontentiĝi kun la alia triono.

¹³ Kaj ne ĝenis ilin, ke el 1.026.412 agrikulturistoj, kiuj devis pagi imposton, 847.548 havis ĉiutagajn gajnojn de malpli ol unu peseto, kiu respondis al dek cendoj tiutempe; ja, nek zorgis pri tio, ke en iuj partoj de la lando la kondiĉoj estis la samaj en 1936 kiel en la tempo de la romianoj.¹⁵

Dum la plej multaj el la plej gravaj agrikulturistoj rigardis siajn trajtojn kiel "specon kaj malproksimaj¹⁶ apenaŭ neniam vidis ilin, vivante anstataŭe en multekosta marborda koloniaĵferiejoj aŭ en Parizo, iliaj laboristoj laboris preskaŭ kiel servutuloj de tagiĝo ĝis krepusko, kaj tutaj areoj venkiĝis al malsato. "Homoj", skribis la Neue Zürcher Zeitung en la somero de 1936, "loĝas en kavernoj, pajlaj kabanoj, en fosaĵoj kovritaj per branĉoj."

¹⁷ Kaj ili nutris, kiel raportis la gazeto Blätter aus Spanien de pastro Fliedner, "per pano kaj cepoj, kaj ne malofte per ŝelo kaj herbo".¹⁸

Ili vivis, kiel la hispanoj mem diris, "de mirakloj".¹⁹ Eĉ la pia berlina ĵurnalo Germania, kiu havis neniujn disputojn nomi "framasonismon la ĉefa kaŭzo de la hodiaŭaj problemoj" kiam la katastrofo ekis, sekvita de malpieco kaj la dek du mil eksedziĝoj en Madrido, opiniis "neeble trovi taŭgajn vortojn por transdoni la mizeron de la

plimulto de la hispana kampara loĝantaro."²¹

Sed la salajroj de la fabriklaboristoj, kiuj plejparte ne havis alian vestaĵon ol siaj bluaj supertutoj kaj paro da tolaj ŝuoj, estis kompatindaj kaj ankoraŭ povus esti puŝitaj eĉ pli malalte, ĉar la laboristoj ne havis socian leĝaron por subteni ilin.

²² Kaj la eklezio, kompreneble, ne havis eĉ la plej etan intereson eduki la popolon. Kiel en la Papa Ŝtato, la procento de analfabeteco estis unu el la plej alta en Eŭropo, kaj eĉ hodiaŭ [tio estas, ĉirkaŭ 1960], preskaŭ 5,5 milionoj da homoj ne povas legi aŭ skribi en katolika Italio.

²³ En Hispanio pli ol 60 procentoj de la loĝantaro estis analfabetoj en 1870, kaj ĝis ²⁴1930 estis ankoraŭ okdek mil infanoj ne ricevantaj lernejan edukadon nur en Madrido, ²⁵

kaj tiuj kiuj faris pasigis grandan parton de sia tempo preĝante al la rozario. ²⁶

Ĉar, kiel diris Bravo Murillo, kiam li estis elektita por aprobi lernejon por sescent laboristoj: "Ni bezonas ne homojn, kiuj povas pensi, sed bovojn, kiuj povas labori".

²⁷ La eklezio, kies fakuloj parolis solene pri la lingvo de la anĝeloj en la plej granda universitato de Hispanio en Salamanca en la tempoj de Goethe kaj diskutis ĉu la ĉielo konsistas el vinsimila likvaĵo aŭ el sonorilmetalo, amare batalis kontraŭ liberalismo en Hispanio en la deknaŭa kaj dudeka jarcentojn, kiuj jam venkis ilin en Francio, Germanio kaj Italio. En 1910, ekzemple, la instruisto kaj konfesanto de la juna reĝo minacis havi iun hispanon sidantan ĉe tablo kun protestantoj ekskomunikitaj.

²⁸ La demando "Kian pekon vi faras se vi voĉdonas por liberala kandidato?" estis respondita de la katekismo de 1927: "Ĝenerale, mortiga peko." Kaj la respondo al la demando "Ĉu estas peko por katolikoj legi liberala gazeto?" estis: "Ili povas legi la borsajn novaĵojn." ²⁹

Ĉar, kiel tiam konata diraĵo, "El dinero es muy católico" ("mono estas tre katolika").

Inter la malsupera pastraro, la plej multaj el kiuj estis malriĉuloj mem, estis multaj kiuj havis socian konsciencon. Jam en 1861 la jezuito Vicente en Valencio fondis la Centros Católicos de Obreros, katolikan sindikaton, sed tiu ĉi kolapsis en 1874. Kaj kiam la jezuitoj Ayala kaj Abreu fondis laboristan organizon sur kristana bazo en Barcelono antaŭ la Unua Mondo. Milito, ĝi estis rapide malebla funkciigi. Ambaŭ pastroj estis ekzilitaj.

³⁰ Projekto de leĝo pri agrara reformo alportita antaŭ la Cortes, la hispana parlamento, de la katolika flanko en la 1930-aj jaroj ankaŭ ne povus esti antaŭ enpuŝita. Multaj mensogoj estis disvastigitaj pri la fiasko de tiuj provoj.

"La vero estas," skribas la jezuito Johannes Reisberger, "ke antaŭ jaroj antaŭ vipaj pastroj en Hispanio devis rezigni siajn sociajn fundamentojn, kiujn la popolo akceptis kun entuziasmo, ĉar tion volis la respondecaj episkopoj."

Eĉ pli alta hispana kleriko, Don Gallegos Rocaful, konfesis en svisa ĵurnalo post la komenco de la Hispana Enlanda Milito: „Sole fondi laboristan asocion estis kialo por la plej striktaj policiniciatoj, arestoj kaj jaroj da falsa malliberigo. La Eklezio restis silenta. Ĉiu socipolitika agado estis strikte malpermesita fare de la klerikoj... .

Antaŭ ĉio, neniam estis spirita zorgo por laboristoj en la tuta Hispanio. Ajna kleriko, kiu iel ajn okupiĝis kun la malsuperaj klasoj, estis tuj sendita al la lando kaj la kamparaj paroĥoj en Hispanio estas tiaj, ke ili vere povas esti nur servataj kun granda spirito de pentofarado. Preskaŭ oni devas konsideri, ke en tiaj kondiĉoj de laborantaro tute neglektita laŭ paŝtista prizorgado ne povus ekzisti sanktuloj kaj nur malmultaj, kiuj malgraŭ ĉio estis kristanoj—la granda plimulto estas ne baptita ĉar iliaj gepatroj neniam estus povintaj pagi. la baptoŝarĝo. Sed iel, en ĉi tiu popolo de mansardoj kaj etaj keloj, venis la ĝusta ideo, ke la pastraro malsukcesas plenumi mision por ili kaj maljuste evitas kaj neglektas ilin. Kaj nenio estas pli terura, kiam ĝi eksplodis, ol la malamo de la infano, kiu venĝas la rajton pro amo, kiun ĝi neniam ricevis.”

32

Kaŝitaj plejparte inter hipokriteco kaj mensogo, eĉ kelkaj katolikaj ĵurnaloj aludis "ke la katolikaj partioj kaj gvidantoj de la koncernaj homoj maltrafis ŝancon kaj klare permesis al sociaj disdividoj, neteneblaj longtempe, plilarĝigi" karakteron" kaj katolikismo portas "la". plej peza el komunaj ³³; ke "la krizo estas ĉefe de ekonomia kaj socia respondecoj"

34
;

"ke la Katolika Eklezio en Hispanio alportis gravan kulpigon sur sin."

"Ĉiu venko de bolŝevismo estas memorŝtono al niaj malsukcesoj."

³⁶ Kaj la

Jezuista Marina skribis en la eldono de aprilo 1936 de la ĵurnalo de hispanaj jezuitoj Razon y Fe: "Alvenis la momento, kiam ni povas vidi, se ni profunde rigardas, la montran moralan kaj religian mizeron de nia popolo kaj devas bati nian bruston per la brusto. plej profunda ŝoko pro la kulpo, kiun ni ĉiuj sendube partoprenas en ĉi tiu kolapso."

³⁷

La fiasko de la hispana hierarkio estis diskutita tiel tutmonde, ke eĉ la papo ne povis silenti. Ĉar memkonscio ĉiam estis la plej malforta flanko de la Katolika Eklezio, neniu agnosko de kulpo estis atenda de Pio la 11-a; sed apenaŭ estis ankaŭ tia sentakta defendo. "Oni diris en la lastaj tagoj," li diris la 14-an de septembro 1936, al hispanaj rifuĝintoj, "ke religio kaj la Katolika Eklezio montris sin tro malfortaj kaj neefikaj por kontraŭ stari ĉi tiun ruiniĝon kaj hororon. Sed tion malpruvas la vortoj de la verko de Manzoni: 'Neniam necesas retiriĝi en ekzemplojn por pravigi la Eklezion. Sufiĉas esplori ĝiajn bazajn principojn.'"

³⁸ Jes, ekzemploj de

ĝia praktiko estas plejparte mortigaj por la eklezio. Tial ĝi tiel preferas referenci al siaj teorioj, al kiuj ĝi tiom malmulte atentis en la praktiko. Jesuo, kun

lia instruo "Vi konos ilin per iliaj fruktoj!" estis denove de malsama vidpunkto ol la papo, kiu apenaŭ povis alvoki la fruktojn de hispana Katolikismo.

EL LA FUNDO DE LA RESPUBLIKO ĜIS LA EKSO DE LA MILITO

"Ĉi tiuj homoj estis traktitaj kiel hundoj ĝis ili lernis mordi."

—Der Bund, Berno, la 12-an de septembro 1936

La hispana eklezio, sur kies instigo miloj da homoj ankoraŭ estis torturitaj per mezepokaj metodoj en malliberejoj kaj centoj estis pafitaj antaŭ la unua mondmilito, estis perdanta influon sur la homoj jardekon post jardeko kiel aliancano de la posedataj klasoj. Antaŭ 1910 pli ol du trionoj de hispanoj ne plu praktikis katolikojn. Kaj komence de la tridekaj jaroj, el okdek mil homoj en kvartalo de Madrido, nur 3,5 procentoj ankoraŭ ĉeestis diservon, 25 procentoj de la infanoj ne estis baptitaj, kaj 40 procentoj mortis sen ricevi la sakramentojn.

³⁹ En pluraj vilaĝoj en Andaluzio, nur 1 procento de viroj iris al preĝejo, kaj en kelkaj lokoj, la pastro legis sian predikon sole.
⁴⁰

La popolo ĉiam pli turniĝis al la liberalaj, socialismaj kaj radikalaj socialismaj partioj, kaj fine la milita diktaturo de generalo Primo de Rivera, aprobita de reĝo Alfonso XIII, kolapsis en 1923. Ĉe la municipaj balotoj la 12-an de aprilo 1931, amasa plimulto voĉdonis la monarkion eksteren kaj deklaris la respublikon.

Ĉe la parlamentaj balotoj en junio 1931 —"sendube la plej libera kaj plej bonorda en la hispana historio" ⁴¹ — la koalicio de burĝaj respublikanoj kaj socialistoj gajnis 377 seĝojn dum la dekstraj partioj, reprezentitaj de la alta pastraro, la granduloj, la oficiroj, trupoj, kaj la superaj klasoj, gajnis nur 60 sidlokojn. La 9-an de decembro 1931, la nova konstitucio estis akceptita fare de la konsistiga Korteso. La rolon de la kabineto alprenis la iama aŭ gustena lernanto de la kolegio de la monaĥejo El Escorial, Manuel Azana y Diaz, aŭ toro kaj deklarita malamiko de la eklezio, kiu restis ĉefministro en 1933 kaj ankaŭ prezidis la hispanan. Respubliko dum la interna milito.

La nova registaro havis kelkajn enormajn malfacilaĵojn por venki. Ĝi estis sabotita de la ekstremaj Maldekstro kaj la Dekstro, kaj ĝi ne povis permesi al si fariĝi nepopulara je ajna prezo, se ĝi daŭre ekzistus por atingi.

io ajn grava, kio signifis ke ĝi senĉese perdis aŭ toritaton, precipe pro siaj koncedoj. Krom tio, la lando estis sur la rando de bankroto kiel sekvo de la regantaj kondiĉoj kaj la ĝenerala ekonomia krizo. Malgraŭ tio, 7,000 lernejoj estis konstruitaj sub Instruministro Marcelino Domingo en la unua jaro de la respubliko sole kaj 2,500 en la dua jaro.

⁴² Antaŭ la fino de 1932, ekzistis jam sepdek mil lernantoj ekzamenantaj mezlernejon, pli ol dudek mil. ⁴³ Tre

moderna divorcleĝo estis pasigita, same kiel nova puna juro kaj leĝoj pri burĝa geedziĝo, punlaboro, arbitraciaj komisionoj, minimumaj salajroj, kaj rajtoj por virinoj, kaj aliaj laŭ leĝaj plibonigoj. "Reformoj kiuj postulis

pli ol duonjarcento aliloke estis trapasita en du jaroj." 44

La nova konstitucio, kiu garantiis sinesprimliberecon kaj gazetaran liberecon, deklaris ĉiujn civitanojn egalaj kaj abolis titolojn de nobelaro, antaŭ vidis la apartigon de eklezio kaj ŝtato. Ĝi retiris edukon kaj prizorgon de la pastraro, dissolvis la jezuitordon, malpermesis monaĥojn kaj monaĥinojn de komerco, kaj sekularigis geedziĝon. Sed la registaro, malgraŭ la rigoraj kontraŭ klerikalaj klaŭzoj en la konstitucio, neniel estis kontraŭ religia aŭ eĉ intencis igi Hispanion kontraŭ -kristana lando. Ĝi permesis al la eklezio disvastigi

ĝiaj instruoj ĉie kaj garantiis liberecon de kredo kaj konscienco. 45

Eĉ la Völkischer Beobachter parolis pri "ekleziaj instalaĵoj daŭre prosperas ĉie en la lando malgraŭ ĉiuj restriktioj" en 1935. ⁴⁶

Post la abolicio de la monarkio, la hispanoj fanfaronis, ke neniuj popolo sur la tero iam kaŭzis tian elementan ŝanĝon de sistemo kiel "galante" kaj "humane".

⁴⁷ La enkonduko de la burĝa reĝimo apenaŭ kostis eĉ guton da sango. Kaj la kontraŭ klerikaj fortoj ankaŭ entreprenis neniun perforton rekte post la balota venko.

Sed kiam la malamikecoj komenciĝis, ili estis komencitaj de la eklezio. "La unua pafo en la batalo, kiu daŭris ĝis la Enlanda Milito," skribas Hugh Thomas, kies libro pri la Hispana Enlanda Milito estas unu el la plej objektivaj prezentoj, "estis pafita de Kardinalo Segura, Ĉefepiskopo de Toledo kaj Primato de la Eklezio de Hispanio, kun lia morda paŝtista letero komence de majo." publikigita, kaj post la preskaŭ samtempa publikigo de intervjuo ⁴⁸ Baldaŭ post ĉi tiu "klare kontraŭ -respublika paŝtista letero" ⁴⁹ estis kun la reĝo, kiu fuĝis al Parizo, estis tumulto en Madrido kiu rapide disvastiĝis tra la tuta lando. La kolero de la manifestaciintoj estis eldire direktita kontraŭ la Romkatolika Eklezio, kiu estis aliancita tiel proksime kun la monarkio kaj aristokrataro, kaj kiu anstataŭ igis ilin laŭgrade en Hispanio kiam la trono estis aboliciita. En la centro de Madrido, jezuita preĝejo estis fajrodetruita en plena matena taglumo kaj "La Popola Tribunalo super Nur en ses gravaj urboj, pli ol cent preĝejoj kaj monaĥejoj estis komplete.

Ŝtelistoj" estis skribite per kredo sur la muroj de la ruino.

detruitaj.⁵¹

La hispana episkopejo tuj provis reakiri sian originan pozicion. Ĝi publike agis kontraŭ la registaro - "la ruĝaj antikristoj", kiel kardinalo Segura diris - en la sekvaj jaroj, postulante "finon de la malamikoj de la Regno de Jesuo Kristo."

⁵² Ĝi rigardis al subtenantoj de la malnova reĝimo, la ĉefaj terposedantoj kaj la aristokrataro, kaj la plej postiĝintaj partoj de la kamparana loĝantaro, el kiuj, dank' al katolika edukado, 80 procentoj estis ankoraŭ analfabetoj en 1930.

⁵³ Jam en 1933, la hispanaj episkopoj (en pastoreca letero) kaj la papo (en encikliko datita la 3-an de junio) postulis "sanktan krucmiliton por la kompleta restarigo de Ekleziaj rajtoj".

⁵⁴ La episkaro postulis ribelo kontraŭ la registaro kaj vorte kaj skribe. Samtempe intervenis ankaŭ Eugenio Pacelli. Estas malmulte sciate, ke la Confederación Española de Derechas Autonomas (CEDA), kiu estiĝis de Accion Popular, speco de Hispana Centra Partio financita de riĉaj "dekstruloj" sed celanta venki. super la popolo, estis fondita en 1933 pro instigo de la papa ŝtatsekretario.

[55]

CEDA, kiu estis sponsorita de la Vatikano kaj Faŝismaj grupoj eksterlande, la alta pastraro, kaj gvidaj membroj de la armeo kaj grandaj terposedantoj en Hispanio, kontraŭ batalis precipe marksismon kaj la liberalan influon de la framasonoj, kiuj, cetere, anoncis en la Madruda eldono. de la gazeto ABC la 20-an de oktobro 1936, ke ili estis "absolute ĉe la flanko de la popola fronto, la laŭ leĝa registaro kaj kontraŭ la faŝismo", kaj la loĝioj de aliaj landoj subtenis ilin en tio.

⁵⁶

⁵⁷

⁵⁸

La gvidanto de la CEDA, kies fondo estis iniciatita de Pacelli, estis José Maria Gil Robles, admiranto de Hitler kaj batalema katoliko kreskigita de Salesians kiu estis kreditita de la Völkischer Beobachter en 1935 je "ĉefe posedado de organo kun la forto kiu ebligas. lin kriegi eĉ la plej ŝarĝajn kaj laŭ tajn marksismajn kriantojn."

⁵⁹

Tre

influita de Faŝismo, Gil Robles - kies subtenantoj nomis lin "Jefe" ("Ĉefo") ĉe la elektoj, analoge al "Führer" kaj "Duce" - priskribis lian politikan manifeston, kiu estis antaŭ determinita per la enciklikoj de la antaŭ aj papoj, kiel "kristan-socia".

⁶⁰

Eĉ antaŭ ol la ribelo komenciĝis, la junulara organizo de la CEDA de Gil Robles aliĝis al la Falange Española, la Faŝisma partio de Hispanio, kiu estis fondita en 1933. Ĝia fondinto kaj gvidanto, José Antonio, la filo de la diktatoro Primo de Rivera, estis proksime ligita. al la superaj klasoj kaj la eklezio kaj jam informis Francon en letero datita la 24-an de septembro 1934, ke li subtenos militan puĉon por restarigi "la perditan historian destinon de la lando".

⁶¹ Estis tiom pli facile por la katolika junulara organizo iri al la hispanaj faŝistoj ĉar ĝi jam estis prave pruvebla.

kiel de "klare faŝisma karaktero".⁶² Kiel ĉe la alia flanko, ĉiu membro de la Falanĝo devis iri al meso, konfesi kaj ricevi komunecon, almenaŭ dum la interna milito."⁶³

La gvidanto de la katolika junularo, kiu transiris al la Falanĝo, Ramón Serrano Suner, bofrato de Franco kaj amiko de Mussolini kaj Hitler, poste iĝis hispana sekretario pri internaj aferoj kaj ŝtatestretario, kaj li estis ornamita per la Grandkruco de la Ordeno de Pio la 9-a de papo Pacelli fine de 1942. Du monatojn pli frue, Suner diris al dana gazeta korespondanto, ke jam estas dek kvin mil hispanoj sur la orienta fronto, kaj ilia nombro povas esti pliigita al unu miliono. , se Fine de 1933, la dekstraj partioj, kiuj kontraŭstaris ĉion necesan. la mezuroj de la registaro atingis la plimulton en la parlamento, post kio la sociajn kaj⁶⁴ ekleziajn kaj faŝismajn registarojn de Lerroux (-Gil Robles) likvidis la malmultajn politikajn atingojn de la juna respubliko en la "du nigraj jaroj". La ekzekuto de la leĝo pri agrikulturo estis detenita de kaj salajroj estis reduktitaj ĝis ili estis pli malaltaj ol ili estis dum la monarkio.

⁶⁵ La anstataŭigo de kredlernejoj per ŝtataj estis prokrastita, kaj la jezuitoj, kies ordeno restis formale malpermesita, eĉ rajtis repreni sian instruadon. Sennombraj viroj kaj virinoj perdis siajn laborlokojn kaj vivrimedojn pro la grandaj terposedantoj, kaj multaj el ili finiĝis en malliberejo sen proceso simple pro esti membroj de la maldekstraj partioj. homoj estis malliberigitaj pro politikaj kialoj, kaj ili ofte estis torturitaj.⁶⁶ Nur en oktobro kaj novembro 1934, tridek mil

La ĵurnalistoj Luis Sirval, kiu raportis pri la torturoj, estis malliberigita kaj murdita de tri oficiroj.⁶⁷ Senlaboreco atingis milionon.⁶⁸

La monarĥistoj, kiuj kunlaboris kun la alta pastraro, reaperis ankaŭ sub la novaj regantoj. Post 1933 la karlistoj trejnigis soldatojn en la nordo. Ilia armea ĉefo, la ambicia kolonelo Enrique Varela, konata kiel "Onklo Pepe", "rajdis tra la pireneaj vilaĝoj, alvestite kiel pastro, kiel misiisto de la Civita Milito."

⁷⁰ Kaj jam la 31-an de marto 1934, la ĉefo de la monarĥista grupo en la parlamento, Antonio Goicoechea, vizitis Mussolini akompanate de pluraj karlistoj. La partnero de la papo, "sendita de Dio", promesis al la hispanaj ribelantoj ducent maŝinpafilojn, dudek mil mangrenadojn kaj alian materialon post kiam la puĉo komenciĝis. Ili ankaŭ ricevis 1,5 milionojn da pesetoj la sekvan tagon.⁷¹

La kreskanta influo de la ekleziaj kaj faŝismaj potencoj ne nur kaŭzis serion de strikoj, amasmanifestacioj kaj lokaj ribeloj, sed ĝi ankaŭ kaŭzis la laboristojn kaj farmistojn, la urban mezajn kaj malsuprajn mezajn klasojn, same kiel la socie sentemajn intelektularojn, por formi la "Popolan Fronton" la 16-an de januaro 1936. Aliflanke, la Falanĝo, la monarĥistoj, kaj

Karlistoj, la agrikulturistoj, la CEDA, kaj aliaj dekstremaj cirkloj kuniĝis por formi la "Nacian Fronton".

Ĉe la elektoj de la 16-a de februaro, kiuj kuris "perfekte", laŭ la London Times, la Popola Fronto gajnis 268 sidlokojn; la Rajto, 140; kaj la Centro, 70. Kaj tio estis malgraŭ la klopodoj de la Katolika Eklezio, movinte ĉielon kaj teron por ĵeti ekskomunikadon al la "Ruĝuloj" kaj eĉ ordonante monaĥinojn loĝantajn en la plej strikta enfermaĵo, kiuj eĉ ne rajtis forlasi la monaĥinejon kiam iliaj gepatroj. mortis, por iri voĉdoni.

La superforta venko estis la respondo al du jaroj de la klerikala regado de perforto. Dum la reakciaj grupoj estis surprizitaj, la Maldekstro festis. "La amasoj procesis laŭ la stratoj de Madrido dum tagoj," Blätter aus Spanien de pastro Fliedner raportis, "sed same kiel en la tempo kiam la respubliko estis deklarita, ĝi estis en tute orda modo. Neniu pafo estis pafita, neniu sango fluis, kaj neniu preĝejo estis prirabita aŭ bruligita. La ĝojo pri la venko formanĝis ĉiujn pensojn pri venĝo kaj malamo." Sed ĉi tio ne daŭris longe. La opozicio leviĝis kontraŭ la "Ruĝuloj", kiel kardinalo Goma y Tomas resume aludis la respublikanajn partiojn en paŝtista letero de la 24-an de januaro 1936. Okazis provokoj, atakoj, pafadoj, centoj da partaj kaj ĝeneralaj strikoj, kaj centoj da atencoj kaj murdoj ambaŭ flanke. Okazis novaj salajroreduktoj, luprezaltigoj kaj eldomigoj tiel, ke eĉ Gil Robles parolis pri la "suicida egoismo" de la dungantoj, kiuj eligis luantojn kaj taglaboristojn sur la straton: "Lasu la respublikon manĝigi vin!"

Nun la laboristoj komencis bruligi preĝejojn denove en multaj lokoj; kelkaj el ili ankaŭ bruligis la Falanĝon por kulpigi la detruon sur la anarkiistoj.

Tute krom la fakto, ke multaj preĝejoj servis al neekleziaj celoj aŭ estis detruitaj de ribelaj aviadiloj dum la civita milito. La katoliko Friedrich Prinz zu Loewenstein skribis post sia vizito en Hispanio en aŭtuno 1937, "Mi plurfoje estis en preĝejoj kiuj estis uzataj kiel fortikaĵoj de la faŝistoj; Mi vidis multenombrajn preĝejojn en Madrido, kiuj ne estis militaj objektoj kaj estis facile rekoneblaj kiel preĝejoj—sed ili ankoraŭ estis cindrigitaj per faŝistaj aviadiloj. Oni ankaŭ ne plu povas nei, ke multaj preĝejoj estis utiligitaj kiel operaciobazoj kontraŭ la

homoj kaj la ŝtato dum la ribelo de la 18-a de julio 1936."

La efektiva kaŭzo de la ribelo estis la balota venko de la Popola Fronto en februaro. Sed Franco sukcesis en la sanga puĉo nur kun la helpo de la faŝistoj.

GERMANIO KAJ ITALIO DE HITLER HELPU LA

KATOLIKAJ RIBELOJ VENKI

"Ne ekzistus Franco hodiaŭ sen la subteno de la du landoj."

— Adolf Hitler la 28-an de septembro 1940⁸⁰

"Li [Franco] eĉ akceptintus helpon de la kapĉasistoj de Borneo por venki sian propran popolon."

—Charles Duff⁸¹

La "nacionoj", kiuj leviĝis kun la beno de la eklezio la 17-an de julio 1936, atendis rapidan sukceson—sed ili estis seniluziigitaj.

Efektive, ĝis la fino de julio, ilia situacio estis malespera. "La ribelarmeo de Franco renkontis certan malvenkon."⁸² Ĉar kvankam la plimulto de la armeo kaj Hispana Civilgvardio transiris al ili, kaj kvankam ili havis la pli bonan strategion kaj pli bone trejnitajn trupojn, la registaro, kun la helpo de la fanatike batalantaj homoj, estingis unu ribelon post alia en Madrido, Barcelono, Albacete, kaj aliaj urboj. Eĉ la kontraŭuloj koncedis ke la Popola Fronto havis la pli bonan batalspiriton. "Skribu ĝin en via taglibro," diris Mussolini al Ciano, "mi profetas la malvenkon de Franco... .

La Ruĝecoj

estas batalantoj, Franco ne.⁸³ Kaj la germana ambasado ankaŭ raportis el Madrido la 25-an de julio, ke la ribelantoj havas multe pli malaltan efikon ol la registaraj trupoj, la rezisto de la homoj en urbaj kaj kamparaj lokoj estis tre forta, kaj eĉ la spirita, morala kaj propagandisma ekvilibro de potenco ŝanĝiĝis al la registaro. "Ĝi disponas pri manifesto, kiu kaptas la amasojn. Defendo de la respubliko, libereco, progreso, defendo kontraŭ politika kaj socia reago... .

La ruĝa milico estas plenigita de fanatika batala

spirito kaj batalas kun eksterordinara braveco kun la perdoj kiuj akompanas tion. Tamen, tiuj povas esti anstataŭigitaj facile de la masoj dum la ribelantoj, kiuj havas nur kontingentojn de siaj unuoj je sia dispono, ĝenerale mankas tiajn rezervojn. Krom se io neatendita okazas, la sukceso de la milita ribelo ne estas antaŭvidebla; longedaŭra daŭro de la batalado tamen estas."

⁸⁴

La neatendita okazis en la sama punkto, en kiu tiu raporto estis telerigita al Berlino: Hitler decidis subteni la ribelantojn.⁸⁵

Naziaj cirkloj jam jesis disponigi plifortikigojn al la hispana opozicio antaŭ la puĉo.

⁸⁶ Generalo Sanjurjo, kiu devis gvidi ilin, iris

al Berlino rekte antaŭ la potencoflugo reen. Do ⁸⁷ sed suferis mortigan akcidenton dum Franco sendis delegacion kiun Hitler ricevis post prezentado de La Valkirio en Bayreuth la 26-an de julio 1936, kie li promesis tujan helpon laŭ insisto de Göring.

⁸⁸ "Franco havis siajn trupojn en Afriko", raportis Göring ĉe la procesoj de Nurenbergo, kaj "ne povis transiri ĉar la floto estis en la manoj de la komunistoj. ... La decida tasko estis alporti la soldatojn aparte al Hispanio." ⁸⁹

Fine de junio dudek germanaj transportaviadiloj flugis al Maroko kunportante la "armeon de liberintoj" de Franco, liajn mahomedanajn maŭ rojn kaj liajn legianojn, sub la devizo "Vivu la morto! Malsupren inteligentecon!" savu la katolikan Okcidenton portante ilin trans la ⁹⁰ al maron, post kio ili plenumis siajn unuajn heroajn farojn en Sevilo. "La tuta laborista distrikto—malgraŭ esti preskaŭ senarma—rezistis ĝis la fino. La masakro en la distrikto San Julian estis precipe terura. La legianoj pelis ĉiujn virojn, kiujn ili trovis ĉi tie, sur la stratojn kaj ponardis ilin tie per tranĉiloj. La subaĵo de Triana [la laborista distrikto de Sevilo] tiam estis ebenigita per artileria bombado."

⁹¹ Pli ol dudek mil viroj alvenis en Hispanion tra la unua "aerporto" inter la fino de julio kaj septembro, kio igis Hitler diri en 1942: "Franco devus starigi monumenton al [la] Ju 52. La Hispana Revolucio havas ĉi tiun aviadilon. danki pro ĝia venko." ⁹²

Baldaŭ post kiam la transportaviadiloj estis liveritaj, la nazioj sendis batalanton aviadiloj, militaviadiloj, kaj gvataviadiloj, same kiel tankoj kaj flugaviadiloj. Ŝarĝaviadiloj ⁹³ Kvar nun ekflugis al Hispanio ĉiun semajnon, kaj proksimume ĉiujn kvin tagojn, germana ŝipo iris tien. Entute, 170 germanaj kargovaporŝipoj alvenis tie dum la interna milito. ⁹⁴

Komence, la provizoj de Hitler alvenis plejparte tra Portugalio, precipe klerikala lando kiu estis dediĉita al "Nia Kara Sinjorino de Fatima" fare de la portugaliaj episkopoj en 1931, kies diktatoro apogis la ribelantojn kie ajn li povis. ⁹⁵

Jam la 1-an de aŭgusto, Salazar promesis helpi ilin "per ĉiuj disponeblaj rimedoj." ⁹⁶ Li ne nur lasis ilin konspiri kaj starigi armilaĉetan deponejon en Lisbono, sed li ankaŭ havis la militmaterialon de Hitler rapide transportita al Hispanio kaj ankaŭ liveris dudek mil portugalojn por batali sur la flanko de la ribelantoj. ⁹⁷

Katolika Irlando rapide sendis brigadon por la "Kristana Krucmilito" sub O'Duffy. Sed kiam ili laŭ supoze batalis kune kun la mahometanoj de Franco, kiuj estis vestitaj per monaĥaj kutimoj pro aspektoj, la irlandanoj ne plu povis esti uzitaj por la sankta milito kaj estis apenaŭ deplojitaj en batalo. ⁹⁸

Hitler jam liveris okdek sep aviadilojn, kvardek unu batalveturilojn, dudek kvar kontraŭ tankajn kanonojn, kvindek morterojn, ducent dek du.

maŝinpafiloj, dek mil mangrenatoj, dudek du mil bomboj, tridek mil pafiloj, kaj sepdek kvin milionoj da kartoĉoj al la katolika Hispanio de Franco antaŭ oktobro 1936.

Tio estis pliigita komence de novembro fare de fermita aerkorpo, la Legio-Kondoro, kiu komence konsistis el 4,500 Francoj, tamen daŭre viroj. faris novajn postulojn ĝis la fino kaj ankaŭ povis puŝi ilin traen, kvankam Berlino komencis nutriĝi. supren kun la Hispana Enlanda Milito ĉar la plej gravaj aĵoj jam estis provitaj: Stukas, Heinkel-bombaviadiloj, Messerschmitt-ĉasaviadiloj kaj 88 mm kontraŭ flak. "Espereble venos sufiĉe da germanoj," diris la brita ambasadoro en Hispanio, kiu senŝancele estis favora al la ribelantoj, "por ĉesigi la militon."

101

Kune kun la nazioj ankaŭ la italoj rapidis al la helpo de Franco; en 1934, ili ankaŭ subtenis la hispanajn konspirantojn per armiloj kaj oro.

La 5-an de aŭgusto, la "Tago de la Madono de Afriko", 2 500 soldatoj kaj ilia ekipaĵo alvenis en Hispanio el Maroko per ŝipo sub la protekto de italaj ĉasaviadiloj.

La 2-an de septembro alvenis la unua faŝisma milico kaj, proksimume en la sama tempo, Majoroko falis en italajn manojn. Ĝi estis vastigita por formi armean kaj mararmean bazon por la faŝistoj, kio kaŭzis la teruran buĉadon de hispanaj laboristoj.

La itala ĵurnalo Roma fascista skribis la 2-an de septembro 1936: „La komedio de neinterveno finiĝas. Ĝi neniam komenciĝis por ni, la faŝismo estas denove la plej granda parto de ni en Hispanio, kiu estas la plej vigla parto de nia milito nuntempe kaj daŭras pli ol dek sep jarojn... Hodiaŭ, Franco estas la gvidanto de la revolucio kiu montriĝis fratino de nia revolucio kaj ni estas, kiel soldatoj portantaj armiloj, kun li kaj liaj legianoj.

105

Oni diras, ke jam estis kvardek mil italaj soldatoj batalantaj en; poste ĝi estis 110,000. Hispanio en januaro 1937

La italoj subtenis Franco'n ĉiam pli dum la milito kaj eĉ faris ofertitajn interkonsentojn de sia propra vesperto. Ili ja sciis, kiel diris la itala ambasadoro en Parizo, ke tiu de Franco fortoj estis "ne sufiĉaj por konkeri la tutan Hispanion."

Hitler kaj Mussolini disponigis materialan subtenon antaŭ ĉio. Iliaj konstantaj provizoj malhelpis, ekzemple, la kolapson de la komenco de la ribelo en 1937 post tri vanaj provoj konkeri Madridon. Kaj la faŝismaj provizoj ebligis al la ribela aerarmeo, kiun la respublikanoj tute apenaŭ ĝenis, ĵeti averaĝe dek mil bombojn ĉiutage dum kvin semajnoj dum la Batalo de Ebro. civitamilita helpo sumiĝis al pli ol unu miliardo da reikmarkoj.

Entute, la germana kaj la itala

LA "KARA FILO" DE LA PAPO—DEDIĈA

AMIKO DE HITLER

Dum la italoj kriis "Du-ce, Du-ce!" la naciismaj hispanoj, post kiam la ribelulo estis deklarita ŝtatestro en Burgoso en oktobro, nomitaj "Fran-co, Fran-co!" Kaj anstataŭ la nazia slogano "Unu popolo, unu regno, unu gvidanto", aŝiŝoj en Naciisma Hispanio estis proklamas: "Unu Ŝtato—Unu Lando—Unu Ĉefo!"

¹¹²

Nur kelkajn tagojn post la potencpreno de Franco, germana ambasadkonsilisto transdonis la gratulojn de Hitler. La generalo, kiu ĉi-okaze okazigis akcepton en Salamanca, kie li loĝis en la palaco de la ĉefepiskopo, dankis la germanan diktatoron pro lia "valora materia kaj morala helpo" kaj esprimis la esperon, ke baldaŭ lia propra flago svingos apud la standardo. de la kulturo, kiun la Führer jam antaŭ enpuŝis.

¹¹⁴

La 18-an de novembro, Hitler kaj Mussolini rompis rilatojn al la Hispana Respubliko kaj rekonis la "registaron" de Franco, kiu promesis proksiman ekonomian kaj politikan kunlaboron en sekreta interkonsento kun Mussolini la 1-an de decembro 1936, kaj Hitler en marto 1937.

¹¹⁵

La rapida proksimiĝo de Germanio kaj Italio, kiu estis sekvo de ilia reciproka interveno en Hispanio, la "batoroj de kulturo kaj kristanismo", kiel Franco nomis ilin ĉe la estis certe unu el la plej gravaj internaciaj okazaĵoj de la tempo, Hispana Enlanda Milito. En oktobro la itala ŝtatestro havis kunvenon en Berlino, kaj tuj post, en parolado en la katedrala placo de Milano, Mussolini elpensis la frazon "Berlino-Roma Akso".

¹¹⁷

Ankaŭ en la postaj jaroj, nur por mallonge antaŭ vidi ĝin ĉi tie, Franco ne faris ostojn pri sia simpatio al la faŝistoj, kaj precipe ne al Hitler. Kiam li ricevis la Oran Grandan Krucon de la Germana Aglo en 1940, la ĉefkomandanto de la hispana katolikismo estis "fiera havi la Legiokondoron, la gloran heroldon de viaj hodiaŭ aj venkoj, sub mia komando en la unuaj bataloj de ĉi tiu. granda konflikto."

¹¹⁸

Franco skribis al Hitler la 26-an de februaro 1941: "Kiel vi, ankaŭ mi estas de la konvinko, ke historia misio faras nin nedisigeblaj, vi, la Duce kaj mi"; li takte ne menciis la papon sed, konklude, promesis al la "kara Führer" denove "meti min al via flanko kun plena decidemo, ligita al reciproka destino, kies evitado estus cedo de si kaj perfido de la bono. kaŭ zas ke mi gvidas kaj reprezentas en Hispanio. Ne necesas, ke mi aserti mian kredon je la venko de via bona afero, kiun mi ĉiam lojale aliĝos. Plej korajn salutojn, Via sincera amiko."

¹¹⁹

Kiam Hitler invadis Sovetunion, la hispana pastraro propagandis la entuziasmon de realaj krucistoj, kaj Franco metis submarŝipojn kaj aerbazojn, monitoradservojn kaj militmaterialon je la dispono de Germanio.

¹²⁰

Li sendis la

"Blua Divido", kiu konsistis el kvardek sep mil soldatoj, al Rusio, post kiam la hispanaj episkopoj kaj pastroj benis ilin pro sia "sankta tasko" kaj transdonis la medalojn dediĉitajn al la "heroaj katolikaj krucmilitoj kontraŭ la Ruĝuloj", sed li estis sufiĉe antaŭ vida por ne deklari militon. Jes, la "sendankema malkuraĝulo", kiel diris Ribbentrop, "kiu havas nin por danki por ĉio kaj nun ne volas plu aliĝi" (dum Hitler nun diris, ke tia viro eĉ ne fariĝus gubernia estro sub li), jam ordonis ĉiujn reen al Hispanio en 1943, kiam li vidis, ke la milito estas perdita por la faŝistoj, kaj subite serĉis kontakton kun la gvidaj rondoj de Britio kaj Ameriko—kaj farante tion, li kondukis tute same kiel la Vatikano (p. 179).

Sed tiam, en 1945, kiam alvenis la novaĵo pri la "heroa morto" de Hitler Madrido, la hispanaj faŝistoj viciĝis por subskribi siajn nomojn en la libro de kondolencon de la Germana Ambasadato. Kaj la Katolika Hispanio de Franco sendis sian oficialan kondolencon pro la morto de la Führer kaj la kolapso de la ke ĝi plejparte Hispanio devis danki pro sia ekzisto. Sed la interveno de reĝimo la sovetianoj en restis malsukcesa.

HELPO DE RUSIO POR LA RESPUBLIKO

La okcidentaj demokratioj decidis pri politiko de neinterveno en Hispanio dum en internacia konferenco kaj trudis bojkoton al armilprovizoj al la lando kiun la faŝistoj ne atentis. Sed la demokratioj respektis la interkonsenton kaj eĉ komunisma Rusio tute ne provizis la Hispanan Respublikon per armiloj en la unuaj tri monatoj de la milito. Sed komence de oktobro, la sovetia registaro deklaris, ke ĝi nuligos siajn devojn, se la malobservoj de la pakto fare de aliaj membroj ne estus malhelpitaj. "Se estas interkonsento, ni deziras, ke ĝi estu aliĝita. Se la Komitato povas garantii tion tiam ĉio estas

... bone. Se la Komitato ne povas, tiam ĝi devus diri tion." 125

La Legio-Kondoro faris siajn heroajn farojn dum monatoj en Hispanio antaŭ ol la unuaj sovetiaj aviadiloj aperis. Tion konfirmas la legianoj mem: „Preskaŭ neniu surtera defendo kaj neniuj malamikoj en la aero. Ni faligis niajn bone celitajn bombojn de alteco de 800 metroj kaj la praktiko perfektigas."

126 (Kaj kiam la unuaj "subhomaj azianoj" tiam aperis, ili estis, kompreneble, detruitaj de la blonda majstra raso: "Ni donu al ili marteladon, ni pensis, kaj faligis tamburon post tamburo el fosforo kaj flamlumoj. ...

Du kamaradoj jam estis vunditaj, sed ili daŭre pafas. Lasu la tamburojn ruliĝi! Ĝuste en iliaj vizaĝoj, denove kaj denove!"

127)

Helpo de Sovetunio por la hispana registaro — la unua ruso

ŝipoj kun armiloj alvenis meze de oktobro 128 — venis lastminute, en tempo kiam la ĉefurbo jam estis en danĝero. Kaj ĝis la fino de novembro, la rusoj, laŭ fontoj de Hispana Nacia, liveris cent mil pafilojn, tri miliardojn da kartoĉoj, mil kvincent maŝinpafilojn, ses mil grenadĵetilojn, tricent bombistojn, kvardek kvin mil bombojn kaj sepdek- kvin kontraŭaviadilaj kanonoj.

129

La interveno de la faŝismaj ŝtatoj kaj Sovetunio plilongigis la militon eĉ pli. Sed sen la konstantaj provizoj de Germanio kaj Italio, Rusio apenaŭ estus interveninta. La hispana popolo traktintus la ribelantojn relative rapide. "Ni ne postulas esti helpataj," diris la respublikana registarestro, "ni postulas ke ni ne estu punitaj pro ribelo estigita kontraŭ ni."

130

KONCERNE LA "KRISTANA" KRUNCADO

KONTRAŬ LA "SENDIAJ RUĜOJ"

"La 'Granda Nacia Movado' estis priskribita de ĝiaj gvidantoj kaj la Eklezio ekde la unua tago kiel la 'kristana krucmilito kontraŭ bolŝevismo.' Ĉi tiu 'kristana krucmilito' havis la plenan subtenon de la pagana Hitler kaj la ateisto Mussolini. Proksimume 150,000 dungitaj mahomedanaj marokanoj kaj eksterlanda legio de ekstreme kritikinda moralo rondigis la sanktecon de ĉi tiu krucmilito.

—Charles Duff ¹³¹

"Tuj kiam evidentiĝis, ke Franco ne povas tuj gajni la Civitan Militon, Vatikano komencis brutalan kontraŭbolŝevisman kampanjon laŭ rektaj ordonoj de la Papo. Farante tion li subtenis la planojn pri interna kaj ekstera politiko de Hitler; Hitler bezonis la fantomon de bolŝevismo por antaŭenpuŝi siajn politikojn."

—Avro Manhatano ¹³²

La tuta faŝisma kaj klerika propagando sugestis al la tuta mondo, ke la batalo en Hispanio estis inter anĝeloj kaj demonoj, krucistoj kaj malfideluloj, kristanoj kaj "ruĝoj". Kardinalo Primate Goma y Tomás, kiu laŭdis la atakon kontraŭ Abisenio (kiu estis aranĝita kun la helpo de Madonoj kaj veneno

gasoj), kiel "laboro de civilizacio", nun informis la tutmondan publikon: "Do unuflanke estas la defendantoj de tiuj idealoj naskitaj de la malnova tradicio kaj historio de Hispanio; sur la alia flanko estas ĉifona hordo. Kristo kaj la Kaj la Katolikaj gazetoj, kiuj Antikristo batalas sur nia tero." ¹³³ "vidis nur du grandajn grupojn restintajn en Hispanio, la bolŝevistoj, kiuj volis nek Dion nek reganton, kaj la dekstraj partioj, kiuj batalas sub la batakrio: 'Dio, Patrujo, Aŭtoritato.' " parolis, same kiel la faŝistoj, nur pri la "bolŝevisma reĝimo" en Hispanio, pri "soveta Hispanio", la "ruĝaj regantoj en Madrido", la "ruĝa plago", la "ruĝa hispana mortoreĝimo", ¹³⁴ kaj tiel plu. ¹³⁶

Tiu ĉi groteska falsado de la historio, kiu estis disvastigita de la Vatikana gazetaro same kiel de la Berlina Ministerio pri Propagando kaj Mussolini, konfuzis milionojn da cerboj — kiel aliaj popularaj monokromataj priskriboj faras hodiaŭ. Kaj la senskrupula agitado de la katolika hierarkio certe influis la decidon de preskaŭ ĉiuj eŭropaj landoj kaj Usono ne subteni la hispanan registaron.

En realeco, komunismo ludis neniun dominan rolon en Hispanio, malpli antaŭ la civita milito, kiam Largo Caballero kaj liaj socialistoj potence burĝiĝis. La manifesto de la Popola Fronto estis io ajn krom marksisma: el la 473 parlamentanoj estis nur dek kvin komunistoj, kiuj krome estis dividitaj en du malgrandajn rivalajn grupojn, kiuj forte kontraŭis unu la alian: ili estis la Moskvo-influita, stalinisma Partido Comunista Española kaj la pli Trockij-influita Partido Obrero de Unificación Marxista. La respublikana kabineto havis nur unu komunistan ministrinon, kaj la Komunista Partio de Hispanio havis nur dek mil membrojn. ¹³⁷ ¹³⁸

139

Eĉ kiam ilia membraro rapide kreskis al kvincent mil la Hispana Respubliko, kun dum la interna milito, ¹⁴⁰ loĝantaro de dudek kvin miloj, ankoraŭ ne estis komunisma ŝtato. "Ĉi tiu registaro nek estas komunista," la tiam ministro pri justico, Manuel Irujo (kiu estis, cetere, eŭropa kaj tre bona katolika intervjuanto princo Friedrich de Loewenstein, "nek ĉi tiu" ¹⁴¹), diris al sia katolika ŝtato havas komunisman strukturon. Kaj pri mi: vi scias, ke mi ne estas 'marksisto' aŭ 'ruĝa.' Sed mi estas kristano, kaj mi do kredas, ke ne povas ekzisti kristanismo sen socia justeco."

142

Kaj estis multaj katolikoj en Hispanio, kiuj ankaŭ kredis tion kaj konservis la fidon kun ĉiuj eŭropaj katolikoj. Kio igis ilin fari tion estas montrita en la letero skribita fare de altranga membro de la pastraro, Don Gallegos Rocaful, kanoniko de Kordoba katedralo, al la katolika Schweizerische Republikanische Blätter:

Ekzistas ankaŭ pastroj, kiuj, ne ĉesinte esti tiaj en la okuloj de Dio kaj la Eklezio, estas ankoraŭ, kiel devigataj de sia konscienco, ne ĉe la flanko de la milita revolucio. Bonvolu

konsideru ĉi tiun deklaron kiel enkondukon al vi. Kaj samtempe observu, kio venigis min al ĉi tiu pozicio, kontraste, mi scias, al multaj el miaj kolegoj kaj profesiaj fratoj. Mi neniam estis politika. Mi iam estis nur pastro. Kiel mi amas mian profesion, tiel mi amas tiun, en kiu ĝi estis fondita, Jesuon Kriston, la savanton de la mondo, en kiu ankaŭ mia kompatinda Hispanio estas parto. Kiam la perforto eksplodis, estis por mi nur unu demando, kiu determinus mian daŭran pozicion: Kiu estis la unua, kiu uzis armilojn, kiu perforte atakis la juran ordon, eĉ se ne estis ideala por ni, kiu verŝis la unuan sangon. , per tio ekbruligante ĉi tiun teruran fajron? Ne estis la registaro, kiu, kvankam ĝi ne estis formita kiel ni katolikoj dezirus, ne kreis al ni malfacilaĵojn: estis la militistaj revolucioj... .

La registaro planis

la disdonadon de grandbieno, modesta fabrika leĝaro kun inspektoroj, ion, kion vi jam delonge havis en Svislando sen havi reputacion de komunistoj. Ĉi tio estis la kaŭzo de la revolucio. La volo helpi malriĉulojn kaj prematojn kaj fondi sendependan kampularon en Hispanio ĉiam estis sufokita en sango. Sed ŝajnas al mi la volo de Kristo, kiu ĉiam estis pli flanke de la malriĉuloj ol de la riĉuloj. Mi estas pastro. Do ankaŭ mi estas ĉe la flanko de la malriĉuloj. Kaj vi devas scii, ke la tuta Hispana Enlanda Milito estas nur milito inter la malriĉuloj kaj la riĉuloj, inter la homoj kaj iliaj feŭdaj regantoj. Ne estas politika signifo malantaŭ ĝi, nur socia konflikto.

143

Same kiel la Hispana Respubliko ne estis komunisma, nek kontraŭ religia. "Ni trovis neniujn signojn de organizita senpa propagando kiam ĝi estis praktikita en Soveta Rusio" estis la unuanima verdikto de delegacio de angla pastraro kiu vizitis Barcelonon, Valencion kaj Madridon en januaro 1937 por formi sian propran opinion pri la pozicio de la reganta partioj pri religio.

"Malgraŭ esplorante zorge ni povis trovi nenion pri iuj satiraj kantoj pri Dio, Kristo, la Sankta Virgulino kaj la Sanktuloj, kiel oni povis observi en la sendiaj movadoj de aliaj landoj. Male, membroj de nia delegacio trovis Bibliojn malkaŝe vendatajn en stratlibrovendejoj."

144

Sed la Hispana Respubliko ne nur ne estis kontraŭ religia, ĝi ankaŭ ne estis kontraŭ kristana. La plej bona pruvo de tio estas la kompleta religia libereco de la Protestantaj Eklezioj en la respublika parto dum la tuta milito. En Pasko 1937, ekzemple, la korespondanto de la svisa gazeto Basler National-Zeitung raportis solenajn diservojn en ĉiuj protestantaj preĝejoj en Madrido, kiuj estis plenplenaj ĝis la tegmento; la Biblia societo estis disdonanta la Novan Testamenton kiel kutime, kaj la homoj esprimis sian tutan simpatian al ĝi.

¹⁴⁵ Krome, la protestantaj pastroj emfazis, ke "neniu el la protestantaj eklezioj devis nuligi unu solan dimanĉan diservon dum la tuta daŭro de la Civita Milito kaj ke estis finfine absoluta religia libereco por la Protestantaj Eklezioj, dum la Hispana Monarkio kaj la Primo de Rivera. diktaturo ĉiam subpremis la protestantan religion."

146

Sed praktikado de la katolika religio ankaŭ estis permesita. Neniu malhelpis Katolikaj servoj tiel longe kiel ekzistis neniuj politikaj predikoj. ¹⁴⁷ La Katolikon princo de Loewenstein skribis en sia raporto pri sia fakt-misio en 1937, ke du mil mesoj estas legitaj ĉiutage en Barcelono sole, en privataj domoj, vere, sed kun la esprima scio de la registaro.

148

Kaj la katolika membro de la franca parlamento, Raymond Laurent,

kiu certe estis pli dekstre ol maldekstre, antaŭ e la prezidanto de la urbestro de Parizo, kiu ekzamenis profunde la religian situacion de la katolikoj en la respublika Hispanio en la vintro de 1938/39, parolis pri "senlima toleremo".

149

La Eŭska Armeo, kiu batalis flanke de la registaro, estis akompanata de cent katolikaj klerikoj, kiuj devis celebri la meson, administri la sakramentojn kaj „eduki la animojn de la rekrutoj en la kristana tradicio.”

150

Fine estis almenaŭ du episkopoj, kiuj rifuzis subskribi la paŝtistan leteron de la hispana episkopejo de 1937, en kiu katolikoj de ĉiuj landoj petis subtenon de la ribelantoj, du episkopoj, kiuj kondamnis la frankistan reĝimon ĝis la fino kaj kuraĝe batalis por la popolo. kaj ilia laŭ leĝe elektita registaro: la ĉefepiskopo de Taragono, kardinalo Vidal y Barraquer, kaj la episkopo de Vitorio, Mateo Mugica. "En la tuta mondo, la katolika gazetaro ignoris la postulojn kaj akuzojn de ĉi tiuj du episkopoj preskaŭ senescepte. La vero estis subpremita."

151

Do dum en Hispanio ekzistis nek komunisma, kontraŭ religia, kontraŭ kristana, nek eĉ baze kontraŭ katolika ŝtato, dum la anglikana diakono de la katedralo de Canterbury deklaris publike, post sia esplorvojaĝo, ke la respublikana fronto por libereco, justeco, kaj socia ordo estis pli proksima al la intencoj de Kristo ol la antaŭa eklezia sistemo, katolika pastraro ĉie en la mondo, en bela asocio kun la germanaj kaj italaj faŝistoj, kalumniis la Hispanan Respublikon kiel komunisman kaj propagandis la ribelon kaj la trijaran sangobano kiel krucmilito kontraŭ la "sendiuloj".

Ĉar la Falange generalo Yagüe parolis pri krucmilito en la unua tago de la puĉo en Maroko, kaj ĉar¹⁵³ Franco anoncis, ke la milito kontraŭ la respubliko (kiu li ĵus malobservis sian ĵuron) estis sankta milito, krucmilito de la kristana kredo, kaj li mem estis batalanto de Kristo, nun la hispanaj episkopoj, kiuj jam en 1933 postulis "krucmiliton" por la kompleta restarigo de siaj "rajtoj" (p. 57), nun skribis: "Tiu ĉi milito ne estas interna milito sed krucmilito kontraŭ la tutmonda ruĝa revolucio", "krucmilito" . tiom

155

...

Ĉar ĝi defendas ĉion, kio estas esenca por religio." devas¹⁵⁶ "Estas domaĝe, ke ĝi ankoraŭ esti klarigita al la civilizita mondo, ke tio ne estas milita elparolo, neniu civila milito, neniu klasbatalo. Saĝaj princoj de la Eklezio nun entreprenis ĉi tiun edukan laboron. Estas klare kaj certe, ke tio estas pure defenda milito[!] niaflanke" aŭ, kiel ankaŭ ... ĉefepiskopo de Santiago de Compostela malkaŝis en sia longa paŝtista letero, "defendo kontraŭ bando de ŝtelistoj".

157

Kaj episkopo Enrique Pla y Deniel de Salamanca tuj pravigis ĉi tiun "pure defendan militon" morale—"kun ampleksa erudicio", kiel garantias la organo de la germanaj jezuitoj.

158

Sed en la regularoj de la ribelarmeo, ĝi deklaris: "Memoru, ke vi estas vokataj rekonkeri por Kristo la nacion de liaj elektitoj, kiu estis forprenita de li de aliaj. Se vi tute dediĉas vin al ĉi tiu nobla tasko kaj ofertas vian vivon por ĝi, tiam laŭ du la dian kompaton, kiu brilas super la konscienco per la sublima lumo de la martira aŭ reolo. Via heroa kuraĝo, via preteco esti martiro kondukas al la idealo: Por Dio kaj Patrujo!"

Kaj ankaŭ ĝuste por tio batalis la soldatoj de Hitler; sur kies ventro la zonbuko proklamis: "Kun Dio". "En via koro," ĝi diris en unu el la regularoj de la ribeluloj de Franco, "vi portas la fajron de apostolo kaj viaj manoj devas esti la instrumentoj de la Dia Ĉiopovo."¹⁵⁹

Antonio Ruiz Villaplana, respektata juĝisto, kiu certe ne estis komunisto, kiu plenumis siajn oficialajn devojn en Burgoso, la ĉefsidejo de la ribeluloj, dum la interna milito, raportas en sia libro Ĉi tio estas Franco, ke la katolika eklezio ne nur okupiĝis pri ĉiuj militaj mitingoj sed ankaŭ efektive kondukis ilin, ke ili benis la armilojn kaj organizis la Te Deums-kion ili faris ankaŭ en Germanio dum la milito de Hitler. "En ĉi tiu lukto deĉenigita," skribas Villaplana, "la pastraro neniam forgesis la voĉon de tiu, kiu estus la paŝtisto kaj estro de ilia venĝo... de la homoj vokas militemajn alvokojn socialistoj... Milito, kiel trumpeton de milito: 'Ni ne povas vivi kune kun la malsanktaj sango kaj fajro! Ne devas esti batalhalto aŭ pardono ĝis venko por religio kaj ordo estos certigita.'"

160

Laŭ la atesto de la pia katolika ministro de justeco, Manuel Irujo, kvardek ok el la hispanaj episkopoj persistis kun sia "por-faŝisma pozicio".

¹⁶¹ Kaj ili estis subtenataj de la episkopejoj de la tuta mondo.

En Aŭstrio, kardinalo Innitzer de Vieno kaj princo-ĉefepiskopo Waitz de Salzburg, kiuj poste asertis, kiam Hitler okupis sian landon, ke la miljara sopiro de la aŭstra popolo finfine plenumiĝas (p. 131), jam ĝetis sian sorton. kun la faŝistoj baldaŭ post kiam la ribelo komenciĝis. Ĉar, kiel skribis Innitzer, "senpieco levas sian kapon kontraŭ ĉio, kio estas nomata religio, proksimeco al Dio."

¹⁶² Aŭ, kiel Waitz sciis:

"La infero estas nuntempe liberiĝanta. Ĝi serĉas porti sian ruinon al ĉiuj popoloj de sia centra punkto en Moskvo."¹⁶³ Tial ambaŭ prelatoj ordonis al sia pastraro "montri en taŭga maniero la grandajn danĝerojn de bolŝevismo, kiuj ankaŭ minacas la aliajn landojn de Eŭropo".¹⁶⁴

La danĝeroj minacataj de Hitler, kiuj finfine kostos kvindek kvin milionojn da vivoj, tute ne estis asertitaj de la episkopoj. Male! Ili helpis ĉi tiun krimulon "per ĉiuj rimedoj", kiel ili agnoskis sin.

La 30-an de aŭgusto 1936, la germana episkopejo publikigis paŝtistan leteron laŭ rektaj ordonoj de kardinalo ŝtatestretario Pacelli, kiu deklaras, kun

koncerne Hispanion, "Estas klare, kia tasko falas al nia popolo kaj Patrujo. Ke nia Führer, kun la helpo de Dio, realigu ĉi tiun monstre malfacilan defendan agon[!] en neŝancebla decidemo kaj la plej lojala partopreno de ĉiuj naciaj kamaradoj."¹⁶⁵ Kaj la 3-an de januaro 1937, la germanaj episkopoj, denove rilate Hispanion, denove eklaboris pri siaj fideluloj: "Karaj diocezoj! La Führer kaj Reich Kanceliero Adolf Hitler vidis la antaŭ eniĝon de bolŝevismo de malproksime kaj fiksis siajn pensojn kaj zorgojn pri defendo de nia germana popolo kaj la Okcidento [Okcidento] de ĉi tiu monstra danĝero. La germanaj episkopoj konsideras sian devon subteni la reganton de la Germana Regno en tiu ĉi defenda lukto per ĉiuj rimedoj je ilia dispono el la sankta loko.

¹⁶⁶

La katolika hierarkio simile faris la plej potencon propagandon por la hispanaj faŝistoj en la tuta mondo, kaj eĉ gajnis klarajn sukcesojn en protestantaj landoj, kiel Britio kaj Usono.

Aldone al tio, estis eĉ tutmondaj helpaj klopodoj por la malriĉaj hispanoj de Franco! En Sudameriko, kie [en 1965] loĝas 33 procentoj de ĉiuj katolikoj sed 35–40 elcentoj de la loĝantaro estas analfabetoj kaj 30 elcentoj senhejmaj,¹⁶⁷ kio signifas, ke milionoj, por citi katolikan parencon de Adenauer, havas "tro malmulte por vivi kaj tro multe por morti";¹⁶⁸ estis ankaŭ "movaj scenoj" post unu. alvoko de la ĉefepiskopo de Bonaero: "maljunaj patriĉoj donacis siajn geedziĝajn ringojn, malriĉaj knabinoj donacis sian lastan juvelaĵon hereditan de siaj patriĉoj. La tuta katolika popolo kaj precipe la plej malriĉaj klasoj konkuris en tiu ĉi amoverko."¹⁷⁰

Kaj ĉi tio estis enkanaligata al Hispanio, kun materialoj de Hitler kaj Mussolini provizoj, por daŭrigi la subpremon de aliaj malriĉuloj.

RESPUBLIKAJ KRIMAJ KAJ LA EKLEZIOJ

MARTIRA LEGENDO

"Ni bezonas martirojn, alie ni devas zorgi pri la Fina Venko."

— Deutscher Weg, la 20-an de oktobro 1935

La propagandaj ludoj de la Eklezio tiutempe ankaŭ inkludis fanfaronadon kun "martiroj".

Efektive, ili perdis signife pli da pastroj en tiuj tri jaroj ol dum la tutaj ducent jaroj de antikva kristana persekuto, kvankam ili ĉiam groteske troigis ĉi tiujn lastajn.¹⁷¹ Kvankam estis neniel 16.750 pastroj kiuj mortis ankaŭ en Hispanio, kiel la papa Osservatore

Romano baldaŭ asertis,¹⁷² nombro kiu eĉ embarasis al la hispana kardinalo primato, "ĉar", kiel li diris, "ekzistis nur 15,000 pastroj en ĉiuj lokoj sub la kontrolo de la Ruĝejoj post la eksplodo de la revolucio entute."

¹⁷³ Sed preskaŭ ok mil hispanaj klerikoj, inkluzive de dek du episkopoj kaj 283 monaĥinoj, renkontis sian morton ĉe la manoj de la respublikanoj, monstra¹⁷⁴ a figuro. Krome, estis kelkaj eksterordinaraj abomenaĵoj. En kelkaj kazoj, ne nur monaĥinoj estis seksperfortitaj antaŭ sia ekzekuto - kiel antaŭe junaj "sorĉistinoj" juĝitaj al morto per fajro estis fare de pastraro, sed pastroj ankaŭ estis bruligitaj vivaj, kiel milionoj da "herezuloj" estis, koncedite,¹⁷⁶ de la Inkvizicio. ; tio ne senkulpigas la terurajn krimojn de la respublikanoj, sed ĝi estis intencita kiel rememorigo, ke sangovolupto kaj amasa sadismo alvenis en Hispanio longe antaŭ tiam. Prezidanto de la Ĉeka estis mortigita kun mezepoka sufoka kolumo, kaj la patrino de du jezuitoj estis mortigita per la ŝafto de krucifikso estanta ramita laŭ ŝia guldeno.

177

Tiaj agoj de malhumaneco, kiuj disvastiĝas, estas multe pli bedaŭrindaj ol la forbruligo de preĝejoj kaj monaĥejoj. Nur en Madrido, kvindek preĝejoj ekflamis en la nokto de la 19-a/20-a de julio 1936, tio estas, komence de Kaj post la unua jaro de la interna milito, detruitajn¹⁷⁸ cirkulero de la hispano la puĉo. episkopoj nombris la preĝejojn kaj kapelojn je pli ol dudek,¹⁷⁹ kio ne estas, kompreneble, ĉio pro la respublikanoj; eblis mil, nur ĉar, kiel diris kleriko kiu fuĝis al Francio, "ni mem detruis la eklezion antaŭe."

180

Sed preskaŭ ĉiuj kontraŭleĝaj mortigoj faritaj de la respublikanoj okazis komence de la interna milito, kiam la pozicio de la registaro,¹⁸¹ kiu en la plej multaj lokoj subite ne plu disponis pri polico aŭ trupo kaj eĉ havis prizonulojn batalantajn por ili. , estis ankoraŭ malforta kaj la malamo de la amasoj, kiu jam delonge kreskis, spontanee eligita. "Kiel ajn bedaŭrinda," diris la tiama katolika ministro pri justico de la respubliko, "ne estis kulpo de la Ŝtato kaj en tiaj tempoj ne eblas demandi pri la pasinteco de la homoj, kiuj estas pretaj doni iliaj vivoj dum la elektitaj reprezentantoj de trankvilo kaj ordo fariĝas ribelantoj. Kompreneble estis multaj malbonaj elementoj inter la homoj, kiujn ni devis uzi, kaj multe okazis, kio estas profunde bedaŭrinda; sed hodiaŭ ekzistas nur unu aŭtoritato en ĉi tiu lando: la registaro, kaj nur unu povo de decido pri bono kaj malbono, kiu kuŝas ĉe la tribunaloj kaj la Justicministro de la Respubliko. Nur hieraŭ, la politika kortumo de Valencio, kiu konsistas nur el nekatolikoj, malkondamnis naŭ pastrojn, kiuj estis akuzitaj pri faŝisma agado. Ili estis senkulpaj, do ili estis liberigitaj, ne daŭros longe antaŭ ol ili ĉiuj estos liberaj, mi promesas al vi. Mi prenas tion tiel serioze sur persona nivelo ke mi preferus ekŝiĝi ol lasi senkulpajn homojn en malliberejo."

...

Sed neniu katolika pastraro estis persekutata pro sia kredo—kaj pri tio temas ĉi tie—neniu mortigita pro religiaj kialoj, kiel romiaj propagandistoj tra la tuta mondo baldaŭ sugestus. "Ili estas religiaj batalantoj," skribis la jezuito Muckermann, "tiaj similaj nur iam estis viditaj en la Eklezio. Ni vidas la manplaton de la martiroj etendiĝantaj al la ĉielo sur la kampo de honoro, kie ili falis."

183

Sed Pio la 11-a eĉ ne evitis la aserton, farita en sia tutmonda cirkulero la 19-an de marto 1937, ke la "komunisma kolerego de detruo" "ĉiam aparte [spuris] tiujn" episkopojn, pastrojn, virojn de la ordenoj, kaj monaĥinoj "kiuj speciale fervore zorgis pri la malriĉuloj kaj la kiu kontraŭ diras ĉiujn konatajn faktojn el Hispanio. Kial ĝiaj laboristoj," mizeraj helpis ilin? ¹⁸⁵ kampanoj kaj laboristoj "ĉiam aparte" devus venĝi kontraŭ tiuj, kiuj

"Neniam kaj nenie en la tuta mondo," kontraste diris pli alta hispana kleriko dum la interna milito, "pastro estis mortpafita de tiuj, al kiuj li malkaŝis sian amon kaj oferon, neniam kaj nenie en la tuta mondo. ĉu preĝejo estis detruita de popolo, kiu aŭ dis siajn homajn rajtojn, kiel dirite en la Evangelioj, defenditajn de siaj ambono. Kie laboras pastroj, kiuj scias, ke estas la malsanulo, ne la sana, kiu bezonas kuraciston, kiuj lasas naŭ dek naŭ ŝafojn por serĉi la perditan kaj porti ĝin sur la ŝultro al la grego, ne estas ; pastromurdoj, neniu ŝtormo de la monaĥejoj, neniu preĝejoj fajroj ...

Mi ĉiam amis la homojn kaj tial neniam timis.

Antaŭ aj marksistoj servas al mi hodiaŭ , homoj kiuj neniam serĉis pastron en sia vivo malfermas sian animon al mi. Ne la spirito de la religio estas persekutata, sed tiuj, kiuj ĝin ne plenumis."

186

Laŭ José Bergamin, unu el la plej konataj reprezentantoj de la hispana katolika literaturo tiutempe, neniu unu pastro aŭ monaĥo estis murdita antaŭ la julia ribelo en Hispanio. Nur kiam la klerikoj, kiel priskribas Bergamin, aliĝis al la militistaro kaj kontraŭ la registaro laŭ ordono de siaj superuloj kaj foje eĉ batalis flank-al-flanke kun la faŝistoj, ili estis mortigitaj. Sed ili mortis kiel faŝistoj aŭ militistoj. "Ne unu el ili," substrekas la hispana katoliko, "neniu unu, suferis morton pro Kristo. Ili mortis por Franco. Vi povas fari ilin naciismaj herooj se vi

volu, politikaj viktimoj, sed ne martiroj."

187

Sed estis martiroj, kiujn Romo bezonis, eĉ pli urĝe ol sia ĉiutaga pano. Kaj ĉar en Hispanio, pli ol en iu ajn alia lando, la katolikismo vivis nur en eksteraj atestoj de sindonemo, en la pompo kaj splendo de ceremonioj, rezulte de jarcenta konfesia unueco kaj oficiala protekto, Vatikano aparte ĝojis. ĉe la laŭ vorte sanga

intereso, kiu subite estis prenita en la preĝejo. La 14-an de septembro 1936, Pio la 11-a diris en sia somera loĝejo en Castel Gandolfo: „Unuflanke ni devas plori kun plej kora, amara simpatio. Aliflanke, ni devas ĝoji pro la fiero kaj la dolĉa ĝojo, kiu nin levas... . Ĉi tio

estas potenca spektaklo[!] de kristana kaj pastra virto, de heroaj faroj kaj kiel via pekiĝo venas ĝuste en la ĝusta tempo pro martireco... .

Providenco, rigardita fare de dio kiel la pekliberigo de kredo, honoro kaj gloro." ¹⁸⁸ Do

la ok mil murditaj katolikaj pastraroj venis "ĝuste en la ĝusta tempo" por la Sankta Patro! Ĉar Romo ĉiam pensas laŭ la pli larĝa kunteksto.

Kaj dekmil, cent mil, aŭ eĉ pli da korpoj, eĉ se ili estas propraj, eble ne nur estas signivaj sed eĉ dezirindaj.

(“Religia” vivo ĉiam floras precipe kie multaj homoj mortas, tial la eklezio neniam estas malinteresita pri katastrofoj. ¹⁸⁹ La hispana

kardinalo primato ĝojis: “Ĉiuj frontoj la naciaj trupoj festis la oferon de la meso kaj miloj da junaj soldatoj ricevis konfeson kaj komunecon kaj kiam estis batalhalto ili kune preĝis la rozarion en tendaro. Ili metis piajn insignojn sur uniformoj. Ilia entuziasmo por ilia kiu fatale memorigas pri la ĝojo de la jezuitoj dum la unua fido,” kaj tiel plu. ¹⁹⁰

mondmilito: “La tuta lando fariĝis Domo de Dio. La sakramentoj estis donitaj ĉe stacidomoj, en kazernoj, en tavernoj, sub arboj, en la arbustoj. .” “La religia vivo floras inter niaj trupoj en la plej bela maniero.” “La kapitanoj mem petis tendarajn servojn... .

Oni diligente preĝas la rozarion al... .

Kleriko vere petegis rozariojn kiel bonfarajn donacojn; li jam mendis tiom da sed ĉio estis nur guto ¹⁹¹ en la oceano” kaj tiel plu, kaj tiel plu.)

Kaj dum ili kriegis al la tuta mondo pri krimoj de la respublikanoj, preskaŭ neniu menciis la siajn.

LA KRIMOJ DE LA FRANCO-RIBELATOJ

“Kiel rakonta, kaj samtempe doloriga, por ni katolikoj, kiuj devas terure rigardi la kruelaĵojn de tiu ĉi fratmilito: la aferon de la kristanismo denove batalas la generaloj per mitraloj; Kristana frata amo pruviĝas per amasaj ekzekutoj; “Amu vian malamikon” estas reverkita kiel “Ili devas esti blokita kiel porkoj!”

La marksistoj estas rabemaj bestoj, sed ni estas Caballeros. Sinjoro Companys meritas esti blokita kiel porko."

—La generalo de Franco Gonzales Queipo de Llano ¹⁹³

La episkopoj kaj pastroj estis "murditaj kaj martirigitaj", skribis la hispana ĉefepiskopo de Santiago, de Compostela, "en pli grandaj nombroj kaj kun pli granda sangosoifo ol la dungosoldatoj de Nerono." ¹⁹⁴ Sed iliaj propraj buĉistoj estis la "Caballeros"! "La militistoj de Kristo"! "Instrumentoj de la Dia Ĉiopovo"! Kaj aliaj tiaj senprudentaj frazoj. Frazoj kiuj povas esti ripetitaj...

Kaj Franco leviĝis kun la plej pia el intencoj. Ĉar kiam li diris, tuj post sia puĉo, al korespondanto de la News Chronicle, ke li "liberigos Hispanion de marksismo je ajna prezo", kaj la korespondanto respondis: "Tio signifus, ke vi devas havi duonon de Hispanio pafita," la generalo emfazis: "Mi ripetas—kiu ajn prezo!" ¹⁹⁵

Do lia "armeo de elaçetantoj" murdis sian vojon tra la milito kun sufiĉe konsekvenca intenseco, kvankam tio okazis antaŭ tamburkapo militkortumoj poste kaj militkortumoj ĉe la fino. Sed komence ĝi efektivigis siajn likvidadojn sen iu ajn provo. Je ĉi tiu punkto, ĉiuj eblaj kontraŭuloj de la reĝimo estis pafitaj, kaptitoj ĉiam hazarde, tial la nova itala ambasadoro Cantalupo komencis mision kun la peto ĉesigi la buĉadon de kaptitoj.

¹⁹⁶ Respublikanaj soldatoj ofte estis murditaj antaŭ siaj edzinoj kaj infanoj, kiuj foje ankaŭ estis seksperfortitaj 197 - "dum venkfestoj kaj dankservoj pentris la eksteran bildon." ¹⁹⁸

La ribelantoj mortigis ĉiujn civilajn guberniestrojn, ĉiujn generalojn kaj regimentestrojn fidelajn al la registaro, kaj ankaŭ la sindikatajn funkciulojn kiuj estis maldekstremaj kaj orientitaj al la Popola Fronto, same kiel la gvidaj framasonoj principe. ¹⁹⁹

Kaj kie la antaŭeniĝo estis intencita esti rapida, Estis ²⁰⁰ iu ajn, kiu ŝajnis politike suspektinda, estis eliminata. eĉ murdoj sur la ŝtupoj de la ĉefaltaroj de Badaĥozo, faritaj, kiel la aŭstra katolika ²⁰¹ kaj ĉi tiuj estis ĵurnalo Österreichische Arbeiterzeitung skribis, "en la nomo de Jesuo Kristo kaj la Sankta Benita Patrino." ²⁰² Kiel en la Abisina Milito (p. 48 p.), Maria ankaŭ ludis gravan rolon kun la solduloj de Franco. La defendantoj de Alcazar estis mariaj soldatoj, inkluzive de ilia generalo, Moscardo aŭ, kiel episkopo Diaz y Gomara gloris, "Kavaliroj de la plej benita Virgulino, la venkinto super la malbona malamiko!" ²⁰³ La kristano ²⁰⁴ krucistoj ne nur portis Madonojn en siaj procesioj Madono de sed ankaŭ donis la ²⁰⁵ Pilar en Zaragoza, kie ili fajrodetrus la protestantan preĝejon, la titolon de Generalissimus de la Hispana Armeo. ²⁰⁶ Kaj samtempe iliaj pastroj ²⁰⁷ ĝojigis Hitleron de siaj katedroj.

Sed dum ili pretendis batali por kristanismo, ili ne nur bruligis protestantajn preĝejojn sed ankaŭ buĉis hispanajn protestantojn.

En Granado, la du protestantaj pastroj, Salvador Iniguez kaj Jose Garcia Fernandez, kaj la lasta edzino, kiu ne volis forlasi sian edzon, estis ekzekutitaj fare de marokanoj. En San-Fernando, la pastro Miguel Blanco estis pafita en la ĉeesto de sia patrino, kiu estis ĉenita, "por doni al la herezuloj ekzemplon."

²⁰⁸

La protestanta pastro de Puerto-Real suferis la saman sorton.

209

Alia protestanta pastraro kaj instruistoj malaperis kaj estis supozeble murditaj ankaŭ. La reformita komunumo de Predajon, Provinz Logrono, tridek membroj forta, estis masakrita krom ses rifuĝintoj. En Santa Amilia, la edzino de protestanta draŝmaŝino ŝoforo havis nafton verŝita super ŝi antaŭ ol ŝi estis ekbruligita kaj batita al morto per hakilo.

Ĉar ŝi ne mortis pro siaj brulvundoj.

²¹⁰ Ĉi tiu listo povus esti daŭrigita.

211

Sed estis ne nur protestantoj kiuj estis mortigitaj per tiuj "instrumentoj de dia ĉiopovo": katolika pastraro kiu restis fidela al la respublika registaro ankaŭ mortis ĉe iliaj manoj. Ekzistis eĉ plano, ke eŭskaj pastroj ĉiuj estu tuj mortigitaj, ĉiuj kvarcent el ili.

²¹²

Kio estas pruvita nedubeble, estas ke Franco havis dek kvar katolikajn klerikojn kiuj restis fidelaj al siaj komunumoj mortpafitaj post resuma proceso en kiu ili eĉ ne rajtis defendi sin. Ili estis entombigitaj kiel "oftaj krimuloj".

²¹³

Kaj multaj centoj da pastroj kiuj ankaŭ reprezentis la aferon de la homoj estis persekutataj de Franco.

²¹⁴

Sed la eklezia propagando ne menciis ĉi tiujn pastrarojn. Ĉiu, kiu helpis la registaron, estis "ruĝa homamaso" kaj "ilo de Moskvo", li apartenis al tiu "manpleno da aberataj aŭ framasonrajtaj hispanaj klerikoj", kiel skribis konata germana katolika gazeto, "kiuj ne hontis. , kiel "proparolantoj de la hispanaj katolikoj", por meti sian nomon al incendiaj marksismaj pledoj."

²¹⁵

²¹⁶ Estas ankaŭ pruvite, ke Franco mem donis la ordonon, ke oni ne prezentu pledojn por malliberigo ĝis ekzekutoj jam estis faritaj.

²¹⁷

La ĉefo de propagando de generalo Queipo de Llano, Antonio Bahamonde, kiu poste fuĝus de la lando en abomeno, taksis la nombron da ekzekutoj antaŭ la komenco de 1938 je 150,000 en la regiono de Queipo de Llano sole; ĉi tio tamen estas troigita.

²¹⁸

Rimarkinde, la Franco-registaro konservis la civitmilitajn dokumentojn sub ŝlosilo 219 - kiel la kurio faras kun la Inkviziciaj arkivoj. (Kaj kiam la sepdekjara franca aŭtoro Edmond Paris petis vidi pli freŝajn dokumentojn ĉe Vatikano, oni ĝentile petis lin veni denove en unu

cent jaroj. ²²⁰)

Estas same malmulte da dubo pri la rolo de la papo en la Hispana Enlanda Milito kiel estas pri tiu de generalo Franco.

FRANKO KAJ VATIKANO

"Mi estas la instrumento de Providenco."

—Francisko Franco ²²¹

La intensa kunlaboro inter Franco kaj Vatikano estus eksterduba eĉ se ni ne scius iujn ajn deklarojn faritajn de la papo pri la Hispana Enlanda Milito. Ĉar tio, kion deziras Vatikano, montriĝas en la reagoj de la episkopejo, kiu de ĝi plene dependas. Ĝi ne povus esti apoginta Mussolini, Hitler, Pavelić, aŭ Franco'n sen la interkonsento de la papo.

Ekzistas, kompreneble, tiu granda rondo en la katolika eklezio por kiu la papo estas senkulpa de la komenco. Ĉi tiuj kredantoj estas konvinkitaj sen ia pravigo: „Ne estas la papofico, kiu estas en la apogeo de sia misio kaj ĝuas la plej altan reputacion tra la mondo, kiu estas kulpo. La kulpaj estas la ĉefaj katolikoj en Hispanio.” ²²²

Kaj estas tiuj piuloj, kiuj eltiras konkludojn per honesta rigardo, kiu forprenus la spiron, se oni ne jam delonge estus imuna al iaj ŝokaj eldiroj, kiujn ili povus fari. La katolika ĵurnalo *Avvenire d'Italia*, ekzemple, komentis pri la provizora daŭrigo de la vaticanaj diplomatiaj rilatoj kun la respublika registaro: „Tio estas la kazo ĉar oni klopodas malhelpi teruraĵojn, por ke la tuta mondo rimarku, ke eĉ se riveroj de sangofluo en Hispanio, neniu guto estos verŝita pro ia kulpo de la Sankta Seĝo.”

²²³ Cetere, Hitler kaj Mussolini ankaŭ nutris rilatojn kun la Hispana Respubliko dum iliaj soldatoj batalis kontraŭ ili dum monatoj.

Kaj poste estas tiuj naivaj animoj, kiuj, kiel multaj germanoj kredis sub Hitler, ke "la Führer ne scias". "Se la Führer scias. . ." kaj similaj; kredis pri la papo: "La Sankta Patro en Romo ne scias, ke Katolikismo en Hispanio estis malvero kaj mensogo, ke pastroj kaj monaĥoj, anstataŭ evangeliigi la popolon, okupis sin per flatado de riĉuloj kaj dancado laŭ ilia melodio. Lia Moŝto ne scias, ke la homoj malsatis. Ni hispanaj katolikoj ĉiuj fervore atendas la voĉon de la Sankta Patro en Romo. En ĉi tiuj momentoj de agonio, kiujn trairas la Patrujo, la voĉo de la reprezentanto de Kristo sur la Tero estos tiu de la anĝeloj, kiam la Mesio naskiĝis: 'Paco sur la Tero kaj bonvolo al ĉiuj.

viroj.”²²⁴

Nek ĉi tiuj naivuloj nek la cinikaj hipokrituloj aŭ aprioraj kredantoj estos distritaj de siaj kredo aŭ metodoj per iuj faktoj, kiom ajn konvinkaj ili estu. Estas fakto, ke la voĉo de la reprezentanto de Kristo sur la tero ne predikis "Pacon sur la Tero" en la hispana konflikto. Male; Pio la 11-a, kiu samtempe kiam li konkludis la konkordaton kun Hitlera Germanio propagandis krucmiliton por la kompleta restarigo de ekleziaj rajtoj en Hispanio (p. 57), ne nur sciis monatojn antaŭe tion, kio tie estis planita, sed ankaŭ estis la unua, kiu faris. estu informita pri la komenco de la Kaj li rapide turnis sin al la tuta mondo en pledoj ribelo de Franco. kaj²²⁵ paroladoj al ili por subteni la ribelantojn.

Jam la 14-an de septembro 1936, la papo, kiel diris la berlina ĵurnalo Germania , “elegis proteston kontraŭ la murda reĝimo de la Ruĝa Hispana en solena alparolo.²²⁶ Nur kelkajn tagojn antaŭe, Hitler postulis batalon kontraŭ la bolŝevista minaco ĉe la Nuremberg Reich partikonferenco. Nun Pio la 11-a alvokis la tutan civilizitan mondon batali kontraŭ bolŝevismo, kiu "jam pruvis sian volon detrui ĉiun ordon de Rusio ĝis Ĉinio, de Meksiko ĝis Sudameriko". La "fajroj de malamo kaj persekuto" estis ekbruligitaj en Hispanio kaj, krom se mezuroj estus prenitaj tuj, estus "direktitaj [kontraŭ] ĉiuj diaj kaj homaj institucioj." (La papoj kutime diras "dia" kaj "Dio" kiam ili signifas katolikismon kaj ilian regadon.) La papo tiam asertis, same malfermita kaj mallogika maniero: "Preter ĉiuj politikaj konsideroj nia beno eliras precipe al tiuj, kiuj prenis sur sin. la malfacila kaj danĝera tasko defendi kaj restarigi la rajtojn kaj honoron de Dio.”

227

Kaj en ĉiuj liaj sekvaj adresoj,²²⁸ Pio la 11-a ne forgesis kulpigi kaj akuzi la juran hispanan registaron rekte aŭ nerekte.

Kelkajn monatojn poste, la papo diris en parolado, ke la Hispana Enlanda Milito estis "averto, pli serioza kaj minaca ol ĉiuj antaŭaj". "Ĉi tiuj estas eventoj, kiuj malkaŝas kaj anoncas kun ŝoka certeco kaj klareco, kion Eŭropo kaj la tuta mondo devas alfronti, se ni ne recurre al sekurigiloj kaj²²⁹ rimedoj tuj kaj efike.”

Tiuj sekurigiloj kaj kuraciloj estis liveritaj fare de Hitler, Mussolini, kaj la "Nacia" hispana krucarmeo, gvidita de la 150,000 Mohammedan Moors, kiuj kastris siajn viktimojn laŭ maljunulo Maŭra batalkutimo, kaj la afrikaj legianoj — ilia devizo: “Malsupren kun inteligenteco!”²³⁰

Tio estis la falango, kiu batalis por la Vatikano, gvidata de viro el kiu la Franca verkinto Jean Cassou skribis, estis "same krimea kiel Hitler, same hipokrita kiel Salazar kaj tiel simpla kiel Pétain.”²³¹ Angla verkinto Charles Duff deklaras:

"Kompare kun la hispana "Kaŭ dillo", la "Führer" Hitler kaj la "Duce", kio estas vera en Mussolini estas preskaŭ honorindaj viroj,"²³² la kazo de Mussolini ĉe malplej.

Francisco Hermenegildo Teodoro Franco y Bahamonde laŭ dire estis la plej juna eŭropa generalo, eksterordinare kuraĝa kiel oficiro sed ankaŭ senemocia ĝis krueleco. Post iĝi komandanto de la Fremda Legio, li estis "malfacila oportunisto", kiu ĉiam iris kun la fluo kaj, post iom da tempo, ekkredis je nur unu afero: perforto kaj la senkompata elimino de siaj malamikoj.²³³

Charles Duff nomas Franco homo "kiu publike montras sian katolikismon, kiu ... , mem fotis genuiĝante antaŭ la altaro en sia privata kapelo kaj poste elektas la plej bonan bildon por propagandaj celoj. Eĉ se li estas sanktiga katoliko, li ankoraŭ serioze kredas, ke li estas infano de Dio, kiun la Ĉiopova elektis esti "Caudillo de todas las Españas"—la gvidanto de la tuta Hispanio."

²³⁴ Li ankaŭ estis plifortigita en tiu kredo fare de lia edzino, fervora katoliko kiu ĉiam pli komencis vidi lin kiel la savanto de Hispanio kaj la eklezio, elektita de Dio, kaj poste li dirus pri si: "Mi estas la Instrumento de Providenco."²³⁵

Francisco Franco ne hezitus defii la eklezion, kiam ĝi ŝajnus necesa. Li eĉ iris ĝis malpermesi la papan enciklikon "Kun Burning Concern" en Hispanio ĉar ĝi kritikis la totalismon kiu metis la ŝtaton super la eklezio.

²³⁷ Kaj kompreneble li subpremis la kuraĝan paŝtistan leteron de la episkopo de Kanariaj Insuloj Antonio Pildain (kiu atakis la frankistan reĝimon en a) subpremita, unika maniero en 1946²³⁸ kaj lia sekureca polico febre traserĉas. por ĉiu kopio. Sed nenio el tio malpligrandigas liajn servojn al Vatikano en la plej eta.

Francisco Franco, kies unuaj faroj post alprenado de la potenco inkluzivis la konstruadon de koncentrejo en Tetuán la 19-an de julio, deklaris dum la komenca fazo de la milito, ke la hispana ŝtato "estiĝos laŭ la principoj de katolikismo, kiuj fakte estas la principoj de nia patrujo."

²⁴⁰ Sekve la tuta civita milito, kiun li, kiel la episkopoj, prezentis kiel sanktan militon kaj krucmiliton de la komenco, estis ankaŭ kondukita de li "sub la signo de kruco".²⁴¹ Kaj ĉar li nomis sin "militisto de Kristo" kaj "instrumento de Providenco", la naciismaj hispanoj ĝenerale sentis sin "pli kiel iloj de Dio ol armeaj puĉistoj Tio ankaŭ estas klare montrita en siaj regularoj aŭ reaciaj konspirantoj."²⁴² (p. 71).

En la somero de 1936 dum la Tago de Ĉieliro, Franco anstataŭ igis la respublikanan flagon kun la flago de la monarkio, helpita fare de la kardinalo de Sevilo, Illundáin. La generaleto multfoje kisis la flagon kun larmoj en la okuloj, plu

la urbodoma balkono antaŭ granda amaso da homoj. Kaj tiam la kardinalo kisis ĝin.

²⁴³

Antaŭ septembro 1936 religia edukado denove fariĝis deviga en ĉiu lernejo en Hispanujo de Franco, la Madonoj kaj krucifikoj denove aperis sur la muroj, kaj lernantoj havis preĝojn ĉe la komenco kaj fino de ĉiutagaj lecionoj kaj devis iri al meso kun siaj instruistoj dum ferioj.

²⁴⁴

Ĉiuj partioj, inkluzive de la katolika CEDA, malaperis en nacia Hispanio krom la Faŝisma Falanĝo kaj la karlistoj, ĉar Franco reprezentis la interesojn de Romo kiuj ne povus esti antaŭ enpuŝitaj en la parlamento multe pli promese en armeaj esprimoj. La Vatikano ankaŭ dissolvis la katolikajn partiojn sub Mussolini kaj Hitler. Estis la sama sanga ludo.

Kiom malproksimen iris la kunlaboro de la eklezio kun la Caudillo estas atestita de la deklaro de kardinalo Gomá "Ni estas tute akordaj kun la Nacia registaro, kiu neniam faras paŝon sen mia konsilo, kiun ĝi ĉiam sekvas."

²⁴⁵

La unua eksterlanda flago, kiu svingis super la ĉefsidejo de Franco estis la papa, kaj ne pasis longe antaŭ ol la standardo de Franco estis flirtita super la Vatikano.²⁴⁶

La vatikana jezuita ĵurnalo Civiltà Cattolica konstante propagandis la civitan militon. "La armeo," ĝi skribis la 2-an de januaro 1937, "prenis gloran sintenon, centfoje benita en la faŝisma puĉo."²⁴⁷ Kaj la 20-an de novembro 1937, la ofica Vatikana gazeto postulis: "Nuntempe ... ĉiuj honestaj civitanoj devas, sen konsidero de aliaj opinioj malsamopinie, esti interkonsentitaj en la reciproka intenco forbalai la novajn barbarojn, kiuj havas neniun patrujon kaj neniun patrujon. Dio, venu kio ajn."

²⁴⁸

Venu kio povas! Maro da sango ne koncernas ilin tiel longe, kiel ili konservas sian potencon. Do en somero 1938, la papo malakre malakceptis la peton de la franca kaj brita registaroj aliĝi al protesto kontraŭ la bombado de respublikaj civiluloj.

²⁴⁹

Kion zorgis la papo pri la bombado de hispanaj civiluloj! En la mezo de la milito, li dankis Francon pro omaĝa telegramo, tre ĝojigita ke "ni sentas la praulan spiriton de la katolika Hispanio pulsanta la mesaĝon de Via Ekscelenco" kaj sendis al la ribelema generalo "nian apostolan benon kiel promeson de dia graco de nia. koroj."

²⁵⁰

Post kiam la respubliko estis malkonstruita kun la helpo de la germanaj kaj italaj faŝistoj, la ĵus nomumita Pio XII gratulis Francon la 1-an de aprilo 1939: "Levante niajn korojn al Dio, ni festas kun Via Ekscelenco ĉi tiun venkon, kiu estis tiel sopirata. Ĉar de la Katolika Eklezio. Ni ampleksas la

esperu, ke via lando rekomencos la malnovajn kristanajn tradiciojn kun renovigita vigeleco post la restarigo de la paco." ²⁵¹ Franco esprimis la grandan dankemon de la hispana popolo kaj samtempe sendis pliajn telegramojn al Mussolini kaj Hitler. ²⁵² Komence de junio 1939, la frankisma reĝimo sin engaĝigis respekti la unuajn kvar alineojn de la konkordato de 1851(!), kio signifis ke la pastraro denove akiru la plej grandan influon. Kelkajn tagojn poste, Pio la 12-a ricevis 3,200 hispanajn faŝistojn, gviditajn fare de Serrano Suner, la amiko de Hitler, kaj generalo Gambaro, la komandanto de la italaj trupoj en la Hispana Enlanda Milito. Papo Pacelli bonvenigis siajn "lojalajn filojn". Ili, li diris, havigis al sia reciproka patro grandan konsolon ĉar ili defendis la kredon kaj civilizon kaj multe suferis pro tio. ²⁵³ La papo profetis senhonte, ke kun la rekonstruado de Hispanio, "la glora pasinteco de la Katolika Tradicio devus, laŭ eble, eĉ esti superita". ²⁵⁴

Sinesprimlibereco, gazetara libereco kaj kunvenlibereco estis nun denove malpermesitaj en Hispanio; literaturo, filmo kaj radio estis amase cenzuritaj; ĉiuj partioj krom la Faŝisma Falanĝo estis malpermesitaj, ĉiuj ne-katolikaj religiaj kredoj subpremitaj, kaj ĉiuj protestantaj preĝejoj kaj lernejoj fermitaj. Katolikismo fariĝis la ŝtata religio; la rimarkinda afero ĉi tie estas, ke ĉiuj Biblio malaperis en la kamparaj distriktoj. La polico konfiskis cent mil ekzemplerojn en Madrido. Biblio estis simple prenitaj ĉe landlimoj. En la lasta jaro antaŭ la civita milito, la konstante kreskanta vendocifero atingis 211,000 ekzemplerojn. ²⁵⁵

"PACO EN ORDO, HONORO KAJ BONE-ESTANTO"—PIO PIO XII ²⁵⁶

Kvankam ĉirkaŭ sescent mil jam mortis en la civita milito, buĉado daŭris ²⁵⁷ la sub Franco, kies "tre noblaj kristanaj sentoj" jam estis admiritaj fare de ŝtatestretario Pacelli dum la puĉo. ²⁵⁸

Armeaj tribunaloj kaj ekzekutkomandoj estis konstante en ago. Grafo Ciano taksis ke ekzistis 80 ekzekutoj estantaj aranĝitaj ĉiutage (Por simpleco en Seviljo, 150 en Barcelono, kaj 200 ĝis 250 en Madrido. ²⁵⁹ sake, tiuj ekzekutitaj estis ĉiuj priskribitaj kiel komunistoj. ²⁶⁰)

Laŭ oficialaj statistikoj de la hispana registaro, Franco havis pli ol ducent mil respublikanojn mortpafitaj inter la fino de la interna milito en 1939 kaj komenco de 1942, alivorte, en la tempo kiam li komencis, laŭ la peto de Pacelli, restarigi ". la malnovajn kristanajn tradiciojn" estas triono de ĉiuj viktimoj de la interna ²⁶¹; ĉi tiu milito!

Tri jaroj poste, ekzistis daŭre pli ol 1,5 milionoj da politikaj kaptitoj, kuracistoj, advokatoj, verkintoj, eŭska pastraro, instruistoj, kaj taglaboristoj en

Hispanaj malliberejoj - senkulpaj homoj, multaj el kiuj ankaŭ estis murditaj. tri jarojn²⁶² Kaj post la fino de la dua mondmilito, estis ankoraŭ pli ol cent mil politikaj kaptitoj, kaj torturo, kiel konfesis sin mem la aŭtoritatoj de Franco, ankoraŭ okazis.²⁶³

²⁶⁴

La metodoj de inkvizicio daŭris en Hispanio des pli longe, ĉar 30 elcentoj de la stabo de la ĝenerala direktoro pri sekureco estis trejnitaj de fakuloj de Himmler, kun kiuj Franco faris "Polican Interkonsenton" en 1940, tio estas de germana Gestapo. membroj kiujn la generalo daŭre dungis kiel "cerbtrusto" eĉ post la milito.

²⁶⁵ Lia populareco inter la homoj estas apogita per la fakto ke post la milito li devis elspezi pli ol 50 procentojn de sia MEP por armeo kaj polico por konservi sin en povo.²⁶⁶ Sociaj kondiĉoj estis organizitaj laŭe.

Franco, kiu jam havis la subtenon de la tuta hispana alta financo malantaŭ si dum la interna milito, kio signifas ke li povis, ekzemple, mendi du milionojn da tunoj da oleo de Teksaso tiutempe, estis viro, kiel la germano. ambasadoro generalo Wilhelm Faupel raportis al Berlino, "al kiu la demandoj de socia leĝaro estas persone fremdaj", tial la ambasadoro en nacia Hispanio rekomendis "la tujan anoncon kaj plenumon de sociaj reformoj por mildigi la situacion de la pli malriĉaj kaj malriĉaj inter la loĝantaro."

²⁶⁸ Kaj ja multe okazis tiutempe. La proparolanto de la britaj katolikaj episkopoj, Prelato Henson, laŭdis el Valadolido, ke ili manĝis neniujn dolĉajn pladojn ĝis aŭ de kaj manĝis nur unu kurson por siaj tagmezaj kaj vespermanĝoj la unua kaj dekkvina de ĉiu monato. La mono ŝparita de tio, kune kun rendimento de speciala imposto sur tabako kaj distro, estis uzita por la senhavuloj.

²⁶⁹ Kaj en 1938, la ribela ministro pri internaj aferoj deklaris la feston de Sankta Jozefo nacia festo. Ĉar tio korespondis al la katolika spirito, en kiu ili volis regi Hispanion. "La tago devus esti ferio por la laboristaj homoj precipe."

²⁷⁰ Do la regantaj klasoj sindoneme oferis siajn desertojn ĝis aŭ de kaj eĉ donis al la homoj feriojn. Kaj Franco enkondukis la mortpunon por strikoj.²⁷¹

Hodiaŭ [tio estas, en 1965], la socia strukturo en Hispanio estas proksimume "la kio kiel en 1936 aŭ 1836", familioj "kiuj²⁷² signifas, ke ekzistas ankoraŭ sesdek samaj posedas pli ol du trionojn de la tuta valora grundo en ke ili "ofte vivas pli riĉe ol la financaj Hispanio,"²⁷³ reĝoj de la Usono aŭ la bovaĵbaronoj de Argentino", kaj ke "la Eklezio daŭre daŭre flankeniras kontraŭ la malriĉuloj kaj forpelitaj se ili pridubas aŭ minacas la privilegiojn aŭ interesojn de la reganta kasto." la klerikoj²⁷⁴ Esceptoj inter nur pruvas la regulon.²⁷⁵

"Nenie en Eŭropo," skribas la brita parlamentano Bob Edwards,

“estas riĉeco kaj potenco en tiom malmultaj manoj. Nenie en la mondo—krom kelkaj landoj en Mezoriento—riĉaĵo estas distribuata tiel malegale. For de la popularaj feriejoj kaj en la hispana landinterno, triono de la loĝantaro (dek milionoj) vivas en malpuraĵo kaj mizero kaj apenaŭ povas konservi sin fizike vivantaj. Ilia vivnivelo ja estas la plej malalta en Eŭropo—en multaj kamparaj lokoj ĝi estas same malalta kiel en Azio... . Sen la helpo de la usona dolaro kaj la militistaro Franco baldaŭ malaperus en la polvon de la historio.”

276

Sed danke al la dolaroj de la protestanta kaj demokrata Usono, la hispana junularo nun kreskas katolika kaj faŝisma. Kaj la junularo povas legi jenon en “Gramatiko de la Hispana Lingvo”, kiun rekomendas la Falanĝo kaj la ekleziaj aŭtoritatoj (subskribita de Ĝenerala Vikario D-ro Manuel Rubio). "Kopiu la jenon por la skribopraktikado: En la historio, Franco nur povas esti komparita kun Kristoforo Kolumbo...

· Niaj hispanaj herooj detruis la marksisman amason de insidmurdistoj, leĝrompintoj kaj ruĝaj incendiistoj por ĉiam.”

277

Kion ni legus hodiaŭ en germanaj lernolibroj pri Hitler, se li estus venkinta? La Vatikano kaj la germana episkopejo volis kaj laboris al tio, kiel la sekva ĉapitro pruvas.

THE VATICAN AND HITLER'S GERMANY

"La episkopoj, la posteuloj de la apostoloj kaj la reprezentantoj de la Sankta Seĝo reasertas kun solena persistemo sian kunlaboron kun la nova Reich per ĝu metita en la manojn de la plej altaj ŝtataj aŭ toritatoj."

—Franz von Papen ¹

NACIA SOCIALISMO PRI LA POVO

Post la fino de la Unumondo-Milito, la Vatikano influis germanan politikon tra la nuncio Eugenio Pacelli. ² Li komencis sian karieron en la diplomatia sekcio de la kurio en 1901 kaj vivis en Munkeno kaj Berlino de 1917 ĝis 1929 kiel, kiel Dorothy Thompson skribis, "la plej bone informita diplomato en Germanio." Li iĝis kardinala ŝtatsekretario en 1930 kaj papo, kiel Pio la 12-a, en 1939.

La politika instrumento de la kurio en Germanujo estis la Centra Partio, kiu havis rilatojn kun konataj gravaj industriistoj el Rejno, kies ĉefo, D-ro Marx, faris neniun gravan decidon sen konsulti la papan nuncion. La influo de la kardinalo sur la Centra Partio pligrandiĝis kiam Prelato Kaas, profesoro pri eklezia historio ĉe la Universitato de Bonn, iĝis prezidanto de la partio en 1928. Per li, Pacelli, kiu plurfoje pasigis siajn feriojn kun Kaas en Svislando, stiris la partion. partio pli kaj pli dekstren. Li simpatiis kun naciismaj tendencoj kaj cirkloj pro timo de la kreskantaj potencoj de demokrataj kaj socialismaj grupoj, precipe kiam la Centra Partio mem perdis influon.

Ĝi jam perdis preskaŭ duonan milionon da balotantoj antaŭ 1928. Kaj kiam, el pli ol tridek kvin milionoj da voĉoj ĉe la Reichstag-elektoj en 1932, la nacisocialistoj ricevis 13,7 milionojn, la socialdemokratoj kaj komunistoj kune ricevis 13,2 milionojn, kaj 5,7 milionoj voĉdonis por la Centra Partio, inkluzive de la Bavara Popola Partio, la Vatikano vidis sin - komparu sian konduton al Mussolini - devigita alporti Hitler al potenco pro timo de la maldekstraj partioj.

La katolika Franz von Papen

Franz von Papen helpis ilin en tio. Efektive, laŭ multaj homoj, li iĝis "la plej grava komplico de Hitler al potenco."³

La antaŭa Uhlan-oficiro estis kaptita farante sabotagojn dum la Unumondo-Milito kiel arma ataŝeo en Washington. Post lia elpelo, la britoj akiris dokumentojn per li kun kies helpo la aro de admiralo Graf Spee estis logota en kaptilon fare de la Falklandinsuloj.⁴ Krome, farante tion, von Papen havis, kiel Hitler diris, "sendis proksimume 5,000 agentojn al la pendumiloj en Usono."⁵ Simila malbonŝanco okazis al von Papen sur la turka fronto ne longe poste. Post la milito, li decidis fariĝi politikisto. Li aliĝis al la Centra Partio, alportis la Berlinan katolikan gazeton Germana, de kiu li posedis grandan pakadon da akcioj, sub sia influo, geedziĝis kun la filino de Saar-industriulo, kaj iĝis Reich Kanceliero la 1-an de junio 1932, je la miro de ĉiuj. "Ĉiuj," skribis la franca ambasadoro François-Poncet, "flustris aŭ ridis ... ĉar von Papen ne estis prenita grave fare de liaj amikoj aŭ liaj malamikoj Neniu, kiu konis lin, pensus, ke li komprenas ion ajn pri politiko."

⁶ "Ne kapon,"

diris generalo von Schleicher, "sed ĉapelon."

Do ĉi tiu katolika kavaliro aboliciis—iom ekster la limoj de la leĝo—la socialdemokrata registaro de Braun/Severing la 20-an de junio 1932, ĉe esigis la malpermeson de SA kaj SS per interkonsento kun Hitler, kaj "tiam funkciis," kiel ĝi diras en la Katolika Herder Leksikono, "por la nomumo de Hitler."⁸

"Ĉar por ĉiuj asertoj kontraŭ e estis li mem, kiu prenis la iniciaton asocii kun Hitler, kiu jam malesperis ĉu li iam akiros potencon."⁹

La 13-an de aŭgusto, von Papen ofertis al li la pozicion de vicrektoro. La 28-an de aŭgusto, Goebbels notis paroladon de von Papen "kiu devenas de nia korpo de penso de A ĝis Z."¹⁰ La 30-an de aŭgusto, Göring iĝis prezidanto de la Reichstag kun la helpo de la Katolika Centra Partio. La 13-an de novembro, von Papen renovigis sian oferton al Hitler. La 17-an de novembro, von Papen petis ekŝigon kaj rekomendis al Hindenburg ke li devus ricevi Hitler. La 10-an de decembro, von Papen postulis la inkludon de Hitler en la registaron ĉe la Berlina sinjoro-klubo. Kaj la 4-an de januaro 1933, ili ambaŭ renkontis en la domo de la Kolonja bankisto kaj kolega nazipartiano barono von Schröder, amiko de la ĉefaj industriistoj Kirdorf, Vögler, Thyssen, kaj Flick. Ĉe tiu fifama renkontiĝo, kiu celis resti plej sekreta, von Papen promesis al Hitler, laŭ la bone fondita opinio de multaj historiistoj, la subtenon de la papo dum von Papen postulis kontraŭe la detruon de la Komunismaj kaj Socialdemokratiaj Partioj kaj la konkordo de konkordato. Estas fakto, ke en ĉi tiu trihoma debato, laŭ

al la deklaro farita de Schröder ĉe la procesoj de Nurenbergo, Hitler parolis pri la "forigo de ĉiuj socialdemokratoj, komunistoj kaj judoj de gvidaj pozicioj" kaj baldaŭ poste finis la konkordaton. "Von Papen kaj Hitler," diris Schröder, "esence konsentis, tiel ke multaj punktoj de frotado estis venkitaj kaj ili povis antaŭ eniri kune."

11

Rekte post la renkontiĝo, von Papen daŭrigis sian vojaĝon tra la Ruhr, kaj baldaŭ poste, la mono denove fluis en la malplenajn kestojn de la nazioj.

¹² Konsorcio de industriuloj transdonis unu milionon da reikmarkoj al la SS sole. ¹³ Ankaŭ la plej urĝaj partiaj ŝuldoj, taksitaj je dudek milionoj, verŝajne troigitaj, estis pagitaj. ¹⁴ La

9-an de januaro von Papen parolis kun la Reich-prezidanto. La 22-an de januaro, li interkonsiliĝis kun Göring kaj aliaj personoj ĉe la domo de von Ribbentrop. Kaj la 30-an de januaro, Hitler estis nomumita Reich Kanceliero laŭ propono de von Papen. "Hindenburg nur venkis siajn dubojn ĉar von Papen garantiis, ke li mem, la vicrektoro, estos la vera registarestro." ¹⁵

En adreso la 2-an de novembro 1933, von Papen diris, "Ĉar mi subtenis pavimi la vojon al potenco por la juna, batala liberecmovado kiam mi supozis mian pozicion de Kanceliero, ĉar mi estis determinita per afabla sortoturno la 30-an de januaro. meti la manojn de nia kanceliero kaj Führer en la manon de la amata Kampa Marŝalo, hodiaŭ mi sentas denove la devon diri al la germana popolo kaj al ĉiuj, kiuj konservis sian fidon al mi: Kara

Dio benis Germanion donante al ĝi gvidanton en niaj tempoj de plej profunda bezono." ¹⁶ Kaj la 9-an de novembro, von Papen konfesis en parolado al la Arbeitsgemeinschaft katholischer Deutscher (Laborgrupo de germanaj katolikoj) en Kolonjo: „Ekde la 30-an de januaro, kiam la Providenco determinis min fari esencan kontribuon al la naskiĝo de la registaro de nacia ribelo, estis ĉiam en la fundo de mia menso, ke la mirinda rekonstrua laboro de la kanceliero kaj lia granda movado ne devas esti endanĝerigitaj per kultura rompo

Ĉar la strukturaj elementoj de Nacisocialismo ne nur ne estas fremdaj al la katolika vivvado, ili fakte ¹⁷ respondas al ĝi en preskaŭ ĉiuj aspektoj."

En la sama jaro, la katoliko von Papen finis la konkordaton inter Nazia Germanio kaj la Vatikano. En sekreta komunikado de Romo al Hitler la 2-an de julio 1933, la vickanceliero esprimis la konvinkon "ke la konkludo de ĉi tiu konkordato devas esti rigardata kiel granda sukceso de ekstera politiko. Efektive, von Papen jam faris. ¹⁸ por la registaro de nacia leviĝo." kontrakta interkonsento kun la Sankta Seĝo en sekreta aldona protokolo por la kazo de ĝenerala deviga militservo en Germanio! "Mi esperas, ke ĉi tiu interkonsento plaĉos al vi," von Papen skribis al sia plej admirita ¹⁹ La 13-an de novembro 1933, von Papen fariĝis kanceliero, Hitler.

reprezentanto por Saar kaj la 26-an de julio 1934, ambasadoro en Aŭstrio. Hitler certigis lin en la letero de nomumo: "Vi havis mian kompletan kaj senliman konfidon de kiam nia kunlaboro en la kabineto komenciĝis, kaj daŭre havos ĝin."²⁰

En Vieno, von Papen preparis la nazian potencokapton. En la verdikto de Nurenbergo, ĝi diras: "Laŭ la indico, estas sendube ke la ĉefa celo de von Papen kiel ambasadoro en Aŭstrio konsistis en subfosado de la Schuschnigg-reĝimo kaj plifortigo de la aŭstraj nazioj por kaŭzi la aneksadon."

²¹ Von Papen ne nur petis ducent mil markojn monate por la "persekutitaj, silentaj naci-socialismaj suferantoj en Aŭstrio", sed ankaŭ petis monon en memorando al Hitler por la Katholischer Freiheitsbund [Katolika Alianco por Libereco] en Vieno por antaŭenigi ilian "antisemita laboro."

²² Post kiam Aŭstrio estis aneksita, von Papen ricevis la Oran Partian Insignon de Hitler "por lojala servo", kiun li "akceptis en ceremonia ekscito kaj kun ĉiuj tiaj gaj pruvoj de dankemo."

²³ Kaj pro lia agado kiel germana ambasadoro en Ankarò (de 1939 ĝis 1944), al li estis premiita la Kavalira Kruco al la Militmerita Kruco fare de Hitler.

Sed ĉe la Nurenbergo-procesoj, la papa ĉambelano Franz von Papen, kontraŭ la obĵeto de la sovetia membro de la militista kortumo, ²⁴ estis absolvita. Kaj la lakeo de Hitler, kiu akuzis la germanojn pri "manko inteligenteco" kaj "letargio de penso" pro ilia Führer-kulto en 1952, ²⁵ estis fakte koncedita pension fare de germana tribunalo dek jarojn poste.

LA EBLIGA AKTO

"Kio sufiĉas por Vatikano, devas sufiĉi ankaŭ por la Centra Partio. La prezidaj prelatoj en la Reichstag kaj Landtag-frakcioj ne povas esti pli sanktaj ol la papo."

—Hans Bernd Gisevius²⁶

Post kiam li ekoficis, Hitler postulis "Ebligan Akton" kiu ebligus al li ekzerci diktatorecon. Li ricevis por tio la necesan dutrionan plimulton per kontraŭleĝe dissolvante la Komunistan Partion unuflanke kaj havigante la Voĉdonojn de la Centra Partio aliflanke. Kiel ni scias de Patro Leiber, SJ, Pio la 11-a laŭdis Hitleron, en sekreta konsistorio la 13-an de marto 1933 - dek tagojn antaŭ ol la Ebliga Akto estis pasigita - pro lia malpermeso de la Komunista Partio de Alberto. Kaj kardinalo Faulhaber, kiu estis akceptita de la papo la antaŭan tagon, cirkulis sian laŭdon.²⁷

La komunistoj estis handikapitaj, kaj la katolikoj aliĝis. Kaj post kiam ankaŭ la kristanaj sindikatoj estis venkitaj, Centro kaj ilia gvidanto Kaas, escepte de unu grupeto, engaĝiĝis kun Hitler ĉar li garantiis la konkludon de konkordato. . Gisevius skribas impone sub la titolo de "Schwarze Hintergründe" ("Malhelaj Fonoj"): "Estas domaĝe, ke ni ne havas foton de la sceno kie la Reich Kanceliero, atente aŭ skultante sur la registara benko, agnoskis la kurian stilon de la Centro. parolanto kun ŝtatisma rezervo. Nur la stranga brilo en liaj okuloj povas, dum frakcioj de sekundo, fordoni la reason, ke ĉi tiuj kunplektitaj frazoj eble kaŭzis en li. Kaj tiam papa prelato metanta ĉi tiun kapitulacion ĉe liaj piedoj! Ĉi tio certe estis multe pli grava ol iu ajn tumulto aplaŭdo en la Sportpalast aŭ la Krone-Cirko."

28

Kompreneble, eblas sugesti, ke la diktaturo de Hitler jam komenciĝis antaŭ ol la Ebliga Leĝo estis pasigita la 23-an de marto—kun la Reichstag-Fajro-Dekreto kaj la Heimtücke-Verordnung (Perfido-Dekreto) (kiu donis potencojn aresti iun ajn, kiu kritikis la reĝimo). Sed estis la Ebliga Akto aŭ, kiel ĝi estis oficiale nomita, la "Leĝo por Ripari la Mizeron de Homoj kaj Reich", kiu sankciis la diktatorecon plene unufoje por ĉiam.

Theodor Heuß kaj Hitler

"Ĉiu pacifisto, ĉiu komunisto rajtis paroli, inkluzive de sentaktaj kaj sengustaj eksterlandanoj - sed la bazaj principoj de la konstitucio evidente ne validis por ĉi tiu unu homo (Hitler), kies puraj motivoj ne estis pridubitaj."

—Theodor Heuß

Estas konate, ke ankaŭ Theodor Heuß konsentis pri la Ebliga Akto. La posta germana prezidanto jam dediĉis la "tute neamindan libron" Hitlers Weg al Hitler jaron antaŭ la potencpreno, en kiu Heuß, kvankam li kritikis kaj satirumas plurajn aferojn pri Nacisocialismo, precipe ĝiajn rasteoriojn, ankaŭ trovas multajn aferojn pozitivajn pri ĝi kaj ĉefe ŝparas Hitleron okulfrape.

Sed tio ne estis ĉio. La "bildo de Faust en la subtegmento" formiĝas eĉ laŭ la vido de la juna Hitler. La "rezistemo" kun kiu li venkis la fiaskon de la Munkena puĉo en 1923 estis "admirinda", kaj li nun komencis "mirigan," eĉ "grandan turnon". "Kaj neniu povas rifuzi agnoski la forton de la viro, kiu entreprenis kaj komprenis kiel

...

por formi novan vazon el la pecetoj." Li ankaŭ havis "kialon" esti "fiera" pri la evoluo de ĉi tiu movado. Lia financado de la NSDAP estis "fabela atingo." Sed enspezo de membrakotizoj estis "ne nur bonega organiza ago." Hitler "ankaŭ metis animojn en movado kaj ligis entuziasmon pretan por ofero kaj dediĉo al siaj aspektoj." En sia libro Mein Kampf, la "konkerinto de homoj" parolas en la sekcioj pri propagando "kun vigla forto". En liaj teorioj pri homoj kaj ŝtato, estis rekonota "la fidinda intenco eduki de didaktika prezento"; en la NSDAP kaj ilia manifesto, "strukturaj elementoj kiuj estas rilataj" al katolika socia doktrino kaj la hierarkia konstruo de la Romkatolika Eklezio.

Kvankam "la stranga parto [eble] estas malĝusta, eĉ sensencaĵo", "ĉi tie estas volo, kiu volas venki kaj ne bati pri la arbusto." Tamen Theodor Heuß certe sciis, ke "kapoj [rulus]." Sed Hitler mem estas plurfoje defendata aŭ eĉ laŭ data. Ree kaj ree oni renkontas frazojn kiel "ne necesas riproĉi al li pri tio"; "Oni ne povas dubi, ke Hitler agis en bona kredo"; "Li, kompreneble, pravus fari ĝin"; "sukceso pruvis lin prava"; kaj tiel plu.

29

Sub Adenauer, Theodor Heuß estis ne nur prezidanto dum ok jaroj, sed li ankaŭ ricevis la Pacan Premion de Germanaj Librovendistoj.

Adenauer, la katoliko

"Vi, junulo, devas lerni kiel malestimi homojn."

—Konrad Adenauer al (kvindek kvin-jaraĝa)
membro de la parlamenta konsilio en 1949

30

D-ro Konrad Adenauer ĉiam estis ĝisdatigita.

En oktobro 1917, kiam li estis urbestro de Kolonjo, li certigis, ke la urbo estos "metropolo de Rejnlando nedisigeble kunigita kun la Germana Regno, ĉiam atenta pri tio kaj ĉiam senti sin kiel parto de la germana Kaj li finis sian paroladon en antaŭ la reprezentanto de la prusa patrujo." ŝtata registaro, turnante fervore kontraŭ "la atakon de la malamiko kaj la konkera deziro de la malamiko" kaj dirante: "Kiel ni povus fini ĉi tiun horon, kiu estas tiel grava por Kolonjo, pli konvene ol per la ĵuro; al Kaiser kaj Reich, arantaj pro brula dankemo? Nia voko: vivu Lia Moŝto, nia plej kompleza Imperiestro kaj Reĝo!"

32

Proksimume dek ses monatojn poste, la 1-an de februaro 1919, Adenauer proklamis: "Aŭ ni aliĝas al Francio, rekte aŭ kiel bufroŝtato, aŭ ni iĝas okcidentgermana respubliko, ne ekzistas tria elekto."

Sed estis tria elekto por li. La 10-an de aŭgusto 1934, Konrad Adenauer skribis al la nazia ministro pri internaj aferoj en Berlino: "Mi ĉiam traktis la NSDAP tre ĝuste kaj tiel plurfoje metis min kontraŭ la ministeriaj instrukcioj de la tempo kaj tiuj opinioj reprezentitaj de la Centra frakcio de la Urba Konsilio de Kolonjo. Ekzemple, mi dum jaroj metis la sportinstalaĵojn de la urbo je la dispono de la Nazia Partio, kontraŭe al la regularo de la tiama prusa ministro pri internaj aferoj kaj permesis al ĝi flirti la svastikajn flagojn sur la mastoj de la urbo ĉe ĉi tiuj lokoj dum ĝiaj aranĝoj. . Mi referencas al la koncernaj dosieroj de la Urbo de Kolonjo kaj la atesto de la emerita Asistanto Billstein."

Adenauer ripetis longan liston pruvantan sian rekomendon de nazia gazeto, Naziaj ŝtataficioj, kaj lia komplezemo koncerne naziajn okazaĵojn; li eĉ emfazis, ke li eksplicite kaj malkaŝe deklaris en la vintro de 1932/33 "ke laŭ mi partio tiel granda kiel la Nazia Partio devas havi gvidan rolon.³⁴ en la registaro."

LA KATOLIKAJ PARTIOJ SOLVITAJ

SI MEM SUR PREĜEZIAJ MENDOJ

"Ĉu vi ankoraŭ ne dissolviĝis?" ...
povas bone stiri la ŝtatŝipon."

"Hitler

—La deklaroj de prelato Kaas el Vatikano

35

Marto, la Centrogvidanto el Badeno (federacia ŝtato ene de la Vajmara Respubliko), monsinjoro Föhr, diris, ke la kunlaboro de la katolikoj estas deviga en la nova Reich, kaj aliaj Centrogvidantoj esprimis sin simile.

³⁶ La 29-an de junio, la antaŭa Centro-kanceliero, Brüning, konfesis al la brita ambasadoro en Berlino, Sir Horace Rumbold, ke li havis bonan kialo por kredi ke la kardinala sekretario de ŝtato estis malamika al la Centro.³⁷ Kaj la 5-an de julio ĝi dissolviĝis laŭ la ordonoj de la kurio. Kiel faris la Katolika Bavara Popola Partio. Kaj ne nur ekskanceliero Brüning, kiu estis eksigita en majo 1932 "100 m antaŭ la cellinio", kiu furiozis: "Pacelli antaŭ vidas aŭ toritatan ŝtaton kaj aŭ toritatan eklezion regatan de la Vatikana burokratio."

³⁸ Ankaŭ multaj katolikoj protestis. Tial la Vatikano kaj Ŝtata sekretario Pacelli trankviligis ilin per duonoficiala deklaro. Kaj je la surprizo de multaj, Centrogvidanto Kaas publikigis la sekvan deklaron post diskuto kun la papo kaj Pacelli: "Hitler povas bone stiri la ŝtatŝipon. Antaŭ ol li fariĝis Kanceliero, mi renkontis lin multajn fojojn kaj estis tre imponita de liaj klaraj pensoj kaj lia maniero rigardi faktojn en la vizaĝon sed daŭre restanta fidela al liaj noblaj idealoj... .

Ĝi ne faras

materio kiu regas tiel longe kiel ordo estas konservita. La rakonto de la lastaj jaroj en Germanio pruvis ke demokratia parlamentismo estas nekapabla." ³⁹

Ĉar la Vatikano en Italio pavimis la vojon al diktaturo por Mussolini eliminante la Katolikan Partion, ĝi donis senliman potencon al Hitler en Germanio tra von Papen, Kaas, kaj la dissolvon de la Centro, la plej maljuna katolika partio en Eŭropo. En rendimento, ĝi atendis la saman kunlaboron de li kiel de Mussolini. Jen kion la papa nuncio en Berlino, Cesare Orsenigo, kiu "malkaŝe ĝojis" pri la potencpreno de Hitler,

"klare signita." ⁴⁰

Apenaŭ Kaas certigis la voĉdonon de sia frakcio por la Ebliga Leĝo kiam li foriris al Romo. Kvankam li eĉ ne informis pri tio siajn plej proksimajn samideanojn; kvankam li ja havis privatan konversacion kun Hitler antaŭ la foriro.

⁴¹ Kaas forlasis Berlinon la 7-an de aprilo 1933. La sekvan tagon, li iris al Romo de Munkeno, kune kun von Papen kaj ⁴²; la 10-an de aprilo, von Papen Hermann Göring aperis ĉe Vatikano, kie ili estis ricevataj, kiel la gazetaro raportis, kun grandaj honoroj, kaj Pio la 11-a estis tre impresita de ili.

⁴³ La papo ankaŭ rimarkis, skribas von Papen, kiel feliĉa li estis vidi homon ĉe la estro de la germana registaro, kiu batalis senkompromise kontraŭ komunismo kaj rusa nihilismo en ĉiuj ĝiaj formoj. ⁴⁴ La 20-an de aprilo, la naskiĝtago de Hitler, Kaas sendis "sincerajn benojn kaj la garantion de senerara konkordato. ⁴⁵ Baldaŭ poste, mirigita mondo estis prezentita kun kunlaboro."

LA KONKORDATO KUN HITLER'A GERMANIO

"Laŭ tempigo, enhavo kaj oficiala episkopa interpreto, la konkordato instigis krimojn kaj krimulojn, morale kalumniis ajnan celkonscian opozicion, donis al la nazireĝimo la legitimecon por prezenti sin kiel "ŝtata potenco flanke de ordo" [Kardinalo Pacelli sur April 30, 1937] kaj devigis la katolikan popolon preni la vojon al amastombo por certigi la diktatorecon de Hitler."

—Johannes Fleischer ⁴⁶

Kiam la konkordato estis finita inter la Sankta Seĝo kaj la Germana Regno la 20-an de julio 1933, duonjaron post la potencpreno de Hitler, neniu, kiel populara obĵeto iras, povintus rekoni la karakteron de lia registaro aŭ rimarki ilian tendencon por famaj krimoj. Sed ĉi tiu obĵeto ne tenas, ĉar ne plu estis dubo pri la esenco kaj

metodo de tiu ĉi movado tiutempe.

Kelkaj faktoj devus sufiĉi por klarigi tion.

1. Jam la 3-an de februaro 1933 Hitlero, en sia unua parolado al la generaloj, postulis la reenkondukon de la ĝenerala deviga militservo, la konkeron de nova vivspaco en la oriento kaj la germanigon de la tiel konkeritaj areoj.⁴⁷
2. La 20-an de februaro, Göring diris al gvidantoj de germana industrio ĉe la Palaco de la Prezidanto de la Reichstag: se ili ne havus ajnajn financojn por pagi la SA, la naziaj gvidantoj ne plu povus reteni ilin de la " Nokto de la Longaj Tranĉiloj"; tiam brulus ankaŭ la vilaĝoj de la industriistoj.⁴⁸
(Je kio Krupp von Bohlen esprimis dankon kaj la)⁴⁹
industriuloj faris elektodonacon de tri milionoj.
3. La 28-an de februaro, la bazaj civitanaj rajtoj de la Vajmara konstitucio "por la protekto de la popolo kaj la ŝtato" estis suspenditaj "senfine": alivorte, ne plu ekzistis esprimlibereco aŭ gazetaro, rajto de asembleo, aŭ poŝta privateco. Anstataŭ e, arestoj estis faritaj pro la plej bagatela el kialoj, kaj al tiuj arestitaj estis rifuzitaj la rajto aperi antaŭ laŭ regule elektita juĝisto.⁵⁰
4. En la unuaj semajnoj post la 30-a de januaro, gvidantoj de la Vajmara Respubliko kiel la prusa ministro Severing, la prezidanto de la Reichslandbund [Nacia Kampara Ligo] Hepp, la socialdemokrata parlamentano D-ro Leber, kaj aliaj estis arestitaj, multaj de la SA kaj "Stahlhelm", kiujn Göring mobilizis kiel "helppolico" ekde la 22-a de februaro.
5. Samtempe oni konstruis la unuajn koncentrejojn por tiuj, kiujn la nazioj volis forigi rapide kaj sen rimedo al laŭ regule elektitaj tribunaloj; Hitler komencis aprezi ĉi tiujn tuj.
6. La 3-an de marto, Göring minacis en balotkunveno en Frankfurto ĉe Majno: „Germanaj civitanoj! Miaj agoj ne estos malfortigitaj de leĝaj objetoj kaj burokratio. Mi ne devas praktiki justecon, nur detrui kaj ekstermi."⁵¹
Kaj la SA fariĝis pli brutala ol antaŭ e en ĉi tiu monato.
Kvindek unu homoj estis mortigitaj kaj plurcent vunditaj dum la balotkampanjo sole. Pli ol tridek junuloj estis en berlinaj hospitaloj kun stomakaj vundoj.⁵²
7. La unua persekuto kontraŭ judoj jam komenciĝis frue en tiu jaro. La 1-an de aprilo la partia gvidantaro donis jenan ordonon: „Agadkomitatoj devas esti organizitaj en ĉiu loka grupo kaj organiza unuo de la NSDAP tuj por efektiviĝi, praktike kaj ĝustatempe, la bojkoton de judaj butikoj, varoj, kuracistoj kaj advokatoj.

La ago

komisionoj devas esti movitaj al la plej malproksimaj terkultivadvilaĝoj por trafi judajn komercistojn en kamparaj lokoj precipe. Oni devas ĉiam substreki, ke ĉi tio estas defenda mezuro kiu estis devigita al ni." ⁵³

Perfortaj agoj jam estis faritaj tiutempe jam. ⁵⁴

8. La 2-an de majo ĉiuj sindikataj konstruaĵoj estis okupitaj kaj sindikataj havaĵoj konfiskitaj.

9. La 14-an de julio estis enkondukita tuta pako da teroristaj leĝoj. Antaŭ ĉio, la unupartia sistemo estis leĝigita: "Sekcio 1. La sola politika partio en Germanio estas la Nazia Partio. Sekcio 2. Ĉiu, kiu celas konservi la organizan koherecon de alia politika partio aŭ formi novan politikan partion, estos punita per Plia leĝo... malliberigo." aprobita la 14-an de julio legalizis la elpelon de politikaj kontraŭuloj de Aldone, la "Reĥa Leĝo por Heredaj Judoj." ⁵⁵

Malsaniĝintaj Idoj" estis pasigita, kio poste estis nomita de ekleziaj rondoj "atako kontraŭ neforigeblaj rajtoj, kontraŭ homa digno kaj libereco." ⁵⁶

Ĉi tiu listo povus esti plilongigita. Sed sufiĉas konvinki iun ajn, ke ne povus esti dubo pri kiu ili traktis, kiam la vickanceliero de Hitler von Papen kaj la kardinala ŝtatestro Pacelli subskribis la interkonsenton kiu, en sia unua frazo, rilatas al "amikaj rilatoj" inter la Sankta Seĝo kaj Germana Regno la 20-an de julio 1933. La iam "plej bone informita diplomato en Germanio", kiu ankaŭ, cetere, plurfoje aperis ĉe naziapartiaj mitingoj kiel nuncio, bone konis ilin. Li certe ne vidis tiel klare kaj malproksimen kiel la antiklerikala Erich Ludendorff, kiu skribis al Hindenburg rekte post la 30-a de januaro 1933: "Nomante Hitleran Reich Kancelieron vi metis nian sanktan Germanan Patrujon en la manojn de unu el la plej grandaj demagogoj el ĉiuj tempo. Mi solene profetas al vi, ke ĉi tiu katastrofa viro forpelos nian Regnon en la abismon, alportos nekomprenblan mizeron al nia nacio kaj venontaj generacioj malbenos vin en via tombo." ⁵⁸

59

Ne, Eugenio Pacelli ne vidis ĉi tie. Sed li povis esperi, ke Hitler forigos plurajn malamikojn de la eklezio eĉ pli decide ol Mussolini. Tial ili certe ofte konsentis kun la terurigoj, kiujn ili poste tiel ronde kondamnis. La turno de Hitler kontraŭ la oriento estis bonvena ĉar ĝi estis kontraŭ la bolŝevistoj. Lia forigo de la bazaj demokrataj rajtoj de gazetara libereco, parolado kaj kunigo egalrilatis al la ideoj de papoj kiuj reiras jarcentojn. Kaj la aresto kaj mortigo de iliaj komunistaj, socialismaj kaj liberalaj kontraŭuloj ankaŭ ne ĝenis la eklezion. Kaj nepras, ke ili ne tro sentis la judojn, konsiderante la kristanan kontraŭ judismon, kiu daŭras senkompate de preskaŭ du mil jaroj.

Do pro ĉiuj ĉi kialoj, denove: ili sciis kun kiu ili okupiĝas. Ili sciis, ke ĉiu ribelo kontraŭ ĉi tiu registaro estos punita per malliberigo kaj la koncentrejo. Kaj kardinalo ŝtatestretario Pacelli ne neglektis agnoski la Hitler-registaron eksplicite en 1934: "Se tuto estas komprenata kiel tio, ke en ĉio, kio apartenas al ŝtata respondeco konforme al la celo de la ekzisto de la ŝtato, ke la tuto de ĉiuj civitanoj de la ŝtato senescepte estas submetitaj al la ŝtato kaj la jura registaro kiu kontrolas ĝin, tiam Ili ankaŭ certe sciis ke Hitler

ĝi sendube devas esti aprobita." kritikis⁶¹ religiajn disputojn kaj la batalon kontraŭ ultramontanismo en Mein Kampf, ja, ke li eĉ subtenis la signifon de dogmoj. Li skribis: "La plej pia protestanto povus sidi apud la plej pia katoliko en la vicoj de nia movado."

⁶² Kaj ĉar la Vajmara Respubliko, sub socialistoj kaj demokratoj, ne atingis tion, kion Hitler nun garantiis, almenaŭ surpapere —"propaganda ŝakmovo", li fanfaronis poste, tio vere faris al li justecon⁶³—ĉevalaj katolikaj klerikoj kaj laikoj estis baldaŭ . provante superproponi unu la alian per ĵuroj de lojaleco.

Kvankam preskaŭ du trionoj de la tridek kvar artikoloj de la konkordato favoris la eklezion, ĝi ne ĝenis Hitler. Ĉar almenaŭ la episkopoj, laŭ Artikolo 16, devis ĵuri lojalecon kaj promesi respekti la registaron kaj esti respektata de la pastraro. Artikolo 27 donis al la nazioj influon al la nomumo de la katolikaj armeepiskopoj kaj la katolika armea pastraro. Artikolo 30 disponigis preĝojn por esti diritaj por la bonfarto de Hitler's Reich dum ĉiuj dimanĉoj kaj ferioj en ĉiuj eklezioj en Germanio post la ĉefservo.

Sed por Hitler, la konkordato mem estis pli grava ol detaloj. Ĝi igis lin socie akceptebla, por tiel diri. Lia unua interkonsento sub internacia juro estis farita kun la papo. Tio donis al la nova ŝtato laŭ leĝecon antaŭ la tuta mondo. Do la Völkischer Beobachter, la reganta organo de Hitler, ĝojis: "La subskribo de la Reich-Konkordato signifas, ke la Nacisocialismo estis agnoskita de la Romkatolika Eklezio en Germanio en la plej solena Ĉi tiu fakto estas amasa , morala plifortigo de la Nacia ebla vojo... .

Socialisma registaro kaj ĝia reputacio." ⁶⁴ Hitler mem rifuzis diskuti detalojn. "Li opiniis," kiel ĝi diris en la protokolo de la Reich-registara kunsido la 14-an de julio 1933, "ke tio povus esti nur granda sukceso.

La Reich Konkordato signifis ke Germanio ricevis ŝancon kaj atmosferon de fido kreita, kiu estus signifa en la urĝa batalo kontraŭ internacia judismo."

⁶⁵

Laŭ ĉi tiuj sesiaj minutoj, Hitler vidis tri "grandajn avantaĝojn" en konkludante la konkordaton:

"1. ke Vatikano entute intertraktis, malgraŭ sia sinteno, precipe en Aŭstrio, ke nacisocialismo estas nekristana kaj kontraŭ la Eklezio;

2. ke la Vatikano povus esti movita por establi bonan rilaton kun ĉi tiu nacia Germana Ŝtato. Li, la Reich-Kanceliero, ĝis antaŭ nelonge pensis, ke la Eklezio pretus engaĝigi la episkopojn al ĉi tiu Ŝtato. La fakto, ke tio nun okazis, estis sendube senrezerva rekono de la nuna reĝimo; 3. ke la Konkordato signifus, ke la Eklezio retiriĝas de la asocio kaj partia vivo, kio signifus, ekzemple, lasi la

kristanajn sindikatojn; ankaŭ tion, kion li, la Reĝa Kanceliero, antaŭ nur kelkaj monatoj ne opiniis ebla. La dissolvo de la Centra Partio povus ankaŭ esti nur rigardita kiel fina post la konkludo de la Konkordato nun kiam la Vatikano ordigis la permanentan forigon de la pastroj de partia politiko.

La fakto, ke la celo de interkonsento kun la kurio, celo al kiu ĉiam strebis li, la Reich-Kanceliero, estis atingita tiom pli frue ol li pensis la 30-an de januaro, estis tiel nepriskribebla sukceso, ke ĉiuj kritikaj duboj havis forvelki en ĝia ombro."⁶⁶

Kaj kiel la germanaj katolikaj princoj de la eklezio tiam priskribis la konkordaton? Nu, ili esence rigardis ĝin en la sama maniero.

Ĉefepiskopo Gröber de Freiburg skribis en sia Handbuch der religiösen Gegenwartsfragen (Manlibro de Nunaj Religiaj Demandoj) en 1937— cetere, "kun la rekomendo de la tuta germana episkopejo": "Kiom la taksado de la germana Konkordato estas koncerna, ĝi estis, el enlanda kaj ekstera politiko vidpunkto, la unua ampleksa internacia interkonsento de la nova Reich, kiu povus esti kalkulita kiel morala sukceso por partio kaj ŝtato, male al la antaŭaj vanaj provoj faritaj de la "Vajmara Sistemo" kaj havis ĝojan orientiĝon. de la lojalaj katolikoj al la Nacisocialisma Ŝtato kiel sekvo."

⁶⁷

Kardinalo Faulhaber, ĉefepiskopo de Munkeno, emfazis precipe la subtenon de la papo. "Papo Pio la 11-a," Faulhaber deklaris en prediko en 1936, "estis la unua eksterlanda suvereno kiu finis solenan traktaton kun la nova Reich-registaro, gvidita de la deziro "plifortigi kaj antaŭenigi la amikecajn rilatojn".⁶⁸ kiuj ekzistas inter la Sankta Seĝo kaj la Germana Regno."

Sed tiam la kardinalo fariĝis eĉ pli klara. "Efektive," li tiam aldonis, "papo Pio la 11-a estis la plej bona amiko, kaj komence la sola amiko, de la nova Reich. Milionoj eksterlande komence prenis singardan kaj skeptikan pozicion koncerne la novan Reich kaj ne akiris fidon je la nova germana La diktato de Versailles registaro ĝis la prononcis la germanoj kulpaj antaŭ la tuta mondo; la Konkordato estis finita... Reich Konkordato esprimis la fidon de la Papo al la germana registaro kaj tial

altigis sian staradon tra la tuta mondo."⁶⁹

Dek jarojn poste, oni rimarku interparente, la rolo de la papo aperas en iom malsama lumo al prelato de la kardinalo, la munkena sufraganepiskopo Neuhäusler. Sub la imponaj rubrikoj (kun la subsekcioj, kiuj estis tiel popularaj ĉe preskaŭ ĉiuj katolikaj teologoj kaj ofte ege troige ekzaktaj, kiuj estis celitaj, per sia vidaĵo;

impreso, por konduki la leganton konkludi fidindecon de la enhavo) "B. Centroj de potenco de la Eklezia rezisto. 1. La Roko de Petro", la norma verko pri la lukto de la Katolika Eklezio en la Tria Regno: "La rezisto kontraŭ la kontraŭ -kristana Nacisocialismo estis plej potenca ĉe la katolika flanko en la plej alta pozicio de la Katolika Eklezio, sur la Roko de Petro.

Verdire, la Sankta Seĝo ja provis malsovaĝigi la malbonajn spiritojn de Nacisocialismo per 'solena loĝado'".⁷⁰

Do la plej bona kaj komence nur eksterlanda amiko de la Nazia Regno, kiel esprimis ĝin kardinalo Faulhaber en 1936, subite fariĝis, kiel esprimis tion lia prelato en 1946, malsovaĝinto de malbonaj spiritoj! Tiu ĉi "malsovaĝulo", kiel atestas Leiber, Faulhaber kaj von Papen, plurfoje laŭ dis Hitleron pro sia kontraŭ komunisma batalo,⁷¹ kaj ankaŭ Pio la 11-a estis, denove substreku tion, en konsento kun la enkonduko de deviga militservo fare de la nazioj jam en 1933. ! La rakontanta parto de la letero de von Papen al Hitler el Romo la 2-an de julio 1933: "Fine ni aldonis kondiĉon al tiu efiko en la kroma protokolo ... ĉu Germanio reenkondukus ĝeneralan devigan militservon. Tiu ĉi aldono valoras por mi ne tiom pro la fakta regularo, kiom pro la fakto, ke ĉi tie la Sankta Seĝo jam faras kun ni kontraktan interkonsenton, se oni reenkonduku ĝeneralan devigan militservon. Mi esperas, ke ĉi tiu interkonsento plaĉas al vi tial. Ĝi devas, kompreneble, esti traktita konfidence." Johannes Fleischer prave komentas: "La Vatikano ankaŭ montris sin ĉi tie kiel aliancano de Hitler, eventuale ignorante internaciajn traktatojn en tio fari."

72

La kurio volis ke Germanio rearmu sub Hitler ekzakte kiel ĝi faris kun la postmilita Okcidenta Germanujo sub Adenauer. En mia eklezia historio, Abermals kräfte der Hahn (Kaj Denove la Koka Ŝipano) mi montris en mia fina ĉapitro, kiu diskutas la rilaton de Pio la 12-a al la federacia respubliko, ke estis kardinalo Frings de Kolonjo kiu, ĉe la Katolika Tago en Bonn la 23-an de junio 1950, estis la unua kiu postulis la rearmadon de Germanio publike.⁷³

ĈIUJ GERMANAJ EPISKOPOJ ALVOKIS

KUNOPERADO KUN HITLER EN 1933 ĈAR

LA VATIKANO ĜIN DEZIRIS

Ĝis tiam ili havis striktan malpermeson aliĝi al la NSDAP.⁷⁴ Subite ili petegis en unuiĝinta fronto por la partio. Kontraŭ la volo de Romo? Ĝi montras mirigan tamen tipan partecon (por eviti uzi pli negativan vorton), kiam lastatempe, en klare kritika artikolo pri politika katolikismo en 1933, ili ŝajne tute serioze kredis je "la malaprobo" de ĉi tiu evoluo de la kardinalo ŝtatsekretario. Pacelli citante lin jene

—eĉ kun la kvalifiko "laŭ Pastro Leiber": "Kial la germanaj episkopoj devis tiel rapide akcepti la registaron?"⁷⁵—dum eĉ la katoliko Walter Dirks parolas pri "la tre aktiva implikiĝo de ŝtatestro Pacelli".

⁷⁶ La katolika Allgemeine Rundschau skribis tute malkaŝe meze de aprilo, ke la episkopoj ne povus batali, se Romo decidis pri Kaj kelkajn tagojn poste,⁷⁷ la 24-an de aprilo, barono von Ritter, la bavara paco. ambasadoro ĉe Vatikano, raportis ke Kaas kaj Ŝtata sekretario Pacelli estis en konstanta kontakto, ne estis dubo pri la pozicio de la Ŝtatestro kaj aliaj elstaraj kardinaloj; ili aprobis la "honestan kunlaboron de la katolikoj en antaŭ enigado kaj gvidado de la nacia movado en Germanio kiel parto de la kristana mondkoncepto

Mi ankaŭ aŭ dis deklarojn el la buŝoj de aliaj elstaraj kardinaloj, kiuj celis en la sama direkto."

⁷⁸

Ne necesas diri, ke ne estis tro da simpatio por Hitlero ĉe Vatikano. Por la romiaj diplomatoj, li estis ne pli ol la "malgranda el du malbonoj" de kiu ili esperis la eliminon de tio, kion ili vidis kiel la pli granda malbono, komunismo. Kiel oni scias, la kurio esence eraris en tio. Ĉar hodiaŭ ni scias, por citi Dirks denove, "ke naziismo estis freneza kaj krima provincismo, kolektiva eksceso, kiu daŭris dekduon da jaroj antaŭ ol ĝi povus esti sufokita, sed komunismo estas sistemo, kiu foje malpurigis sin per krimoj kaj tio estas. ankoraŭ hodiaŭ juĝita pro la potenco, kiun ĝi havas en multaj partoj de la mondo, sed samtempe estas movado de tutmonda signifo, epoka realo, pri kies detruo neniu interesiĝas sed pri kies transformo ni ĉiuj fervore interesiĝas—se nur pro tio. la kialo ke ĝia detruo denove trenus nin ĉiujn, aŭ almenaŭ centojn da milionoj da homoj, denove en katastrofon."

⁷⁹

Frue en 1933, la episkopoj konfesis ĉe siaj konferencoj en Fulda kaj Freising ke ili "alprenis negativan pozicion per malpermesoj kaj avertoj koncerne la nacisocialisma movado en la lastaj jaroj." Sed nun ili kredis, laŭ la ordono de Vatikano, kompreneble, kio memkompreneblas konsiderante la kompletan dependecon de la katolika episkopejo, ke ili "fidis, ke la antaŭ destinitaj ĝeneralaj malpermesoj kaj avertoj ne plu devas esti konsiderataj necesaj."

⁸⁰

Fine de aprilo 1933, delegitoj de la alta katolika pastraro okazigis konferencon kun Hitler en Berlino. Post kiam li malkaŝis, ke li mem estas katoliko, li diris: "Mi estis atakita pro proksimiĝo al la juda demando. La Romkatolika Eklezio rigardis la judojn kiel parazitojn dum mil kvincent jaroj, metante ilin en getojn, ktp.—ili rekonis kion la judoj mi revenas al la tempo de kio estis farita estas... . dum mil kvincent.

jaroj. Mi ne metas rason super religio, sed mi vidas la parazitojn en la reprezentantoj de ĉi tiu raso en ŝtato kaj eklezio, kaj eble mi faras la plej grandan servon al kristanismo." ⁸¹ La renkontiĝo okazis en absoluta harmonio. "La interparoloj kun Hitler," raportis episkopo Berning, "estis koraj kaj objektivaj. Li parolis kun varmo kaj trankvilo, kun la okaza montrado de temperamento. Eĉ ne unu vorto kontraŭ la Eklezio, nur rekono por la episkopoj."

⁸²

Sed tiu, kiu rekonas la episkopojn, estas ankaŭ rekonita de ili. Ili skribis en reciproka paŝtista letero en junio 1933: "Se ni komparas niajn tempojn kun la pasinteco, ni trovas antaŭ ĉio, ke la germana popolo pripensas sian propran esencon eĉ pli ol antaŭ e por emfazi ĝiajn valorojn kaj fortojn. Ni germanaj episkopoj estas tre malproksimaj de subtaksi ĉi tiun nacian vekigon, des malpli malhelpi ĝin... .

Tial ni germanaj katolikoj ne bezonas reĝustigi nian sintenon al la popolo kaj la patrujo, sed maksimume daŭrigi tion, kion ni antaŭ e rigardis kiel nia natura kaj kristana devo pli konscie kaj kun pli emfazo... .

Tial neniel malfacilas al ni katolikoj honori la novan fortan emfazon de aŭtoritato en la germana politika sistemo kaj volonte submeti nin al ĝi per tiu volo, kiu estas karakterizata ne nur kiel natura virto, sed kiel supernatura, ĉar ni vidas reflekton de dia regado kaj partopreno en la eterna aŭtoritato de Dio en ĉiu homa aŭtoritato (kp. Romanoj 13:1 ss.)

... . Kaj ni katolikoj devas ankaŭ bonvenigi la celojn, kiujn la nova ŝtata aŭtoritato fiksas por la libereco de nia popolo... . Se la nova ŝtata aŭtoritato daŭre klopodas por rompi la ĉenojn, kiujn aliaj metis sur nin, kaj por plifortigi la forton kaj reakiron de sia popolo, tiel rejunigante nian popolon kaj ebligante al ili komenci novan, grandiozan mision, tio estas ankaŭ . tute konforma al la vojo de la katolika kredo... .

Se tiam, laŭ la volo de la ŝtata aŭtoritato, la interna tumulto kaj dikotomio ene de nia popolo fine cedu lokon al unueco kaj tuteco, tiam ĝi ankaŭ trovos komprenemajn helpantojn inter ni katolikoj, kiuj pretas fari oferojn." Post kiam la episkopoj tiam ankaŭ registris serion de rezervadoj kaj faris postulojn de la nova Reich, ili denove garantiis eksplicite "ke ekzistis [ekzistis] neniuj kaŝitaj rezervadoj koncerne la novan ŝtaton." "Ni ne volas reteni la potencojn de la Eklezio de la ŝtato je ajna kosto

Ĉiu singarda starado flankenmetite aŭ eĉ malamikeco de la Eklezio kontraŭ la Ŝtato certe havus fatalan efikon al kaj Eklezio kaj Ŝtato." ⁸³

Ĉi tiu paŝtista letero, subskribita de ĉiuj germanaj kardinaloj, ĉefepiskopoj kaj episkopoj "en la datreveno de nia elaĉeto", estas malofta testamento pri la "batalo de la germana episkopejo". La Munkena sufraganepono Neuhäusler do daŭrigis en sia Kreuz und Hakenkreuz (Kruco kaj Svastiko), tre citita katolika normverko, laŭ la sekva maniero dum reproduktado.

la grava dokumento. Li subpremis ĉiujn esprimojn de subteno de la episkopoj por la nazioj, kio estis la ĉefa tenoro de la letero, sen escepto. Tio signifis la tujan forigon de dek pli longaj trairejoj.

Neuhäusler havis frazojn aŭ pli malgrandajn sekciojn forigitaj naŭ fojojn sen taŭge indiki tion, kaj li eĉ arbitre kaj plurfoje ŝanĝis tekston kiu estis en citiloj. La paŝtista vorto estis, en ĉi tiu supozata dokumento, "ŝanĝita ĝis tia grado, ke ĝi estas preskaŭ nerekoncible"; la metodoj de la sufraganej episkopo estas "vangofrapo kontraŭ historia vero."⁸⁴

La kolekto eldonita de la eldonejo Catholic Herder, Zeugnis und Kampf des deutschen Episkopats, Gemeinsame Hirtenbriefe und Denkschriften (Atestoj kaj Luktoj de la Germana Episkopejo, Reciprokaj Pastoraj Leteroj kaj Memorandoj), forlasas la paŝtistajn leterojn el 1933 kaj 1934 nur kelkajn tute kaj nur mencias. el ili en komentoj.⁸⁵

En ekzameno de postmilita katolika literaturo pri la eklezia lukto, Hans Müller atingas la sekvan konkludon en 1961: "Kio estas dirita aŭ presita estas tiel unuflanka, ke referi ĝin kiel objektiva raporto estas ekstere de demando. Esencaj eroj estas ignorataj kaj konsiderinde malpli gravaj priskribitaj plene. La ekskuzoj kiuj estas prezentitaj estas nur vere validaj en la plej malmultaj kazoj. La tendenco transdoni la tutan kulpigon al la naciistoj por povi pli bone kaŝi sian propran malsukceson post la evento evidentiĝas en la plej multaj el tiuj libroj."⁸⁶

La bavariaj episkopoj publikigis paŝtistan leteron la 5-an de majo 1933, por dispeli la plejparte regantan necertecon, malkvieton kaj maltrankvilon de multaj animoj kaj por kontribui al "klarigo kaj trankvilo", "la reveno de interna paco": "Nia nuna Reich-registaro. metis al si grandajn kaj malfacilajn taskojn... . Neniu povas nun flankeniri kaj grumbli pro malĝojo kaj amareco; neniu, kiu estas ene preta kunlabori, povas esti flankenmetita pro kialoj de antaŭjuĝo kaj malvastemo. Jen kial ni episkopoj vokas niajn diocezanojn pro nia profunda amo al nia Patrujo, ke ili ne plu rerigardu la pasintecon, ne por vidi tion, kio apartigas nin, sed por vidi tion, kio kunigas nin... . Neniu devas retiriĝi de la granda rekonstrua laboro."⁸⁷

La episkopoj skribis koncerne la referendumon la 12-an de novembro 1933, post la eliro de Germanio de la Ligo de Nacioj, denove: "La katolikoj sian interkonsenton kun la malproksimevidaj kaj energiaj klopodoj de la ekspreso ...

Führer, por ŝpari al la germana popolo la hororojn de milito kaj la kruelecojn de Bolŝevismo, por garantii publikan ordon kaj krei laboron por senlaboruloj."⁸⁸

Kio estis strikte malpermesita ĝis 1933, kompreneble jam delonge estis permesita: akcepto al preĝejoj por uniformitaj SA kaj SS-uloj kaj la flugado de svastikoj sur kaj en preĝejoj. Ĉe la Berlina Katolika Konvencio la 25-an de junio - Hitlero rifuzis inviton kun bedaŭro - la papa nuncio estis

akompanita al la altaro de la SA kun svastikaj flagoj. danka diservo⁸⁹ Kaj kiam estis ĉe la Berlina Hedwig Katedralo post la konkordato estis finita, la instrukcio estis: "La katolikaj SA kaj SS-uloj de Berlino SA-grupo ludis eklezian muzikon sur la Opernplatz . partoprenu kiel unu."⁹⁰ kvadrato.⁹¹

Ĉefepiskopo Gröber, kiu petegis la germanajn katolikojn la 25-an de aprilo "ne malakcepti la novan ŝtaton sed devas aserti ĝin pozitive [sic] kaj kunlabori en ĝi senerare", ordonis en aŭ gusto: "Laŭ⁹² ze ekzistas neniu malhelpo por permesi la flagojn kaj insignojn. de la Nacisocialisma Germana Laborista Partio en la Katolika Eklezion kaj lasante ilin esti levitaj en la navo."⁹³

La kardinalo de Breslau, kiu pravigas la deciditan turniĝon de la tuta altgermana pastraro al la nazireĝimo per jenaj senhontaj frazoj: "Estas montrite denove, ke nia Eklezio ne estas ligita al ia politika sistemo, ia sekulara formo de registaro aŭ ajna partia konstelacio. La Eklezio havas pli altajn celojn, supernaturaj[!] taskoj okupas ĝin", protestas eksplicite kaj tre energie "kontraŭ supozoj, ke la Eklezio eble ne estas tute serioza kun sia subteno al la nove kreita ŝtata ordo".

94

Hitler pensis pri ĉi tiu kuraĝe kverelante kardinalo vespere de la 7-a de junio 1942, ĉe Wolfsschanze, la tiama sidejo de la Führer. Li diris, "li spertis kiom lerte la Eklezio, precipe la Katolika Eklezio, komprenas kiel prezenti sendanĝeran vizaĝon al la portanto de politika povo kaj graciigi sin dum sia unua vizito de episkopo Bertram post alprenado de potenco. Ĉar Bertram tiel solene transdonis humilajn salutojn de la Eklezio en sia parolado, ke oni povus kredi, se oni ne spertis tion propraokule, ke nacisocialisto neniam estis forpelita el la Eklezio, persekutata aŭ inhibiciita en sia trankvilo en morto. La Eklezio ĉiam ŝteliris al potenco kun tia humila sinteno kaj graciigis sin ankaŭ kun la germanaj imperiestroj, de Karlo la Granda pluen."

⁹⁵ Hitler pravis.

Episkopo Vogt de Aachen promesis al li per telegrafo la 10-an de julio ke li ĝoje kunlaborus pri la konstruaĵo de la nova Reich kun sia diocezo.

96

Episkopo Berning de Osnabrück deklaris ke la germanaj episkopoj ne nur aprobis la novan ŝtaton sed ankaŭ apogis ĝin kun brula amo kaj sia tuta forto.

97

Ĉefepiskopo Gröber de Freiburg diris per rava aplaŭdo en kunveno de Katolika Asocio la 9-an de oktobro, ke li "tute subtenas la Reich-registaron kaj la novan Reich".

98

Episkopo Bornewasser de Treviro faris elmontron de patoso en 1933: "Ni havas

eniris la novan Reich kun niaj kapoj alte kaj kun firma paŝo kaj estas pretaj servi ĝin uzante la tutan potencon de niaj korpoj kaj animoj." ⁹⁹

Sufragana episkopo Burger eĉ asertis: "La celoj de la Reich-registaro estas tiuj de nia katolika eklezio dum longa tempo." ¹⁰⁰

La ĝenerala vikario de la episkopejo de Berlino, prelato Steinmann, kiu anstataŭ is la malsanan episkopon Schreiber, resumis la kredon de la germana episkopejo en la frazo: "Nia kanceliero estas vokita de Dio." ¹⁰¹

Kardinalo Faulhaber de Munkeno, kiu jam funkciis kiel kampepiskopo en la Unumondo-Milito, estis aparte fervora subtenanto de la partio de Hitler. Liaj simpatioj supozeble iras longan vojon reen. Kiam homoj provis meti lin en negativan lumon koncerne la Hitler-puĉon la 9-an de novembro 1923, estis dirite ke ĝi "plenigis lin kun la plej granda amareco." ¹⁰² Kaj la malamikeco al la Führer de eksterlande dolorigis Faulhaber tiel multe ke li petis al kardinaloj Hayes de Novjorko kaj Mundelein de Ĉikago uzi ilian tutan influon en iliaj episkopaj grandurboj por ĉesi de tiu "atrocia kalumniokampanjo." ¹⁰³

La aŭdaca kardinalo rapidis por trankviligi Hitleron per manskribita letero, "De nia animo mem: Dio gardu nian Reich Kancelieron por nia popolo." ¹⁰⁴ "Kio la malnovaj parlamentoj kaj partioj ne povis sukcesi en sesdek jaroj," li diris danke al Hitler post la konkludo de la Reich-konkordato, "estas realigita de via ŝtatisma farmetropeco, unika en la monda historio en ses monatoj. Por la starado de Germanio en oriento kaj okcidento kaj ĉie en la mondo, ĉi tiu manpremo kun la papofico, la plej granda morala forto en la monda historio, reprezentas ekspluatadon de nemezurebla utilo." ¹⁰⁵ En lia Karesma pastoreca letero titolita "Nia Civita Konscienco", Faulhaber anoncis, "Do radio de la aŭtoritato de Dio brilas super ĉiuj ŝtataj tronoj, estus krimo kontraŭ la civitana konscienco renversi ekzistantan ŝtatformon per revolucio aŭ puĉo." ¹⁰⁶ La kardinalo skribis al la bavara ministro pri internaj aferoj Adolf Wagner la 12-an de junio ke li instrukciis la pastraron eviti ion ajn en iliaj predikoj kaj privataj konversacioj kiuj povus damaĝi la fidon kun la nacia registaro aŭ la pacan kunlaboron inter eklezio kaj ŝtato. ¹⁰⁷

Kaj la libro, kiu aperis en 1934 kun permeso presi el la eklezio (el la arkiepiskopa ordinariato de Faulhaber), *Wächter der Kirche, ein Buch vom deutschen Episkopat* (Gardantoj de la Eklezio, Libro el la germana episkopejo), garantias — oni apenaŭ povas kredi. oniaj okuloj—ke la fino de la streĉitecoj inter la eklezio kaj Nacisocialismo (alivorte, la potencpreno de Hitler) "estis dezirita de neniu pli ol la germanaj episkopoj mem."

SUBTENITA HITLER

Ili eĉ kreis serion da dokumentoj kiuj, kiel formulis la eldonejo Aschendorff en Münster sur la malantaŭa paĝo de ĉiuj tiuj pamfletoj, devis "servi al la rekonstruado de la Tria Reich kun la unuiĝintaj potencoj de la nacistisma ŝtato kaj katolika kristanismo."

Michael Schmaus

"Vi devas diferencigi inter tia populara literaturo kaj akademia, teologia interpreto."

—Michael Schmaus dum disputo pri miksa geedzeco

109

Schmaus rekonis tre precize en la supre menciita serio Aschendorff: "Ĉar mi vidas la plej pezan kaj fortan proteston kontraŭ la intelekto de la 19-a kaj 20-a jarcentoj en la nacistisma movado", kiun Schmaus rigardas kompreneble pozitive. Li estas entuziasma pri la "subpremado de ĉiuj damaĝaj influoj en literaturo, gazetaro, teatro, arto kaj filmo."

¹¹⁰ Kaj dum li runde kondamnas liberalismon, en kompleta konsento kun la deknaŭajarcenta papofico, li ampleksas "fluantan sangon kaj daŭrigantan grundon". "La principoj de nacistisma intenco kaj tiuj de la katolikaj imperativoj," klarigas Schmaus, klare ne popole sed akademie, "indikas la saman direkton." Kaj li donas krediton al la "nacistisma vigleco", deklarante ke "en ĝi la tuta persono venas al siaj rajtoj, ne nur unu flanko de la persono, la menso."

111

Lia klera interpreto de Nacisocialismo ne damaĝis Michael Schmaus en la kristana federacia respubliko. Li estis alvokita al la Bayerische Akademie der Wissenschaften (Bavaria Akademio de Sciencoj) en 1951 kaj iĝis rektoro de la Universitato de Munkeno. Dek ses katolikaj samideanaroj, kies gvidantoj iam subtenis Hitleron kun egala entuziasmo, nomis Schmaus sia "Honora filiŝto". Franco, la aliancano de Hitler, aljuĝis al Schmaus la Krucon de Kavaliro de la Hispana Ordo Al merito civil. Kaj la kunlaboranto de Hitler Pio la 12-a altigis lin al la statuso de papa domo-prelato en 1952.

Jozefo Lortz

Joseph Lortz, same elstara kiel Schmaus kaj partiano ekde majo 1, 1933, ankaŭ ŝparis nenium fortostreĉon en igi la turniĝon de sia preĝejo kredinda.

Li plendis pri "nescio kiu povas vere esti nomita tragika [ĉe la katolika flanko] de la potencaj pozitivaj fortoj, ideoj kaj planoj de Nacisocialismo, ĉar ili estis prezentitaj aŭ tentike kaj estis publike haveblaj.

en la libro Mein Kampf de Hitler ekde 1925. Ni ĉiuj havas nian propran kulpon por porti en tiu ĉi malsukceso."¹¹² Koncerne Mein Kampf, Lortz parolas pri "granda certeco", pri "tre elstara interna konsistenco", kaj li eĉ uzis la formulon "vere bonega".

¹¹³ Teologo Lortz kore dankas Hitler pro "la savo de Germanio, kaj per tio Eŭropo, de la kaoso de bolŝevismo"; li anoncas la "malkovron de bazaj similecoj inter Nacisocialismo kaj Katolikismo"; li skribas: "En multaj decidaj aferoj nur Katolikismo povas plenumi Nacisocialismon"; kaj li finfine diras "grandan 'Jes' al li", kaj tion pro "duobla devo de konscio", ĉar Nacisocialismo estas ne nur la jura forto en Germanio sed "plejparte Germanio mem."

114

Fina, precipe konsiderinda eltiraĵo de la dokumento de Lortz. Nombrinte liberalismon kiel unu el la mortigaj malsanoj de la tempo kaj unu el la ĉefaj malamikoj de la eklezio, li daŭrigas: "Kompare al tio, estas pozitive liberige, ke finfine, en ĉi tiuj modernaj tempoj, ekzistas granda forto kaj formo de vivo ekstere. La Eklezio, kiu ĝin anoncas kaj bone penetras en la realan vivon, kiun Papoj Gregorio la 16-a, Pio la 9-a kaj Leono XIII, en la 19-a jarcento, submetis al la aroganta moka ridado de la tiel nomata klera kaj progresema mondo, kiu batalis por 'kulturo, 'instruis aŭ malakceptis: la supertakso de plimulta voĉdonado kaj ĝia konfuzo kun aŭ toritato; la postulo de senlima libereco de parolado kaj gazetaro, alivorte, ĉiuj negativaj ideoj kiujn individuisma liberalismo konfuzis kun la esenco de libereco."

¹¹⁵ Ĉi tiu teologo vidas en tiaj rakontaj punktoj kompletan interkonsenton inter la signifaj papoj de la deknaŭa jarcento kaj la nazia diktatoro aŭ, kiel ankaŭ Lortz skribas, "la katolika Adolf Hitler".¹¹⁶ Kaj Lortz pravas.

Jozefo Pieper

Joseph Pieper, la konata teologia aŭtoro, diris en prelego pri "Miuzo de la Vorto kaj potenco" al la Germana Esplora Fondaĵo en 1964: "La ĵurnalisma vorto, post kiam ĝi esence fariĝis mensogo, estas laŭ sia naturo la preta ilo kiu atendas ke reganto prenos ĝin en lian manon kaj 'uzu' ĝin por iuj celoj de potenco. Sed ju pli da tereno ĝi gajnas, ĝi kreas el si mem atmosferon de epidemia dispozicio kaj malsaniĝemeco al la regado de perforto" 117—Joseph Pieper parolis el sperto. Tridek jarojn antaŭe, en 1934, li skribis dokumenton pruvantan la komunaĵojn en la encyclica quadragesimo anno de Pio la 11-a kaj la sociaj ideoj de la nazioj. "La komunaĵoj, kiuj estas tre ampleksaj kaj individue sufiĉe mirigaj, inter la ilustraj gvidlinioj de la encikliko kaj la socipolitikaj celoj kaj realigoj de la nacisocialisma ŝtato, devus do esti tiel emfaze klarigitaj, por ke la katolikaj kristanoj ekster la nazioj. Partio povas vidi la ponton, kiu ligas la pensmanieron de kristanaj sociaj instruoj kun nacisocialisma socia politiko, la ĉefornamaĵo de enlanda politiko en la

Tria Reich." ¹¹⁸

Karlo Adamo

Kompreneble, ne ĉiu elstara katolika teologo kuniĝis tiel rapide. Sed la plej fama, Karl Adam, kies libro *Das Wesen des Katholizismus* (La Spirito de Katolikismo) estis tradukita en ĉiujn ĉefajn lingvojn, rimarkeble distancigis Katolikismon de Nacisocialismo kiel la parolanto ĉe la Heilig-Jahrfeier (Sankta Jara Festo) en Stutgarto la 21-an de januaro 1934. Vivanta religio, predikis Adamo tiutempe, "neniam [progresis] sur la fortoj de naciaj tradicioj", anstataŭ e derivante ĝiajn plej fortajn impulsojn de finfina realeco "preter ajna nacia tradicio." "Religio, kiu ne volis trovi sian plej altan valoron en eterna realo de la transe, sed en pereema, fondita en ĉi tiu mondo—en la mito de sango, estus devas sinki en si mem kaj kramiĝi pro interna neceso." ¹¹⁹

Sed iom post iom ankaŭ Karl Adam ekvidis la lumon, kaj en junio 1940, ĉe la pinto de la hitlera gloro, la intelektulo deklaris la malon de tio, kion li subtenis nur kelkajn jarojn antaŭ e, en Aachen: „Fine finiĝis la tempo, en kiu la nacisocialismo. staris antaŭ ni kiel nur unu el multaj politikaj partioj. En ĝi ekestis io multe pli profunda, io tute nova: nova maniero vidi la germanan realon, kompreni ĝin de ĝia bazo mem, la propreco de sango kaj naciaj tradicioj, distancigi ĝin de ĉia fremda naturo kaj uzi siajn proprajn plej altajn rasajn valorojn. konstrui novan Reich. Nun ĉi tiu nova Tria Reich staras antaŭ ni, plena de arda vivovolo kaj pasio, plena de nepremebla forto, plena de krea fekundeco. Ni katolikoj konas nian lokon kiel membroj de ĉi tiu Reich kaj vidas nian plej altan teran taskon en nia servo al la Reich... .

Germana sango estas kaj restas la granda portanto de nia kristana realeco ... Pro nia konscienco ni servos la novan Regnon per ĉiuj niaj fortoj, kio ajn okazos. ¹²⁰

Kaj kio do venis! La jaro 1951—kaj la Granda Federacia Meritkruco por Karl Adam. Aljuĝite fare de prezidanto Heuß, kiu ankaŭ trovis tiajn dankemajn vortojn por Hitler reen en 1932 ...

Kaj ne estis nur la episkopoj kaj teologoj: la katolikaj germanaj studentaj gvidantoj ankaŭ subtenis Hitlero plurfoje. La gvidanto de la kristana asocio, Forschbach, deklaris, okaze de la referendumo kaj Reichstag-elektoj en 1933: „Kiu ne voĉdonas 'Jes' la 12-an de novembro, rompas sian fratecan ĵuron, ĉar li perfidas sian patrujon kaj sian popolon. en ĉi tiu horo de plej granda danĝero." ¹²¹ La katolika samideanaro, kiu dekretis similan alvokon por la elekto, jam en septembro deklaris: "Ni volas la frateco ĉar ni volas la unuecon de la katolika kaj Germanaj studentoj sub la nacisocialisma celo." ¹²²

La ĝenerala sekretario de la Asocio de vojaĝantoj, Nattermann, skribis al Hitler, ke la Asocio de vojaĝantoj vidis en li ne nur la aŭtoritaton ordonitan de supre sed ankaŭ la gvidanton, kiu kompletigis per politika povo tion, kion Adolf Kolping, la fondinto kaj gvidanto de la Asocio de vojaĝantoj, deziris realigi per intelekta transformo: venki kaj la ĝeneralan eklezian prezidanton de la katolika liberalismo kaj socialismo.

123

Junaj Viraj Asocio, monsinjoro Ludwig Wolker, garantiis, ke lia juneco estos je la dispono de la naci-socialisma ŝtato kun kompleta preteco kaj lojaleco.

124

Kaj la nazioj mem, cetere, ankaŭ gipsis la reklamajn kolonojn kaj domojn per afiŝo prezentanta Hitleron, la funkciulon Hermann Esser kaj la papan nuncion ĉirkaŭ ita de svastikaj flagoj por la referendumo la 12-an de novembro. La suba teksto tekstis: „Solena momento de la metado de la fundamenta ŝtono por la Haus der deutschen Kunst [Domo de Germana Arto]. La papa Nuncio Vasallo di Torregrossa diras al la Führer: 'Mi ne komprenis vin dum longa tempo. Sed mi multe klopodis por longa tempo. Hodiaŭ mi komprenas vin.' Kaj hodiaŭ ĉiu germana katoliko komprenas Adolf Hitler kaj voĉdonos 'Jes' en novembro

12!" 125

LA KUZAZA ĈAPITRO: GERMANA "MILIEU KATOLICISMO"

La propeka kapro ne estis malkovrita ĝis tridek jaroj poste, de unu el tiuj katolikoj, kiuj nur kritikis sian eklezion por povi ĝin defendi eĉ pli konvinke — ĉiam la plej fatalaj apologiistoj.

Kiam tia aŭtoro malfermas ĉapitron kun: "1933 kaj Germana Katolikismo! Denove proksimiĝas la borilo de la dentisto — kaj denove la paciento ektramos kun sovaĝa krio," lia kiĉaĵo sole jam suspektigas lin. Carl¹²⁶ Amery, en sia poŝlibro Die Kapitulation oder Deutscher Katholizismus heute (Kapitulaco aŭ Germana Katolikismo Hodiaŭ), kulpigas la fiaskon de la Romkatolika Eklezio en 1933 ne sur la papo kaj la episkopoj, sed sur iliaj kredantoj. Li nomas tion "Milieu Catholicism". Ĉi tio sufiĉe memorigas pri sinjoro von Papen, kiu metis Hitleron en potencon kaj poste akuzis la germanojn pri "manko de inteligenteco" kaj "letargio de penso". Kompare kun la "komenca situacio" de katolikismo "en 1933", asertas Amery, "la signifo de la episkopoj, la prelado Kaas, kaj eĉ la Vatikano en la "aranĝo" kun la regantaj potencoj malpliĝas."

127

Ni aŭdas, koncerne la "komencan situacion", ke germana katolikismo konservas "la hieraŭan idealan mondoteton", ĝia opinio pri la eklezio estis konforma, "kompreneble, kun la evoluo de la germana burĝaro en la 19-a jarcento", li emfazis. ke ekzistis "same bona kiel ne

primara kristana virto", kaj Amery fine skribas: "En ĉi tiu malgranda mondo regis Ŝtato kaj religia[!] aŭ toritato; ĉi lasta certigis kun fripono kaj hundo, t.e., kun la povoj de sia oficejo kaj konformeco ĝenerale, ke la ŝafidoj ne nur restis en la plumo de la doktrino sed ankaŭ en la plumo de relativa intelekta kaj spirita sekureco. Ne estis la tasko de la ŝafido determini la paŝtejojn, sur kiuj ili devis paŝtiĝi."

¹²⁸ Laŭ tio, Milieu Katolikismo estas efektive la rezulto de la kuratoreco de la episkopoj! Alie, kion faris la germanaj episkopoj kontraŭ Milieu Katolikismo? La silento de Amery ĉi-rilate estas surda. Li nur ripetas tion, kion li ne povas pruvi: "La kapitulaco ne okazis ĉefe pro la episkopoj aŭ la Centra Partio-prelatoj aŭ la Monsinjoroj, sed la justa medio de germana Katolikismo."

¹²⁹ Kaj tiam Amery malkaŝas tion, kion li opinias la aso en la maniko: „Ni supozu, ke Kaas cedis al Brüning, kaj la Centra gvidantaro restis ĉe la 'Maldekstro', kiu batalintus ĝis la amara fino. Ni supozu, ke la episkaro stariĝis, kun la vulkana forto de la Profetoj, ne nur por la rajtoj de la Eklezio, sed ankaŭ por la rajtoj de ĉiuj tiuj, kiuj estis persekutitaj, malĝuste malliberigitaj, postkuritaj tra la stratoj, vipitaj kaj traktitaj per ricino oleo. Ni supozu, ke la papa cirkulero Kun Burning Concern estis—kun malsama enhavo, kompreneble—jam estis publikigita al germanaj katolikaj kristanoj en 1933. Kion oni tiam atendis?

La Milieu ankoraŭ kapitulacus."

¹³⁰

Eble. Sed se la medio kapitulacus sed ne la episkaro, tiam ĝi ne bezonus hodiaŭ tiom malfortan defendon. Ne temas pri konjekti pri kio okazus sed pri determini kio okazis. La eklezia gvidado apogis krimulojn.

Ne estis la plimulto de la katolikoj kiuj turnis sin al Hitler unue, sekvita fare de la episkopejo, poste la kurio. Estis la kurio kiu decidis, post kiam la eksperimento kiun ĝi provis kun Mussolini sukcesis, ripeti ĝin kun Hitler. La germanaj episkopoj obeis kaj la kredantoj devis sekvi ilin, kion eĉ konfirmas la katolika flanko. Post ĉio, la Allgemeine Rundschau skribis la 19-an de aprilo 1933, kiel jam dirite: "La episkopoj ne povas batali se Romo decidis pri paco." Kaj Karl Bachem, la historiisto de la Centra Partio, deklaris reziston de la episkopoj post kiam la nova registaro estis rekonita kiel morale nerespondeca kaj malebla. Ne estas por ni elekto, li konfesis, sed sekvi la ekzemplon de la episkopoj.

¹³² Kaj la analizo de la balotrezultoj konfirmas ke homoj en katolikaj lokoj ankoraŭ, parte, rezistis la naziojn la 5-an de marto 1933, dum ili preskaŭ tute transiris al ili antaŭ la tempo de la novembraj elektoj.

¹³³ La malsaĝeco de la blankkalko de Amery ankaŭ estas pruvita se lia aserto ke "Eugenio Pacelli, pli posta Pio la 12-a, kredis ke li povis malhelpi la plej malbonan uzante diplomatajn metodojn" estas konfrontita kun la propraj vortoj de Pacelli al la ambasadoro de Hitler en Vatikano: la Sankta Seĝo.

¹³⁴

ankaŭ aprobas la aplikon de "eksteraj rimedoj de potenco kontraŭ la Bolŝevisma minaco."¹³⁵

Nun la nazi-amika manovrado de la germana episkopejo estas ankoraŭ vaste konsiderata kiel pasema eraro, limigita al 1933, eĉ ĝis hodiaŭ. Ĉar ĉu ne estis, baldaŭ poste, plendoj, diferencoj, disputoj... alivorte: Kio pri la eklezia lukto? Certe estis tio, eĉ se ne estis persekutado de la eklezio kaj plej certe neniu persekutado de kristanoj.

¹³⁶ Sed emfazi la eklezian lukton, kun la patosa nuanca referenco al la plendoj, kiujn la episkopoj faris kontraŭ la partio kaj la registaro, la aresto de kelkmil katolikoj kaj eĉ martiroj nur maskas la enhavojn, kiuj karakterizas per du fundamentaj faktoj:

1. Kun unu escepto, la protestoj de la alta katolika pastraro nur koncernis katolikajn interesojn.
2. Ĉiu, kiu atakis la nacisocialisma ŝtato entute, ne estis subtenata de la eklezio, sed oni ofte provis "konverti" ilin al naziismo.

Do kiel ĉi iam ĉe la eklezio, temis nur pri konservado de ilia potenco. Ĉio alia estis renkontita kun indiferenteco. Ne, pli malbona ol tio, ĝi estis, krom la mortigo de la mensmalsanuloj, pozitive akorda kun ĝi. Ĝi estis preta lasi milionojn da homoj morti por postvivi sin. Ĝi pelis la germanojn al—kaj per tio, la britoj, francoj, poloj, rusoj kaj amerikanoj kontraŭ—Hitler kaj morto kvankam li mem batalis la eklezion.

1. SUB HITLER, LA GERMANAJ EPISKOPOJ NENIAM PROTESIS KONTRA LI AŬ LIA SISTEMO

Ili neniam protestis kontraŭ la politiko, per kiu li alportis katastrofon sur duonon de la mondo. Ne gravis al ili. Ili subtenis ĝin. Ne, iliaj plendoj estis direktitaj nur kontraŭ la politikoj de Hitler pri religio, liaj malobservoj de la konkordato. Li promesis respekti la rajtojn de la eklezio sed ne intencis plenumi sian promeson. Do la episkopoj batalis reen kontraŭ la limigo de preĝejaj asertoj koncerne junularan edukadon, la lernejan sistemon, la gazetaron; ili batalis reen kontraŭ la vicigo de katolikaj asocioj, kontraŭ kritiko de la Malnova Testamento, la evangelioj, la pastraro,

kontraŭ la konfisko de ekleziaj posedaĵoj, la malpermeso de procesioj, kontraŭ la monaĥaj procesoj, kvankam eĉ la papo, post serio da provoj, dissolvis tutan provincon de la franciskana ordeno pro "diboĉoj".¹³⁷ Kaj foje ankaŭ la kurio, kompreneble, uzis akran lingvaĵon por kritiki la malobservon de la konkordato.

La plej ŝatata montraĵo de la katolikoj estas la encikliko de Pio la 11-a "Kun Brulanta Zorgo", datita la 4-an de marto 1937. Sed fakte, la papo traktas nur aferojn de la Katolika Eklezio kaj nenion alian! En paĝoj kaj paĝoj de plendoj, li propetis por vera kredo je dio, vera kredo je Kristo, kredo je la eklezio kiel la unu kaj nur vera institucio de savo, la primato de la romia episkopo, la rajto al libera religia agado (kp. Kroatio!), katolika junulara edukado, kaj aliaj similaj aferoj. Sed eĉ unu vorton kontraŭ la koncentrejoj kaj la pogromoj pri judoj!

Do en longa skriba komuniko de la 30-a de aprilo 1937, al la germana ambasadoro en Vatikano, ankaŭ ŝtatsekretario Pacelli povis priskribi la enciklikon kiel "bonvolan por sia tuta sincereco" kaj konstati, ke ĝi estos facile por la Sankta Seĝo. pruvi per dokumentpruvo kiel ĝi uzis, de kiam la konkordato estis finita, ĉiun ŝancon por "respondeca interkonsento", "kun pacienco kiu estis sentita de multaj kiel troa." Sed eĉ Pacelli mem defendis nur la tiel nomatajn rajtojn de la katolika eklezio en la komunikado, sed li ne forgesis denove laŭ di la likvidon de la komunistoj fare de la nazioj.

Do ĉiuj plendoj de la Katoliko — ĉi tiun punkton apenaŭ oni povas fari sufiĉe eksplicite — koncernis nur la malobservon de katolikaj interesoj.

Kio estis la zorgo de la germana episkopejo la 26-an de junio 1941, kvar tagojn post la atako de Hitler kontraŭ Sovetunio? En reciproka paŝtista letero legita el ĉiu predikejo, ili grumblis: "Sed ni ne komprenas kaj estas plenaj de granda doloro pri tio, ke kelkaj rimedoj estas prenitaj, kiuj profunde enmiksiĝas en la Eklezian vivon sen esti fonditaj en la neceso de milito."

Tiuj ĉi episkopoj ne zorgis, ke milionoj kaj milionoj nun devos morti. Anstataŭe, ili emfazis "la limigojn en la kampo de religia edukado, religia literaturo, escepta paŝtista prizorgado en spiritaj ekzercoj kaj retiriĝoj, servoj kaj Ekleziaj ferioj. Ni memoras kun malĝojo, ke tiom da monaĥejoj estis fermitaj en la lastaj monatoj kaj reuzitaj por neekleziaj celoj. Ni havas koran simpatian kun la homoj de la Ordenoj kiuj estis forpelitaj el siaj monaĥaj hejmoj." Ili kompatis nur sin mem. Tiuj episkopoj esprimis neniun malĝojon por la soldatoj mortantaj en eksterlandaj kampoj, la virinoj, infanoj, kaj maljunaj kiuj estis bombitaj kaj entombigitaj en siaj propraj hejmoj. Des malpli ajna signo de protesto! Anstataŭe, ili memorigis ĉiujn pri "sanktaj devoj de konscienco, de kiuj neniuj povas liberiĝi

nin kaj kiun ni devas plenumi eĉ se ĝi kostas al ni la vivon: neniam, en neniu cirkonstanco, iu homo devas blasfemi kontraŭ Dio, malami sian kunhomon, neniam mortigi senkulpon krom en milito aŭ pravigita defendo, neniam adultu, neniam mensogi. Li neniam devas nei sian kredon aŭ esti kondukita al forlasi la Eklezion per minacoj aŭ promesoj."¹³⁸

Do jen tio zorgis pri la episkopoj post kiam la germanaj armeoj marŝis en Sovet-Rusion: ne blasfemi, ne adultu, ne mensogi, ne nei sian kredon, ne forlasi la eklezion — kaj, jes, ne mortigi, "krom en milito." En milito, ili permesis (kaj ankoraŭ faras) la amasbuĉadon de homoj, inkluzive de katolikoj. Ili ne nur permesis ĝin: ili faris ĝin devo! (Kaj ili denove faros ĝin devo!)

Ili zorgis nur pri konservado de siaj ekleziaj interesoj kaj nenio alia, kun unu escepto. La germanaj episkopoj neniam kondamnis la multajn milojn da juraj murdoj de siaj kontraŭuloj, la eliminon de liberaluloj, demokratoj kaj komunistoj — kio, kompreneble, estis tio, kion ili volis ĉiuokaze. Tiuj episkopoj neniam protestis kontraŭ la invadoj de Hitler de Aŭstrio, Ĉeĥoslovakio, Pollando, Danio, Norvegio, Belgio, Nederlando, Francio, Jugoslavio aŭ Sovet-Unio, milito kiun ili observis "kun kontentigo". Ili neniam protestis kontraŭ la pogromoj kontraŭ judoj, la detruo de pli ol ducent sinagogoj, la deportado kaj gasumado de judoj, kiujn ilia propra eklezio estis martirantaj kaj mortigante dum mil kvincent jaroj. Ili neniam protestis kontraŭ la sistemo de naziismo entute. Neniu paŝtista letero, kiel kardinalo Bertram emfazis en 1936, kritikis la Male; en tiu tempo, altaj klerikoj kiel ekzemple kardinalo Faulhaber de Munkeno, kardinalo Schulte de Kolonjo, kaj episkopo Matthias Ehrenfried de Würzburg deklaris sian kompletan pretecon kunlabori ŝtato, la movado, aŭ la Führer.¹³⁹ kaj bedaŭris ke ili estis eliminitaj saĝe.

¹⁴⁰ Efektive, ili konfesis in corpore subteni Hitleron ju pli malpli da rezisto li montris al ili. En la "Pastora letero de la germanaj episkopoj pri la lukto kontraŭ bolŝevismo" de la 24-a de decembro 1936, ĝi diris: "Karaj diocezanoj! La Eklezio povos subteni la Trian Regnon des pli forte, ju pli ĝi ĝuos tiun liberecon en siaj propraj juraj kaj laborkampoj, kiun garantias la Dia leĝo kaj la Reĝa Konkordato." Ili ne deziris transcedi "unu joton" de la veroj de sia sankta kredo. Sed ĉu oni ĝenu ilin pri iom da homaro kaj etiko, se nur iliaj memservaj deziroj estus respektataj? "Sed viaj episkopoj volas aserti same sentime, kaj ĉiuj veraj katolikoj kun ili, sian profundan respekton por ŝtata aŭ toritato kaj, kio estas nia afero, kunlabori kun la ŝtato en paco kaj fido."

Denove kaj denove, jaron post jaro, la episkopoj suĉis ĝis la bruno

krimuloj tiamaniere. La eklezia lukto ne haltigis ilin. Ili instigis kaj plendis, sed samtempe sendis la katolikojn al Hitler kaj liaj generaloj — kaj al ilia perejo. Kaj poste ili ŝajnigis, ke ili neniel rilatas al ĝi. Poste, ili plenigis la mondon per kriegoj kaj groteskaj propagandaj rakontoj. "Dum la nazia reĝimo," skribas la katoliko Johannes Fleischer, "kvankam ili raportis al la atakoj, kiujn la kristana doktrino estis elmontrita pere de oficiale disvastigita novpaganismo, ili asertis ĉe ĉiu donita okazo, ke tiuj oficialaj atakoj ne povas esti 'en la intereso de la Führer,' ke ili subfosis la "rekonstrulaboron de la Führer", ke ili ne estu misgviditaj de ili pro "lojaleco al la Führer kaj la Ŝtato" kaj ke malgraŭ ĉio ĉi, en la "tutmonde signifa historia defenda lukto kontraŭ Bolŝevismo," la katolikoj povus esti kalkulitaj kiel la plej lojalaj anoj de la Führer kaj la Ŝtato. Post la kolapso de la nazia reĝimo, ili tamen supozeble batalis kontraŭ la "tuta totalisma ŝtato" kaj povis, surbaze de tiu historia mensogo, meti siajn neanstataŭ eblajn servojn je la dispono de la nova fronto kontraŭ "paco sub deviga komunisma". regu' kiel, oni povus diri, 'malnovaj aktivuloj' por libereco kaj rajtoj. Aliaj povis konfesi sian kulpon pro sia pozicio al la Tria Regno - la katolika gvidado ne devis: ili ĉiam estis kontraŭ ĝi."

142

Sed ĉiu, kiu vere estis kontraŭ ĝi, estis forlasita de ili.

2. LA GERMANAJ KATOLIKAJ MARTIRIOJ SUB HITLER ESTAS ATESTANTO KONTRAŭ LA EKLEZIO

Ĉiam ekzistis katolikoj, kies martireco parolis kontraŭ la eklezio tra la historio, eĉ en antikvaj tempoj. Se, ekzemple, la eklezio antaŭ Konstantino fieris pri siaj ekzekutitaj pacifistoj, ĝi ne plu havis bezonon de ilia martireco post 313. La Katoliko, kiu subite amikiĝis kun la militistaro, forigis la nomojn de ĉiuj ekzekutitaj konsciobjektintoj el iliaj kalendaroj kaj anstataŭ igis la verajn soldatmartirojn per elpensitaj kiuj estis dizajnitaj tiel ke ili povis havi nur edigan efikon al kristanaj soldatoj.

143

Ankaŭ sub Hitler, katolikaj konscienculoj kaj kontraŭuloj de la "ŝtata ordo" (Faulhaber) estis tute nedezirindaj por la eklezio. Sed post la milito, ĝi fanfaronis kun ili.

"Tiatempe", skribas la okcidentgermana katolika teologo D-ro Wilhelm Lenzen, kiu iam estis en Dachau kaj kies ĝenerala vikario en Aachen poste malpermesis al li partopreni en la paskaj kontraŭ nukleaj manifestacioj, skribas.

"tiutempe, tiuj viroj povis diri nenion alian al pastroj kaj armeaj pastroj kiuj venis en konflikton kun naziaj aŭ toritatoj sed: 'Vi ankaŭ devas esti singarda!' Neniu efika subteno por parencoj, neniu helpo por la tuŝitaj... . Tiuj kiuj montris kuraĝon kaj prenis sintenon en tiuj tagoj, la "senzorgaj" (Fr. Alfred Delp, SJ; Fr. D-ro Metzger; Fr. Rupert Mayer; Prelato Lichtenberg—por nomi nur kelkajn el dekoj), estas hodiaŭ uzataj por glora, ŝarĝita kristana Martirio. Ne, tiutempe ili havis neniun efikan subtenon de tiuj Ekleziaj oficistoj. Hodiaŭ, iliaj vere gloraj agoj estis sisteme reverkitaj: tiuj, kiuj estis batitaj kaj murditaj de diabla, skandala ŝtatpotenco pro sia propra persona konscienco, estas hodiaŭ prezentitaj kiel martiroj de la Eklezia sistemo."

¹⁴⁴ Kaj pastro Alfred Delp, kiu estis ekzekutita post la 20-a de julio 1944, kiel membro de la Kreisau-Rondo, asertis: "La germana historio devos, en la estonteco, skribi la amaran ĉapitron pri la fiasko de la eklezioj."¹⁴⁵

Sed la episkopoj mem atestis tute klare, ke ili ankaŭ subtenis la batalon de Hitler kontraŭ liaj hejmaj kontraŭuloj. La Fulda Episkopa Konferenco de 1935 asertis en "memorando" al li: "La katolikaj asocioj ĉiam servos al la germana popolo kaj Patrujo en la Nacisocialisma Ŝtato kun kuraĝo oferi kaj lojaleco. Ni plej strikte malakceptas ajnajn subfosajn agojn aŭ poziciojn de niaj membroj... . Ĉiu, kiu provus enkonduki kontraŭ registarajn tendencojn en asociojn hodiaŭ ... strikte devus esti forigita el la asocioj... .

La pastraro ordonita por la kaptitoj devigos ilin al ... rekono de ŝtataŭtoritato, tiel kontribuante al la interna alĝustigo kaj plibonigo de la kaptitoj."¹⁴⁶

Do la episkopoj malakceptis ajnan kontraŭregistaran agon "plej strikte"! Kaj se tio ne sufiĉus, ili ankaŭ volis fari la kontraŭulojn de Hitler en malliberejoj kaj koncentrejoj naziaj sbiroj! La sinteno de la altgermana pastraro kaj iliaj reprezentantoj al politikaj kontraŭuloj de la reĝimo povas esti montrita ĉi tie pars pro toto per la malmulte konata kazo de katolika oficisto kaj lia kondamno de la Reich Milita Tribunalo la 16-an de decembro 1940.¹⁴⁷

Ĉi tiu viro volis aliĝi al la juĝa servo en 1935, sed — konforme al la katolika instruo — volis nur agnoski tiujn leĝojn, kiuj ne kontraŭdiris ĝin. Li havis konsciendubojn koncerne agadon en aferoj de eksgeedziĝo kaj heredaj sanaferoj kaj rifuzis ĝi la ĝuron. Li estis prenita en "protektan prizorgon" en 1937 kaj tiam ekzamenita en psikiatria hospitalo dum ses semajnoj. Kiam li estis alvokita al la Germana Armeo en 1940, li emfazis ke kiel strikta katoliko li rekonis absolutan prerogativon de la eklezio super la homoj kaj la ŝtato. "Li povus," ĝi diris en la pravigo de la verdikto de la Reich-armea tribunalo, "nur ĝi la ĝuron de la soldatoj tiomgrade ke ĝi ne kontraŭdiras la instruojn de katolikaj kredoj kaj

moralo. Li poste vastigis tiun deklaron al la efiko ke li konsideris la nunan militon kiel maljusta kaj tial ne povis ekzerci sian militservon en la plena mezuro. Kvankam li estis preta morti por sia popolo iam ajn, li mem ne povus mortigi laŭ ordono, aŭ se necese sen ili. La akuzito persistis en ĉi tiu opinio malgraŭ ĝisfundaj avertoj kaj singardoj eĉ dum la ĉefproceso."

148

La opinio de la oficisto, ke neniu katoliko devus ĵuri senkontestan obeemon al Hitler aŭ partopreni en tiu ĉi maljusta milito provokis "tre draste la indignon de alta membro de la katolika Wehrmacht-pastraro" ĉe la Wehrmacht-malliberejo en Tegel. Kaj Patro, alvokita antaŭ la milita tribunalo de Reich kiel fakulo, diris: "Se la opinio de la akuzito estus katolika instruo, mi demetus mian vestaĵon hodiaŭ."

¹⁴⁹ La eklezio forlasis lin tute. Ĝi eĉ

atestis kontraŭ li. Tamen, la persekuta, ne-katolika, nazia armea kortuma konsilio koncedis—kaj tio estas unika malhonoro de la episkaro, kiu kunlaboris kun Hitler: „La vidpunkto, kiun reprezentas la akuzito, estas sendube katolika instruo. Ne ekzistas du manieroj pri tio.

Se la germanaj episkopoj estus vere la religiaj batalantoj, kiujn ili prezentas sin kiel estante, ili estus antaŭ ĉi tiu tribunalo kaj ne la akuzitoj.

Ilia oportuno detenas ilin de tio. La kazo de la akuzito ankoraŭ ne estas finita ĉi tie: ĝi estos rerigardita antaŭ la forumo de la tutmonda publiko. Sed tiam ne estos kaŝado, neniu silento, neniu evitado. La faktoj parolos por si mem tiam."

150

Estas fakto ke, laŭ la esploro de Gordon Zahn, nur sep katolikoj rifuzis militservon en la tuta Granda Germana Regno; ses el ili estis mortigitaj, la sepa deklarita mensmalsana.

¹⁵¹ Estas fakto, ke

katolika prizonkapelano eĉ rifuzis komunecon al la palotina pastro Franz Reinisch ĉar li ne ĵurus militan ĵuron al Hitler.

¹⁵² Estas

fakto, ke la papo mem diris al la berlina korespondanto de la Osservatore Romano, pri la "milionoj da katolikoj" en "la germanaj armeoj": "Ili ĵuris. Ili devas esti obeemaj."

153

La papo kaj la germanaj episkopoj postulis obeemon al Hitler. Kiel sekvo, ekzistis neniu "katolika rezisto" entute. Ekzistis rezisto de kelkaj individuaj katolikoj. Kaj ĝi okazis kontraŭ la volo de la eklezio. La perdoj ĉi tie ankaŭ estis minimumaj, kompare kun tiuj de la Atestantoj de Jehovo, kies malgranda komunumo suferis du mil viktimojn ĉe la manoj de la nazia reĝimo.

154

Krome, eĉ ne unu germana episkopo iĝis martiro aŭ eĉ estis internigita en koncentrejo. Malsupra pastraro sufiĉis por tiuj celoj. Kaj ortodoksaj episkopoj, kiuj estis deportitaj al Dachau kun la helpo de la katolikoj (p. 196)! Denove: neniu germana princo de la eklezio eĉ havis hararon mallokitigita sub Hitler, eĉ ne von.

Galen, kiu igis sin tutmonda epitomo de la katolika rezistmovadano.

LA "LEONO DE MÜNSTER"

"... batali kaj morti por Germanio."

Episkopo von Galen kontribuis al la forigo de la tielnomita Eŭ tanazio-programo. La 28-an de julio 1941, li arkivis proceson ĉe la ŝtata prokuroro kaj la poliestro en Münster por la murdo de mensmalsanuloj post kiam proksimume sepdek mil viktimiĝis de "Aktion Gnadentod" ("Kompata Morto"). Von Galen devas esti rekonita pro ĉi tiu ago. Verdire, ankaŭ aliaj protestis, precipe, protestantaj teologoj, inter ili Pastro von Bodelschwingh. Cetere, tiuj malabundaj ekleziaj intervenoj venigis Hitler, kiel la ĉefoficisto de tiuj krimoj, Hefelmann, deklaris ĉe la eŭ tanazioproceso en Limburgo, por ĉesigi tiun agon.

155

Episkopo von Galen ankaŭ prenis ŝtupojn kontraŭ la aresto de pastraro, monaĥoj, kaj monaĥinoj, la konfisko de eklezia posedaĵo, kaj la fortago kontraŭ religiaj institucioj. Sed tio estis nur koncerne katolikajn aferojn. Von Galen neniam protestis kontraŭ nazia teruro kiel tia. Male! La 28-an de oktobro 1935, li emfazis ke ne estis lia tasko funebri pro pasintaj formoj de registaro kaj kritiki nunan ŝtatpolitikon.

¹⁵⁶ Li sendis entuziasman telegramon al barono von Fritsch, la ĉefkomandanto de la armetrupoj, koncerne la okupon de la demilitarigita zono de Rejnlando. ¹⁵⁷ Kaj ĉefe, li neniam protestis kontraŭ la krima milito iniciatita de Hitler. Male! La "Leono de Münster" defendis siajn atakojn kun la aserto ke la kontraŭ religia politiko de la Hitler-reĝimo malhelpis Germanion de venko! Ĝi povus havi negativan influon sur la kurso de la milito ĉar ĝi subfosis "internan nacian unuecon." La famkonata katolika princo de la eklezio garantiis, ke "kristanoj faros sian devon", germanaj soldatoj "volas Nu, jen ĉio.

batali kaj morti por Germanujo", kaj similaj tiaj aferoj.
Hitler demandis ilin.

158

Ni memoru ankaŭ, ke ĉiuj paŝtistaj leteroj, en kiuj la germanaj episkopoj reciproke deklaris, ke ili neniel forprenos la potencojn de la eklezio de la naziismo, deklaris sian respekton al la aŭtoritato de la Tria Reich, akompanis la movadon de la laboro per la plej bonaj benoj, plifortigita fido al la Führer, postulis lojala plenumo de devo kaj kuraĝa persisto en milito — ni memoru, ke ĉe la fundo de ĉiuj tiuj paŝtistaj leteroj, kiuj subtenis krimulon, ili ĉiam portis, interalie, la subskribon de Clemens August. Graf von Galen: la nomo de rezista batalanto?

La "Leono de Münster", kiel li mem konfesas, subtenis Hitleron kaj la daŭ rigon de la milito rekte kaj nerekte, "denove kaj denove" kaj "plej forte". Kaj estis neniu alia ol von Galen kiu en 1938 rajtigis aĉan miksaĵon, titolitan "Ĵuro al la Flago" ("Fahneneid"), kiu flamigis la kristanajn soldatojn per la plej noblaj frazoj esti senkondiĉe lojalaj al Hitler. "La kristana soldato obeas ĉar li vidas, en la komando de ĉiu gvida pozicio en sia trupo, radiadon de tiu potenco, kiun li agnoskis kaj asertis en la 'Ĵuro al la Flago', kiun li ĵuris al la Führer de la germana popolo kaj Ĉefkomandanto de la Germana Armeo."

¹⁵⁹ En ĉiu ordono de oficiro aŭ nekomisto ankoraŭ estas aŭro de dia potenco! "Se kaj kiom milito estas justa," ĝi daŭrigas en la verko rajtigita de von Galen, ĝi "neniam povas esti submetita al la juĝo de individuo, malpli soldato, por ke li povu fari sian volon oferi sian vivo dependanta de ĝi. Nur la gvidantoj devas fari tiajn decidojn." Kio signifas, ke von Galen, same kiel la tuta germana episkopejo, cetere, eĉ ne koncedis al soldatoj personan decidon bazitan sur konscienco. „Ŝanceli en tia decida horo ne eblas por kristano, kaj certe ne eblas por kristana soldato, kiu ĵuris sanktan lojalecon antaŭ Dio. Li vidas la militon de la morala flanko kiel lukto inter bono kaj malbono."

160

Ĝuste kaj malĝuste. En la Dua Mondmilito, la germanaj katolikoj batalis por Hitler; la polaj kaj francaj katolikoj, kontraŭ Hitler. Nur unu flanko povas esti sur la "dekstra" flanko. Se ĝi estis la flanko de la poloj, francoj, britoj kaj usonanoj, tiam ĝi ne estis la germana flanko. Se la milito ĉe la germana flanko estis malĝusta, tiam ankaŭ la germanaj episkopoj eraris. Se Hitler estis krimulo, tiam tiuj, kiuj subtenis lin, kiuj estis en gvidaj kaj influaj pozicioj dum pli ol plena jardeko, ankaŭ estis krimuloj.

En la mezo de la milito, la Katholische Kirchenblatt für das nördliche Münsterland (Katolika Eklezia Gazeto por la Norda Münster Regiono)— kun episkopa aprobo de Münster, skribis: „Estas ĉiam afero de justeco defendi sian patrujon kiam ĝi estis atakita. . Estas devo de kristano.

Ĉar la Savanto diris: 'Redonu al Cezaro tion, kio apartenas al Cezaro kaj al Dio, kio estas al Dio!'

¹⁶¹ Do ni malobeus la ordonon de la Savanto, se ni forlasus nian Patrujon kiam ĝi estis en bezono. Do ne venu al mi kun angla kristanismo, ĝi havas nenion komunan kun la dia Savanto! Kaj do kio okazas al ĝi nun servas ĝuste. Dio ne lasas sin moki.

Pli aŭ malpli frue venas la horo de kalkulo kaj venĝo."

162

Kiam falsa prediko estis disdonita en kiu episkopo von Galen supozeble postulis la detruon de la senpa nazireĝimo, von Galen impete neis skribi ĉi tiun predikon kaj emfazis ke ĝi estas "kompleta".

kontraŭ diro" al liaj opinioj kaj pozicio. pruvis ¹⁶³ Tiel malfrue kiel somero 1945, von Galen sian batalon kontraŭ Hitler en pastoreca letero: "Mi diris, ke niaj soldatoj daŭre plenumos sian devon. Dum milito ili uzus siajn armilojn kontraŭ armitaj kontraŭuloj en la lukto por paco."¹⁶⁴

Tiu ĉi episkopo, kiu sankciis la nazian ŝtaton, ĝian murdan regimenton, kaj ĝiajn militkrimojn kaj devigis soldatojn al mortigo por Hitler, poste estis submetita al la beatigoprocezo. Por la aŭstra katolika kamparano kaj familiano Franz Jägerstätter el Sankta Radegund, kiu estis ekzekutita la 9-an de aŭgusto 1943, ĉar, pro konsciencaj kialoj, li rifuzis fari en ajna cirkonstanco tion, kion episkopo von Galen postulis de germanaj soldatoj sub iu ajn. cirkonstancoj, ankoraŭ ne okazis ia beatiga procezo!

Estas interese, ke el ĉiuj homoj estis Pio la 12-a, kiu antaŭ enigis la beatigajn kaj kanonigajn procezojn de episkopoj, kardinaloj kaj papoj "kiel pruvo, ke la Eklezio povas ne nur esti sankta en siaj membroj sed ankaŭ en siaj kapoj. Tio estu samtempe definitiva respondo al artikoloj, eldonaĵoj kaj libroj, kiuj nur serĉas sanktecon en monaĥejoj kaj pastrejoj kaj vidas homojn en la episkopaj kaj apostolaj seĝoj, kiuj estas tiom plenaj de surteraj eventoj, ke ili simple ne havas tempon por. sanktaj aferoj."

¹⁶⁵ Oni

devas—mi substrekas, oni devas—legi Brezan por vidi kion, ekzemple, estus metinta la beatigoprocezon de la milana kardinalo Schuster, kiu estis, kiel estas sciata, unu el la plej faŝismaj amikaj princoj de la eklezio, en danĝero sub Pio la 12-a. Ne lia beno de italaj soldatoj antaŭ ol ili invadis Abisenion, sed la apero de dancistoj de la Folies Bergères, kiuj, kiel la Osservatore Romano skribis, "portis tri—jes, ekzakte tri!—poŝtmarkoj kiel kostumo." Mi ripetas, oni devas legi Brezan por vidi tion. Ĝenerale, lia nura subtile ironia libro, kiu devenas de la plej bona diplomacia plumo, disponigas brilan komprenon pri la kuria vivo en la tempoj de Pio la 12-a.

La beatigoprocezo, kiu estis farita por kardinalo Clemens August Graf von Galen fare de la ordinariato en Münster en 1959, eĉ levis protestojn de katolikoj lojalaj al la eklezio. Johannes Fleischer (sensukcese) provis interveni ĉe la episkopa ordinariato en Münster, poste ĉe la Kongregacio de Ritoj de la Sankta Seĝo. Rilate al la materialo kiun li liveris, kiu kulpigis kardinalon von Galen "plej grave", Fleischer deklaras:

1. "ke episkopo von Galen kaj ĉiuj germanaj episkopoj, kiuj regis dum la nazia periodo, falsis kaj ignoris fundamentajn principojn de katolika kredo kaj moralan doktrinon rilate la plej decidajn demandojn en tute blafema maniero kaj per tio perfidis Kriston kaj lian Sanktan.

Preĝejo”;

2. "ke episkopo von Galen kaj ĉiuj germanaj episkopoj konstante malobservis siajn Di-donitajn oficialajn devojn laŭ la plej krudaj manieroj”;
3. "ke episkopo von Galen kaj ĉiuj germanaj episkopoj kondukis milionojn da katolikoj, kiuj fidis la episkopajn anoncojn senhezite, en la mallumon de aberacio, faris ilin dungosoldatojn en la servo de krimuloj kaj famaj antikristoj kaj tiel ŝarĝis sin antaŭ Dio kaj Homo. kun monstra sanga kulpo, kiu ne estas pekliberigita ĝis hodiaŭ .

Sed se la beatigo ankoraŭ daŭrigas kaj eĉ rezultos en beatigo, tiam ĉiu prudenta katoliko kaj publiko, kiu estis informita pri la vera enhavo per la supre nomitaj artikoloj, devas tiri la konkludon, ke la Sankta Seĝo ne nur aprobas la episkopan perfidon de Kristo, lia eklezio, liaj instruoj, la oficejo de episkopo, kaj la perversaĵo de la konsciencoj de la fidindaj katolikaj homoj de iliaj episkopoj, sed krome gloras ĝin kiel pozitiva ekzemplo por ĉiu membro de la Corpus Christi Mysticum.

Tamen, ne estas dubo, ke eĉ la plej kolerega Eklezia-malamo neniam povus damaĝi la staradon de la Eklezio kaj Eklezia doktrino per siaj atakoj kontraŭ la Eklezio kaj ĝiaj institucioj kiel estus la kazo se [Li estis finfine. Kardinalo von Galen devis ricevi beatigo." sanktigita en ¹⁶⁶ 2005, PG]

Nun la germanaj episkopoj ne simple limigis sin al subteno de Hitler en 1933 kaj poste - krom multaj plendoj rilate al eklezia politiko - al silente akcepti lian diktatorecon. Vere, preskaŭ duono de la mondo ankoraŭ kredas tion hodiaŭ, se oni legas, ekzemple, en alie ĝusta artikolo pri la traktado de la eklezia lukto en la postmilita literaturo, "ke konsiderinda nombro da germanaj katolikoj, inter ili, episkopoj kaj aliaj altaj; eminentuloj, estis dum longa tempo trompita per la diablaj taktikoj de Hitler, kaj almenaŭ subtenis la Führer dum la unua jaro."

¹⁶⁷ Sed ĉi tio estas kontraŭa al la faktoj priskribitaj en la sekvanta.

LA GERMANO (KAJ, POST 1938, ANKAŭ LA
AŬ STRIA) KATOLIKA EPISKOPOJ SUBTENIS
UNU EL LA PLEJ GRANDAJ KRIMINALOJ EN LA MONDO
HISTORIO KUN CREJANTA INTENSECO ĜIS
LA FINAJ JAROJ DE LA DUA MONDO

MILITO

"Krom la amasmortigoj de la mensmalsanuloj, la episkopoj akompanis ĉion, absolute ĉion."

—A. Miller ¹⁶⁸

Kardinalo Faulhaber, kiu jam tiel spontanee simpatiis kun Hitler en 1933, ankaŭ plurfoje postulis "respekton kaj obeemon" de ŝtata aŭ toritato en paŝtista letero en 1934 kaj laŭ dis la "netakseblan servon", kiun la nazia registaro faris al la popolo kaj al la popolo. preĝejo en multaj lokoj.

¹⁶⁹

La episkopo de Osnabrück, Wilhelm Berning, skribas en pastoreca letero en 1934: „Ni germanaj katolikoj, kiuj kiel lojalaj filoj de nia Sankta Eklezio subtenas la konservadon kaj konservadon de niaj religiaj kaj moralaj bonoj, estas same lojalaj filoj de nia Germana Ŝtato, kiuj volas preni ĝojan kaj decideman parton en la konstruado kaj ekspansio de la nova Reich. Kiel germanaj katolikoj ni havas la rajton kaj la devon fari tion."

¹⁷⁰

La episkopo certigas similajn aferojn plurfoje kaj priskribas personajn oferojn por la nazia "nacia komunumo" kiel "devon enskribitan al ni de Kristo."

¹⁷¹

Berning, kiu estis nomumita membro de la Nacia Asembleo laŭ rekomendo de Göring en 1933, konsilis al la koncentreja kuraĉisto en Auschwitz, d-ro Lucas, "paroli sian vojon el ĝi" en 1944.

¹⁷³

La Freiburg ĉefepiskopo Gröber, asociita membro de la SS, notas la lojalecon al la stato de katolikoj tra la jarcentoj en libro kiun li skribis en 1935.

Gröber eĉ laŭ das la lojalecon de la Apostoloj al la ŝtato, scias ¹⁷⁴ kvankam ni preskaŭ nenion pri ili historie certa. plej malnovaj Fruaj Patroj kies ¹⁷⁵ Sed inter la skribaĵoj ni konas, la aŭ toro trovas altvaloran malmulton laŭ patriotaj atestoj, tial li supozas, kune kun Carlyle, ke amo al la patrujo estas ĉiam ĉe sia plej forta kiam ĝi estas preskaŭ neniam menciita.

¹⁷⁶ Ĉefepiskopo Gröber citas el Salia leĝo: "Vivu Kristo, kiu amas la Frankojn."

¹⁷⁷

La ŝtatsubtena agado de Katolikismo estas emfazita ĉie en la libro — kaj Nietzsche kalumnias pro esti la bona eŭropano! Germanaj soldatoj ne militis en la unua mondmilito kun la Zarathustra. "Kion havas niaj herooj lerni de la Zarathustra? Entuziasmo por Imperiestro kaj Imperio? En la unua parto ili povas legi la ĉapitron pri la 'novaj stanaj dioj,' en

kiun oni instruas al ili la jenon pri la ŝtato: "Ŝtato? Kio estas tio?

Nun malfermu al mi viajn orelojn, ĉar mi nun diros al vi miajn vortojn pri la morto de la popoloj. La Ŝtato estas la plej malvarma el ĉiuj malvarmaj monstroj... . Jes, morti por multaj estis elpensita, kiu sin laŭ das kiel vivo: vere kuraĝiga por ĉiuj predikantoj de morto."¹⁷⁸

Tamen, tio estis malpli verŝajna tiri homojn en buĉadon kiu daŭris kvar jarojn kaj kostis dek milionojn da vivoj ol la konsilo de la Katolika Eklezio ambaŭ flankoj.

¹⁷⁹ La referenco de ĉefepiskopo Gröber al la "unuanima doktrino de katolika morala teologio" devis esti tiel bonvena al Hitler: "(Kvankam) Katolikaj teologoj ĉiam diferencis inter justa kaj maljusta milito, kaj (sed) neniam lasis al la bontrovo de la individuo, kun ĉiuj liaj miopeco kaj humoroj, eĉ diskuti pri kio estas kaj ne estas permesita (se nur) en la okazaĵo de milito, sed lasis la finan decidon al la respektiva jura aŭ toritato."

¹⁸⁰ Tio signifas, komentas katolika, ke "la 'katolikaj teologoj' mildigas sian enuon inter la ŝtatorganizitaj mortigoj lude diskutante la demandon: Kiam milito estas 'justa' kaj kiam ĝi estas 'maljusta'? Ili plenigas pezajn tomojn per ĉi tiu demando, ĉar la decido estas "morale, politike kaj teknike multe pli komplika" (la jezuito Hirschmann), sed kiel antaŭ zorgo montras pli-malpli rekte al la sekvanta: infanoj, kiel stultaj vi devas preni; nia morala teologizado tiel serioze! Ĉar "kaze de milito", kiam niaj "decidoj" efektive devus esti agataj, ni trankvile kaj sekrete retiriĝas kaj lasas la juĝon pri bono aŭ malbono al iu krimulo, nur se li estas rekomendita de ni—kaj tio ĉiam estas. la kazo—kiel "laŭ leĝa aŭ toritato" kiel "servisto de Dio por via bono" (Hirschmann citante Romanojn 13:4)."

181

La freburga prelato, kiu rekomendas la patriotismon al la katolikoj de Nazia Germanio al la katolikoj, ankaŭ tre trafe, se ne cinike, fermas per vorto el la encikliko Sapientiae christianae de Leono XIII: "Ne ekzistas pli bona civitano en milito[!] aŭ paco. ol kristano kun sento de devo."¹⁸²

En 1935 la Fulda Episkopa Konferenco sendis memorandon al Hitler. "Kun vi," ĝi diras, "papo Pio la 11-a, kiel la unua eksterlanda reganto, svingis vian manon en konfido per la Reich-Konkordato, la papo Pio la 11-a alte laŭ disvin en la konsistorio antaŭ atente aŭ skulti reprezentantojn de la alia. nacioj por esti la unua ŝtatisto moviĝanta foren de bolŝevismo kune kun li."¹⁸³

Kaj la protesto de la episkopoj estis vere kortuŝa: "Estas malvere diri, ke la germanaj episkopoj neniam rekonis la ŝtaton, neniam konsentis kunlabori en la renovigo de la nova ŝtato... .

La episkopoj povas fari tion, kion ili volas—krei laboron per preĝejo, dekreti la Sarajn Amaskunvenojn, rekomendi la vintran helporganizon, ĉio estas suspektata.

esprimo de subfosaj vidpunktoj aŭ hipokriteco. Vi, kanceliero de la Reich, iam faris teruran rimarkon en unu el viaj paroladoj: 'Kion ajn mi faras, estas misinterpretita. Kion mi devas fari?' Ni episkopoj sentas nin en la sama situacio."

184

La episkopo (kaj prusa ŝtatkonsilisto) Berning de Osnabrück iris viziti la koncentrejojn en la Emslando en junio 1936, kiuj estis ege fifamaj eĉ tiam. Sed episkopo Berning laŭ dis la "rekonstruan laboron" de Himmler kaj liaj sbiroj kaj ne hezitis diri: "Tien devas esti prenita ĉiu kiu ankoraŭ dubas pri la rekonstrulaboro de la Tria Reich. Tio, kio antaŭ e estis neglektita, estas pritraktata ĉi tie hodiaŭ ."

185 Kaj en

la sama jaro, episkopo Berning, kiel patrono de la Reichsverband für die katholischen Ausländerdeutschen (Reiĥa Federacio por Germanaj Katolikaj Elmigrantoj), postulis la revenon de la germanaj kolonioj en kongreso en Frankfurto.

186

Kiam Hitler okupis la demilitarigitan zonon en marto 1936, la preĝejaj sonoriloj sonoris ĉie trans la Rejnlando, la katolikoj okazigis dankservojn, kaj kardinalo Schulte de Kolonjo, kiu estis supoze multe pli skeptika al Naziismo ol multaj el siaj kolegoj, telegrafis la sekvantan al la ĉefkomandanto de la Germana Armeo: "En ĉi tiuj memorindaj horoj, ĉar la Reich Wehrmacht reakiris eniron al la Germana Rejnlando kiel protektanto de paco kaj ordo, mi bonvenigas tiujn el niaj homoj nomumitaj por porti armilojn, mia animo kortuŝita."

188

Ili ne povis eviti sian ŝokon kaj emocion.

La episkopoj de Münster, Speyer, Majenco, kaj Treviro esprimis sin kun simila entuziasmo en la sama okazo.

189

La 24-an de majo 1936, episkopo Rackl de Eichstätt predikis ke bonaj katolikoj ĉiam estis bonaj patriotoj kaj katolikaj soldatoj neniam estis dizertintoj. Ne estis, li certigis, bonaj katolikoj, kiuj partoprenis en la revolucio de 1918, kaj bonaj katolikoj neniam estos ĉe la flanko de revoluciuloj, kio ajn aperos.

190

Kiam svisa katoliko alvokis infanojn preĝi por la morto de Hitler post nelonge, kardinalo Faulhaber parolis pri momento de frenezo de freneza eksterlandano la 7-an de junio kaj deklaris, ke ĉiuj atestas pri tio, ke oni preĝas por la Führer ĉe la ĉefa diservo en ĉiuj preĝejoj dimanĉe kaj feriaj. La kardinalo ofendiĝis ĉar la lojaleco de la katolikoj al la ŝtato estis dubita kaj tuj donis "kristanan respondon": li tuj faris la Sinjoron kun siaj fideluloj por la vivo de Hitler!

191

La 4-an de novembro 1936, Faulhaber estis ricevita ĉe la Obersalzberg kaj denove estis imponita kun Hitler dum tri-hora babilado. La Führer, li

entuziasmiĝis, majstris diplomation kaj etiketon pli bone ol iu ajn naskita suvereno.¹⁹²

La episkopoj emfaze defendis siajn proprajn rajtojn en pastoreco letero en decembro 1936, sed ili ankaŭ defendis Hitlero kun egala forto.

“La germanaj episkopoj konsideras sian devon subteni la reganton de la Germana Regno en ĉi tiu defenda lukto per ĉiuj rimedoj ...

La dua armilo de la Eklezio estas la vorto. La vorto kiu anoncas la kolapso de nacia ekonomio kaj moralo en Rusio, la lando de la sendia.... La vorto, kiu ne blokiĝas en kritikoj kaj lamentoj kaj ne ĉiam nur vidas la malbonan. La vorto kiu alportas ĉiujn diverĝajn fortojn kune en komunumo de forto kaj plifortigas fidon je la Führer.

La tria armilo de la Eklezio estas la preĝo, kiu ... metas la ĉielan legioj niaflanke konservi... kiu havas la certecon esti aŭ data ... lojaleco ĝis morto kaj meti personecon tiel plenan de karaktero en la servo de homoj kaj patrujo. La Eklezio povos subteni la Trian Reich en la tutmonde signifa kaj unika defenda lukto kontraŭ Bolŝevismo, kiu estas unika signifo en la monda historio, des pli forte, des pli ĝi ... ĝuas tiun liberecon, kiu estas al ĝi donita de Dio leĝo kaj ankaŭ de la Reich Konkordato.

Sed nun ni observas la konstantan malfidon kun zorgo... . Ĉi tio devas mildigu la ĝojon de kunlaboro inter la homoj. Ni observas kun zorgo ... neniu helpo por la rekonstrua laboro de la Führer... . Ni observas kun maltrankvilo ... kiel precipe la ŝtaticistoj kaj dungitoj en la movado kiuj estas fidela al la Eklezio ... estas influataj.

Ni katolikoj estos pretaj ... subteni la Führer en la defendo kontraŭ Bolŝevismo kaj liaj aliaj taskoj. Sed ni devas peti... Ni devas postuli ...

Ni ne transdonos eĉ unu joton de la veroj de nia sankta kredo kaj ĉiam staru por la neforigeblaj rajtoj de nia sankta Eklezio. Sed viaj episkopoj volas aserti same sentime, kaj ĉiuj veraj katolikoj kun ili, la veneron de ŝtata aŭ toritato kaj, kio estas nia afero, kunlabori kun la ŝtato en paco kaj konfidi. Eĉ kie ni malakceptas la enmiksiĝon al la rajtoj de la Eklezio, ni volas respekti la rajtojn de la ŝtato sur ŝtata teritorio kaj ankaŭ vidi la bonon kaj bonega en la laboro de la Führer.

Kaj tiel viaj episkopoj konkludas per averto: Ne lasu vin esti parolis pri maltrankvilo kaj malkontento de malkontentaj homoj, kiuj ĉiam faris estis fruktodona bredejo por bolŝevismaj tendencoj! Ne permesu vi mem estu trompita aŭ erarigitaj en via kunlaboro en via defendo kontraŭ la mortiga malamiko! Tiamaniere, kredo je la kristana doktrino kaj vivi en konforme al fido estas samtempe servo al la homoj kaj la

patrujo." ¹⁹³

Do kiel oni povas vidi: temis nur pri la interesoj de la episkopoj. Kaj nenio alia. Alie ili estis pretaj fari praktike ĉion kun la nazioj, eĉ, kiel estis baldaŭ montrota, la plej terura milito en la historio. Dum ilia preĝejo pluvivis, armeoj kaj popoloj povis mortŝangi.

En 1937, ĉefepiskopo Gröber publikigis Handbuch der Religiösen Gegenwartsfragen (Manlibro de Nunaj Religiaj Demandoj). En ĝi, la gvidantoj de la Katolika Eklezio promesas

al Hitler ilia speciala lojaleco kaj la ĝoja sindonemo de la katolikoj al la Nacisocialisma Ŝtato;

ili kreditas Hitleron je la restarigo de la homa digno;

ili festas la Trian Reich kiel ŝtato sub la jurŝateco; ili laŭdas ĝin kiel

defendanton de eŭropa kulturo; kaj ili sin promesas al

la totalisma reĝimo. ¹⁹⁴

Ĉar la libro ne nur esprimas la opinion de la freiburga ĉefepiskopo kaj asocia membro de la SS. Sur ĝia titolpaĝo, ĝi portas la noton: "Eldonita kun la rekomendo de la tuta germana episkopejo." "En ĉi tiu aktuala, fatala horo en la historio de nia nacio, la gvidantoj de la Eklezio staras flank-al-flanke kun la viroj de la ŝtato... .

Kiom la ŝtato pretendas tutecon pri la areo kiun ĝi regas, se ĝi ... pli forte tiras la kondukilojn en ĉiuj kampoj de la nacia vivo hodiaŭ, se ĝi ... iras pli for en la organizado kaj kontrolo de la popola vivo ol en tempoj de pli paca evoluo, tiam estas certe ĝuste fari ĉiujn ĉi tiujn aferojn." ¹⁹⁵

La trupoj de Hitler okupis Aŭstrion komence de 1938.

La preparoj estis faritaj. Vojaĝado inter Germanio kaj Aŭstrion jam estis fakte malhelpita antaŭ la fino de majo 1933 (t.e. permesita nur por reikcivitanoj post la pago de kotizo de mil reikmarkoj). ¹⁹⁶

Tiam sinjoro von Papen estis sendita al Vieno kiel ambasadoro, estis fondita "Aŭstra Legio" en Suda Germanujo, intensa propagando okazis per la Munkena radiostacio, la aŭstra federacia kanceliero Dollfuß estis murdita en la kanceliero, ribeloj estis organizitaj en Stirio kaj Karintio, germana-aŭstra amikecinterkonsento estis farita en 1936 en kiu la "la Germana Regno-registaro" rekonis "la kompletan suverenecon de la Federacia Ŝtato de Aŭstrion", kiu estis okupita du jarojn poste.

Kardinalo Innitzer de Vieno, kiu rekomendis submetiĝon en interkonsento kun la Vatikana Schuschnigg kaj deklaris, "La aneksado estas neevitebla", festis la invadon per sonorantaj sonoriloj kaj svastikaj flagoj sur la eklezioj kaj ŝargis sian pastraron fari la saman. La 12-an de marto, li igis ilin okazigi dankservon. Kaj kiam li havis aŭ diencon kun Hitler la 15-an de marto, kaj ĉi-lastaj garantiis al li la konservadon de ekleziaj rajtoj; ĉiuj aŭ straj episkopoj, krom la Episkopo de Linz, alvokis la homojn voĉdoni por Hitler kaj finis sian vokon per "Heil Hitler".

198

Kardinalo Ĉefepiskopo Innitzer, diris Hitler mem, "parolis" al li kvazaŭ li neniam tempo "kun tia ridetanta vizaĝo ... damaĝus la harojn sur la kapo de ununura nacisocialisto dum la tuta aŭstra Systemzeit [t.e., la antaŭ-nazia registaro de la 12-an de junio 1933, pluen kiu malpermesis la Nazian Partion]."

¹⁹⁹ Kaj la flugkapitano de Hitler Bauer, kiu atestis la scenon, skribis: "La konkludo estis same kora."²⁰⁰

La 28-an de marto 1938, la aŭstra gazetaro publikigis "Solenan Deklaracion" de la aŭstraj episkopoj al la referendumo titolita "Promeso de la Romkatolika Eklezio al Granda Germanio. Episkopejo por Nacisocialismo." En antaŭparolo, kardinalo Innitzer kaj princo-ĉefepiskopo Weitz de Salzburg unue emfazis, ke "la miljara sopiro de nia popolo" nun estas plenumita kaj la aŭstraj episkopoj povis dekreti "kun des malpli zorgo" sian vokon al ĉiuj fideluloj, kiam la reprezentanto de la Führer anoncis la linion de siaj politikoj, kiuj devis esti laŭ la devizo: "Redonu al Dio tion, kio estas de Dio kaj al Cezaro, kio estas de Cezaro."

201

Kiajn krimojn la dungosoldatoj de Hitler jam faris en la koncentrejoj kaj kontraŭ la judoj! Sed tiel longe kiel la episkopoj povus ricevi "kio estas de Dio", ili ne nur akompanus ĉion alian, ili eĉ subtenus la reĝimon per sia tuta potenco.

Ili garantiis en sia "Solena Deklaro":

"Ni, la subskribintoj, la Episkopoj de la aŭstraj ekleziaj provincoj okaze de la grandaj historiaj eventoj en Germana Aŭstrio, deklaras la jenon el plej granda interna konvinko kaj libera volo:

Ni agnoskas kun ĝojo, ke la nacisocialisma movado faris kaj daŭre faras elstarajn aferojn por la Germana Regno kaj popolo en la kampoj de nacia kaj ekonomia rekonstruado kaj socia politiko, kaj specife por la plej malriĉaj partoj de la popolo. Ni ankaŭ konvinkas, ke la agoj de la nacisocialisma movado kontraŭ batalis la danĝeron de la ĉiodetrua, sendia bolŝevismo.

La episkopoj subtenos ĉi tiun laboron por la estonteco kun siaj plej bonaj benoj

kaj ankaŭ faros urĝajn pledojn al la fideluloj tiucele.

En la tago de la referendumo, estas, por ni episkopoj, memkomprenebla nacia devo deklari nin kiel germanoj por la Germana Regno, kaj ni ankaŭ atendas ke ĉiuj fidelaj kristanoj sciukion ili ŝuldas al sia popolo.²⁰²

Tiu ĉi deklaro estis laŭ tlegita en ĉiuj katolikaj eklezioj en Aŭstrio.

Germana historiisto, kiu vojaĝis tra Aŭstrio en la tago de la invado asertas, kun la intenco senkulpigi la katolikan eklezion: „La vilaĝoj inter Brenner kaj Innsbruck estis dezertaj; piaj katolikaj homoj se tio estas ĝusta, ĝi pruvas nur, ke en Aŭstrio, kiel en Germanujo, nur la vivis tie kiuj estis malamikaj al Hitler.”²⁰³ Propagando de la episkopejo venkis la piajn katolikojn por Hitlero. Ĉar la aŭstrijaj prelatoj antaŭe publike malakceptis Naziismon, same kiel siaj germanaj ekvivalentoj.

La 6-an de April, Innitzer kaj kelkaj el liaj episkopoj estis ricevataj fare de la papo kaj ministro por eksteraj aferoj Pacelli. Post sia reveno el Romo, la kardinalo ordonis al la viena pastraro svingi germanajn flagojn sur la preĝejojn kaj lasi la sonorilojn soni la vesperon antaŭ la referendumo. La 10-an de April, Innitzer eniris balotejon kun la Hitler-saluto.

²⁰⁴ Li ankaŭ komencis fermi leterojn al naziaj funkciuloj kun "Heil Hitler": post ĉio, pluraj germanaj episkopoj jam uzis ĉi tiun saluton dum jaroj.

²⁰⁵ Cetere, la germana episkopejo ankaŭ lasis la sonorilojn soni kun ĝojo pro la aneksado de Aŭstrio.

Kiam Hitler devigis Ĉeĥoslovakion kapitulaci minacante perforton, ankaŭ en 1938, la Episkopa Konferenco de Fulda sendis al li gratulparolon kaj ankaŭ ordonis ke la sonoriloj sonoru en festado tiun venontan dimanĉon.²⁰⁶

Kaj je la kvindeka naskiĝtago de Hitler, en la sekva jaro, la episkopoj ordonis festan sonorilon de ĉiu preĝejo en Germanio. Jen kion ĝi diras en la oficiala gazeto por la Diocezo de Bamberg:

Por la naskiĝtago de la Führer

(legota dum Penteco-dimanĉo post la prediko)

Venontan ĵaŭdon, la 20-an de aprilo, la germana popolo festos la 50-an naskiĝtagon de nia Führer kaj Reich Kanceliero Adolf Hitler. Por honoro ĉi tiun tagon, niaj plej respektemaj episkopoj decidis, ke estos festa sonorilo vespere antaŭ la 20-a de aprilo post la sonoriloj por vespera preĝo. Ni volas esprimi nian gratulon jam hodiaŭ sur sankta tero dirante devotan Sinjoran Preĝon

kune por Führer kaj Patrujo: 'Patro nia...'

²⁰⁷

Svastikaj flagoj estis metitaj sur la ekleziojn en ĉiuj diocezoj; speciala

diservoj estis okazigitaj ĉie. la plifortulo²⁰⁸ La episkopo de Majenco postulis preĝon por kaj protektanto de la Reich. gratula telegramo en la²⁰⁹ Kardinalo Bertram sendis Hitler al nomo de la episkopejo. deklaris en mitingo en la tago post la²¹⁰ Kaj kardinalo Schulte naskiĝtago de Hitler: "Ni refoje solene asertis nian lojalecon al la Germana Regno kaj ĝia Führer en lia 50-a naskiĝtago. Ĉi tiu lojaleco ne povas esti skuita de io ajn. Ĉar ĝi baziĝas sur la neŝanĝeblaj principoj de nia sankta kredo."

211

Estas vere—neniu krimo, kiun Hitler jam faris aŭ estis faronta commit povus skui ilian lojalecon.

EPISKOPO VON GALEN rajtigas la "Ĵ URON AL LA FLAGO" KIEL PROMESO DE LEGO AL HITLER

Ĉefepiskopo Gröber jam deklaris en 1935, ke la katolikaj teologoj neniam lasos al la bontrovo de la "individuo kun sia tuta miopeco kaj humoroj diskuti pri kio estas kaj ne estas permesita en la evento.

de milito"; la fina decido estu lasita al la respektiva jura aŭ toritato."

212

La jura aŭ toritato estis Hitler.

Kaj la 8-an de novembro, en la tempo de la granda pogromo pri judoj (Kristallnacht!), episkopo von Galen rajtigis la supre menciitan mizeran libreton "Ĵ uro al la Flago", kiu nun devas esti detale citita.

Post kiam la "volo de la Führer" estis prezentita kiel la "volo de la homoj" kaj la "neceso fari militservon [kiel] religia obligacio kaj devo", la "Ĵ uro al la Flago" estas interpretita jene:

"Mi ĵuras per Dio ĉi tiun sanktan ĵuron..."

Ĵuri je Dio signifas alvoki Lin kiel atestanton, ke oni volas diri la veron kaj plenumi sian promeson, signifas fari Lin garantianto de la nun venota deklaro, meti sin sub la kompaton de Liaj venĝo kaj venĝo, se oni implikus. Li en mensogo aŭ malobservo de ĵuro tra la deklaro.

"... ke mi transdonos al la Führer de la Germana Regno kaj popolo, Adolf Hitler, la Ĉefkomandanto de la Germana Armeo"

Kun ĉi tiuj vortoj de la formuliĝo de la ĵuro estas persona rilato de lojaleco al la plej alta komandanto de la armeo kiu ekzistis de la Granda Elektisto ĝis la kolapso de la nazia reĝimo kaj estis nur interrompita de la tempoj de la Vajmara Respubliko, estas restarigita. kaj esprimita ĉi tie.

La Führer enkarnigas la unuecon de la homoj kaj la Reich.

Li estas la plej alta portanto de ŝtata potenco. Kristana germano estas devigata per konscienco obei lin kiel tia eĉ sen ĵuro.

"Ĉiu estu submetita al la regantaj aŭ toritatoj, ĉar ne ekzistas aŭ toritato krom tiu, kiun Dio starigis, la aŭ toritatoj kiuj ekzistas estas starigitaj de Dio. Sekve, kiu ribelas kontraŭ la aŭ toritato, ribelas kontraŭ tio, kion Dio starigis."

Jen kion Paŭlo skribas en Romanoj 13. Li skribis ĉi tion, sian senrezervan jes al ŝtata aŭ toritato, al kristanoj, kiuj emis vidi en sia stato la esprimon de potenco malamika al sia kredo.

Per sia deklaro, la apostolo retiras la rajton de individuaj kristanoj fari ilian obeemon al ŝtata aŭ toritato arbitre dependa de kondiĉoj. Ĉi tiu punkto estas menciita ĉi tie ĉar oni ofte malvere kredas pri kristanoj, precipe katolikoj, ke ilia lojaleco al la ŝtato estas sur ŝanceliĝanta tero kaj ili estas nur pretaj obei surbaze de ajna donita situacio.

Se estas facile al la germana soldato promesi tian lojalecon al sia gvidanto kaj ĉefkomandanto ĉar li vidas en li ekzemplon de vere soldateca esenco kaj virto, ĉar li donas sian lojalecon al homo, kiu vidas la sencon de sia vivo en li. terminoj de la pligrandigo de la grandeco kaj honoro de sia popolo kaj ekzempligas lian lojalecon ĉiutage, tiam la kristana soldato plej certe povos fari sian promeson en seriozeco kaj korĝojo ĉar lia fido instruas lin rekoni kaj agnoski en la persono. de la reganto, preter pure homaj kapabloj kaj atingoj, la gloro kaj honoro donita al li de Dio.

Tio signifas, ke ankaŭ nuntempe la vere kristana germana soldato faros ankaŭ esprimi sian respektantan kaj aman sindonemon al la Führer en la formo de preĝo.

"... senkondiĉa obeo..."

La kristana soldato ne obeas por ŝpari al si ĝenojn sed ĉar li vidas, en la komando de ĉiu komandpozicio en sia unuo, aŭ ron de tiu potenco, kiun li rekoni kaj asertis, ke li estas donita de Dio en la ĵuro, kiun li ĵuris. al la Führer de la germana popolo kaj Ĉefkomandanto de la Germana Armeo.

"... kaj volas esti volanta, kiel kuraĝa soldato, oferi mian vivon por ĉi tiu ĵuro iam ajn."

Soldado kaj militservo ne devus provoki militon, kiel oni kredigus pacifismo, sed male esti potenca bastiono por paco.

Sed se la vivo kaj honoro de homoj kaj Patrujo estas en

danĝero, kapabla viro devas esti preta defendi ĉi tiujn varojn donitajn de Dio ĝis la lasta sangoguto.

Kristanismo aprobas la moralan legitimecon de justa milito. Se kaj tiom kiom milito estas justa neniam povas esti decidita de individuo, malpli soldato, kio signifas, ke li povus fari sian volon oferi sian vivon dependa de tio. Estas nur la gvidantoj, kiuj faras tiajn decidojn, la gvidantoj, kiuj ankaŭ estas sole respondecaj antaŭ Dio kaj sia popolo.

Ŝanceli je tia decida horo ne eblas por kristano, kiu enkorpiĝis en sian kredon, ke la ŝtata aŭ toritato ricevis sian ordon de Dio; kaj estas absolute neeble por kristana soldato, kiu sin dediĉis al lojaleco en sankta ĵuro farita antaŭ Dio. Li vidos ĝin de morala vidpunkto kiel lukto inter bono kaj malbono kaj por si mem kiel provo por pruvi sian virecon.

"Kion mi zorgas pri malvarmo kaj doloro!

En mi brulas ĵuro

Ardante kiel flamo

Kun glavo kaj koro kaj mano.

Venu, Germanio,

mi estas preta!"

213

Venu kiel eble — rajtigis von Galen. Kaj kiel ĝi finiĝis? Kvindek kvin milionoj da homoj estis mortaj, kaj episkopo von Galen iĝis kardinalo kaj estis destinita por beatigo.

La konduto de la Romkatolika Eklezio kontraŭ konscienculoj sub Hitler estis, kiel jam menciite, klara. Tion montras ankaŭ la memorando titolita "Konsciencia Obĵeto kaj Milita Pastora Prizorgo", de la Weltfriedensbund Katholischer Kriegsgegner (Monda Paca Federacio de Katolikaj Kontraŭuloj de Milito) sendita de D-ro Josef Fleischer al la episkopoj: "La aŭtoro havis sian defendleĝproponon sur la tabelo de lia ĉelo (en la Wehrmacht-malliberejo ĉe Berlin-Tegel, 1940), en kiu la neakordigebleco de la "ĵuro al la Flago" kaj partopreno en la milito de Hitler kun katolika kredo kaj moralaj instruoj estis tre zorgo klarigitaj kaj pruvitaj. Sed la ĝenerala vikario kaj vicarmeepiskopo Werthmann, kiu aperis en uniformo ornamita per svastikoj, rifuzis partopreni en ajnaj pluaj diskutoj kun la verkinto, postulante anstataŭe ke li ĵuru la "ĵuron al la Flago" al Hitler sen iuj rezerveoj, tiel ĵurante senkondiĉan obeemon al la Führer kaj partoprenante alian militon senrezerve. En tiu ĉi kunteksto li rimarkis, ke tiaj 'elementoj', kiuj faris rezerveojn en la afero, devus esti elradikigitaj kaj

faris kapon pli mallonga." ²¹⁴

La katolika ĝenerala vikario de Hitler fariĝis ĝenerala vikario en la Bundeswehr en 1956.

LA GERMANAJ EPISKOPOJ SUBTENIS HITLERON EĈ PLI INTENSE DUM LA MILITO

"Se nia popolo sekvus la vortojn de la episkopoj en 1939, multaj el niaj kamaradoj ne estus en siaj tomboj hodiaŭ ."

Tion diris Richard Jäger, kiu hodiaŭ estas vicprezidanto de la Germana Bundestag [tio estas, en 1965] en la kvina Allgäu Katolika Tago en 1953. ²¹⁵ Kaj

kiel estis vere? La episkopoj, individue aŭ unuanime, alvokis la popolon "ripete" kaj "plej urĝe", kiel ili mem diris (p. 140 p.), sekvu Hitler-on decideme.

Kiam Varsovio estis bombita en la aŭtuno de 1939 kaj amasoj da polaj katolikoj estis mortigitaj, la germanaj katolikoj, instigitaj de siaj kardinaloj kaj episkopoj, preĝis por la protekto de la Nazia Regno. Jen unu preĝo, kiun la pastraro devis diri laŭ la instrukcioj de episkopo von Galen: "Ĉiopova, eterna Dio! Ni petas vin preni nian Patrujon en vian firman protekton: lumigu ĝiajn gvidantojn per la lumo de via saĝo, por ke ili rekonu tion, kio vere servas al la bonfarto de la homoj kaj faru tion, kio estas ĝuste en via povo. Protektu ĉiujn membrojn de nia Wehrmacht kaj konservu ilin en via graco, fortigu tiujn, kiuj batalas."
²¹⁶

La katolika ĉefo de pastroj Franziskus-Justus Rarkowski, kiun la papa nuncio Orsenigo, helpita de episkopoj Preysing kaj von Galen, solene benis la 20-an de februaro 1938, publikigis mesaĝon en la tempo de la pola kampanjo kiu estis plenplena de pli da frazoj ol. unu el Dr. ²¹⁷

La paroladoj de Goebbels. Ĝi estas plena de frazoj kiel "fajra bapto", "batali por siaj naturaj rajtoj al vivo laŭ la volo de Dio[!]", "granda kaj honorinda tasko" kaj similaj. "Via servo estas portita de sankta fervoro, granda voko kaj devo ... la brila bildo de vera batalanto, nia Führer kaj Ĉefkomandanto en la brilan ĝojon kaj dankemon al ĉiopova Dio, kiu klare benis la engaĝiĝon kontraŭ Pollando kiu havas. estis devigita al ni[!]"—kaj, kiel ni devas aldoni, kiu la katolikan Pollandon plej terure detruis kaj poste lasita al sendia bolŝevismo!—"la glora renaskiĝo de la Reich

ke ni rajtis atesti en la lastaj ses jaroj."
²¹⁸

Kompreneble, estis ne nur Rarkowski kiu tuj subtenis Hitler sed la

tuta germana katolika episkopejo. "En ĉi tiu decida horo," skribis la episkopoj en reciproka paŝtista letero en septembro 1939, "ni instigus kaj admonus niajn katolikajn soldatojn fari sian devon pro obeemo al la Führer kaj esti pretaj oferi sian tutan personon." Nun, ĉu Hitler vere povus demandi pli da homoj kun kiuj li batalis la eklezian lukton? Kaj, oni devas ripeti, li ne volis pli ol la oferon de la tuta persono aŭ , kiel la episkopoj jam promesis en 1936, "lojalecon ĝis la morto" (p. 128) aŭ , kiel rajtigis rezististo von Galen, defendo "ĝis la lasta sangoguto" (p. 135). "Ni apelacias al la fideluloj kuniĝi en kora preĝo, por ke la providenco de Dio konduku ĉi tiun militon al feliĉa sukceso kaj paco por la Patrujo kaj la homoj."

219

La "ofero de la tuta persono" estis tio, kion postulis la episkopoj en 1939. Kaj sinjoro Richard Jäger mensogis kiel soldato en Allgäu Katolika Tago: "Se nia popolo estus sekvinta la vortojn de la episkopoj en 1939, sennombraj el niaj kamaradoj ne farus; estu en iliaj tomboj hodiaŭ ."

220

La vortoj de la episkopoj! Ilia reciproka voko oferi la tutan personon pro obeemo al la Führer ankoraŭ ne sufiĉis por ili. La plej granda parto de ili spronis sur siaj diocezanoj por apogi la militon de Hitler en siaj propraj pastorecaj leteroj. Ĉefepiskopo Gröber alvokis la benon de la Ĉiopova por la justa afero de la germana popolo. ²²¹ Episkopo Sproll de Rottenburg petis Dion doni forton kaj potencon al ĉiuj tiuj kiuj sekvis la vokon de la Führer gajni venkon por la kara Patrujo aŭ morti por ĝi. ²²² Episkopo Rackl de Eichstätt promesis, ke la pastroj plenumos sian devon al la Patrujo kun plej granda konscienco. ²²³

Post la malvenko de Pollando, la ekleziaj gazetoj, la Passauer Bistumsblatt (gazeto de episkopoj el Passau), la Klerusblatt (gazeto de pastraro), la gazetoj de la Diocezoj de Breslau, Hildesheim, kaj aliaj festis la venkon entuziasme. Oni parolis pri sankta lukto, ĉiuj estis admonitaj subteni la Germanan Armeon pro religia konvinko, batali por la rajto de la germana popolo al libereco kaj justa distribuo de la necesa loĝloko, ktp.

²²⁴ Estis ankaŭ , denove, septaga festa sonoriloj de ĉiuj preĝejaj turoj por festi la venkon. Kaj en la sekvaj monatoj de oktobro kaj novembro, 214 polaj katolikaj pastroj estis ekzekutitaj de la nazioj.

Post la malsukcesa aŭ tobombo kontraŭ Hitler en novembro 1939, Kardinalo Faulhaber okazigis solenan dankservon en la Munkeno Frauenkirche kaj gratulis Hitler pri lia savo kune kun ĉiuj la bavaraj episkopoj. ²²⁵

Komence de 1940, la aŭ gsburga episkopo Kumpfmüller asertis ke kristanoj estis "ĉiam la plej bonaj kamaradoj". "Kristano restas fidela al la

flago al kiu li ĵuris lojalecon, kio ajn okazos.”

226

Ĉirkaŭ la sama tempo, episkopo Bornewasser de Treviro apelaciis al la fidelaj "dediĉi [ĉiuman] internan kaj eksteran forton al servado de la homoj." "Ni devas fari ĉiun oferon, kiun la situacio postulas de ni."

227

La katolika armea preĝo kaj kantaro, kompilita fare de la Germana Armeo kampepiskopo en 1940, ankaŭ alportis la Virginon Maria en intiman ligan kun la bataloj de Hitler: "Ho benu nin en disputo, Maria, nia Reĝino, Benita, Maria, nia Reĝino! Vi regas en la gloro de venko, donu al ni venkon en nia disputo! En la vivo laŭ rokrono, en morto beato! En la tondro de la kanono, Maria, nia Reĝino, donu al ni la kronojn de venko...!"

228

Krome, la katolika armea preĝo kaj kantaro, aprobita de la episkopoj, instrukiis la germanajn soldatojn: "La militservo estas servo de honoro. La armeo havas multon por danki pro tio, ke ĝi faras Germanion bonega. Ĝi estas lernejo de braveco, la naskiĝloko de grandaj herooj, teatro de honoro kaj gloro! ... Konservu la devizon: 'Kun Dio por Führer, Homoj kaj patrujo!' ... Ni preĝu! ... Ni estu heroo raso... .

aparta nia Führer kaj Ĉefkomandanto de la Wehrmacht en ĉiuj la taskoj, kiuj estas starigitaj antaŭ li. Ni ĉiuj vidu sanktan taskon en nia ofero por Homoj kaj Patrujo sub lia gvidado..." kaj tiel plu, kaj tiel plu.

Benu enen

229

Kardinalo Bertram sendis al Hitler la "plej varmajn dezirojn" en la nomo de la episkopejo por sia naskiĝtago la 20-an de aprilo 1940. Kaj post la rapida malvenko de Francio, la episkopoj laŭ dis la Germanan Armeon eksuberante, kaj denove ili lasu la preĝejajn sonorilojn sonori kaj la flagoj flugu dum semajno. La 8-an de novembro 1940, Episkopo Berning vokis la fidelulojn preĝi por germana venko.

232 On

La 8-an de februaro 1941, ĉefepiskopo Gröber denove pledis por la necesa "loĝspaco."

233

Kaj la paŝtista letero, ke episkopo Kaller de Ermland eldonita en januaro 1941 estis tiel entuziasma, ke ĝi eĉ gajnis la aplaŭdojn de la ekstreme antiklerikala poliestro Heydrich.

234

Post la germano

invado de Sovetunio, Ĉefo de Kapelanoj Rarkowski, de kiu eĉ

kelkaj katolikoj koncedis ke liaj pastorecaj leteroj "abundis je National Socialisma subteno por la milito,"

235

sendis pastorecan leteron al la katoliko Membroj de la Wehrmacht en kiu diris: "Kiel tiel ofte en la historio, Germanio havas

denove fariĝi la savanto kaj ĉampiono de Eŭropo... . Multaj eŭropanoj ŝtatoj ... sciu, ke la milito kontraŭ Rusio estas eŭropa krucmilito... .

Ĉi tio

forta kaj deviga sperto de via kampanjo en la oriento faros vin

konsciante kiom nedireble granda estas nia bonŝanco esti germana."

236

Sed Rarkowski neniel estis "eksterulo", kiel multaj katolikoj ofte asertas hodiaŭ. La tuta germanaŭstra episkaro kondukis same.

Ĉefepiskopo Jäger de Paderborn parolis pri batalo por protekti kristanaron;

Episkopo Kumpfmüller de Augsburg komparis la bolŝevistan minacon kun tiu de la turkoj en antaŭaj jarcentoj; Episkopo Rackl de Eichstätt deklaris la invadon de Hitler esti krucmilito kaj sankta milito; kaj eĉ episkopo von Galen ripetis sian esperon pri germana venko.

237

La bavaraj katolikaj episkopoj skribis en pastoreca letero en 1941: "Ni travivis similajn tempojn en la mondmilito kaj do scias el malmola kaj amara sperto kiom necesa kaj grave estas, ke en tia situacio ĉiu plenumas sian devon tute, volonte kaj lojale. , konservas trankvilan prudenton kaj firman fidon al Dio kaj ne komencas heziti kaj plendi.

Tial ni alparolas vin, karaj diocezanoj, en patra amo kaj zorgo, per admono vorto, kiu instigu vin uzi vian tutan potencon por servi la Patrujon kaj vian amatan hejmon kun konsciencia plenumo de devo kaj serioza profesia etoso... . Ni vidis kun ĝojo kaj fiero, kiajn grandajn aferojn la unueco povas atingi en la unuaj jaroj de la mondmilito, sed ni ankaŭ devis ĉe ĝia fino atesti, kiel malunueco povas denove detrui ĉiujn grandajn aferojn. Ni volas esti unuiĝintaj en amo kaj servo de la Patrujo kaj formi unikan komunumon de laboro kaj ofero por protekti nian patrujon."

238

Kaj ĉiuj germanaj episkopoj kuraĝigis la fidelulojn en paŝtista letero pri La 26-an de junio 1941: "En la plenumado de la malfacilaj devoj de ĉi tiuj tempoj, en la malfacilaj vizitoj, kiuj venos super vin post la milito, estu plifortigita de la konsola certeco , ke vi ne nur servas la Patrujo en ĉi tio sed ankaŭ sekvante la sanktan volon de Dio."²³⁹

Do laŭ ili, la rusa kampanjo de Hitler estis la sankta volo de Dio!

Kaj la 10-an de decembro 1941, ĉiuj katolikaj episkopoj de Germanio denove asertis: "Ni estas kun niaj soldatoj en preĝado kaj memoras la mortintojn, kiuj donis sian vivon por sia popolo kun dankema amo. Ni plurfoje, kaj denove en la somera paŝtista letero, insiste alvokis niajn kredantojn plenumi sian devon kun lojaleco, stari firme kuraĝe, labori en volo oferi kaj batali per ĉiuj fortoj en la servo de nia popolo en la plej serioza. tempoj de milito. Ni sekvas la batalon kontraŭ la potenco de bolŝevismo, pri kiu ni germanaj episkopoj avertis germanajn katolikojn en pluraj paŝtistaj leteroj skribitaj inter 1921 kaj 1936 kaj alvokis al viglado, kiel scias la Reich-registaro, kun kontentigo."

240

Neniu komento estas necesa ĉi tie.

Kaj ankoraŭ en 1942 kaj 1943, la episkopoj staris apud unu el la plej grandaj krimuloj en la monda historio en tiu ĉi nedubebla ²⁴¹ Tiam, tamen, ili faris maniero. fariĝi pli singarda, kvankam la stranga, kiel la aŭstra princo-episkopo Ferdinand von Seckau, ankoraŭ babildis pri "grandaj tempoj" kaj "heroaj faroj" ĝis 1944, aŭ ĉefepiskopo Kolb de Bamberg, ²⁴² post kiu ekzistas strato nomata hodiaŭ en Bamberg, skribis la 31-an de januaro 1944: "Kiam

armeoj de soldatoj batalas, tiam armeo de preĝoj devas stari malantaŭ la fronto." Jes, eĉ komence de la sesa jaro de la milito, la spirita gvidanto de Bamberg instigis la katolikojn kuraĝe preni sur si la jugon de la milito: "Ĝuste ĉar la mondo estas tiom bezonata, ke la Sinjoro Dio bezonas homojn. kiu povas preni sur si ĉi tiun bezonon kun trankvilo... .

Kristo atendas, ke ni akceptu la suferadon obeeme kiel Li kaj kuraĝe portu la krucon." Kaj Kolb postulas "brulan preĝon por nia kara popolo kaj Patrujo en ĉi tiu horo de ekstremaj streĉitecoj."²⁴³

Ĉefepiskopo Jäger de Paderborn, kiu eĉ esprimis simpatian por la naziaj malplej "subhomoj" rilate al slavo kaj ne forkuras de la mensogo, en paŝtista letero en februaro 1942, ke la rusoj preskaŭ degeneris en bestojn pro sia malamikeco al Dio kaj ilia malamo al Kristo, admonis la katolikojn fari sian kontribuon en la batalo kontraŭ la plej grandaj malamikoj de Germanio, liberalismo kaj individuismo unuflanke kaj kolektivismo aliflanke, ĝis januaro 1945.²⁴⁴

²⁴⁵ (En 1957, Jäger postulis la plenumon de la "idealoj de la krucmilitoj en moderna formo" ...²⁴⁶; en 1965, li iĝis kardinalo.)

Sed la katolika ĉefo de pastroj Rarkowski ankoraŭ spronis la soldatojn de Hitler en 1945, alvokante ilin iri "antaŭ en, kristanaj soldatoj, survoje al venko!"²⁴⁷ La katolika morala teologo Angermair nomis tion "privata Milionoj da soldatoj konvinko."²⁴⁸ kaj civiluloj mortis pro ĉi tiu "privata". konvinko. Sed ĉu la eklezio ĝenas pri tio?

Kaj kion unu el iliaj tiel nomataj moralaj teologoj forĵetis kiel "privatan" konvinkon post la milito, estis laŭ dita de ĉiuj germanaj kaj aŭstraj episkopoj dum la milito kiel la "sankta volo de Dio"!

Sed apenaŭ estis Hitlero morta ol ili transiris al siaj malamikoj. La samaj episkopoj, kiuj dum almenaŭ plena jardeko ekde 1933 altigis siajn influajn voĉojn por subteni homon, kiun usona senatano iam milde priskribis kiel internacian banditon — la samajn episkopojn, kiuj, malgraŭ ĉiuj diferencoj en religiaj terminoj, ĉiam havis vokis sur iliaj fideluloj doni sian fidelecon, seneraran kunlaboron, kaj senkondiĉan plenumon de devo en la milito de Hitler - nun deklaras al la britoj kaj amerikanoj ke ili ĉiam kondamnis Naziismon. Unu okulfrapa ekzemplo estas kardinalo Faulhaber.

LA FLEKSIBLA KARDINALO FAULHABER (AŬ , KIEL TRAVIVI POR DU MIL JAROJ)

"Kardinalo Faulhaber estis, por tiel diri, duko en la granda imposto de germanaj katolikoj kiuj plurfoje kampanjis senŝanceliĝe kontraŭ Hitler kaj liaj kohortoj."

—Sufragana episkopo Johann Neuhäusler ²⁴⁹

"Estas io stranga pri la mallongaj memoroj de homoj. Ili ne plu memoras post apenaŭ tri jaroj. Ĉi tiu libro povas memori tiajn homojn kun mallongaj memoroj pri la realeco de la pasintaj jaroj."

—Kardinalo Faulhaber ²⁵⁰

La granda princo de la eklezio, laŭ kiu stratoj kaj placoj estas nomitaj en Germanio hodiaŭ, kiu iam kalumniis la Vajmaran Respublikon kiel produkton de "falsĵuro kaj ŝtatperfido" sed garantiis en ²⁵¹ manskribita letero al Hitler en 1933, ke tio venis de la fundo. de lia koro: "Dio konservu nian Reich Kancelieron por nia popolo" (p. 107); kiu instrukiis la bavarajn katolikojn en pastoreca letero en 1934: "La morala doktrino de la Eklezio utilos la ŝtatan ordon kiel edukado por simpleco kaj lojaleco al devo, sento de komunumo kaj spirito de ofero. Aliflanke, nia ŝtata aŭtoritato forigis krudajn negativajn evoluojn en libroj kaj banado, filmo kaj teatro kaj aliaj kampoj de la publika vivo kaj ankaŭ faris la moralan vivon de la popolo kardinalo Faulhaber, kiu donis sian deklaron, kune kun ĉiuj germanaj episkopoj, pri la referendumo de la 29-a de marto netaksebla servo." ²⁵² 1936, por disvastigi inter la katolikoj iujn ajn dubojn de konscio, kio certe estis ebleco, kaj "malfermi la vojon al decidita 'Jes'": "ni donas al la Patrujo nian voĉdoni, sed tio ne signifas interkonsenton pri aferoj, kiujn ni konsiderus nepravigeblaj. Tiu ĉi deklaro sufiĉos, ke ĉiuj katolikoj voĉdoni 'Jes' kun trankvila konscienco kaj la konscio stari antaŭ la tuta mondo por la honoro, libereco kaj sekureco de nia Germana Patrujo farante tion" ²⁵³ — sur kio, tri jarojn antaŭ la ekapero de la Dua Mondmilito, Hitler ricevis preskaŭ 44,5 milionojn el la 45 milionoj da voĉoj gisitaj, kontraste al 17,25 milionoj la 5-an de marto 1933. Kardinalo Faulhaber, kiu festis dankservon post la malsukcesa aŭto bombo sur Hitler en novembro 1939 kaj, rekte post la atenco de Stauffenberg la 20-an de julio 1944(!), gratulis Hitler pro lia savo kaj persone kaj en la nomo de siaj episkopoj kaj faris Te Deum kantita en la Munkena Frauenkirche.

²⁵⁴ Apenaŭ dek monatojn poste, la 12-an de majo 1945, tiu sama Faulhaber malbenis la hitleran reĝimon antaŭ usonaj ĵurnalistoj en la plej impeta maniero kaj konkludis: "Naziismo ne devas esti revivigita." ²⁵⁵ Efektive, li ne hezitis aserti "post la fino de la plej terura el ĉiuj militoj" kun

ĉiuj bavaraĵ episkopoj: "La germanaj episkopoj, kiel vi scias, faris seriozajn avertojn pri la falsaj doktrinoj kaj aberacioj de Nacisocialismo tuj de la komenco mem kaj plurfoje atentigis ..."²⁵⁶

Kardinalo Faulhaber, kiu jam servis Germanion sub Kaiser Wilhelm kiel vic-kampa provosto kaj tiam fakta batalpreposto de la bavara armeo de 1914 ĝis 1917; kiu nomis la karakteron de okcidenta demokratio "moralo de la diablo" kaj festis germanajn soldatojn kiel "protektantoj kaj venĝantoj de la dia monda ordo" en 1915.

²⁵⁷ Kardinalo Faulhaber, kiu diris en 1915: "Estas mia konvinko, ke ĉi tiu kampanjo fariĝos la lernolibroekzemplo de justa milito laŭ milita etiko[!]", (dum la Ĉefepiskopo de Cambrai²⁵⁸ skribis en pastoreca letero en la sama jaro. : "La francaj soldatoj sentas kun pli-malpli klareco sed firme kaj decideme, ke ili estas la soldatoj de Kristo kaj Maria, la defendantoj de la kredo; kaj morti francoj signifas morti kristano. Vivu Kristo, kiu amas la francojn! ").

²⁵⁹ Kardinalo Faulhaber, kiu havis dokumenton publikigita en 1936, dum sia dudek-kvina datreveno de iĝi episkopo, en kiu dudek kvar el la ĉirkaŭ cent paĝoj estis dediĉitaj al la tempo kiam li estis soldato, en kiu ne nur ĉiu promocio de privata supren estis singarde registrita sed ankaŭ kun kiu pafilpadrono la pli posta princo de la eklezio estis trejnita. Li deklaras ĉi tie, interalie: "Servo en la robo de la King estis lernejo por vivo."

²⁶⁰ Kardinalo Faulhaber, kiu, en 1941, kun ĉiuj siaj episkopoj, avertis en pastoreca letero: "Ni jam travivis tian tempon en la mondmilito kaj do scias el malfacila kaj amara sperto kiom necesa kaj grave estas, ke en tia situacio ĉiu plenumas sian devon tute, volonte kaj lojale ..." (p. 139). Kardinalo Faulhaber, kiu, kvankam starante, kune kun la bavaraĵ episkopoj, por ekleziaj rajtoj kiel kutime la 17-an de aŭgusto 1941 —"Karaj diocezanoj, preĝu, ke krucifikoj ne estu forigitaj el lernejoj!" aŭ, kiel ĝi diras, parte preskaŭ laŭ la stilo de tiu aŭtoro, kies romanoj, laŭ la Herder Leksikono, respondas al la averaĝa gusto de tiuj modestaj Spiritoj sopirantaj al feliĉo: "Estas dolore retenita ve, kiu tremas tra la tuta katolika popolo. ke la pentoprocesioj ne plu rajtis okazi" kaj similaj tiaj aferoj — en tiu ĉi komunikado ankaŭ kardinalo Faulhaber eĉ ne pripensis eldoni eĉ unu silabon kontraŭ la milito, por kiu li nur lastatempe tiel urĝe vokis. Male, li estis ravita pri la ĉefkomando de Wehrmacht ĉar ĝi donis "eksterordinare ĝojajn kaj piajn instrukciojn" koncerne la entombigojn de la militmortintoj, kiuj atingis sian kulminon en la postulo: "Por ĉiu, kruco kun nomo kaj plue. detaloj aŭ granda, reciproka kruco" sur amastombo, ni aldonu.

"Ni, kaj plej certe la tuta germana popolo, ŝatus danki la Wehrmacht pro ĉi tiu sentema kristana zorgo el la fundo de niaj koroj"²⁶¹;

Kardinalo Faulhaber, kiu en 1941 ankaŭ jesis liveri la preĝejajn sonorilojn enen

por ebligi la daŭ rigon de la milito kaj la venkon de la nazioj, kiel atestas lia "Deklaro de la katedro pri demetado de la sonoriloj": "Sed ni ankaŭ volas fari ĉi tiun oferon por nia kara Patrujo, ĉar ĝi fariĝis necesa por favora rezulto de al la milito."

²⁶² Tiu sama Faulhaber, kune kun la tuta bavara episkopejo, parolis pri la "plej terura el ĉiuj militoj" kaj plendis al usonaj korespondistoj en majo 1945 pri la nazioj senĉese disvastiganta propagandon por militismo!²⁶³

Kaj la prelato de Faulhaber, Johann Neuhäusler, skribis sub la aŭdaca titolo en 1946: „3. La unuanima bavara episkopejo. a) klara lingvo ekde la unua jaro." Kaj sub tiu titolo: "La rezisto ankaŭ vidita ĉi tie estis jam potenca en majo 1933."

²⁶⁴

Sed ĉi tio ankoraŭ ne sufiĉas! Kio estas, iel, la plej malbona el ĉiuj estas tiu afero, kiun ĉiu detale traktas la aldono al Oficiala Gazeto n-ro. 20 de la Arkidiecezo de Munkeno kaj Freising de la 15-an de novembro 1934: "Prediko kontraŭ la malamo al judoj kaj rasmalamo atribuita al kardinalo Faulhaber."

Kio okazis?

En aŭgusto 1934, la revuo de la Germana Socialdemokrata Partio en Prago, la Sozialdemokrat, publikigis predikon de Faulhaber kontraŭ la malamo al judoj kaj rasmalamo, kiujn li, kompreneble, neniam tenis. Kiel Faulhaber estus elvokinta la kuraĝon protesti publike kontraŭ la pogromoj de Hitler kontraŭ la judoj, eĉ se li estus kontraŭ ili, kio estas certe dubinda? Ĉar en siaj Adventaj predikoj de 1933, li diris eksplicite, ke la hodiaŭa malakcepto de la judoj ne devas esti aplikita al la libroj de antaŭ-kristana judismo, kio povis nur sugesti ke la malakcepto de nuntempaj judoj estas permesita. Tiutempe, la kardinalo, kiel Paŭlo, ne lasis "la horon de kompato" ne "frapi [por la judoj ĝis] la fino de la tagoj!"

²⁶⁵ Do la

kardinalo plendis kaj faris siajn korektojn al ĉiuj partioj. Li telegrafis aŭ skribis al la Reĝa Ministerio pri Interno, la Reĝa Ministerio pri Publika Klerismo kaj Propagando, la Bavara Politika Polico, la Bavara Ŝtata Kanceliero, la germana ambasado en Prago, multaj enlandaj kaj eksterlandaj gazetoj, kaj eĉ al privataj personoj — la granda konfesanto konfesis al la tuta mondo, ke li neniam predikis kontraŭ raso malamo kaj la malamo al judoj, eĉ ne unu frazon.

²⁶⁶

"Faulhaber prediko kontraŭ rasmalamo neniam legis. Bonvolu retiri malveran anoncon," telegrafis la ĉefepiskopa sekretario al la Basle Nationalzeitung, ekzemple.

²⁶⁷

Faulhaber mem alparolis la nazian ministron pri internaj aferoj la 9-an de novembro 1934: „Sed urĝas, ke la vendo de tia malhonora flama artikolo, bazita sur marksisma falsaĵo, estu malpermesita per leĝo kaj la publiko estu kiel eble plej baldaŭ informita pri ĉi tiun senhontan mensogon, kaj mi petas tion plej serioze kaj Do fine de 1934, Faulhaber vokis

²⁶⁸

sian supozitan pledon de urĝe."

la judoj kaj kontraŭ rasa malamo marksisma falsaj o, senhonta mensogo, aŭ , kiel li ankaŭ diras en ĉi tiu kunteksto, "frenezaj asertoj".

Sed ankoraŭ ne sufiĉas.

Kiam, en ilia bezono, la Juda Monda Konferenco (kiu okazis en Ĝenevo), por uzi la kardinalan lingvon, "kaptis la kvazaŭ ajn predikojn por judoj" ĉar ili evidente kredis ke katolika episkopo povus esti kontraŭ starita kontraŭ la persekuto de Hitler de la Judoj pro bonfarado aŭ simple pro justeco, Faulhaber skribis en komunikado al la Juda Monda Konferenco, kiel lia oficiala ĵurnalo diris, "kialigita protesto kontraŭ lia nomo estanta nomita en konferenco kiu postulis komercan bojkoton de Germanio. ."

269

Do la prediko de Faulhaber kontraŭ rasmalamo estis forĝita. Sed kio ne estis forĝita estis tiu prediko el 1936, en kiu la kardinalo laŭ dis la papon Pio la 11-a kiel la plej bonan kaj, komence, la solan amikon de la Nazia Regno, prediko kiun li afable lasis por ni en sia propra oficiala gazeto. Sed en ĉi tiu prediko, estas la sekva, preskaŭ certe unika deklaro de katolika princo de la eklezio: "La persone plej malbona malvero pri la Sankta Patro Pio la 11-a," deklaras Faulhaber en defendo de la unua eksterlanda amiko de Nazia Germanio, " estis prezentita al la germana popolo en germana gazeto en la unua tago de ĉi tiu jaro: la Papo estas duonjudo, lia patrino estis nederlanda judo. Mi vidas, ke miaj aŭ skultantoj leviĝas terurite. Ĉi tiu mensogo taŭ gas precipe por transcedi la pozicion de la Papo en Germanio al mokado."

270

Certe ne! Ĉu la kardinalo ne konscius, ke tio, kion liaj katolikaj aŭ skultantoj leviĝis en tia hororo kaj ŝajnis kialo por li mem transdoni la papon al mokado, plej certe aplikita al sia Sinjoro Jesuo Kristo, kiu estis "plena judo"! Aŭ , eĉ aplikante la katolikan kredon, ke Jesuo estis de supernacia origino pro sia patro, ankoraŭ duonjuda, tiel ke Jesuo estas laŭ e ĝuste tio, kion la Deutsche Volksschöpfung en Duseldorfo asertis, ke la Sankta Patro estas la 1-an de januaro 1936: la filo de judino. Kia hontinda kaj ridinda spektaklo!

Sed, ĉar kardinalo Faulhaber, sub Hitler, malpermesis la judan mondon Konferenco en Ĝenevo eĉ por mencii lian nomon kaj informis ilin kolere, ke li "defendis la malnovtestamentan skribon de Israelo sed ne donis opinio pri la hodiaŭ a juda demando", komence de 1946 oni legis en la germanaj gazetoj la apero kaj klarigo de kardinalo Faulhaber antaŭ la Anglo-Amerika-Palestina Komisiono (kiu tiam kunsidis en Romo), ĉar li staris. por la judoj ekde 1933 kaj estis severe persekutataj en la Tria Regno!

Do la tre honorita kardinalo postvivis kaj la Imperiestron kaj Hitleron, unu

de la "plej staraj episkopoj", kiel Carl Amery rakontas al ni, "certe pretaj al "ĉefa figuro riska aresto kaj morto de martiro",²⁷² en la germana episkopejo", kiel ĝi diras en la Katolika Herder Leksikono, "de granda akceptemo al la tempoj kaj potenca kredokonfeso". Efektive, neniu povas nei tion, nek la pozicion koncerne la Führer nek la akceptemon al la tempoj, nek la potencan kredan konfeson: antaŭ Hitler kontraŭ, sub Hitler favore, post Hitler kontraŭ—kaj se la kardinalo vivis longe en la epoko de Adenauer, li certe dirintus al ni denove, en sia memorphiliko dum sia kvindekaj datreveno kiel episkopo, per kiu pafmodelo li estis trejnita... .

Kompreneble la aliaj germanaj episkopoj reagis simile. Ĉefepiskopo Gröber, ekzemple, kiu antaŭ e alvokis la katolikojn por kunlabori neŝanceble en la nova Reich, kiu tre rapide permesis la naziajn flagojn kaj insignojn esti "montritaj sur la navo", kaj publikigis libron en 1935 en kiu li gloris la La patriotismo kaj lojaleco de katolikoj al la ŝtato ("Vivu Kristo, kiu amas la Frankojn!"), kaj kalumniis Nietzsche pro esti bona eŭ ropano (p. 126 p.); Ĉefepiskopo Gröber, kiu deklaris en 1935: „La katolikaj teologoj neniam lasis al la bontrovo de la individuo, kun sia tuta miopeco kaj humoro, diskuti pri kio estas kaj ne estas permesita en okazo de milito, sed lasis la finan decidon al la respektiva jura aŭ toritato”²⁷³—Hitler kaj la episkopoj estis la jura aŭ toritato; Ĉefepiskopo Gröber, kiu faris ĉion por plifortigi la reĝimon (p. 129), kiu estis asociita membro de la SS kaj unu el la nazi-amikaj episkopoj el ĉiuj, jam ne hontis skribi, en paŝtista letero en la somero de Jam en 1945, ke "grizaj maljunuloj estis turmentitaj senkompatate aŭ sadiske mortbatitaj en la koncentrejoj nur ĉar ili havis karakteron kaj ne volis oferi sian propran lojalecon de konvinkigo al la frenezo de la Tria Reich."

²⁷⁴ En dua paŝtista letero datita la 21-an de septembro 1945, ĝi diras: "Kaj kiel ne nur niaj soldatoj, sed la tuta germana popolo ... estis mensogita koncerne la kaŭzojn, perspektivojn kaj celojn de la milito." (Jes, mensogite de kiu?) Kaj: "Ĉu ne ni ne esperis je elĉeto kaj nova libereco por ni kaj nia eklezio, por nia popolo kaj Kaj Ĉefepiskopo.

Patrujo tra la falo de la Tria Regno?

Gröber ne hezitis deklari: „Ni petas la mondon legi la vortojn de la Sankta Patro Pio XII en sia alparolo de la 2-a de julio ĉi-jare, en kiu la germanaj episkopoj precipe ricevis grandan laŭdon pro sia lojaleco kaj kuraĝo ĉar ili neniam neglektis laŭdi sian voĉon kuraĝe kaj fervore, eĉ ne en la finaj jaroj de la milito."

Ili certe faris. Por Hitler kaj lia milito!

RESUMO DE PRELATO NEUHÄUSLER

Sed Johann Neuhäusler malkaŝas al ni, ĉe la konkludo de ĉi tiu norma verko

pri la lukto de la Katolika Eklezio: "La batalo estas ĉe fino, la mondmilito kun siaj miloj da diversaj murdaj armiloj, la batalo de kulturoj kun sia atako kontraŭ Dio, Kristo kaj Eklezio, kun sia diigo, sklavigo kaj detruo de homoj. Kadavroj kaj ruinoj kovras la kampon."²⁷⁷

Al kiu oni aldonu jenon: 1. La "batalo de kulturoj kun sia atako kontraŭ Dio, Kristo kaj Eklezio" estis batalita ne nur de Sovetrusio, kiu estis atakita de la kurio, sed ankaŭ de la Nazia Regno kun kiu ĝi estis; aliancitaj.

2. La "diigo de la homo" ankaŭ estis pelita de la altgermana pastraro ĝis tia grado, ke Hitler aperis en verko rajtigita de von Galen en 1938 kiel "ekzemplo de vere soldata esenco kaj lojaleco", kiel "brilan ekzemplon" en paŝtista letero de Kristnasko 1942 de la ĉefo de pastroj, dum ĉiuj katolikaj germanaj episkopoj vidis "aŭron de dia regado kaj parton de la eterna aŭtoritato de Dio" en ĉiu homa aŭtoritato, kaj tial ankaŭ en tiu de Hitler, en 1933.

3. La "homa sklavigo kaj detruo de la homo" en la koncentrejoj, en la masakroj de la judoj kaj en la milito, neniam estis kondamnita de la germana episkopejo; male:

4. Ili devigis la katolikojn partopreni en la "Mondmilito kun ĝiaj miloj da malsamaj specoj de murdaj armiloj" kaj daŭrigis sian kandidatiĝon "kun kontentigo."

Prelato Neuhäusler konservis tiujn malgrandajn incidentojn de siaj legantoj. Sed li ne forgesis diri al ili la plej gravan aferon en la lasta aŭdaca titolo: „D. La kruco staras!“²⁷⁸

ANKAŬ LA GERMAN KATOLIKA GAZETARO PROPETIS POR HITLER-MILITO

“Estas neskribita leĝo por la katolikaj gazetoj kaj eldonejoj, ke nur tio, kio konvenas al la homoj, kiuj regas en la specifa tempo kaj ilia pensmaniero, rajtas esti presita. Ne la ordono de Dio, ne la vero gravas, sed la persona opinio kaj la nura "deziro de la personoj reganta tiutempe.”

—Patro Heinrich Bremer, SJ²⁷⁹

Estas nedire ke la katolika publiko en Germanio kaj Aŭstrio

finfine staris malantaŭ Hitler tute antaŭ la fino.

La katolikaj gazetoj, tiom kiom la nazioj ne konfiskis ilin, postulis subteno de la milito kiel ili jam faris en la Unua Mondo Do en 1941, aperis jena en la Klerusblatt²⁸⁰ (pastra gazeto): Milito.

"Ni spertas hodiaŭ niajn homojn serĉantajn trovi sian vojon al ĉiuj valoroj [!] kiuj iam faris ilin tiel grandaj kaj potencaj ke ĝi ofertis protekton kaj ordon ne nur al la germanoj sed ankaŭ al la tuta Okcidento [Okcidento] kiel Episkopo von. La gazeto de la Sankta Imperio."²⁸¹ Galeno skribis tiutempe: "Dio havas

permesis meti en niajn manojn la glavon de venĝo kontraŭ Anglio.

Ni estas la ekzekutistoj de lia justa, dia volo."²⁸² Kaj en la eklezia gazeto de la Ĉefdiocezo de Kolonjo aperis proksimume samtempe la jena: "Estas nur malmultaj viroj kaj unu el ĉi tiuj granduloj estas nedisputeble la viro, kiu festas sian 52-an naskiĝtagon hodiaŭ — Adolf Hitler. Hodiaŭ ni promesas al li, ke ni metos ĉiujn niajn potencojn je lia dispono, por ke nia popolo alprenu la lokon en la mondo, kiun ĝi meritas."²⁸³

Tutaj volumoj povus esti plenigitaj per tiaj elfluoj. La usona akademiano Gordon C. Zahn, laŭ enketo de "La Germana Katolika Gazetaro kaj la Militoj de Hitler" aperinta en 1961, renkontis, en la "reprezenta grupo de ĵurnaloj", kiun li legis, "nenun ununuran ekzemplon de eĉ kaŝita. opozicio al la milito." Male, la "katolika gazetaro [estis] plena" de "vokoj por subteni la militon", ili "dediĉis paĝon post paĝo al fajraj alvokoj esti "patriotaj" kaj admonojn al "devo". "La ĝenerala impresio por la leganto," la usona sociologo skribas—en decidite katolika ĵurnalo, cetere—"estas de ekstreme naciisma subteno por la milito", resumo, kiun la aŭtoro kompletigas per jene: "La tono de la hipernaciisma entuziasmo en ĉiuj artikoloj, kiujn ni legas. Ĉar ĉi tiu studo ne donas al la leganto la impreson, ke ĝi estis devigita."

284

Kaj nek estis. La verkistoj, de kiuj, kiel Zahn notas, "multaj, se ne la sekvis siajn la plej multaj, estis pastraro,"²⁸⁵ episkopajn superulojn, kaj tiuj sekvis la papo.

Por mencii ĝin almenaŭ, la reprezentantoj de la germanaj protestantoj tute ne estis malantaŭ la katolikoj tiutempe. Fakte, ili prefere superis ilin rilate kunlaboremajn kaj entuziasmon por la milito, kiel montros en la konkludo de ĉi tiu ĉapitro.

KONTA FLANKLANGA RIGARDO AL LA GERMANO

PROTESTANTA PREĜEJO EN HITLER'S REICH

"La individuaj ekleziaj aŭ toritatoj atestis en amaso da amaskunvenoj kaj alvokoj, ke ili kunlaboras en la granda laboro de unueco kaj emfazis sian unuecon kun la grandaj okazaĵoj en la politika vivo de Germanio."

—teologo Karl Kupisch

286

La katolikaj episkopoj de Germanio kontraŭ batalis naziismon kun unuiĝinta fronto ĝis 1933; sed teologiaj rondoj de la Protestanta Eklezio simpatiis kun li antaŭ tiu tempo, kiel la Arbeitsgemeinschaft nationalisticcher Pfarrer (Laborgrupo de Naciismaj Pastroj), kiu ekzistis ekde 1931. Sed post kiam Hitler ekkaptis la potencon, la por-naziaj vokoj de la protestanto ekleziestroj ektondris unu post la alia.

La protestanta federacio postulis por la elektoj de marto 1933: "Protestantaj kristanoj, rekonu la gravecon kaj promeson de ĉi tiu balotrezulto... . Subtenu la virojn de ĉi tiu nuna registaro por doni al ili la ŝancon fari kreivan laboron. Atentu vian respondecon: temas pri la savo de Germanio!"

287

Post la elektoj, la Allgemeine Evangelisch-Lutherische Kirchenzeitung (lutera protestanta gazeto) skribis: "Ne estis loko por stari en la flugiloj por la Eklezio ĉi tie—ago estis necesa ... kaj iĝas klare al ni ĉiutage: ni estas konscie atestantoj de granda, disvolvanta historio... .

Sed pro la tuta ĝojo pri enlandaj ŝanĝoj, ni eĉ unu tagon ne devas forgesi, por ke oni devas batali ankaŭ por liberigo de ekstera politiko!"

²⁸⁸ La 25-an de aprilo 1933, la tiel nomata Grupo de Tri (Kapler, Marahrens, Hesio) deklaris, kiel reprezentantoj de la komitato de la Germana Protestanta Eklezio kaj per tio de ĉiuj protestantaj eklezioj de Germanio, ĉe mitingo: „Ni diras dankeman jeson. al ĉi tiu turnopunkto en la historio. Dio ĝin sendis al ni. Al Li estu la gloro!"

289

La protestanta armea distrikta pastro Ludwig Müller prezentis sin en alvoko unu tagon poste: „Mi eklaboris kun la fido de Dio kaj konscio pri mia respondeco al Dio. La celo estas la plenumo de la germana protestanta sopiro, kiu ekzistas ekde la tempoj de la reformado."

290

La du lastaj pledoj estis eksplicite asertitaj, en la nomo de la Jungreformatorischen Bewegung (Movado de Junaj Reformistoj), inter aliaj, fare de la hodiaŭa regiona episkopo, Liljē.

La regiona episkopo de Turingio, Reichardt, skribis la 25-an de oktobro 1933: „Granda devo de dankemo al Dio kaj Adolf Hitler pelas nin stari solene kaj unuanime malantaŭ la homo, kiu estis sendita al nia popolo kaj la

mondo por venki la potencojn de mallumo. Ni do alvokas niajn parokanarojn stari malantaŭ la Führer, en la sama spirito kiel ni, kiel unuiginta homoj de fratoj.”²⁹²

Fama protestanta universitata teologo ankaŭ povas esti citita ĉi tie kiel unu ekzemplo inter multaj. “Ĉiu,” diras ĉi tiu ekzegeto de la Nova Testamento en 1935, “por kiu la Nova Testamento plibonigas konscion pri la volo kaj vojo de Dio en la historio kaj la finfinaj realaĵoj de la mondo rekonos en la Tria Regno pli ol unu el la karakterizaĵoj, kiuj estas prezentitaj en Paŭlina ŝtatteologio... .

La Eklezio devas diri jes al ĉi tiu ŝtato, jes de la Nova Testamento al la historia misio kaj celo de la Tria Regno, kiel Paŭlo diris jes al la ofico donita de Dio de la Romia Imperio.” La teologo, kiu batalas kontraŭ liberalismo, bolŝevismo, juda kapitalo, kaj ĉiuj “utopiistoj”(!!); kiu laŭdas la bazajn naziajn principojn de sango kaj grundo, raso kaj homoj, honoro kaj heroeco, kaj la svastiko, eĉ koste de teologio; kiu nomas Hitler potenca personeco; kiu mencias ke Horst Wessel estis la filo de armea kleriko; kaj kiu ordonas al germanaj teologiestudentoj marŝi "konvene laŭ vicaj en la SA", havas kompreneble profesorecon ĉi tie en la hodiaŭa Germanio denove [tio estas, en 1965].²⁹³

Dum la okupado de la senmilitarigita zono de Rejnlando en marto 1936, la eklezia komitato de la Reich telegrafis al Hitler: “Profunde trafita de la seriozeco de la horo kaj la firma persistemo de la Führer, kiu agas de sia respondeco al Dio, la germano. Protestantaj Eklezioj staras ĝoje preta al la lasta misio por la honoro kaj vivoj de la germana popolo.” La protestantaj pastro-unuiĝoj prenis ĉi tiun anoncon de lojaleco al la Führer "tute zorge".

294

La 20-an de novembro 1936, la protestantaj regionaj episkopoj promesis: "Kune kun la Eklezia Komitato de la Reich ni staras malantaŭ la Führer en la batalo de la germana popolo por vivo kontraŭ bolŝevismo... . Ni senlace alvokos niajn kongregaciojn plene dediĉi siajn kristanajn potencojn en ĉi tiu lukto en la certeco, ke tio estas la plej valora servo al la germana popolo.”²⁹⁵

La 30-an de septembro 1938, dek unu monatojn antaŭ la milito, la gvidantoj de la Protestantaj Eklezioj telegrafis: „Dankon al Dio, kiu konservis honoran pacon por ni per la Führer. Kune kun niaj liberigitaj fratoj ni alvokas la benon de Dio por la promesplena laboro de paco. Saluton al la Führer!”²⁹⁶

Sed ankaŭ la gvidantoj de la Protestantaj Eklezioj tuj estis tie kiam temas pri milita laboro — "en milito kaj paco", kiel ankaŭ skribis Papo Leono la 13-a. La 2-an de septembro 1939, komence de la dua mondmilito, ili asertis: „La germana protestanta eklezio ĉiam havis lojalan ligan kun la sorto de la germana popolo. Ĝi aldonis nevenkeblajn fortojn el la vorto de Dio

al la armiloj de ŝtalo... .
por Führer kaj Reich."

Do ankaŭ nun ni kuniĝas kun nia popolo en la propeto

297

La nacia gvidanto de la protestantaj pastroj asocioj faris alvokon la 8-an de septembro 1939: „La Granda Germanujo vokas al servo. Ĝi vokas ĉiujn, maljunajn kaj junajn, virojn kaj virinon—kaj ĝi vokas ankaŭ nin. Unuj por servado sur la kampo, aliaj hejme kiel servistoj al tiu, kiu diris: 'Venu al mi ĉiuj, kiuj estas lacaj kaj premataj, kaj Mi restarigos vin.'"

298

Post la sukcesa invado de Pollando, la gvidantoj de la Germana Protestanta Eklezio dankis Dion kaj Hitler en sia predika deklaro ĉe la rikolta festo en 1939. „Kaj ni kombinas la dankon al Dio kun la dankon al ĉiuj tiuj, kiuj kaŭzis tian potencon ŝanĝon en nur kelkajn semajnojn: la Führer kaj liaj generaloj, niaj kuraĝaj soldatoj surtere, akvo kaj en la aero... .

Ni laŭdas Vin supre, Vi reganto de bataloj, kaj petas vin daŭrigi restu firme kun ni."

299

Post la invado de Sovet-Unio, Hitler ricevis longan, entuziasman telegramon la 30-an de junio 1941, kiu komenciĝis per la vortoj: "La Pastra Konsultiĝa Konsilio [Vertrauensrat] de la Germana Protestanta Eklezio, kunveninta unuafoje ekde la komenco de la decida batalo en la oriento, garantias al vi denove, mia Führer, la senŝanĝan lojalecon kaj volemon de ĉiuj protestantaj kristanoj en la Reich en ĉi tiuj ravige kortuŝaj tempoj... .

La germana popolo kaj kun ĝi ĉiuj ĝiaj kristanaj membroj dankas vin pro ĉi tiu faro."

300

Sed la gvidantoj de la Protestanta Eklezio ankaŭ montris subtenon al Hitler multe pli poste - ja ili eĉ aliĝis al la alvoko por "totala milito", kiel la prezidanto de la lutera monda monaĥejo, Marahrens, kiu postulis "senkompatan persistemon" de la pastroj. la 20-an de julio 1943. "Ni devas konsciigi ĉiujn, ĉie: ni estas en milito, kiu postulas nian kompletan engaĝiĝon kaj ĉi tiu milito devas esti kondukita kun senerara sindonemo, libera de ĉia sentimentaleco." Nur kelkajn liniojn poste, la alta gvidanto de la Protestanta Eklezio senhonte referencas al Luko 9:62, kie ĝi deklaras: "Neniu, metinte sian manon al la plugilo kaj rigardinte malantaŭ en, taŭgas por la regno de Dio."

301

Episkopo Hanns Lilje, kiu subtenis Hitler ekde 1933, kaj kiu malgravigis la krimojn de la nazioj dum vojaĝo al Ameriko en 1938 kaj respondis la kritikan demandon de raportisto per: "Kontraŭ kio la Eklezio povas protesti?" kaj en la tria jaro de la milito publikigis dokumenton³⁰² kun la rakonta titolo "Der Krieg als geistige Leistung" ("Milito kiel intelekta agado"). En ĉi tiu, Lilje skribas: "Aŭ kie la delikateco de la vivo estas pli estimata ol en milito?" "Kun Dio! devas esti ne nur sur la zombukoj de la soldatoj sed ankaŭ en iliaj koroj kaj konsciencoj. Ĉi tiu ofero povas esti legitimita nur en la nomo de Dio." Kaj ĉar ĉi tiu inkluzivas Jesuon,

Lilje finas sian komenton pri la milito de Hitler jene: "Ĉi tiuj vortoj de Jesuo validas en multe pli profunda signifo ol la ĉiutaga burĝa saĝeco povas eventuale scii: "Kiu amas sian vivon, perdas ĝin."³⁰³

Episkopo Lilje ankoraŭ propagandas la evangeliojn laŭ sia maniero hodiaŭ [tio estas, en 1965], same kiel li faris sub Hitler. En televida intervjuo en 1962, li klarigis, ke kristanoj en Orienta Germanujo ne nur havas pasivan rajton al rezisto sed ankaŭ aktivan. Sed la subtenanto de la nazia reĝimo ne volis "konsili al iu ajn haste atingi pafilon nuntempe."³⁰⁴

Sed kiel Lilje, la plej multaj el la nunaj krucmilitideologoj servis, kiel submetiĝemaj subuloj de Hitler, al orienteŭropa politiko kiu kaŭzis la morton de kvindek kvin milionoj da homoj dum la kristanaj pacifistoj de tiu tempo ankoraŭ batalas kontraŭ militismo.

Ĉar estis, kompreneble, protestantoj, kiuj ne nur estis imunaj kontraŭ nacisocialismo sed ankaŭ publike atestis pri ĝi. Memoru la Konfesan Eklezion, virojn kiel Karl Immer, Paul Schneider, Regional Bishop Wurm, kaj Martin Niemöller, kiuj, kvankam komence bonvenigante la forkapton de la nazioj, rapide distanciĝis de ili. Oni devas legi la leterojn de Niemöller al la ministroj de Hitler, por ke ilia kuraĝo estu honorata.

Dirite, li ankaŭ strikte kontraŭas la politikojn de la federacia respubliko hodiaŭ.

Sed eĉ membro de la Konfesanta Eklezio, Hans Asmussen, koncedas la malkuraĝan sintenon eĉ de tiu ĉi grupo relative malkaŝe. Dum Asmussen estis atestanto de multaj el la babiladoj de Goerdeler kun la plej altaj orientaj frontaj armeestroj, en kiuj "la demando pri kiam estis tempo striki kontraŭ Hitler estis malkaŝe elsendita", li diras ke estis "malfacile diri" kiam la Confessing Church "lernis vidi la ŝtaton kiel ĝian malamikon ĉar ĝi ne povus esti dirita malkaŝe kaj ni ofte konservis niajn opiniojn inter ni mem."³⁰⁵ Ĉar, kiel Asmussen mem emfazas, estis "nur tre malmultaj homoj kun kiuj oni povis paroli malkaŝe."³⁰⁶

Eĉ episkopo, kiu vidis sin aligita al la Konfesa Eklezio, deklaris komence de la milito surbaze de la dudek-tria psalmo, ke Dio ankaŭ havis "tablon preparitan kontraŭ niaj malamikoj" por la germanoj pere de Adolf Hitler.³⁰⁷

Kaj eĉ la prezidanto de la unua "Provizora Gvidado" de la Konfesa Eklezio, la tiama regiona episkopo de Hanovro, deklaris en raporto: "Ni ŝatus ripeti eksplicite en ĉi tiu momento tion, kion ni publike kaj solene deklaris sennombrajn fojojn[!] ekde la krepusko de nia Nacisocialisma Ŝtato: ke ni estas pretaj subteni ĉi tiun ŝtaton kun lojaleco kaj volo oferi."³⁰⁸

Ĉi tio estis la sama, kiel ni vidis, ke la katolikaj episkopoj de Germanio

deklaris, en plej proksima kunlaboro kun la papo, kompreneble. Ni vidas en la sekva ĉapitro kiel Pio XII kondukis sin dum la milito.

THE VATICAN AND THE SECOND WORLD WAR

"La manoj de la papo gutis de sango."

—Itala parlamentano Laura Diaz ¹

"En ĉiuj militoj de la lastatempa pasinteco, ĝi [la Katolika Eklezio] fortigis la soldatojn de ĉiuj [!] armeoj en ilia sento de devo."

-Herderkorrespondenz, februaro 1952

KION PACELLI DEZIRIS?

"Sub la gvidado de ĉi tiu Papo ĝi nun aspektas tiel morna en la Katolika Eklezio, ke restas nur diri rezignacie, kiel honesta katoliko: La situacio estas senespera!"

— Johannes Fleischer ²

Ĉar la Romkatolika Eklezio havis disputojn kun Hitler, ekzistis ankaŭ, kvankam pli malofte, opiniodiferencoj kun Mussolini. Sed malgraŭ ĉiuj diferencoj, ĉiuj plendoj de la episkopoj kaj eĉ de la Vatikano, la Papoj Pio la 11-a kaj la XII firme tenis la aliancon kun la faŝistoj, kiuj finfine venis al la potenco kun kuria helpo.

Ĉi tiu signifa fakto devas esti substrekita denove, precipe la maniero kiel monsinjoro Pacelli funkciis kiel korstimulilo por Hitler. Eugenio Pacelli, kiu vivis en Germanio dum dek tri jaroj, admiris la "grandajn trajtojn de ĉi tiu popolo". Do li ĉirkaŭ is sin per germanoj kiam li fariĝis papo. Li estis konsilita fare de Kaas, la antaŭa prezidanto de la Germana Centra Partio, kaj ankaŭ de la germana jezuito Hentrich. Li havis germanan privatan sekretarion, la jezuito Leiber, kaj germanan konfesian patron, la jezuito Bea. La germana Patro Bruno Wüstenberg havis signifan oficialan pozicion en la ŝtatsekretariejo. Eĉ la monaĥino Pasqualina Lehnert, kiu estis speciale proksima al la papo kaj estis nomita "la Papino" aŭ la "virgo potens" per frivolaj langoj, kiu jam servis al li en la nekanonika aĝo de dudek tri jaroj - en la germana

nunciaturaj kun la dispensado de Benedikto la 15-a, en la Vatikana palaco kun la dispensado de Pio la 11-a, kaj fine en la papa suite, al kiu ŝi prenis aliajn fratinojn, "ĉar la suite estis tre granda", kun la dispensado Pacelli mem—devenis el Bavario. de Papo Kaj ne nur estis la du belegaj persaj katoj de la papo nomitaj "Petro" kaj "Mieze", sed la kanarioj kaj "aliaj birdoj, el kiuj estis multaj en la papaj ĉambroj" ankaŭ havis plejparte germanajn nomojn. La aŭtoro Pallenberg, vizitante Vatikanon, trovis, ke la pontifex maximus loĝas "sur germana insulo", kaj la itala Vatikana ambasadoro di Custozza parolis pri la "Papo de la Germanoj", kiu ofte estis rekte nomita la "Germana Papo".

Kompreneble Pio la 12-a ne havis apartan simpatian por la antiklerikala Hitlero. Tion tute ne necesas emfazi. Sed li aprezis la detruon de Hitler de la liberaluloj, socialistoj kaj komunistoj en Germanio. Kaj li atendis, ke li detruos la bolŝevisman ĝenerale. Por Pacelli, Nacisocialismo estis, kiel jam notite supre, ne pli ol "la pli malgranda el du malbonoj" kun kiu li esperis ke la pli granda malbono estos eliminata. Ne estas dubo pri tio. Pacelli, kiel la plej multaj kuriaj kardinaloj mulditaj per diplomaciaj preferoj ol emociaj konsideroj, estis malvarma kalkulilo kiu pensis laŭ pli grandaj kuntekstoj dum sia vivo kaj kies mola punkto por Germanio kaj timo de komunismo determinis lian politikon.

Kiam kardinalo Döpfner asertis, dum la dudek-kvina datreveno de la kronado de Pacelli, "la opinio ke Pio la 12-a vidis Nacisocialismon kiel aliancano en la batalo kontraŭ komunismo kaj opiniis ĝin laŭ tiu mezuro kiel la pli malgranda el du malicoj estas historie netenebla", li trompis sian publikon pli ol li mem. Eĉ la papa privata sekretario Robert Leiber konfesis, ke la papo vidis la senkondiĉan kapitulacion de Hitler kiel "malfeliĉo". "Pri la du sistemoj, Nacisocialismo kaj Bolŝevismo, Pio la 12-a konsideris Bolŝevismo la pli danĝera por la tutmondaj sekvoj kaj kun vido al la estonteco. Tion povas konfirmi la militistoj, politikistoj kaj ŝtatestroj de la Aliancoj, kiuj multe vizitis la Papon ekde junio 1944. Li ĉiam atentigis, ke nun, kiam la nacisocialismo atingis sian konkludon, la pli malfacila tasko, la konfrontiĝo kun la mondo de la bolŝevismo ankoraŭ estas regata. Li estis tamen miskomprenita."

Kion Pacelli volis? Reciproka eŭropa kaj usona "krucmilito" kontraŭ Sovetunio. Jam la 30-an de aprilo 1937, li skribis al la ambasadoro de Hitler en Vatikano, Diego von Bergen, ke la Sankta Seĝo "[ne] [for] etas] la grandan signifon, ke la formado de interne sanaj kaj realigeblaj politikaj frontoj de defendo kontraŭ la danĝero ateisma bolŝevismo posedas." La Sankta Seĝo, asertis Pacelli, ankaŭ batalis kontraŭ bolŝevismo sed per malsamaj rimedoj. Sed li ja aprobis la uzon de "eksteraj rimedoj de

potenco kontraŭ la bolŝevisma minaco"; efektive, li vidis "decidan mision kaj taskon" en tio.⁸

LA GERMANA INVADO DE ĈEHOSLOVAKIO

"Henlein resumis sian opinion al la Führer jene: "Do ni ĉiam devas postuli tiom multe, ke ni ne povas esti kontentaj." Ĉi tiu vidpunkto estis konfirmita de la Führer."⁹

Kiam Eugenio Pacelli suriris la papan tronon en marto 1939, la soldatoj de Hitler eniris Ĉeĥoslovakion. Pacelli, kiu jam ludis en la manojn de Hitler kiam li estis nuncio en Berlino, kardinala ŝtatestretario en 1932/33, kaj, kiam Aŭstrio estis aneksita, tute ignoris la novan perfortan agon.

Eĉ ne "urĝaj klopodoj", kiel la germana ambasadoro en Vatikano telegrafis el Romo la 25-an de marto, povis "movi la papon aliĝi al la protestoj de la demokrataj ŝtatoj kontraŭ la aneksado de Bohemio kaj Moravio al la Reich." Male: li malakceptis "ĉi tiun peton, kiun Li deklaris anstataŭe—kaj ĉi tiu estis unu el liaj unuaj deklaroj decideme." kiel papo—ke li grandan¹⁰ volis informi ĉiujn "kiom alte li taksis Germanion kaj ke li pretas fari interkonsenton por Germanio."

11

Post kiam von Bergen transdonis la gratulojn de Hitler pri la papa elekto, li baldaŭ estis permesita aperi. "La Papo emfazis dum la aŭdienco, dum kiu mi esprimis la gratulojn denove, ke mi estas la unua ambasadoro kiun li ricevis; li tre valoris peti min persone esprimi sian koran dankon al la Führer kaj Reich Kanceliero; li kunigis kun tio siajn plej sincerajn dezirojn por la prospero de la germana popolo, kiujn li pli kaj pli ŝatis kaj amis de siaj jaroj da kontakto dum li estis dungita en Munkeno kaj Berlino. La Papo tiam aldonis sian 'grandan deziron pri paco inter Eklezio kaj Ŝtato'; li diris tion al mi ofte kiel ŝtatestretario sed hodiaŭ li ŝatus konfirmi ĝin

eksplicite kiel Papo."¹²

Kvar tagojn post lia elekto, la 6-an de marto 1939, Pio la 12-a ankaŭ skribis Hitler ("Honorinda Sinjoro!") kaj, neskuita de kio jam estis lia sepjara regulo de teruro, preĝis por "la protekto de la ĉielo kaj la beno de Ĉiopa Dio La baza tenoro de la letero, estis "sufiĉe pli amika ol¹³ Ambasadoro von Bergen kun la plej bonaj deziroj." komentoj, tio en la komunikadoj de Pio la 11-a al la antaŭa Reich-prezidanto... . Kio estas precipe rimarkinda ĉi tie estas la deziro al interkonsento, kiu ankaŭ estis esprimita en ĉi tiu momento. La germana teksto estis klare formulita en la stilo de la Papo;

laŭ fidindaj fontoj li eksplicite rezervis por si la prilaboradon de germanaj demandoj.”

¹⁴ Kaj von Bergen notis la 17-an de marto: “Papo diris al mi, ke la Führer estis la unua ŝtatestro, kiun li rakontis pri la elekto de Papo; li ankaŭ rompis antaŭ an protokoletiketon ne nur, kiel kutime, subskribante komunikadojn verkitajn en la latina sed ankaŭ versio en la germana kiu estis komprenenda kiel ne nur traduko. Li ankaŭ volis konigi siajn germanajn amikecajn opiniojn kaj sian deziron pri paco.”

¹⁵

Eĉ prelato Alberto Giovannetti, la apologiisto de la papo, koncedas ke la letero iras preter pure protokola formo. "En ĝia amplekso kaj la sentoj kiuj estas esprimitaj, ĝi estas senekzempla inter la oficialaj komunikadoj senditaj de Kaj nur kelkajn semajnojn poste, Li sendis al li manskribitan ¹⁶ Pio XII komunikis la Vatikanon tiutempe." kun Hitler denove. mesaĝon okaze de sia kvindeka naskiĝtago, kiu estis tre bone akceptita.

¹⁷

La 25-an de aprilo 1939, dek tagojn post la germana invado de Ĉeĥoslovakio, la papo diris, laŭ raportoj de ĉeestantoj, al ĉirkaŭ 160 germanoj, kiuj vizitis Romon, kiujn li akceptas: „Ni ĉiam amis Germanion, kie Ni havis la privilegion. pasigi multajn jarojn de Nia vivo, kaj Ni amas ĝin eĉ pli nun. Ni ĝojas pri la grandeco, la rekresko kaj la bonfarto de Germanio kaj estus malĝuste aserti, ke Ni ne volas prosperan, grandan kaj potencon Germanion. Sed ĝuste tial ni ankaŭ volas, ke la rajtoj de Dio kaj de la Eklezio ĉiam estu agnoskataj, ĉar ĉiu grandeco estas des pli sekura, ju pli tiuj rajtoj estas garantiitaj kaj prenitaj kiel fundamento por la evoluo”.

¹⁸

Kompreneble ankaŭ Pacelli ĉiam kondamnis la malamikecon de la nazioj al la eklezio. Kiam la rilato estis speciale ĝenata en somero 1937, la germana ambasadoro en Vatikano raportis la 7-an de julio, ke, ĉefe, la humoro de la ŝtatsekretario estis "pli agitita ol iam." Ne mirinde. Ĝuste ĉar li tiel tutkore aprobis la kontraŭ bolŝevisman politikon de Hitler, lia kontraŭ klerikalismo devis esti por li des pli mallerta. Sed nur du semajnojn poste, von Bergen telefonis al Berlino, ke la deklaroj faritaj de la kardinala ŝtatsekretario la 16-an de julio estas mirige kontraŭ aj al la pozicio de la papo. “Pacelli akceptis min kun evidenta afableco kaj emfaze certigis min [!] dum la babilado, ke la rilatoj kun ni fariĝos denove normalaj kaj amikecaj kiel eble plej baldaŭ ; tio aplikis precipe al li, kiu vivis en Germanujo dum dek tri jaroj kaj ĉiam estis ege simpatia al la germana popolo. Li ĉiam estintus preta paroli kun eminentaj personoj kiel ekzemple ministro pri eksteraj aferoj kaj ministro prezidanto Göring.”

¹⁹ Kaj tiel kardinalo Ŝtata sekretario Pacelli klare distanciĝis de sia antaŭ ulo Pio la 11-a, kies kolero pri nazia eklezia politiko foje venkis lin.

La 7-an de April, 1938, kardinalo Pacelli ankaŭ "ripete kaj forte deklaris la postulon por kompromiso inter la Vatikano kaj la Reich kaj iris ĝis nun por deklari ke li, Pacelli, estis preta veni al Berlino por intertraktadoj"²⁰ al la danciga senatprezidanto Greiser.

Do estis nur logike, ke la kronado de Pacelli estis bonvenigita en Germanio. Eĉ Giovanni skribis: "Eĉ la nacistisma gazetarulo parolis aprezante pri li."

²¹ Grafo Ciano determinis la 13-an de junio 1939, "ke la pozicio de la Reich al la eklezio pliboniĝas." Kaj eĉ Policestro Himmler konfesis al Ciano "ke li komprenis la takton kaj lertecon de la Papo. La ĵurnalo Das Schwarze Korps [La Nigra Korpuso] de Himmler ne atakis la Eklezion de kiam tiu ĉi papo enoficiĝis."²²

Efektive, ili bone sciis, pro kio Pacelli estas dankinda. En tiu ĉi kunteksto devus esti citita la malmulte konata deklaro de la aŭstra prezidento Wilhelm Miklas, kiu estis en la oficejo ĝis 1938: „Ankaŭ la Ekleziaj aŭtoritatoj kulpas. Pacelli estis nuncio en Germanio tiutempe kiam la sistemo de perforto estis lanĉita. La papo estis en Pollando en la tempo de Pilsudski.

Pacelli estis puŝanta en ĉi tiu direkto. Nun ni vidas la rezulton de ĉi tiu sistemo."²³

Vatikano jam laboris pri la detruo de la "Husana Respubliko", en kiu multe pli ol unu miliono da katolikoj forlasis la eklezion inter 1918 kaj 1930, antaŭ Hitler subtenante la separisman movadon de la slovakaj katolikoj, precipe, la Slovaka Popola Partio. Tio estis konservativa kaj katolika partio kun antisemita nuanco kiun gvidis unue la prelat Hlinka kaj, ekde 1938, la kleriko Tiso. Baldaŭ post iĝi ĉefministro de Slovakio; ĉi-lasta, iama katolika profesoro pri teologio, postulis absolutan aŭtonomion, kvankam li, nur baldaŭ antaŭe, ĵuris fideleco al la prezidento de la Ĉeĥoslovaka Respubliko. Nun forigita de oficejo, Tiso fuĝis al Berlino per aviadilo liverita fare de la aŭstra katolika Seyß-Inquart, igis Slovakion sendependa en alianco kun Hitler kaj la Vatikano en marto 1939, kaj iĝis ŝtatsprezidanto en oktobro.

En April 1939 la papo estis unu el la unuaj se temas pri agnoski la novan slovakon ŝtaton kaj aljuĝis al Tiso la rangon de papa ĉambelano kaj la titolon de monsinjoro.

²⁴ La katolikaj episkopoj de la lando havis paŝtistan leteron laŭ tlegite en ĉiuj preĝejoj la 24-an de oktobro en kiu ili benis la faŝistan Tiso-reĝimon.

²⁵ "Katolikismo kaj Nacisocialismo," diris Monsinjoro Tiso, "havas multe da komuna kaj laboras man-en-mano por plibonigi la mondon."²⁶ Kaj

la deputito de Tiso, ĉefministro Tuka, kiu, kiel atestas Keitel, idoligis Hitleron, diris en aŭgusto 1940, ke la slovak ŝtatsistemo estos sintezo de germana nacisocialismo kaj romkatolikismo.²⁷

²⁸ Kaj tiel la Hlinka Gvardio estis kreita en la stilo de la Hitlera Junularo: german-stila laceco

devo estis enkondukita; sinesprimlibereco, gazetaro kaj kunigo estis suspenditaj, tre kiel en la katolika Hispanio de Franco; ĉiuj aliaj partioj estis malpermesitaj; kaj ortodoksaj, protestantoj kaj judoj estis metitaj sub severan premon.

Prelato Tiso estis sincera antisemito. Ĉar li estis premita pri ĉi tiu punkto de kelkaj katolikoj, li diris la 28-an de aŭgusto 1942: "Koncerne la judan demandon, iuj demandas ĉu niaj metodoj estas kristanaj kaj humanaj. Al ili mi demandus ĉi tion: Ĉu estas kristana, ke la slovakoj volas liberigi sin de siaj eternaj malamikoj, la judoj?" episkopo Ján Vojtassák, la ĉefa reprezentanto de la alta eklezia hierarkio en Slovakio, eĉ denuncis²⁹ La Katoliko la judojn kaj, la 25-an de marto 1942, diris en kunveno de la Slovaka Ŝtata Konsilio, kies vicprezidanto li estis: „Ni daŭrigis la elpelon de la judoj. Ni pliigis la totalon.”

³⁰ Kaj

efektive, la episkopo, kiu ricevis jaran enspezon de tri ĝis kvar milionoj da korunoj, uzis la faŝismajn rasleĝojn por akiri proprieton de judaj havaĵoj en Betlanovce kaj Baldovce.

³¹

Laŭ publikaĵo de la Ĉeĥoslovaka Ekstera Ministerio, kiu aperis en Londono en 1941, 90 procentoj de la tuta slovakia katolika pastraro preĝis por Hitler.

³² La papa ĉambelano Tiso sendis legion al la orienta fronto kaj plurfoje vizitis kaj kuraĝigis siajn legianojn. Li postulis ke la milito daŭriĝu ĝis la fino kaj faris ĉi tiun certigon la 27-an de septembro,

1944: "Slovakio staros apud la akspotencoj ĝuste ĝis la fina venko."

³³

Kaj la katolikaj episkopoj Ján Vojtassák kaj Michal Buzalka benis la trupojn de Tiso antaŭ ol ili ekis la kampanjon kontraŭ katolika Pollando kaj la Sovetunio.

³⁴

Tiso fuĝis al Germanio en 1945, sed la aliancanoj transdonis lin; li estis juĝita en Ĉeĥoslovakio kaj juĝita pro militkrimoj. La papo faris ĉion por provi rehavigi lin morale. En la Katolika Enciklopedio, eldonita de Vatikano kun plena aprobo de Pio la 12-a, ĝi diras: "Tiso estis modelpastro, kiu kondukis senmakulan vivon. Li dediĉis sin al politiko ĉar li vidis sin devigita fari tion de neceso; ĉar nur la pastraro defendis la rajtojn de la slovakia popolo ekde la komenco de ĉi tiu jarcento. Jen kial ĉiuj amis lin kiel patron. Slovakio faris grandan progreson sub la registaro de Tiso, en kulturaj, ekonomiaj kaj sociaj esprimoj, kaj ankaŭ pruvis sian nacian sendependecon." Fine, Tiso mem estas citita: "Mi mortas martiro... . ankaŭ mortas defendanto de kristana civilizacio kontraŭ komunismo."

^{mi}

35

Tiso mortis ankaŭ kiel ribelulo kontraŭ la ĉeĥoslovaka ŝtato, militkrimulo kaj furioza antisemito, kaj ĝenerale kiel homo, kiu, en alianco kun la papo, subtenis sistemon en kies koncentrejoj pereis milionoj da homoj.

Ankaŭ en Ĉeĥio la alta katolika pastraro kunlaboris kun la nazioj. La

guberniestro de Prago, Frank, skribis al la ĉefsidejo de Hitler same malfrue kiel la 5-an de julio 1944, dirante ke li, Frank, fidus je la pli altaj eminentuloj de la Ĉeĥa Romkatolika Eklezio.³⁶

Du jarojn antaŭ e, la 10-an de junio 1942, la ĉeĥa vilaĝo Lidice estis forbruligita al la grundo laŭ ordono de Frank kiel "reveno" pro la pafado de la "Reich Protector" Heydrich; 184 viroj kaj 7 virinoj estis pafitaj surloke, kaj 203 virinoj kaj 104 infanoj estis deportitaj al koncentrejo. El ili revenis 153 virinoj kaj 16 infanoj.

³⁷ La alta pastraro en Ĉeĥio laborus kun la iniciatinto de tiu krimo eĉ du jarojn poste.

Kiam la ĉeĥaj episkopoj petis permeson organizi sonorilojn kaj legi rekviemon por SS-gvidanto Heydrich, Hitler diris al la piuloj, ke estus pli bone "se ili estus preĝantaj ĝustatempe, ke la Vicprotektanto de la Reich estu konservita vivanta."³⁸

DANZIG

"Splett estis nomumita Episkopo de Danzig unu jaron antaŭ ol la milito ekis. Li estis tre strikta al la poloj kaj forigis la polajn pastrojn de ĉiuj paroĥoj kaj Ekleziaj aŭtoritatoj kie ajn li povis.

Dum la milito li iris la tutan porkon kaj uzis la Gestapon. Post la milito li estis kondamnita al ĝismorta puno."

—Tadeusz Breza³⁹

La Vatikano gastigis Hitler eĉ antaŭ ol Danzig estis aneksita al Germanio, la okazaĵo kiu iniciatis la invadon de Pollando. Ĉar la papo, laŭ insisto de la nazia partio, forigis la episkopon de Danzig, O'Rourke, grafo de irlanda origino, kiun la nazioj akuzis pri "polonigado" de la danciga eklezio. Plie, la papo ŝanĝis la projekton de la polaj ekleziaj komunumoj de la grandurbo kiun li antaŭ e aprobis. O'Rourke estis anstataŭigita per unu el siaj pastroj, doktoro Maria Splett, kio kaŭzis la komencon de proksima kunlaboro kun la partio. En paŝtista letero datita la 4-an de septembro 1939, Splett danke bonvenigis la revenon de Danzig al la Germana Regno, ebligita per la invado de Pollando, kaj petis al Dio Ĉiopova beni la "Führer".

40

La 15-an de septembro, Splett eligis jenan ordonon en cirkulero al ĉiuj pastorecaj oficoj kaj kapelejoj en sia diocezo: "La presbiteruloj kaj preĝejoj devas ĉiuj flagi flagojn kaj la sonoriloj devas esti sonoritaj dum la vizito de la Führer, kiu estas atendita baldaŭ. La unuopaj presbiteruloj estos informitaj

pri la tempo de la sonorado en konvena tempo de la lokaj partiaj aŭ toritatoj telefone.”

⁴¹

Laŭ la sugesto de la nazioj, la kurio ankaŭ transdonis la eklezian administradon de la polaj diocezoj de Gniezno, Poznań, kaj Chelmno al la limaj germanaj diocezoj. Do la episkopo de Danzig iĝis la apostola administranto de Chelmno.

Splett nun ankaŭ entreprenis ĉion por subpremi polan identecon, laŭ la deziroj de la germanoj, en ekleziaj aferoj. La episkopo dekretis la 17-an de majo 1940: „Ĉiuj objektoj kun polaj surskriboj kaj emblemoj [preĝkartoj kaj similaj] kaj aliaj polaj surskriboj kaj pentraĵoj devas esti tuj forigitaj el la preĝejoj [ĝis lundo, la 20-an de majo, kr., je la 12-a: 00 tagmezo]. Sed flagoj ktp ne povas esti konservitaj sekrete en la pastrejoj aŭ privatdomoj. Polaj surskriboj kaj emblemoj devas esti forigitaj de flagoj, monumentoj ktp., tuj.”

⁴² Splett publikigis memorigilon pri ĉi tiu dekreto en cirkulero la 15-an de oktobro, skribante: "Se, en individuaj kazoj, ekleziaj dungitoj estus akuzitaj pri plenumado de ĉi tiu ordono, mi devigas ĉiujn pastrojn kaj pastraron konvinki sin persone, ke tiu ordono efektive estis plenumita. ."

⁴³

La episkopo ordonis jenon la 25-an de majo 1940: "La pola lingvo estas malpermesita en konfeso, efektive tuj, kaj de la pentanta kaj de la konfesa patro."

⁴⁴

La papo mem rekomendis revenon de Danzig al la Germana Regno en la somero de 1939. ⁴⁵ Sir Percy Loraine, la brita ambasadoro en Romo, telegrafis al Lord Halifax la 7-an de julio 1939: "Rilate al Vatikano kaj Danzig, sinjoro Helfand opinias, ke Vatikano jam ellaboris konkretajn proponojn kaj verŝajne komunikis ilin al Berlino kaj Varsovio: Pollando devus ne nur konfesi, ke Danzig estas germana urbo sed ankaŭ ke ĝi estu resendita al la Reich."

⁴⁶ Kaj kolonelo Beck raportas en siaj memuaroj: "Ĝis la fino de aŭgusto la Papo denove alparolis nin kaj deklaris al ni, ke la cedo de Pomerio kaj Danzig povas konservi la pacon."⁴⁷

LA GERMANA INVADO DE POLONIO

"La Vatikano estas unu el la ĉefaj respondecaj pri la tragedio de mia lando. Mi tro malfrue rekonis, ke ni faris eksteran politikon je la interesoj de la Katolika Eklezio."

—Pola ministro pri eksteraj aferoj Józef Beck⁴⁸

Kiam Aŭ strio estis okupita, Göring, kiel la reprezentanto de Hitler, donis al la ĉeĥa ambasadoro Mastny sian "honorvorton" ke tiu pure "familia afero" ne interrompos la deziratan plibonigon de la rilatoj kun Ĉeĥoslovakio.

⁴⁹ Pollando silentis dum la konflikto kun Ĉeĥoslovakio ĉar Hitler finis kun ĝi neagresan kaj amikecan pakton en 1934. Kaj kiam li militis kontraŭ Pollando, la pakto kun Rusio estis al li utila.

Pri la planita atako kontraŭ Pollando jam eksciis Pio la 12-a de sia berlina nuncio meze de aŭgusto 1939. ⁵⁰ Hitler petis la papon ne kondamni la atakon tiutempe kaj venki super la polaj katolikoj por partopreni krucmiliton kontraŭ la sovetianoj. ⁵¹

Nun Vatikano jam de dudek jaroj sopiris nenion alian ol la detruon de komunismo kaj Sovetunio, kaj tio estis ligita al la dua plej granda deziro de la kurio, la subigo de la ortodoksa eklezio al la romkatolikismo. Sed Pollando estis pure katolika lando, firme fidela al Vatikano dum jarcentoj, kaj ankaŭ estis regata de katolika diktatoro kiu havis proksimajn ligojn al la papo. Tamen, Pio la 12-a daŭre decidis oferi Pollandon. Sed li kondiĉis tri kondiĉojn.

52

1. Hitler devas provi ĉion por atingi kompromison kun Pollando kaj la Okcidentaj potencoj antaŭe.
2. Se okazos la invado, li devas kaŭzi al Pollando nur minimuman fizikan kaj moralan damaĝon kaj ne persekuti la polajn katolikojn pro ilia rezisto; ĉiuj ekleziaj interesoj devas esti konservitaj.
3. La vaticanaj intertraktadoj kun Germanio koncerne invadon de Rusio neniam devas fariĝi konata.

Hitlero promesis ĉion.

Kaj la katolika ĉefo de pastroj, Rarkowski, spronis la germanajn soldatojn: „Ĉiu el vi scias, kio estas en ludo en ĉi tiuj tempestaj tagoj por nia popolo, kaj ĉiuj povas vidi antaŭ ili en ĉi tiu operacio la brilan ekzemplon de vera batalanto, nia Führer kaj Ĉefkomandanto, la

unua kaj plej kuraĝa soldato de la Granda Germana Regno." ⁵³ Kiam Francio kaj Britio aliĝis al la milito post la invado de Pollando, malgraŭ ĉiuj papaj klopodoj, Pio la 12-a estis tiel trafita per la komenco de la Dua Mondmilito ke ekzistis zorgo pri lia sano dum pluraj tagoj. La papo eĉ suferis nervan kolapson en novembro.

⁵⁴ Sed li plenumis sian promeson. Same kiel ĉe la germanaj invadoj de Aŭstrijo kaj Ĉeĥoslovakio, li ankaŭ silentis nun kaj ne malŝparis eĉ vorton por kondamni la politikan kampanjon de Hitler. Eĉ kiam Britio kaj Francio insistis ke la papo deklaras Germanion kiel la agresanto, li rifuzis, rilatante al la kvazaŭa tradicie neŭtrala pozicio de la Vatikano,

"kiu evitas rektan intervenon en internaciaj aferoj."

55

Anstataŭ e, Pio la 12-a protestis des pli energie kontraŭ la konkludo de la Hitler-Stalin-Pakto per sia nuncio en Germanio, la Osservatore Romano, kaj Vatikana Radio. Kaj kiam la sovetianoj balais en Pollandon kaj okupis ĝin la 17-an de septembro 1939, la vaticanaj intervenoj estis preskaŭ senfinaj.

La papo ankaŭ protestis kontraŭ la rusa invado de Finnlando. kapabla protesti⁵⁶ Li estis kiam li volis! Kaj la Osservatore Romano senĉese punis "la agresemajn intencojn de Rusio", "la plej cinikan agreson de modernaj tempoj", kaj akuzis la rusan registaron ne nur "procedi laŭ la leĝo de la ĝangalo sed ankaŭ publike defendi ĝin".

57 Kaj

efektive, la sovetianoj ne forlasis iujn rigorajn rimedojn. Ekleziaj lernejoj, teologiaj seminarioj kaj monaĥejoj estis fermitaj, kapeloj estis konfiskitaj, preĝejoj estis peze impostitaj, pastraroj estis ekzilitaj, kaj kristanaj instruistoj estis anstataŭ igitaj per komunistoj en publikaj lernejoj.

58

(Antaŭ e tamen jam okazis, precipe en la areoj ceditaj al Pollando de Rusio post la unua mondmilito, ampleksaj religiaj persekutoj sub gvido de katolikaj episkopoj. Ĉar en ĉi tiuj regionoj estis sep ĝis ok milionoj da blankaj rusoj kaj ukrainoj, kiuj estis en tiu ĉi regionoj sep ĝis ok milionoj da blankaj rusoj kaj ukrainoj. el kiuj proksimume duono estis membroj de la Rusa Ortodoksa Eklezio. Malgra la solenaj promesoj de la poloj al la grandaj potencoj, ke la rajtoj de tiuj minoritatoj estos respektataj, balda oni provis ilin konverti. Kun la aprobo de Vatikano, pli ol mil ortodoksuloj pastroj estis malliberigitaj kaj tutaj vilaĝoj senhomigitaj en masakroj. Dokumento publikigita en 1931 en Usono tekstas: "Plejmulto de la ortodoksaj eklezioj estis prirabitaj de polaj soldatoj kaj uzataj kiel staloj aŭ eĉ latrinoj".

59 Vatikana vizitantoj

senĉese vojaĝis al la lando tiutempe por konvinki sin, ke la misio estas daŭrigita.)

Sed la religia persekutado en Pollando fare de Hitleraj trupoj estis tiel evidenta, ke eĉ Vatikano plurfoje esprimis sian malaprobos. Tiuj protestoj estis esencaj por la papo, kiu, pro la katolika mondo, konservis la aspekton de strikta neŭtraleco por la tuta milito. Unuflanke, ili servis por kamufligi liajn por-faŝismajn politikojn, kaj aliflanke, li serĉis gajni koncedojn de la registaro de Hitler en ekleziaj aferoj. La antiklerikalismo de la nazioj en Germanio difektis kunlaboron inter Pio la 12-a kaj Hitler same malmulte kiel la ekscesoj en Pollando havis. Nuncio Orsenigo — diplomato, kiel laŭ dismonsinjoro Giovannetti, "de granda politika sagaco" 60 — ja protestis, estas vere, sed li ankaŭ gratulis Hitleron nome de la papo pro lia supervivo de la Munkena atenco.

LA "PENJOJ POR PACO" DE LA PAPO KAJ

ENIRO DE ITALIO EN LA MILITO

"Ĉiuj tiuj, kiuj ne celas plifortigi sin per mensogoj, sed volas konservi la veron anstataŭ e, scias, ke Ni restis strikte senpartiaj al ĉiuj militaj partioj en la lasta konflikto. Ni eĉ ofte atestis pri tio per vorto kaj faro kaj unuigis ĉiujn naciojn en amo." "Ĉiuj, kiuj batalas per armiloj kaj estas dividitaj de disputoj, estas Niaj amataj filoj en Niaj okuloj."

—Pio XII, 7-a de julio 1952 ⁶¹

"Estas certe, ke nur la malignuloj povas nei, ke la Papoj en ambaŭ mondmilitoj instigis al paco en multaj deklaroj, petegis naciojn ĉesigi ĉi tiun 'fratmortigon' kaj certigi, ke materiala helpo estis provizita por la sennombraj suferantaj homoj fare de la papa helporganizo sen distingo de ilia nacieco. Sed kiel aspektis en la praktiko la kompleta senpartieco de la Papoj? Ĝi konsistis el papoj, kiuj havis siajn episkopojn ambaŭ flanke postuli... reciproka detruo de la katolikoj kaj ne esti partiaj tiurilate por aŭ kontraŭ ambaŭ partioj, en strikta 'neŭ traleco'. Sed estas simple nesondeble kiel tia "senpartieco" povas. estu paralela al la konduto de patro "kiu amas ĉiujn siajn infanojn kun la sama afineco", kaj povas esti karakterizita kiel honesta klopodo "kunigi ĉiujn naciojn en amo."

—Johannes Fleischer ⁶²

Ĉiu, kiu legos la libron de la vatikana kronikisto Alberto Giovannetti, La Vatikano kaj la Milito, rapide rimarkos, ke la vorto paco ludas en ĝi eĉ pli grandan rolon ol en la satiro de Heinrich Böll „Kristnasko ne nur unufoje jare“.

Komence, Pio la 12-a mem punas en surskribo (jam la 13-an de junio 1943), "la malsaĝecon de la akuzoj, ke la Papo volas militon" kaj "ne faris por paco" kaj profetis, ke ĉiu, kiu "ĉiam provas uzi trompajn vortojn". puŝi la kulpigon pri la sango kiu estis verŝita sur la papofico" estus hontigita. La aserto de monsinjoro Bruno Wüstenberg,

unu el la germanaj dungitoj de Pacelli, en la unua frazo de la antaŭ parolo, estis ke neniu ununura papo en la historio iam, laŭ ĉiuj verŝajne, strebis al paco kun pli da dediĉo ol Pio la 12-a. Kaj tiam estas la vico de Giovannetti mem. Kvankam ĉi tiu raporto estas, kiel li skribas ĝuste komence, "nur kelkaj lumradioj"—"por la seninterrompa laborego por la paco, kies senlaca ĉampiono la Papo estis de la komenco de la milito ĝis ĝia fino, ankoraŭ ne faris. estis portretita tiom kiom ĝi meritas esti" ⁶³ — la figuro de Pio XII baldaŭ fariĝas ĉiam pli hela, ĉiam pli hela, ĉiam pli sublimes. Unu sorĉo de paco sekvas alian, paco estas la superreganta vorto, ĉu en la buŝo de la aŭtoro, ĉu en tiu de la ofte citita papo, kiu, kiel li mem diris la 13-an de junio 1943, "seninterrompe vokis kaj urĝis: paco. , pacon, pacon!" kies lasta publike eldirita vorto laŭdire estis "Paco", kaj kiu ⁶⁴ ĝenerale estis tiel grandega pacifisto ke kardinalo Tardini povis krediti lin je paco estanta la vorto kiu preterpasis liajn lipojn.

La stilo de tiuj Pacelli predikoj devus esti ekzamenita pli proksime. "Soleca sur dezertaj vojoj," diris Pio XII en aŭgusto donita al la romia patricio la 8-an de januaro 1940, ekzemple, "en la ombro de neklaraj espero, la paco sencele vagas en timo, kaj la spuroj de ĝiaj paŝoj estas sekvataj. en la Malnova kaj Nova Mondo de homoj serĉantaj ĝin, kiuj estas ĝiaj amikoj, serĉantaj ĝin kun zorgo kaj en profunda penso pri la demando, kiel ili povas revenigi ĝin al la homoj en justa, solida kaj daŭra maniero," ktp. unu tagon poste en ⁶⁵ Aŭgusto alparolo al la sinjorinoj de la Roma Caritas: "Minacita de nova diluvo, timema homaro serĉas sopire la revenon de la kolombo, kiu anoncos la ĉielarkon de paco. Sed la flughava sendito nur alportos pacon por ĉiuj, por individuoj kaj nacioj, se ĝi denove povos pluki la verdan branĉon de la olivarbo sur la tero, la arbo kiu donas trankviligan sanktoleon sed ankaŭ postulas la sunon de amo por kresko kaj fekundeco. ." ⁶⁶

Tiu ĉi tipa tono de Pacelli estas taksata ĉi tie tiel malmulta kiel la mirinda aserto de Giovannetti: "Malofte la vorto de la Eklezio atingis tiajn majstrajn altaĵojn antaŭ la plej malfacilaj problemoj de la moderna mondo."

⁶⁷ Sed kion pruvas alparoloj kaj nuraj alvokoj al paco? Kion ili pruvas, kiam ili venas el la buŝo de papo, kiu, en 1939, respondis al la demando pri la devo de obeo al Hitler, ke la "Führer" estas la jura reganto de la germanoj kaj ĉiu, kiu rifuzas obeon al li, estas pekulo. ? ⁶⁸ Kion

ili pruvas, kiam ili venas el la buŝo de papo, kiu la 8-an de novembro 1939 donis al la francaj episkopoj la rajton preni ĉiujn rimedojn por defendi sian

⁶⁹ Kaj kiu, la 6-an de aŭgusto 1940, esprimis sian admiron al la lando? Germanaj episkopoj por la germanaj katolikoj, kiuj batalis "lojale kaj ĝismorte" por siaj "naciaj kamaradoj"? ⁷⁰ Kion do pruvas tiaj paroloj, kiam

ili venas el la buŝo de homo, kiu dum kruela sesjara milito predikis "Pacon! Pacon!" kun la monotoneco de aŭtomato sed samtempe

tempo, per siaj episkopoj, devigis milionojn kaj milionojn da katolikoj servi en la milito kaj per tio mortigi aliajn katolikojn (kaj nekatolikojn) ĝis la frontoj kolapsis? Ĉar estis pli facile por li, kiel por liaj antaŭuloj, malobservi la ordonojn de la biblia Jesuo ol tiujn de Hitler kaj aliaj potenculoj. Ĉu ekzistas iu pensanta homo, kiu povas ankoraŭ serioze preni la pacpredikojn de tia papo? Ĉi tiu moko de la homaro kaj ĉi tiu ofendo al la racio?

Estas tamen evidente, ke Pio XII energie petis pri ia "paco", sed ne tutmonda paco. La eniroj de Francio kaj Britio en la militon ŝokis la "Papon de la Germanoj", precipe ĉar li mem kreis la antaŭkondiĉojn por ĝi kun sia subteno de Hitler en 1933 kun la aneksado de Aŭstrio kaj la invado de Ĉeĥoslovakio. Do post la kampanjo de Pollando, kiel konate en la procesoj de Nurenbergo precipe, li faris intensajn klopodojn por establi kompromisan pacon inter la Aliancanoj kaj Germanio, se nur en la provo unuigi la Okcidenton kontraŭ Komunista Rusio.

En Kristnasko 1939, li nekonfuzeble esprimis siajn timojn: „Kiel, post milito, ekonomio, elĉerpita kaj suĉita, povas altigi la rimedojn por ekonomia kaj socia rekonstruado, se la malfacilaĵoj de ĉiuj flankoj plialtiĝos ĝis la ekstremo, kaj se la fortoj kaj tentoj, de malordo, kiuj embuskas, penu

uzi ilin kun la espero doni al kristana Eŭropo la fatalan baton?”⁷¹

Giovannetti deklaras ĝuste: "La referenco al la sendia kaj subfosa komunismo estis sufiĉe klara."

⁷² Sed la papo iĝis eĉ pli klara unu tagon post kiam li laŭ tlegis sian kristnaskan mesaĝon, la 25-an de decembro 1939, kiam li ekkriis ĉe akcepto de la Kardinala Kolegio: „Ni ĉesigu ĉi tiun fratemortigan militon kaj koncentru niajn klopodojn kontraŭ la reciproka malamiko, ateismo!”

⁷³ Baldaŭ post, la 31-an de decembro, Pio la 12-a dankis en privata spektantaro donita al la germana reprezentanto Menshausen pro la novjardeziroj kiujn li estis transdonita kaj petis "redoni miajn bondezirojn al la Führer, la tuta Reich-registaro kaj la 'kara Germana popolo." Li ankaŭ diris, ke "Lia granda afineco kaj amo al Germanio daŭris nemalgrandigita kaj eble li amis ĝin—se tio eĉ eblis—eĉ pli en la hodiaŭaj malfacilaj tempoj.

⁷⁴ Kion Pio la 12-a diris post la okupado de Ĉeĥoslovakio, ke li "nun amis [Germanion] eĉ pli", li nun ripetis uzante preskaŭ la samajn vortojn post kiam Hitlero konkeris Pollandon kaj tiel vastigis sian potencon eĉ pli orienten.

Denove, kelkajn pliajn tagojn poste, la 4-an de januaro 1940, Mussolini skribis al Hitler en plena konsento kun tiuj papaj "pacaj klopodoj": "Niaj du revolucioj ne atingos siajn celojn antaŭ ol ni detruis Moskvon bolŝevisman... . La solvo de via loĝspaca problemo estas en Rusio, kaj nur en Rusio."⁷⁵

La intertraktadoj kun la celo de reciproka batalo kontraŭ Sovetunio en

kiujn la papo ankaŭ provis persvadi Usonon partopreni okazis fine de 1939 kaj komenco de 1940. Sed la 10-an de junio 1940 Italio deklaris militon kontraŭ Francio kaj Britio. Pio XII, kiu estus preferinta nenion pli ol eŭropan "kruciĝon" kontraŭ Rusio, urĝe volis malhelpi Italion aliĝi al la konflikto. Sed la Duce povis respondi manskribitan leteron de la papo dirante: "La historio de la Eklezio—kaj ankaŭ vi, Sankta Patro, tion diras al mi—neniam akceptis la formulon 'Paco pro paco', de paco ĉiupreze. , paco sen justeco, t.e., paco kiu povus, sub la donitaj cirkonstancoj, meti la nunan kaj estontan sorton de la itala popolo en neripareblan danĝeron." Krome, la Duce estis konsolita per "la penso ke Dio protektos la armetrupojn de pia popolo kio ajn okazos - kaj italoj estas pia popolo."

76

La itala episkopejo tuj parolis pri sankta milito kiam milito estis deklarita kaj sendis al Mussolini kaj al la reĝo salutmesaĝon. Korespondisto de la New York Times ĉe Vatikano, kiu demandis pri la pozicio de la kurio rilate al tiuj klerikalaj militmanifestacioj, ricevis respondon de la ŝtata sekretariejo de Vatikano, ke la Sankta Seĝo respondecas pri ĉiuj katolikoj; "sed la itala pastraro kaj la italaj katolikoj havas specialajn devojn al Italio kaj plenumos tiujn honore kiel ĉiam."

⁷⁷ Kaj la ĵurnalo *Civiltà*

Cattolica de la Vatikanaj Jezuitoj alvokis ĉiujn italojn "sigeli la lojalan plenumon de siaj devoj per sia sang⁷⁸". Sed la papo daŭre konfesis senpartiecon kaj proklamis pacon.

LA GERMANA INVADO DE NORVEGIO KAJ LA

OKUPO DE Nederlando,

BELGIO, KAJ FRANCIO

Kiam Hitler invadis malforta, protestanta Norvegio en aprilo 1940 kaj Pio la 12-a estis instigita de multaj flankoj por kondamni la plej malfruan agreson, li kovris sin en silento kiel li faris en antaŭaj okazoj. Li ĵus sugestis per la *Osservatore Romano* ke ekzistis 2,619 katolikoj vivantaj en Norvegio sed tridek milionoj en Germani⁷⁹.

Kaj, cetere, la papo neniam kondamnis la agresmilitojn de Mussolini, nek la italan invadon de Abisenio nek tiujn de Albanio aŭ Grekio. Post ĉio, tiuj atakoj ne nur plifortigus lian faŝistan aliancanon sed ankaŭ malfermus tiujn landojn por la katolika misio. Alberto Giovannetti tamen konkludas, ke la deziro de Pio la 12-a ne malfaciligis la vivkondiĉojn de la itala popolo (aldonu, ke ili jam delonge estis sufiĉe malfacilaj en la propra lando de la papo, de ĉiuj lokoj, delonge). "Foje devis konsili lin kontraŭ fari formalajn kondamnojn

tio nepre kondukintus al senkaŝa disputo inter Ŝtato kaj Eklezio."

⁸⁰ Ĉar por la eklezio la humanaj motivoj, kiel pruvas ilia historio ekde la kvara jarcento, ludas senfine pli malgrandan rolon ol iliaj rilatoj kun ŝtatoj, precipe potencaj, de kiuj ĝi dependas.

Sed la papo "neniam" neglektis "levi firman kaj klaran proteston koncerne la Eklezian malamikan pozicion de la faŝistoj ĉiam."⁸¹ Kaj efektive, kiam tio estis, li intervenis en Italio, en Germanujo, kaj kie ajn estis damaĝitaj katolikaj interesoj. Sed li daŭre subtenis la kontraŭkomunismajn politikojn de la akspovoj kiel eble plej bone. Kaj same kiel la nazia Germanio pro tio bonvenigis lian nomumon, la itala ŝtata vicsekretario Buffarini Guidi

ankaŭ diris kun plena konvinko: "Ĉi tiu estas la Papo, kiun ni bezonas."⁸²

Post la okupo de Nederlando, Belgio kaj Francio, Pio la 12-a, kvankam milde bedaŭrante la okupon de tiuj ŝtatoj kontraŭ la volo de iliaj regantoj en personaj leteroj al la reĝino de Nederlando kaj la reĝo de Belgio, tamen sugestis, kiel la germano. ambasado ĉe Vatikano raportis, ke li "volis malhelpi ajnan apelacion de reĝo Leopoldo kaj eviti devi respondi." Li emfazis ĉi tie, ke "la telegramoj ne estis kaj kiam la francoj kaj britoj

celita kiel fosaĵo kontraŭ Germanio." registaroj⁸³
petis de la papo ekspresan kondamnon de la agreso, li rifuzis, kiel li faris en antaŭaj kazoj. "Cetere," sarkasme skribis Saul Friedländer,⁸⁴ "la saĝo de la Papo pliiĝas kun ĉiu germana venko."⁸⁵

Ĉar la 27-an de majo, von Bergen komunikis la opinion esprimitan en Vatikano al la eksterafero ministerio, ke plej bone estus, se Francio farus sendependan packontrakton kaj lasu al Britio batali sola.⁸⁶ La

29-an de majo, von Bergen telegrafis al Berlino: "Laŭ miaj strikte konfidencaj informoj, la opinio en la Ŝtata Sekretariejo de la Papo estas ke estis bona ideo ke Belgio kapitulacu kaj Francio devus fari la samon kiel eble plej rapide."

⁸⁷ La ambasadoro ripetis la 8-an de junio: "La Vatikano restas de la opinio, ke Francio devas sekvi la ekzemplon de Belgio."⁸⁸

La 10-an de junio 1940, nur kelkajn horojn antaŭ ol Italio eniris la militon, la papa nuncio Orsenigo, ĉe la ekstera oficejo, "tre kore esprimis sian ĝojon pri la germanaj venkoj" al la gvidanto de la Politika Departemento, Woermann.

"Li ŝajnis deziri, ke Italio aliĝu al la milito kaj ŝerco diris, ke li esperas, ke post la rapida Parizon tra Versailles."⁸⁹ malvenko de Germanio invados Francio, la nuncio transdonis siajn entuziasmajn gratulojn ĉe Wilhelmstraße la 11-an de julio, kombinita kun la espero "ke ni finfine forigos homojn kiel Churchill, Duff Cooper, Eden, ktp."⁹⁰

Kaj la papo ordonis al la germana episkaro fari dankon servoj por la Führer en ĉiuj preĝejoj.⁹¹

Same kiel la katolika hierarkio subtenis Hitler post lia invado de Aŭstrio kaj Ĉeĥoslovakio, ili ankaŭ faris tion, komence almenaŭ, en la okupata Okcidento. En ofta paŝtista letero datita la 7-an de oktobro 1940, la belgaj episkopoj postulis rekonon de la aŭtoritato de la germanaj okupaciaj potencoj kaj postulis obeemo.

⁹²; ja estis, precipe en Belgio jam de multaj jaroj, subfosa politika movado kun forte faŝismaj nuancoj, "Christus Rex", fondita de Katholische Aktion [la laika movado de la Katolika Eklezio].⁹³

Kiam, antaŭ la germana invado, preskaŭ ĉiuj diplomatoj forlasis Bruselo, la papa nuncio monsinjoro Micara restis en la grandurbo. Li jam diris, tagojn antaŭ e, ke li ne forlasus sian postenon "kio ajn okazos."⁹⁴ Post la okupo, li tuj ricevis movliberecon en Belgio denove, kaj kiam la germana generalo von Falkenhausen invitis la malmultajn ceterajn diplomatojn al matenmanĝo, li donis al la papa nuncio "sian specialan atenton."⁹⁵

La pariza nuncio Valerio Valeri jam estis akuzita fare de la Vatikano en julio 1940 je pruntedonado de subteno al la registaro de Pétain, la franca marŝalo aliancita kun Hitler. Pétain delonge havis kontakton kun Berlino, precipe kun Göring, kaj estis ambasadoro en Franco de Hispanio de 1939 ĝis 1940. La papo donis al li kaj al siaj helpantoj sian benon kaj garantiis al la nova franca ambasadoro en Vatikano, ke la eklezio faros kore subtenu "la laboron de morala renaskiĝo" en Francio.

⁹⁶ La 9-an de julio 1940, la oficiala organo de la kurio laŭdis la aliancanon de Hitler kiel "la bona marŝalo kiu enkorpigas la plej bonajn tradiciojn de sia nacio pli ol iu ajn alia", kaj laŭdis sian savon de Francio. La Osservatore Romano fermiĝis kun la profeto de "nova, brila tago, ne nur por Francio sed por Eŭropo kaj la mondo."⁹⁷

Eĉ kiam la aŭtoritatoj de Pétain kolektis sep mil hispanajn rifuĝintojn, kiuj fuĝis de Franco, inkluzive de pluraj miloj da eŭskaj katolikoj kaj katolikaj pastraroj, kaj metis ilin en koncentrejojn, la papo ne levis eĉ unu vorton de protesto.⁹⁸

La gvida katolika gazeto en Francio, La Croix, kiu estis procesita post la liberigo pro sia kunlabora politiko, ĉiutage alvokis la popolon kunlabori kun Pétain kaj Hitler, postulis la senkompatan eliminon de la rezista movado, kaj laŭdis la vojon de Pétain por esti estinta. "Mire konforme al la instrukcioj de la Sankta Seĝo."

⁹⁹ Post ĉio, Pétain nuligis ĉiujn leĝojn limigantajn la potencon de la eklezio en la Tria Respubliko kaj reguligis sociajn demandojn konforme al la papaj enciklikoj kaj faŝisma ideologio. Komparu la dokumenton verkitan de la Katolika Pafisto (p. 109 p.) ĉi-rilate. La pozicio de la papo en tiu tempo

ankaŭ evidentiĝas en la letero skribita de la franca kuria kardinalo Tisserant la 11-an de junio 1940 al kardinalo Ĉefepiskopo Suhard de Parizo. "Niaj superuloj," ĝi diras en la dokumento, "ne volas kompreni la naturon de vera konflikto, kaj ili obstine persistas trompi sin, ke tio estas milito kiel tiuj, kiuj okazis en antikvaj tempoj. Sed la faŝisma ideologio kaj tiu de Hitler transformis la konsciencojn de junuloj, kaj ĉiuj tiuj sub 35 jaroj pretas fari ajnan malbonfaradon por la celo kiun ilia Führer ordonas al ili. Mi persiste petas de la Sankta Patro ekde la komenco de decembro eldoni enciklikon pri la devo de ĉiu individuo atenti la vokon de siaj konsciencoj, ĉar tio estas la decida punkto de la kristanismo, dum la islamo, kiu, danke al la filo de la islama virino Hess, servita kiel ekzemplo al la teorioj de Hitler, anstataŭ igis individuan konsciencon per la devo obei la ordonojn de la Profeto kaj liaj posteuloj blinde. Mi timas, ke la historio devos riproĉi al la Sankta Seĝo, ke li plenumas por si komfortan politikon kaj ne multe pli. Tio estas ege malĝoja, precipe kiam oni vivis sub Pio la 11-a. Kaj ĉiuj fidis je tio, ke, post kiam Romo estos deklarita malfermita urbo, neniu devos suferi pro la Kurio; ĉi tio estas malhonoro."

100

PLI PROXIMA ALICIO AL LA VENKANTOJ FÜHRER

Post kiam Pollando estis venkita en dek naŭ tagoj, Danio kaj Norvegio okupis en du monatoj, kaj Nederlando, Belgio kaj Francio subigis en ses semajnoj, multaj rondoj ĉie en la mondo konsideris venkon por Hitlera Germanio esti certa. En la aŭtuno de 1940, la papo kaj lia sekretario de kiu tiam raportis ŝtato okazigis longajn babiladojn en Romo kun tri germanaj episkopoj, ĉe la ĉiujara Episkopa Konferenco de Fulda. La prelatoj promesis instigi pli fortan subtenon de la katolika popolo por venka Germanio kaj ĝia granda Ili decidis de nun por¹⁰² okazigi siajn kunvenojn en la ĉefurbo de la Reich, kanceliero. en Berlino, prui sian pli proksiman aliancon kun ĝi. Kaj ili interkonsentis pri la eldonado de nova oficiala organo de la germanaj katolikoj fare de la armeestro de la Wehrmacht sub la titolo Der neue Wille (La Nova Volo). La ĵurnalo vokis ĉiujn batali por Hitler.

103

Kaj ĉio ĉi okazis kvankam, proksimume samtempe, la germana sekureca polico metis ducent polajn katolikajn pastrarojn en koncentrejojn. Sed kiam Orsenigo parolis pri tio ĉe la ekstera oficejo la 11-an de decembro 1940, li diris al von Weizsäcker ke "li kredis ke sufiĉe granda ĉambro kun kapel-simila karaktero estis starigita en Dachau por tiuj pastraroj." Vi ne kredus viajn okulojn: "La nuncio menciis ĉi tion feliĉe."

Ankaŭ la Sankta Patro mem estis klare feliĉa en la momento, kiam, ĉe la novjara spektantaro, li petis al la germana ambasadoro transdoni "sian sinceran dankon" pro la gratuloj de Hitler. Li respondis al ili "plej kore por la Führer, la registaro kaj la tuta germana popolo. Li menciis precipe la ministrojn pri eksteraj aferoj de la Reich, kies viziton la antaŭan jaron li retrorigardis kun korinklino."

¹⁰⁵ (Kelkaj jaroj poste li estis pendigita kiel krimulo.)

Kaj kiam Vatikano registris la mortigon de septcent katolikaj pastraroj en Oranienburg, Dachau, Buchenwald kaj Auschwitz, kaj la fakton, ke estis pliaj tri mil katolikaj pastroj en koncentrejoj, oficiala reprezentanto de Pio XII komunikis laŭ sia "rekta ordo" "ke la Papo plej ĝojus, se eblus organizi, post la gastprezentado de la Berlina Ŝtata Opero en Romo, koncerton de la Ŝtata Orkestro en Vatikano, dum kiu povus esti prezentita la lasta sceno de la muzika dramo Parsifalo . en la formo de koncerto."

106

Dum lia pastraro sangis al morto ĉe la manoj de koncentrej-dungosoldatoj, la reprezentanto de Kristo festenis per la plej ŝatata muziko de Hitler; de ĉiuj ensembloj, li invitis la Berlinan Ŝtatan Orkestron al Vatikano. Sed ĉu li vere zorgus pri kelkcent, aŭ eĉ mil, masakritaj klerikoj, se li povus, kun la helpo de Dio kaj sinjoro Hitler, venki la malbonajn bolŝevistojn kaj hejmenigi la Ortodoksan Eklezion?

LA GERMANA INVADO DE LA SOVETO UNIO

"Ni sekvas la batalon kontraŭ la potenco de bolŝevismo kun kontentigo."

- la germanaj katolikaj episkopoj la 10-an de decembro 1941 ¹⁰⁷

"Venko super bolŝevismo estus same grava kiel triumfo de la instruoj de Jesuo super tiuj de la nekredantoj."

- la germanaj katolikaj episkopoj en 1942 ¹⁰⁸

La jarcenta, ege instrua historio de la rilatoj inter Rusio kaj Vatikano devas esti preterlasita ĉi tie. Ĝi lastatempe [tio estas, en 1965, PG] estis publikigita, unuafoje resume, en la trivoluma verko Rußland und das Papsttum (Rusio kaj la papofico) de la Berlino.

Slavisto Eduard Winter kun akademia zorgemo, sed ankaŭ facile komprenebla al la nespecialisto.

109

Hitler estis avertita urĝe kontraŭ la atako kontraŭ Rusio: fare de la germana ambasadoro en Moskvo, Graf von der Schulenburg, de la germana armea ataŝeo en Moskvo, generalo Köstring, kaj de pluraj altaj membroj de la militistaro. Sed en la nokto de la 22-a de junio, je 2:00 a.m., Ribbentrop ordonis al la sovetia ambasadoro, Dekanosov, aperi je la 4:00 a.m., kaj, kiam ĉi-lasto proponis al li sian manon senscie, li bruske malkaŝis al li, ke pro la sovetia minaco "taŭ gaj kontraŭ rimedoj en militaj terminoj Samtempe, malobee al la [estis] prenita." ¹¹⁰ pakto, germanaj, finnaj, hungaraj kaj rumanaj trupoj invadis Sovetunion de Finnlando ĝis Nigra Maro.

La papa nuncio en Berlino estis informita pri la planita invado en privata interparolo kun Ribbentrop vespere de la 20-a de junio. Tiamaniere, la plej arda deziro de la katolika hierarkio, kiu senlace predikis kaj skribis kontraŭ komunismo tra la tuta mondo. mondo dum du jardekoj, estis plenumita.

Ni memoru en tiu ĉi kunteksto, ke la Eŭ karistia Kongreso okazigis sian konferencon en Budapeŝto unu jaron antaŭ ol la dua mondmilito komenciĝis. Tiu ĉi kongreso estis (kiu estis anoncita ne nur en parolado de la papa legato Eugenio Pacelli urĝe emfazante la "danĝeron de bolŝevismo") klare internacia manifestacio de la Katolika Eklezio kontraŭ komunismo - kiel estis la Eŭ karistia Kongreso en Munkeno en 1960.

La entuziasmo de la katolika episkaro por Hitler kaj la kampanjo kontraŭ Rusio estis enorma en la plej multaj landoj. En Ameriko, la "radiopastro", la jezuita patro Coughlin, kiu havis pli ol dudek milionojn da aŭ skultantoj kaj estis konata pro sia antisemitismo, deklaris la 7-an de julio 1941: "La milito de Germanio estas milito por kristanismo." ¹¹¹ La alta amerika pastraro provis influi la registaron de Roosevelt, kaj tio iris ĝis nun ke kelkaj reprezentantoj de la Romkatolika Eklezio, inkluzive de episkopo Duffy de Bufalo, minacis voki sur la katolikoj en la amerika armeo rifuzi ordojn se La 24-an de julio 1941, la Usono formis aliancon kun Sovetrusio. ¹¹² episkopoj de Francio ankaŭ postulis obeemon al Pétain por helpi Hitler.

¹¹³ Kaj kompreneble, la pastraro en Italio kaj Hispanio kun venĝo ankaŭ faris masivan kontraŭ sovetian kampanjon, same kiel tiuj en Sudameriko.

Nature, neniu atendus, ke la papo eĉ ŝajnis kondamni la atakon kontraŭ Rusio. Semajnon poste, la 29-an de junio, festotago de la apostoloj Petro kaj Paŭ lo, al Pio XII ne mankis "radioj de espero", kiel li diris en radioparolo, "kiuj levas la koron al grandaj, sanktaj atendoj: grandanima. kuraĝon por defendi la fundamentojn de kristana kulturo kaj optimisma

esperoj pri ilia triumfo." ¹¹⁴ Per kio la papo, kiel la ambasadkonsilisto Menshausen skribis al Berlino kiel klarigo, volis esprimi sian esperon "ke la grandaj oferoj kiujn tiu milito postulas ne estos vanaj kaj kondukos al venko super bolŝevismo laŭ la volo de Providenco." ¹¹⁵

La sekretario de la congregatio de propaganda fide (Kongregacio por la Disvastigo de la Kredo), ĉefepiskopo Constantini, esprimis ĝin pli klare ol Pio la 12-a sed "certe ne sen la aprobo de la Sankta Seĝo" ĉe festo-servo komence de aŭgusto ¹¹⁶: "Hieraŭ sur hispana grundo, kaj nun hodiaŭ en la bolŝevisma Rusio, en tiu vasta lando, kie Satano ŝajnas trovi siajn reprezentantojn kaj plej bonajn kunlaborantojn en la kapoj de la respublikoj, bravaj soldatoj ankaŭ el nia Patrujo batalas la plej grandan batalon. Ni deziras el nia tuta koro, ke ĉi tiu batalo alportu al ni finan venkon kaj la falon de bolŝevismo, tiu ideologio celanta negacion kaj subfosadon." Ĉe la fino, ĉefepiskopo Constantini postulis la beno de Dio sur la italaj kaj germanaj militistoj kiuj "defendis la idealon de nia libereco kontraŭ la ruĝa barbareco en ĉi tiu decida horo."

117

Verdire, ankaŭ la kurio ne propagandis krucmiliton kontraŭ la sovetianoj, de kiu ili sindetenis, kiel malkaŝis la jezuito Gundlach, antaŭe profesoro en la Pontifika Gregoria Universitato, "pro la intelekta misfunkciado de unueco en la Okcidento" (kiu estis celita signifi la misfunkciadon ¹¹⁸ de intelekta unueco en la Okcidento). Ĉar tiom da kristanaj landoj batalis kune kun la "ateisma" Sovetunio, Pio la 12-a ne povis priskribi la invadon de Nazia Germanio kiel krucmiliton. Kaj eklezia politiko sub Hitler ankaŭ devigis lin esti iom rezervita, ĉar la novaĵoj "konstante alvenantaj" ĉi-rilate konsistigis, kiel la germana vatikana ambasado.

skribis al Wilhelmstraße la 12-an de septembro 1941, "superforta indico." ¹¹⁹
Do la granda papo silentis. Sed li ankaŭ restis silenta kiam, en oktobro 1941, la usona prezidento Roosevelt petis lin protesti kontraŭ la amaspafado de ostaĝoj fare de germanoj. ¹²⁰ (En Jugoslavio, ekzemple, cent serboj estis mortpafitaj pro ĉiu germana soldato kiu estis mortigita, laŭ la ordono de la armea komandanto. restis silenta pri ¹²¹) Kaj ankaŭ Pio XII la detruo de preskaŭ du mil preĝejoj kaj pli ol kvincent sinagogoj, same kiel sur la murdo de multnombra pastraro dum la milito en la oriento. Ja Vatikano nun volis, same kiel en la aliaj lokoj okupitaj de Hitler, vidi katolikismon disvasti ankaŭ en Ortodoksa Rusio.

Ekzistis speciala seminario de pastroj en Romo, kiu estis starigita konsiderindan tempon antaŭe: la Collegium Russicum, kie klerikoj estis instruitaj la rusa, ukraina, kaj aliaj slavonaj lingvoj kaj klerikoj estis trejnitaj por misiaj agadoj en Sovet-Unio. Estis ankaŭ a

speciala interkonsento pri tio inter Vatikano kaj la registaro de Hitler, kio eĉ estis malkaŝe akceptita en la antaŭ parolo de antologio de papaj mesaĝoj, kiu aperis en 1945 en Parizo.

¹²² La generalo de la jezuitoj, grafo Ledochowski (1866-1942, supera generalo ekde 1915), jam interkonsiliĝis kun reprezentantoj de la germana sekreta servo kun vido al kunlaboro inter la jezuitoj kaj la SS kaj Gestapo en 1940. ¹²³

Jam unu jaron antaŭ la atako de Hitler kontraŭ Rusio, jezuitaj diplomistoj de la Collegium Russicum, nomita "institucio por trejnado de Vatikanaj agentoj" de la katolika episkopo D-ro Michael Buzalka en 1951, transiris la sovetian limon en alivestiĝo kaj uzante falsajn nomojn por spioni. por Vatikano. ¹²⁴ La planoj de la Sankta Seĝo estis menciitaj ankaŭ en cirkulero de la OKW (Ĉefkomando de Wehrmacht) de la 14-a de aŭgusto 1941. La kurio, ĝi diras en la dokumento, provis renversi la komunisman reĝimon ekde 1919. „Grupo de vaticanaj oficistoj, alivestita kiel brutkomercistoj, inĝenieroj, ktp.” estis "precipe [aktiva] en Ukrainio." La Vatikano intencis "sendi kiel eble plej multajn pastrojn al la rusa-okupataj teritorioj por prepari la grundon por pliaj planoj de vatikana politiko koncerne Rusion."

¹²⁵ La 8-an de novembro 1941, la OKW instrukiis ĉiujn ĉefkomandantojn de la germanaj armeoj en la oriento "faciligi la misiajn agadojn de la katolikaj pastroj en la okupitaj teritorioj.

... [konsiderante] la interkonsenton kun Vatikano." ¹²⁶

(Interalie, la hodiaŭ a Bundestag-prezidanto [t.e. en 1965, PG], ĉefkonsilisto de la Konsistorio Eugen Gerstenmaier, estis la respondeculo de la orientaj landoj ĉe la protestanta flanko. Kvankam li simpatiis kun la kontraŭ uloj de Hitler kiam ĉi-lastaj alfrontis malvenkon, li simpatiis kun li antaŭ. Tio sufias por esti konsiderata kiel rezistanto en la hodiaŭ Germanujo. La protestanta teologo Gerstenmaier ne nur eldonis la libreton Die Kirche und die Schöpfung (La Eklezio kaj la Kreo), en kiu li defendis "Sango kaj grundo;" por la diktaturo, "ĝia neceso kaj ĝia rajto", kaj eĉ por la "elradikado de la malsupera vivo" en 1938, sed li ankaŭ vizitis Balkanion, kiel pruvis la dokumentoj de ekstera oficejo trovitaj en Pollando, kunlabore kun la ekstera oficejo dum la milito, por mobilizi la ortodoksajn ekleziojn de Bulgario, Rumanio, Jugoslavio kaj Grekio por la kontraŭ-bolŝevisma batalo de la nazioj." Kiel Dibelius kaj la Vatikano, Gerstenmaier atendas grandan rikolton post la invado de Hitler al la Soveta Imperio.

¹²⁸)

La konsilisto ĉe la germana ambasado ĉe Vatikano, Fritz Menshausen, konkludis la 12-an de septembro 1941, ke Pio la 12-a estis "ĉe la flanko de la akspovoj en sia koro."

¹²⁹ Samtempe, la vicsekretario de la ekstera oficejo, Luther, alvenis al ĉi tiu konkludo en pli longa memorando: "Ekde la komenco de la milito, la nuna Papo bazis siajn politikajn planojn sur

la venko de la akspotencoj." ¹³⁰ Kaj gvidanto de la germana sekreta servo, SS Oberführer Schellenberg, skribis jenon al Wilhelmstraße en kvinpaĝa raporto pri diskuto kun la papo: „La Papo faros ĉion en sia povo por certigi germanan venkon. Lia celo estas la detruo de Rusio.” ¹³¹

Ĉi tiu intenco de Pacelli ne povas esti kontestita kun kredindaj kialoj. Li jam, kiel ŝtatestretario, asertis al la germana ambasadoro en Vatikano, ke la Sankta Seĝo "ankaŭ" aprobis la aplikon de "eksteraj potencrimedoj kontraŭ la bolŝevisma minaco". Reen en 1937, Eugenio Pacelli jam vidis ĉi tiujn rimedojn, kiuj inkluzivus militon, kiel "decidan misio kaj tasko".

¹³²

Alia objekto kiu estas karakterizaĵo de lia pozicio al la rusa kampanjo de Hitler estas malgranda diplomatia intermezo. Post kiam la germana diktatoro renkontiĝis kun la Caudillo en Hendaye la 23-an de oktobro 1940, la papo estis rakontita ke Hitler diris al Franco ke Pio la 12-a estas malamiko de la Führer. Aŭ dinte tion, la nuncioj en Madrido kaj Vichy deklaris en diskutado kun la hispana ambasadoro preskaŭ same, tio estas klare laŭ ordonoj: "Ĉu tiaj vortoj estus diritaj aŭ se ili eĉ respondus al la opinioj de la Führer, tiam la Papo bedaŭris tion. Pio la 12-a havis sentojn de amikeco direkte al la Reich. Li deziris al la Führer nenion pli fervore ol venkon super bolŝevismo. Post decida malvenko de Soveta Rusio, eble venis la momento, kie paco estus deklarita. La Papo bedaŭrus tion, se, precipe post tio, kion la Führer kaj la Tria Regno atingis, tiaj malĝustaj ideoj pri liaj sentoj regus ĉi tie en Kaj kiam Franco informis Pio XII, ke la informo li Germanio." ricevis estis malĝusta, la papo respondis ke li "estis plenigita de ĝojo ĉe tiu komunikado ĉar li daŭre tenis ne nur la plej varman simpatian por Führer." ¹³³ Germanio, sed ankaŭ admiron por la grandaj personecaj trajtoj de la

¹³⁴

PAPA POLITIKO EN LA FINAJ JAROJ DE LA MILITO

Sed kiam la disfalo de Germanujo ĉiam pli proksimiĝis, Vatikano pli kaj pli turnis sian rigardon al Ameriko, kie ili, malgraŭ singardaj kontaktoj kun la orienta mondo, ankoraŭ estas fiksitaj, kiel oni scias.

La usona gazetaro notis tre precize la turniĝon de la kuria politiko. Kaj tiel la New York Herald Tribune skribis en la somero de 1944, ke la papo ne dubis, ke la aliancanoj venkos kaj tial tre interesiĝis pri la kondiĉoj de paco. "En la pasinteco, Vatikano batalis kontraŭ la fortoj de revolucio kunlaborante kun la Mussolinis, Francos kaj Pétains Sed

hodiaŭ , la Vatikano ŝajnas esti entrepreninta signifan ŝanĝon de sia politiko kun la espero atingi la samajn celojn kun la helpo de la anglosaksaj landoj."

135

Sed Pio la 12-a ankoraŭ subtenis la akspovojn eĉ post la unuaj gravaj germanaj malvenkoj — eĉ pli intense, fakte, kaj pro du kialoj precipe.

La faŝistoj timis fiaskon kaj brakumis la papon pli proksime, kiel montras la repoziciigo de la ambasadoraj postenoj. Ĉar en februaro 1943, Mussolini nomumis sian bofilon, la iaman ministron pri eksteraj aferoj grafo Ciano, kiel la ambasadoron de Italio ĉe la Sankta Seĝo. Kaj en julio von Bergen, kiu estis germana ambasadoro en Vatikano ekde 1920, estis anstataŭigita per ŝtatestretario von Weizsäcker, la plej proksima asistanto de Ribbentrop.

Sed dum la faŝistoj timis kolapson, la kurio timis, ke komunismo konstante gajnos terenon. Pio la 12-a, kiu neniam kondamnis la multnombrajn agrosojn de Hitler, nun senlace levis la voĉon por averti pri la danĝero de la oriento, kio signifis, ke li agas same kiel Joseph Goebbels en Berlino, sed nur pro kialoj de "pastora zorgado", kompreneble. . La papo strebis ke Usono kaj Britio apartigus de la sovetianoj kaj konkludu pacan kompromison inter Hitlera Germanio kaj la Aliancoj.

136

"La fakto estas," skribis von Weizsäcker la 4-an de aŭgusto 1943, "ke la eklezio sentas sin maltrankvila hodiaŭ ĉar komunismo estas kaj restas ĝia ĉefmalamikoj, laŭ kaj enlanda kaj ekstera politiko." ¹³⁷ Preskaŭ en la sama tempo, la germana ambasado en Parizo observis "pliigitan tendencon en Vatikanoj cirkloj por ... gvidi la akspovojn kaj la anglo-amerikanojn al proksimiĝo por batali bolŝevismo."

¹³⁸ La 23-an de septembro, von Weizsäcker telegrafis tion, kion kardinalo ŝtatestretario Maglione observis al Ribbentrop: "la sorto de Eŭropo dependas de la venka rezisto de Germanio sur la rusa fronto. La germana armeo estis la nura ebla bastiono, baluardo, kontraŭ bolŝevismo. Se ĉi tio rompiĝus, ĝi estus la fino de eŭropa kulturo."

¹³⁹ La 7-an de oktobro, von Weizsäcker telediris: „Ne necesas mencii ajnajn kontraŭ bolŝevismajn deklarojn. Mi aŭdas ilin ĉiutage...

Fakte, kontraŭ bolŝevismo estas la plej sekura komponanto de la ekstera politiko de Vatikano. Ĉio, kio servas al la batalo kontraŭ Bolŝevismo estas bonvena en la kurio." ¹⁴⁰

La papo mem, responde al la demando de itala ĵurnalistoj pri tio, kion li pensis pri la germana popolo en la aŭgusto de 1943: „Ĝi estas granda popolo, kiu sangas ne nur por siaj amikoj, sed ankaŭ por siaj nunaj malamikoj en la batalo kontraŭ bolŝevismo. Mi ne povas kredi, ke la orienta fronto kolapsos." ¹⁴¹ Kaj je

la fino de la jaro, Pio XII deklaris al germana kontaktoficiro "kun impona interna agitado": "Ni eksplicite rajtigas vin diri al ĉiuj, ke

Ni ĉiam prenis la germanan popolon al Nia koro kaj Ni pli zorgas pri la germana popolo, kiu nuntempe estas tiel siegata, ol pri ĉiuj aliaj nacioj."

142

La papo volis eviti la detruon de la Nazia Regno fare de la rusa soldatoj je ajna prezo pro zorgo pri komunista influo en Eŭropo.

Lia timo estis baldaŭ kunhavita de la usona kaj brita registaroj, kiuj alianciĝis kun Sovetunio nur sub la neceso de premo, kies sociajn kaj ekonomiajn principojn ili plene kondamnis, dum la ekonomio de la nazioj eĉ estis kunfinancita de Usono. En oktobro 1944, Florida senatano Claude Pepper diris ke unu el tiuj kiuj helpis Hitler al potenco estis John Foster Dulles, "ĉar ĝi estis la firmao de Dulles kaj la Schroeder Banko kiuj provizis Hitler per la mono kiun li Bankisto kaj partiano barono Schroeder ne estis. nur en konstanta kontakto kun la ekonomia konsilisto de Hitler Keppler sed ankaŭ kun usona bankgrupo kiu estis bezonis komenci sian karieron kiel internacia bandito." ¹⁴³ laŭ leĝe konsilita fare de John Foster Dulles. Laŭ usonaj gazetraportoj, Dulles ankaŭ partoprenis en kio estis, kiel von Papen poste skribis, "tiu diskuto kiu nun estis parto de la historio" en la domo de Schroeder, en kiu, kiel oni povas supozi, von Papen garantiis al Hitler la subtenon de la papo. The New York Times raportis pri la vizito de Dulles al Kolonjo en januaro 1933 kaj menciis ĝin denove la 11-an de novembro 1944. Sed ambaŭ artikoloj supozeble malaperis el amerikaj bibliotekoj.

¹⁴⁴ Kaj la eksa usona ambasadoro

en Berlino, Dodd, notas en sia taglibro, ke la usonaj bankoj reprezentitaj de Dulles jam garantiis al Germanio obligacioj je la valoro de unu miliardo da dolaroj fine de 1933. ¹⁴⁵

Ekzistis konstantaj intertraktadoj en Vatikano koncerne specialan pacinterkonsenton de la aŭtuno de 1942 ĝis 1944. En letero la 5-an de januaro 1943, Pio la 12-a instigis prezidenton Roosevelt alporti rapidan finon al la milito kaj ofertis lian kunlaboron, kio sendube signifis helpon por Germanio.

Roosevelt sendis personan ambasadoron same kiel kardinalon Spellman, precipe entreprenema princo de la eklezio, kiu vojaĝis en Eŭropo kaj Afriko dum duonjaro sed ĉefe interkonsiliĝis en Vatikano dum sufiĉe da tempo kun la germana ministro pri eksteraj aferoj, inter aliaj. Sed Roosevelt ne estis preta negoci pacon krom se Hitler eksciĝis. Kaj la papo finfine informis Hitleron, ke alie ĉiuj intertraktadoj estus senutilaj. Li farus "grandan faron" se li farus lokon por registaro kiu povus fari pacon kun la Aliancanoj por malhelpi Germanion esti okupita de la Ruĝa Armeo.

146

La fakto, ke vaticanaj rondoj kaj eble eĉ Pio la 12-a mem havis kontakton kun germanaj rezistaj grupoj kaj membroj de la grupo kiu provis

murdi Hitler la 20-an de julio 1944, ne estas pruvo kontraŭ la linio de kuriopolitiko ĉi tie skizita. Pacelli dezirus, ke Hitlero estas eliminata ĝis la fino, sed ne Germanujo en ajna cirkonstanco, kiun Pacelli, kiel li konfesis en konversacio, volis konservi "kiel potenca morala forto", sed "ne en ĝia nuna formo."¹⁴⁷

Sed neniuj rezultoj estis atingitaj, precipe ĉar la ripetaj klopodoj de Roosevelt por transponti la disigon inter Moskvo kaj Vatikano malsukcesis pro la persista malakcepto de la papo, same kiel la same multaj provoj atingi interkonsenton, kiujn Stalino faris en 1942 kaj 1943. Eĉ kiam Vaŝingtono kaj Londono subtenis la rusajn klopodojn kune kaj Stalin sendis personan leteron al Pio la 12-a, li permesis neniujn intertraktadojn kun Sovet-Unio, malgraŭ eĉ kelkaj kuriokardinaloj apogante ĝin.¹⁴⁸

LA TURNIRO DE LA KATOLIKA EKLEZIO POST LA VENKO DE GERMANIO

Konsiderante la baldaŭ an katastrofon kaj la kreskantan malamikecon al Hitlera Germanio, la alta pastraro ankaŭ iom post iom ŝanĝis sian pozicion, almenaŭ ekstere. En 1943, la belga episkopejo plendis pri la forigo de preĝejoj sonoriloj fare de la germanoj kaj la devigado de ministoj labori dimanĉe. La nederlanda eklezio ankaŭ prenis pozicion kontraŭ naziaj ekscesoj. En Hungario, kardinalo Seredi eĉ asertis ke Faŝismo estis en kontraŭ diro al kristanismo. Sed fakte, la episkaro kaj la kurio estis ambaŭ ĉe la flanko de la akspovoj, dum konsiderinda nombro da membroj de la malsupera pastraro en ĉiuj okupataj landoj aktive partoprenis en rezisto kontraŭ la germanaj loĝantoj kaj ofte pagis per siaj vivoj. por fari tion.¹⁴⁹

Sed post la invado, la episkopoj en la okcidento ankaŭ iĝis firmaj subtenantoj de la anglo-amerika okupo — kaj la episkopoj en la oriento alproksimiĝis al la komunistoj.

La franca episkopejo, kiu - male al multaj el la malsupera pastraro - apogis Pétain al la lasta, tuj transiris al de Gaulle.

La ĉefepiskopo de Parizo, kardinalo Suhard, kiu esprimis la deziron en la somero de 1943, kiel la sendito von Krug raportis el Parizo la 18-an de aŭgusto, "serĉi la aŭdiencon de la Papo por diri al li, ke la germana armeo kaj eklezio estas la solaj eblaj kolonoj en loko por protekti Eŭropon kontraŭ komunismo. Tial, ĉio devis esti farita por helpi la germanan armeon en la Oriento venki", tiu ĉi kardinalo, kiu ¹⁵⁰celebris diservon en la ĉeesto de Pétain en la katedralo de Notre-Dame ankoraŭ kelkajn monatojn poste, celebris diservon en la sama loko. en la ĉeesto de de Gaulle en la somero de 1944.

La 16-an de junio 1943, kardinalo Gerlier, laŭ la opinio de Vatikano membro de la "modera" alo de la alta franca pastraro, diris ankaŭ koncerne Pétain, ke "en unu el la plej tragikaj horoj en nia historio la Providenco sendis al ni gvidanton. ke ni ĝojas kaj fieras kolektiĝi ĉirkaŭ e. Ni petas Dion beni nian Marŝalon kaj akcepti nin kiel liajn kunbatalantojn, precipe tiujn, kies tasko estas tiel malfacila.

La eklezio daŭre fidis la marŝalon kaj pagas al li aman admiron."

152

Sed kiam la kontraŭuloj de Pétain triumfis super li, li ankaŭ estis finita koncerne la eklezion. Nome de la kaptito, la franca advokato Jacques Isorni vane petis aŭ diencon kun Pio la 12-a. En la lasta tago de sia restado en Romo, Isorni sendis la sekvan manskribitan leteron al la Vatikano:

Sankta Patro,

petegante genuante antaŭ la piedoj de Via Sankteco, mi volas diri al vi, ke mi, kiel defendanto de la Marŝalo de Francio, Philipp Pétain, venis al Romo kun la ordono transdoni personan mesaĝon al Via Sankteco. Mesaĝo de la fama maljunulo, kiu povas kontakti sian medion nur per sia jura konsilado pro la severa malliberigo, en kiu tenas lin la maljusteco de la homaro.

Mi klopodas plenumi ĉi tiun ordonon, kiu por mi estas la plej nepra el taskoj, dum la dek tagoj, kiujn mi pasigis en Romo — vane.

En la aĝo de 93 jaroj, ĉe la sojlo de la morto, la marŝalo Pétain, la kaptito, deziras, ke mi reprenu al li benon aŭ eĉ vorton de simpatio de Via Sankteco el Romo. Lia suferado — kiel li diris al mi — estus pli facile elportebla, ĉar la venkinto de Verduno senespere suferas.

Ĉar estis al mi neeble, malgraŭ ĉio, kion mi entreprenis, atingi Vian Sankton, mi deziras, antaŭ ol mi forlasos Romon, kaj ĉar mi nur hodiaŭ havas, rekte turni vin al vi por ricevi aŭ diencon. Ĉi tiu publiko permesus al mi diri al Via Sankteco, ke la viro, kiu estis la estro de la Franca Ŝtato kaj protektanto de la Eklezio, estas pli ol iam Via respektema kaj lojala filo, kiu petegas la patran benon de la reprezentanto de Kristo en siaj doloraj tagoj.

Mi estas, Sankta Patro, la tre obeema kaj humila filo de Via Sankteco:

La advokato de Pétain aldonis al la komunikado de sia letero:

"Mi ne ricevis la honoron de respondo. El ĉiuj francoj, kiuj serĉis aŭ diencon, mi estis la sola, kiu ne estis akceptita. Mi estis bedaŭrinde surprizita. La bronza portalo, kiu larĝe malfermiĝis antaŭ la ambasadoroj de la franca ŝtatestro, restis fermita antaŭ la sendito de la kaptito. La Marŝalo restas kondamnito eĉ ĉe tiu loko, kie la reprezentanto de Kristo preĝas por ĉiuj suferantoj—kiu ajn ili estu."

153

Francio certe estus teninta ĝin kontraŭ la papo, se li estus espriminta ian simpatian al la malliberigita nazia kunlaboranto. Do li nun malvarme rifuzis beni la maljunulon katolikan, proksiman al la morto, kies "laboron de morala renaskiĝo" sub Hitler li tiel varme subtenis (p. 172). Sed krom tio, Pio la 12-a estis kun la faŝistoj ĝis la fino.

Jacques Isorni.

LA PROTEKANTO KAJ SILDO DE LA FAŜISTOJ ĜIS LA FINO

Ne nur havis la papo, okaze de la detruo kaŭzita de la Germanaj V-raketoj, alvokitaj al Londonoj per la ĉefepiskopo de Westminster en aŭgusto 1944 por montri "la kristanajn sentojn de mildeco, simpatio kaj

graco" al siaj malamikoj, ¹⁵⁴ li ankaŭ defendis naziojn ĉe la Nurenbergo-procesoj. Kaj ne-nekonsiderinda nombro da serioze kulpigitaj germanoj ricevis, kune kun italaj, ĉeĥoslovakaj, jugoslavaj kaj aliaj militkrimuloj, konstantan aŭ provizoran azilon en Vatikano.

Do laŭ Scheinmann, tie malaperis la kleriko Dragonovic, kiu estis subkolonelo ĉe la faŝisma flanko kaj kiu laŭ dire estis kulpa pri la murdo de sesdek mil homoj, tie malaperis — kaj estis igita profesoro ĉe la Germana Katolika Seminario.

¹⁵⁵

Kaj restaĵoj de la "Blua Divido", la hispanaj Faŝistoj kiuj estis batalante sur la orienta fronto, atingis Sudamerikon per Vatikano.

Eĉ multaj SS-gvidantoj eskapis tiamaniere. Inkluzive de Adolf Eichmann. Li fuĝis, kiel Joel Brand, unu el la atestantoj en la Eichmann-proceso atestis, kun la helpo de certa kuriopatro, Benedetti, kiu havis ligojn kun Odeso, SS-subtera organizo. La demando pri tio, ĉu aliaj altrangaj nazioj fuĝis tiamaniere, estis respondita de Joel Brand jene: „Jes, tre multaj SS-generaloj faris sian vojon al Egiptujo tiamaniere.

Kaj ne forgesu Bormann.”

¹⁵⁶

Ĉiu, kiu konas ne nur la rilaton inter Vatikano kaj Faŝismo, sed ankaŭ la historion de kristana antisemitismo, ne estos surprizita pro tio. Oni jam rimarkis, ke la papo neniam kondamnis la naziajn pogromojn kontraŭ judoj. Eĉ kiam la judoj estis kunvenigitaj kaj deportitaj antaŭ liaj okuloj, por tiel diri, li ne protestis. Tion atestas la germana ambasadoro ĉe la Sankta Seĝo, Ernst von Weizsäcker, en letero sendita per kuriero al la eksterlanda oficejo la 28-an de oktobro 1943: „Malgraŭ, laŭ ĉiuj kontoj, atakita[!] de diversaj flankoj, la Papo ne povus esti movita en fari demonstran deklaron kontraŭ la deportado de judoj de Romo.

Kvankam li devas kalkuli, ke ĉi tiu pozicio estas tenata kontraŭ li de niaj kontraŭuloj kaj uzata por propagandaj celoj kontraŭ Katolikismo fare de protestantaj medioj en la anglosaksaj landoj, li faris ĉion, eĉ en ĉi tiu delikata demando, por ne streĉi la rilaton kun la germana registaro kaj la aŭtoritatoj situantaj en Romo.”

¹⁵⁸

En tiu ĉi kunteksto, estas letero de la lasta germana urbestro de Dresdeno, d-ro Hans Nieland, kiu estas interesa. En la letero, kiu nur lastatempe estis transdonita al la Instituto de Postmilita Germana Historio en Tübingen, ĝi diras: „En aŭtuno de 1944 venis al mi princo Friedrich Christian, duko de Saksio kaj margrafo de Meißen. Ĝi koncernas la estron de la Domo de Wettin, kiu loĝis en mia kvartalo. Ni havis bonajn rilatojn unu kun la alia. Friedrich Christian faris la jenan, tute surprizan deklaron al mi: Li estis, kiel mi bone sciis, en intimaj rilatoj kun Vatikano. Mi pensas, ke la margrafo estis papa Ĉambelano.

La Papo estis preta subteni honoran pacon por Germanio se ĝi estus

preta forigi la malpermeson de la Jezuita Ordeno kaj ĉesigi la persekuton de katolikaj pastroj kaj membroj de la ordenoj. Sed la papo havis neniujn obĵetojn kontraŭ la germana politiko pri judoj kaj la uzado de la framasona demando. Mi devus komuniki ĉi tiun aferon al la Führer kaj sciigi lin, la margrafon, pri lia decido.”
159

Kaj unu el la plej grandaj krimuloj de la jarcento, Ante Pavelić, kies horora reĝimo, kiu estas ankoraŭ vaste nekonata hodiaŭ, estas priskribita en la sekva ĉapitro, ankaŭ estis protektita kaj benita ĝuste ĝis la fino de Pio la 12-a.

THE VATICAN AND THE CROATIAN ATROCITIES

"Malamo kaj sadismo en la formo de la plej diversaj specoj de torturo estis ĝeneraligitaj kaj ne povas esti komparitaj eĉ kun la abomenaĵoj faritaj en plej malhelaj mezepokaj tempoj."

— Edmond Paris ¹

La ortodoksa ideo de la Ustaŝa gvidanto kaj Poglavnik (Ŝtata gvidanto) de Kroatio, Ante Pavelić, memorigas la plej sangajn religiajn militojn: 'Triono devas iĝi katolikoj, triono devas forlasi la landon kaj triono devas morti!' La lasta ero! sur tiu ĉi tagordo estis efektivigita. Kiam gvidantaj ustaŝaj viroj asertis, ke miliono da ortodoksaj serboj (inkluzive de beboj, infanoj, virinoj kaj maljunuloj) estis buĉitaj, tio estas, laŭ mi, vana[!] troigo. Surbaze de la informoj, kiujn mi ricevis, mi taksas la nombron da sendefendaj homoj buĉitaj je tri kvaronoj da miliono."

- Hermann Neubacher, ²
speciala sendito de la germana ekstera oficejo por la Sudoriento

"Mortigi ĉiujn serbojn en kiel eble plej malmulte da tempo. Tio estas nia tagordo."

—Franciskana Patro Šimić (p. 204)

LA PAPECO KAJ LA BALKANOJ ĜIS LA UNUA MONDA MILITO

"Sono tutti quanti barbari." ("Ili ĉiuj estas tiom da barbaroj.")

- Pio la 10-a, 1913

3

La dividlinio inter katolika kaj ortodoksa kristanismo iras ĝuste tra Balkanio. Ili ambaŭ konstruis siajn bastionojn unu kontraŭ la alia ĉi tie; la papofico profitis de la aŭ stro-hungara monarkio kaj de la fanatike katolikaj kroatoj. La kurio atendis la konkeradon kaj katolikiĝon de Balkanio de Aŭ strio, kiel ĝi poste estus la konkero de Rusio de Hitlera Germanio.

Post la Rus-Turka Milito, la turkaj areoj de Bosnio kaj Hercegovino estis transdonitaj al la Habsburgs por administrado en 1878. Kaj en lia dokumento "La Papofico kaj Civilizo inter la Sudaj Slavoj" en 1880, la romia prelato Pressuti disvastigis la dividadon de Turkio por plifortigi la katolikan influon en Balkanio—fakte kun la helpo de Aŭ strio. Ĉi tiu rimarkinda tagordo ricevis la "laŭ don kaj varman rekonon" de la papo kaj estis transdonita de la aŭ stro-hungara sendito ĉe Vatikano, Paar, al sia eksterafera ministro barono Haymerle, tuj post ĝia apero. Haymerle jam sugestis en parolado la 7-an de januaro 1880, "ke la aŭ stra registaro faris interkonsenton kun la kurio por reguligi Ekleziajn aferojn en Bosnio kaj Hercegovino."

4

En 1881 la aŭ stra imperiestro instalas la Arkidiocezon de Sarajevo kaj la Diocezon de Banjaluka kaj Mostar, kaj en oktobro 1908 la provincoj estis aneksitaj. "Mi sentis min antaŭ destinata," la monarko deklaris en manifesto, "por etendi la rajtojn de mia krono al Bosnio kaj Hercegovino."

En 1912, episkopo Sereggi de Skutari ankaŭ postulis la armitan intervenon de Aŭ strio en Albanio ĉe la Eŭ karistia Kongreso en Vieno. La lingvo de la katolikoj ĝenerale fariĝis pli kaj pli klara. La tiam amasproduktita, gvida aŭ stra eklezia gazeto, Österreichs katholisches Sonntagsblatt, skribis en oktobro 1912: "La ŝtono, kiu plonĝis en la eŭ ropan laĝeton de paco en Balkano, iom post iom produktos ĉiam kreskantajn rondojn ĝis la longe atendita eŭ ropa milito ekflamos, pro la tuta ĝojo de la grandaj potencoj farante deklarojn. La tuta mizero! La mortigo! La ekonomia ruino! Sed ĉu tio ne estos necesa frue aŭ malfrue? Eĉ moderna liberalismo kolapsos sub la emociaj valoroj de tia milito. Ne damaĝus Eŭ ropon, ke ĝiaj cirkonstancoj por unu fojo plene skuus." Ĝi daŭ rigas: "Kaj la katolika imperiestro de Eŭ ropo? Se Aŭ strio estas devigita disfaldi siajn flagojn, tiam ĝi devus kaj ankaŭ prenos sian glavon, kiel postulas Habsburg kaj siaj popolaj tradicioj. Kaj kiam, en la ventego de kolapsantaj kaj fermentantaj rilatoj, la Papo kaj la intereso de la Eklezio postulos potencan brakon kaj pezan vorton, tiam la Katolika Imperiestro de Eŭ ropo certe ankaŭ montros sin kiel filo de la Eklezio kaj kiel ĉiu. laiko, ĉiu katolika suvereno de Katolika Ŝtato metos sian influon ĉe la

dispono de la Sankta Patro kiel filo farus lia patro kaj ne kiel ĉefkomandanto de krono farus la eklezio."⁶

En la sama jaro, la viena kardinalo Nagel deklaris en la sama ĵurnalo: „Tio ne temas pri la Balkanaj Ŝtatoj sed pri la unua ŝanco akiri piedtenon sur larĝa bazo kun Slavdom, raso kiu sendube altiĝas. Ni mankas Katolika Slava Imperio por la estonteco de Slavdom... . La Eklezio ne devas maltrafi la momenton, maltrafi kio povas esti la decida horo de Slavdom.”⁷

Nu, ili ne maltrafis ĝin. Ili antaŭ enigis aŭ strajn interesojn en Balkanio, precipe en Albanio, Bulgario, kaj Rumanio, ĝis tia mezuro ke vera pluvo de medaloj pluvis sur la kurion komence de 1914 kiel danko. Dudek ok Vatikanaj prelatoj estis ornamitaj fare de Vieno en tiu tempo.

⁸ Kaj meze de julio la germana ambasadoro en Vieno, princo Stolberg, raportis al Berlino, ke la aŭstra ministro pri eksteraj aferoj Graf Berchtold, kiu estis, cetere, pia katoliko, respondis la demandon, kio okazos, se Serbio akceptus ĉiujn aŭ strajn postulojn. tiel: li pensis ekster la demando, ke eĉ registaro kiel tiu de Serbio englutos tiajn postulojn. Sed se ili devus, ne estus alia elekto ol provoki Serbion eĉ post kiam ili akceptis ĉiujn postulojn ĝis Aŭstrio havos la ŝancon invadi.

9

Ĝuste ĉi tiu volis Vatikano. Papo Pio la 10-a, kiu regis de 1903 ĝis la 20-a de aŭgusto 1914, diris plurfoje: “La mondmilito venas. 1914 ne finiĝos antaŭ ol ĝi eksplodos.”

¹⁰ Kaj ĉi tiu papo informis la aŭstran princon Schönburg, kiu havis plurajn aŭstrianojn ĉe Vatikano en la aŭgusto de 1913: "Aŭstrio-Hungario estus pli bone puni la serbojn pro ĉiuj iliaj misfaroj."

11

Kaj tiu fama telegramo, kiun la bavara ambasada konsilisto ĉe la Sankta Seĝo, von Ritter, sendis al Munkeno la 26-an de julio 1914 — teksto pri kiu estas konfite tiom da diversaj versioj, ke eĉ barono von Ritter mem volis korekti ĝin — estis en interkonsento kun ĉi tiu. Ĉi tiu telegramo, kiu iĝis konata en la Munkena Fechenbach-proceso, deklaris (laŭ la dokumento "La Fechenbach-Verdikto", verkita de la kasacia kortuma konsilisto Freymuth surbaze de la dosieroj): "Barono Ritter al bavara registaro.

Papo aprobas la malpermeson de Aŭstrio kontraŭ Serbio. La kardinala ŝtatsekretario esperas, ke Aŭstrio staros firme ĉi-foje. Li demandas, kiel ĝi povus militi, se ĝi eĉ ne povus havi la decidon forpuŝi per armila forto eksterlandan movadon, kiu kaŭzis la murdon de la arkiduko kaj endanĝerigas la daŭran ekziston de Aŭstrio konsiderante ĝia nuna situacio. La timo de la romia kurio de panslavismo estas rivelita en ĝiaj deklaroj. — subskribis Ritter.”

Kaj efektive, Pio la 10-a ne defendis pacon antaŭ la milito,

sed bedaŭ ris, kiel ni nun scias el tute nekontestebla dokumento, ke Aŭ strio-Hungario antaŭ e ne faris simile deciditajn paŝojn.

La pensoj de la papo speguliĝis en raporto de la tiama aŭ stro-hungara sendito, Graf Páffy, al sia ministro pri eksteraj aferoj pri interparolo kun kardinala ŝtatestretario Mery del Val la 27-an de julio 1914: „Dum la lastaj jaroj, Lia Sankteco. esprimis sian bedaŭ ron plurfoje, ke Aŭ strio-Hungario neglektis puni sian danĝeran danuban najbaron...

La Papo kaj la Kurio vidas en Serbio mordantan malsanon, kiu malrapide detruas la medolo de la monarkio kaj iom post iom kaŭ zos ĝian malfondon en la tempo. La detruo de ĉi tiu bastiono signifus, por la Eklezio, la pardon de la plej firma bazo de subteno en ĝia batalo kontraŭ ortodokseco kaj la pardon de ĝia plej forta pioniro." Liaflanke, kardinalo ŝtatestretario

Mery del Val esprimis sian esperon, ke la monarkio "iros al ekstretoj".¹²

Nun, ĉi tio kompreneblas la entuziasmon de la germanaj jezuitoj ĉe la eksplodo de la milito.¹³

Kaj kompreneble, la aŭ stra katolika gazetaro estis en fulmo de konkero. Ili postulis militon eĉ antaŭ ol la serba respondo al la aŭ stra ultimato estis ricevita. En la katolika semajna ĵurnalo Großösterreich, kiu estis proksima al Franz Ferdinand, la posta vicurbestro de Vieno, EK Winter, skribis: „Ni atendas ekde ses jaroj la finan liberigon de ĉiuj peniga streĉiteco, kiujn ni tiel torture travivas. en nia tuta politiko. Ĉar ni scias, ke nur post milito povas naskiĝi la nova kaj granda Aŭ strio, la feliĉa Granda Aŭ strio, kiu povas kontentigi sian popolon, kaj jen kial ni volas la militon. Ni volas la militon ĉar estas nia plej pasia konvinko, ke nia idealo povas esti atingita nur radikale kaj subite per milito: potenca Granda Aŭ strio, en kiu la ideo de la Aŭ stria Ŝtato, la aŭ straj misiaj pensoj alporti liberecon kaj kulturon al la popoloj de Balkanoj, floros en la sunbrilo de granda, feliĉa estonteco. La sorto jam dufoje kunpremis niajn pugnojn ĉirkaŭ la glavo, kaj dufoje ni remetis ĝin en ĝian ingon. Elaĉeto signas al ni en ĉi tiu tria kaj lasta tempo. Ni havas denove la ŝancon rememori nian historian taskon, esti la supera potenco en Balkanio, denove, la fingro de Dio montras al ni la vojon, kiun ni devas iri, se la torento de venontaj eventoj ne devas forlavi nin de la etapo de la vivo kvazaŭ Aŭ strio neniam ekzistus.

Estas esti aŭ ne esti! Se ni volas vivi kiel granda, kulturportanta, potenca ŝtato kaj fari justecon al la estonteco de nia historia voko en Balkano kaj Okcidenta Rusio en la nomo de Katolikismo kaj eŭropa kulturo, tiam ni devas atingi la glavon... .

Sed ni preĝas al Dio, ke ili (t.e., la akordigaj, milittimemaj rondoj) ne sukcesu ĉi-foje (rekta), kaj Dio, kies instrumento sur la Tero ni estas, aŭ skultos nin."¹⁴

MINACO DE PACELLI

Post la kolapso de la danuba monarkio, la kurio prenis tion, kio estis, konsiderante la minacata katolika "bastiono" en Balkano, klare malamika pozicio al la nova sudslava ŝtato, la "Regno de la serboj, kroatoj kaj slovenoj". (post 1929, la "Regno de Jugoslavio"). Nur unu jaron poste, la 6-an de novembro 1919, la papo rekonis ĝin, kaj ne ĝis la somero de 1920 lia nuncio, monsinjoro Cherubini, aperis en Beogrado.

15

Vatikano nun deĉenigis intensan agadon en Jugoslavio, ĉefe per Katholische Aktion. Ĝiaj intencoj ĉi tie parolas por si mem. En aŭgusto 1936 la unu gvida praga katolika ĵurnalo, Deutsche Presse, diris: "Kroata Katolikismo povas esti priskribita kiel la fakta ponto de kiu la abismo kiu apartigas du mondkonceptojn povus, en taŭga momento en tempo, esti venkita." La romia eklezio, ĝi daŭrigis, estis en "kontinua ofensivo kontraŭ ortodoksa kristanismo" ĉi tie, kaj ĝi estis, en ilia interkonsento, la religia funkcio de Kroatio "formi strategian ponton kiu pavimus la vojon al ligo inter Romo kaj la Ortodoksa Eklezio. tiel longe kiel ĉi-lasta estis volanta, sed ne por fari lokon al neklara kaj danĝera "frateco" koste de la Katolika Eklezio."

16

Antaŭ la Dua Mondmilito, la Romkatolika Eklezio ĝuis kompletan liberecon kaj egalecon en Jugoslavio, kiel sennombraj atestantoj konsentus. Katolikoj ankaŭ certigas ke katolikaj ĉiutagaj, semajnaj kaj monataj gazetoj prosperis tie, katolikaj lernejoj kaj altlernejoj estis aktivaj, katolikaj hospitaloj estis konstruitaj, kaj katolikaj organizoj disvastiĝis.¹⁷ Eĉ D-ro Anton Korosec, la slovena katolika gvidanto, konfesis: "Eĉ sen la konkordato la katolika eklezio ĝuis plenan liberecon de agado."¹⁸

Ĉar la kurio suferis malvenkon en 1937 kun la malakcepto de la vatikana-jugoslavia konkordato ĉe la manoj de la jugoslavia popolo. Ĉiuj religiemaj grupoj estis kontraŭ la konkordato, inkluzive de la plej multaj kroataj katolikoj.

¹⁹ Sed la dek naŭ katolikaj episkopoj de Jugoslavio deklaris en oktobro 1937: "La katolika episkaro certe scios kiel protekti la rajtojn de la Katolika Eklezio kaj la ses milionoj da katolikoj en ĉi tiu ŝtato kaj entreprenis la necesajn rimedojn por korekti ĉiujn maljustojn."²⁰

Pio la 11-a kaj lia ŝtatsekretario Pacelli, kiu estis implikita en redaktado de la konkordato, sentiĝis precipe kolerigitaj. Pacelli malakre minacis en parolado al la konsistorio en decembro 1937: "Venos la tago [li ne volis diri tion, sed li estis certa pri sia pozicio] kiam la nombro de tiuj, kiuj vere bedaŭras, ke ili rifuzis noblan kaj grandaniman; bona laboro, kiun la reprezentanto de Kristo proponis al sia lando, pliiĝos draste."²¹

La 6-an de aprilo 1941, ĉi tiu minaco de Eugenio Pacelli komencus plenumi sin tiel, kiu superis la plej malbonajn masakrojn de la kristana Mezepoko kaj tamen estas ankoraŭ tute nekonata en Germanio, aŭ eĉ en la plej granda parto de Eŭropo, ĝis hodiaŭ. . La verko, originale verkita en la franca de la aŭtoro Edmond Paris kaj precize dokumentita kaj disponiganta ŝokan bildmaterialon, Genocido en Satelita Kroatio, 1941–1945. Rekordo de Rasaj kaj Religiaj Persekutoj kaj Masakroj, estis publikigita fare de nur unu amerika eldonisto, kiu renkontis bankroton post kiam la libro estis publikigita.

22

PAPA BENO POR KRIMINALOJ

Post kiam la germanaj trupoj invadis Jugoslavion la 6-an de aprilo 1941 kaj okupis ankaŭ tiun ĉi landon, ili kunlaboris kun la kroata faŝisma-katolika movado, la Ustaŝa Partio ("Ustaŝa" = "ribelulo"). Ilia intelekta prapatro Ante Starĉević opiniis, ke tute ne devus ekzisti serboj, ke ĉio nomata "serba" devas malaperi, tial, kiel skribis Starĉević, "la serboj [estas] laboro por la buĉejo."

La Ustaŝa nun procedis kontraŭ la serboj laŭ tiu ĉi principo, gvidata de d-ro Ante Pavelić, iama advokato el Agram. Pavelić certe rigardis sin kiel akademiulon de Starĉević, kiu estis glorata en la tielnomita Sendependa Ŝtato de Kroatio kiel "la plej granda kroata politika ideologo", kiel "la kreinto de la ideologia bazo", kaj kiel "ekzemplo por Ustaŝa batalantoj."

23

Ekde 1929 la itala registaro asignis domon en Bologna por With Pavelić kaj lia familio kiu funkciis kiel la Ustaŝa ĉefsidejo dum jaroj. la helpo de la Faŝisma ĉefo de la sekreta polico, Conti, kaj la ministro de polico, Bocchini, Pavelić havis junajn kroatojn vivantajn eksterlande kaj Ustaŝa subtenantojn kiuj fuĝis trejni en Italio; kaj en "statuto", li elmetis la liberigon de Kroatio el la "fremda jugo" kiel la ĉefan taskon de la "armita rezisto". Ĉiu Ustaŝa membro devis ligi sin per ĵuro "al Ĉiopova Dio" por obei la statutojn.

24

25

Ili jam ne hezitis recurri al perfortaj agoj. Unu el la unuaj sensaciaj atakoj estis la murdo de la ĉefredaktoro de la Zagreba gazeto Novosti, Anton Šlegel, la 22-an de marto 1929. Lia plej proksima kolego, Gustav Perĉec, estis pafita fare de Pavelić mem en itala malliberejo post esti torturita fare de lia popolo. .

26

Li ankaŭ organizis la murdon de reĝo Aleksandro de Jugoslavio, kiu alteriĝis en Marsejlo la 9-an de oktobro 1934, por viziti la aliancantajn francojn. Sed kune, kun franca ekstero-ministro Barthou, estis murdita fare de la helpantoj de Pavelić jam en la havenareo.

27

En oktobro 1936, Pavelić publikigis memorandon "sur la Kroata Demando" kiu poste atingis la eksterministerian. En ĉi tiu dokumento, la estro de la Ustaŝa esperis

"kompreno por lia heroa lukto . . . el la nova Germanujo"; li nomis Hitler-a Germanujo "plej granda kaj plej bona filo" kaj vidis en "Hitler's Germanio... la plej potenca batalanto por vivanta leĝo, vera kulturo kaj pli alta civilizo." ²⁸

Jam la 6-an de aprilo 1941, kiam Beogrado komencis bruli sub la konstantaj germanaj aviadilaj atakoj, Pavelić ordonis al la kroataj soldatoj per sekreta dissendilo preni armilojn kontraŭ la serbaj soldatoj. "De nun ni batalos flankon Samtempe, apud niaj novaj aliancanoj, la germanoj kaj italoj." ²⁹

Hitler, en "Alvoko al la germana popolo", malbenis la "klikon de serbaj krimuloj", kiuj "jam alportis la mondon en sennoman malfeliĉon kun la murdo de Sarajevo en 1914" kaj emfazis, ke la germana popolo ne bezonas "batali kontraŭ kroatoj". kaj slovenoj." ³⁰

La 10-an de April, 1941, kiam Pavelić daŭre estis forestanta, "Sendependa Ŝtato de Kroatio" estis proklamita, kiu ankaŭ inkludis Bosnion, Hercegovinon, parton de Dalmatio, kaj kelkajn sole serbaj limregionojn. El la ĉirkaŭ ses milionoj da loĝantoj de ĉi tiu ŝtato, nur ĉirkaŭ tri milionoj estis katolikaj kroatoj, du milionoj estis ortodoksaj (serboj aŭ bosnianoj), kaj pli ol duonmiliono estis bosniaj islamanoj. La ceteraj estis etnaj germanoj, hungaroj, judoj, slovenoj, ĉeĥoj, kaj aliaj. ³¹

La proklamo komenciĝas kaj finiĝas per la nomo de Dio: „La providenco de Dio, la volo de nia granda aliancano, la jarcenta lukto de la kroata popolo kaj la granda volofero por nia gvidanto Ante Pavelić kaj la movado Ustaŝa kaj hejme kaj eksterlande ordonis, ke hodiaŭ, antaŭ la resurekto de la Filo de Dio, nia sendependa Ŝtato Kroatio reviviĝos.” Kaj ĉe la fino de la proklamo, ĝi diras denove: “Dio estu kun la kroatoj! Preta por la Patrujo!”

³² En la nokto de la 13-an de aprilo, Pavelić transiris la ital-jugoslavian limon; la 17-an de aprilo, li nomumis sian unuan kabineton. Tiam suda Serbio ricevis al la bulgaroj, parto de la norda provinco estis okupita fare de la hungaroj, kaj en majo, Pavelić vojaĝis al Romo kun siaj ministroj kaj iu pastraro, inkluzive de la ĝenerala vikario de ĉefepiskopo Stepinac, episkopo Salis-Sewis, kaj cedis pli ol duono de Dalmatio al Italio, al kiu li ankaŭ faris pliajn gravajn koncedojn. La tielnomita krono de Zvonimir (la lasta sendependa kroata reĝo de la dekunua jarcento) estis ofertita al reĝo kaj imperiestro Viktoro Emanuelo la 3-a por duko Aimone de Spoleto, kiu jam aperis ĉe Vatikano kiel la sed kiu, pro kialoj de singardo, neniam nomumita reĝo de Kroatio la 17-an de ³³ majo, eniris sian regnon.

La tagon poste, Pavelić - juĝita al morto in absentie pro la duobla murdo de Marsejlo dufoje, fare de Francio kaj Jugoslavio - aldone al lia ampleksa akompanantaro (Pavelić, "ĉirkaŭ ita de liaj banditoj", kiel la itala ekstera ministro grafo Ciano jam havis skribita en lia taglibro kelkajn semajnojn

antaŭ e³⁴) estis ankaŭ ricevita kaj benita en aparte solena privata aŭ dienco de Pio la 12-a. La katolika gazetaro de Kroatio estis tre kortuŝita de la atento kaj varmo de la papo, kiu finfine forsendis Pavelić kaj lian sekvantaro amikece kun bondeziroj por ilia "plia laboro."³⁶

"PLIA LABORO"

"... ke la kroata popolo devas detrui ĉiujn eksterlandajn elementojn, kiuj malfortigis ĝian potencon, ĉi tiuj elementoj estas la serboj kaj la judoj."

—ministro pri eksteraj aferoj d-ro Mladen Lorković³⁷

"Ni mortigos kelkajn el la serboj, forpelos aliajn kaj la ceteraj, kiuj devas akcepti la katolikan religion, estos absorbitaj en la kroatan popolon."

—Ministro de Edukado D-ro Mile Budak³⁸

"... sed estas facile rekoni la manon de Dio en ĉi tiu laboro."

—Ĉefepiskopo Stepinac³⁹

Ĉi tiu "plia laboro", kiun Pavelić faris ne laste kun la helpo de la Katolika pastraro, aspektis jene: 299 serbaj ortodoksaj preĝejoj estis prirabitaj kaj detruitaj en la "Sendependa Ŝtato de Kroatio"; 172 el tiuj estis en la provincoj Lika, Kordun kaj Banija.⁴⁰ La preĝejoj de Jasenovac, Velika Kladuša, Surduk, Svinica, Suha Mlaka, Veljun, kaj Belegiš estis konvertitaj en buĉejojn; la eklezioj de Hadžići, Plaški, Drvar, Travnik, Modrić, kaj Gomirje estis igitaj grandmagazenoj; tiuj ĉe Vreoce, Drinjača, Mrkonjić Grad, Cvijanović evo Brdo, kaj Jajce iĝis publikaj necesejoj; kaj la preĝejoj de Ŭtluce, Donji Vakuf, Stari Majdan, Sanski Most, kaj Mojkovac iĝis staloj. En lokoj kie ortodoksaj serboj formis la plimulton de la populacio, iliaj preĝejoj estis plejparte tute detruitaj; kie ili estis en la malplimulto, iliaj preĝejoj estis rremuntitaj por katolikaj celoj. Ĉio ĉi indikas ke bone planita politiko estis plenumita. Efektive, la konvertiĝo de serbaj ortodoksaj eklezioj al katolikaj okazis laŭ la ordono de la ordinariatoj. Laŭ la ordono de la Episkopaj ordinariatoj de Djakovo (nr. 2733/42, aprilo 1942), serbaj ortodoksaj preĝejoj estis konvertitaj en katolikajn en Bračevci, Majar,

Dopš in, Tenje, Dalj, Markušica, Kapelna, Kućanci, Pauže, Budimci, Poganovci, Bijelo Brdo, Borovo Selo, Trpinja, Pačetin, Bršadin, Čepin, Martinci, Čašinski, Trnjani, Klokovičevik, kaj Brod Načik, kaj. tutaj⁴¹ La havaĵoj de la Serba Ortodoksa Eklezio estis transdonitaj al la Romkatolika Eklezio.⁴²

Kompreneble la "plua laboro" ne ĉesis ĉe prirabado, bruligado kaj senposedigo: en aprilo 1941, serboj estis devigitaj porti bluan brakbendon kun la litero P por Pravoslav ("ortodoksa"); Judoj, la Stelo de Davido. Judoj kaj ortodoksoj ankaŭ estis malpermesitaj piediri sur la trotuaro. Signoj estis pendigitaj en ĉiuj oficejoj, butikoj kaj restoracioj, tramoj kaj busoj: "Neniu eniro por serboj, judoj, nomadoj aŭ hundoj!"⁴³

Kaj en la unuaj tagoj de la okupacio, la serbaj ortodoksaj patriarkoj d-ro Gavriilo Dožić kaj episkopo d-ro Nikolaj Velimirović estis prenitaj kaj forportitaj al Dachau, kie ili restis ĝis la fino de la milito. En novembro 1941 la italoj arestis ankaŭ la serban ortodoksan episkopon de Dalmatio, d-ron Irinej Djordjević, kiu ankaŭ malaperis en koncentrejo ĝis 1945.⁴⁴

Sed tio ankoraŭ ne sufiĉis.

Sennombra serba pastraro suferis terurajn torturojn. En Zagrebo, kie loĝis ĉefepiskopo Stepinac kaj la Apostola nuncio Marcone, la ortodoksa metropolito Dositej estis batita kaj torturita ĝis tia besta mezuro, ke ĝi frenezigis lin.⁴⁵

Tri princoj de la Ortodoksa Eklezio, Episkopo Platon de Banjaluko, la metropolano de Sarajevo, Peter Zimonjić, kaj la episkopo de Sava same kiel plurcent ortodoksa pastraro estis murditaj.⁴⁶ Episkopo Platon kaj lia kunulo, la pastro Dušan Subotić, havis iliajn okulojn eltranĉitaj dum fajro brulis sur iliaj brustoj, kaj iliaj nazoj kaj oreloj estis fortranĉitaj antaŭ ol ili ricevis finfine la mortbaton.⁴⁷ La katolika pastraro postulis, ke la ortodoksoj konvertiĝu ĉie. "Kiam vi venos al la Katolika Eklezio," ekzemple Episkopo Akšamović de Djakovo promesis, "vi estos lasitaj en paco en viaj hejmoj."⁴⁸ Multaj iĝis katolikaj tiamaniere sed eĉ pli estis buĉitaj.

Nur kelkaj pruvoj.

Unun nokton ĉe la fino de aprilo 1941, Ustaŝa ĉirkaŭis la serbajn vilaĝojn de Gudovec, Tuko, Brestovac, kaj Dolac en la distrikto de Bjelovar. Tiam ili havis la ortodoksan pastron Božin, la instruiston, Ivanković, kaj 250 kamparanoj, viroj kaj virinoj, fosis tombon, ligis iliajn manojn malantaŭ la dorso, kaj enterigis ilin vivantaj.

En Otočac, 331 serboj estis likviditaj kaj la ortodoksa pastro, Branko Dobrosavljević , estis devigita preĝi antaŭ la torturitaj kaj mortantoj dum lia fileto kuŝis laŭ litero tranĉita en pecojn antaŭ siaj okuloj. Tiam la haroj kaj barbo de la pastro estis deŝiritaj, liaj okuloj estis eltranĉitaj, kaj li estis turmentita ĝis li mortis.

50

La sama krimo okazis en Svinjica, en la provinco Banija.

51

En Kosinj, kie la Ustaŝa kolektis sescent serbojn, patrino devis kapti la sangon de siaj kvar filoj en bovlo.

52

En Mlinišće, en distrikto Glamoč iama parlamentano, Luka Avramović , kaj lia filo estis krucumitaj.

53

Kiam Pavelić okazigis spektantaron kun la katolika episkopejo la 26-an de junio 1941, kaj ĉefepiskopo Stepinac diris, "ni atestas nian obeemon el nia tuta koro kaj promesas sindonan kaj lojalan kunlaboron por la plej brila estonteco de nia patrujo", tri ortodoksaj episkopoj, pli ol; cent ortodoksaj pastroj kaj membroj de la ordo, kaj 180,000 serboj kaj judoj estis murditaj en katolika Kroatio ene de ses semajnoj.

55

En la sekva monato, julio 1941, la Ustaŝa mortigis pli ol 100,000 serbaj virinoj kaj infanojn en nur kelkaj tagoj en domoj, lernejoj, malliberejoj, kaj ortodoksaj preĝejoj, sur stratoj kaj en kampoj. La eklezio ĉe Glina, ekzemple, estis konvertita en buĉejon laŭ raporto de la Ustaŝa implikita, Hilmia Berberović . "La sangobano daŭris de la 10-a vespere ĝis la 4-a matene kaj daŭris tiel ok tagojn. La uniformoj de la murdintoj devis esti ŝanĝitaj ĉar ili estis malsekigitaj per sango.

Poste, palisumitaj infanoj kun membroj ankoraŭ fleksitaj pro doloro estis trovitaj." Du mil serbaj viroj, virinoj kaj infanoj estis mortigitaj en la buĉado, kiu estis ordonita de la justicministro d-ro Mirko Puk, kiu venis el Glina, kaj la prioro de la franciskanaj monaĥejoj de Cuntic, Hermenegildo kaŝnomo Ĉastimir Hermann.

57

La mortlistoj estas preskaŭ senfinaj. Ĉiu malgranda subkomandanto iris dum homĉasado kaj rapide raportis siajn sukcesojn al la aŭtoritatoj por esti ornamita de ili. La Ustaŝa komandanto de Vojnić vokis Zagrebon, dirante: „Ĉasu abunde hodiaŭ. 500 entute."

58

Ĉi tio inkludis abomenaĵojn kiuj preskaŭ igas la farojn faritajn fare de la koncentrejhilpantoj de Hitler paliĝi en sensignifecon. La ustaŝaj puŝis ruĝvarmajn ungojn sub ungojn kaj frotis salon en malfermitajn vundojn. Ili mutilis ĉiujn eblajn korpopartojn. Unu inklino estis detranĉi la nazojn kaj orelojn de iliaj viktimoj kaj eltranĉi iliajn okulojn. La italoj fotis Ustaŝa kiu portis du ĉenojn de homaj langoj kaj okuloj ĉirkaŭ sia kolo.

59

La itala aŭ toro Curzio Malaparte intervjuis Pavelić en Zagrebo.

"Dum li parolis," Malaparte skribis, "mi rigardis vimenkorbon kiu estis sur lia skribotablo dekstre de la Poglavnik. La korbo estis malfermita kaj multe da marestaĵoj aŭ io simila aperis.

— Ostroj el Dalmatio? Mi demandis.

Ante Pavelić levis la kovrilon kaj montris al mi, kio aspektis kiel amaso da gluecaj, gelatenaj ostroj. Li diris kun laca, amikeca rideto: — Donaco de mia fidela Ustaŝ a. Kvardek funtoj da homaj okuloj!"⁶⁰ Ĉi tiu estis la viro, kiun Pio la 12-a benis.

EĈ LA GERMANOJ PROTESTIS

En la ĉefsidejo de la Führer, la speciala sendito de la ekstera oficejo por la sudoriento de Eŭropo, Hermann Neubacher—kiu do estis la „Ŝtata malamiko n-ro de Pavelić . 1" — plurfoje raportis pri "vere teruraj eventoj en mia kroata kvartalo", al kio Hitler respondis: "Mi ankaŭ diris al la

Poglavnik, ke tia minoritato ne povas esti simple forviŝita: ĝi estas tro granda!"⁶¹

Kaj en alia okazo, Hitler diris: "Mi finos kun ĉi tiu reĝimo iam - sed ne nun!"

⁶² "Nun" li havis evidente cinikan "komprenon" pri la buĉisto kaj parolis kontraŭ "resti la manon de la agoj de la kroatoj".
kontraŭ la serboj."⁶³

Kaj kial ne? Precipe kiam eĉ la papo silentis!

Sed la germana sendito en Zagrebo propetis per kaj buŝaj kaj skribaj komunikadoj al la Ustaŝ a registaro.⁶⁴ Kaj la germana generalo Glaise von Horstenau ankaŭ rakontis al Pavelić pri "siaj seriozaj duboj pri la Ustaŝ a kaj li pruvis ekscesojn ... siajn komunikadojn per multnombraj betonaj ekzemploj el plej lastatempaj tempoj."⁶⁵

La 10-an de julio 1941, Ambasadora Konsilisto Troll skribis al la ekstera oficejo dirante ke multaj teruragoj estis "kaŭzo de grava zorgo eĉ al la pli singardaj kroataj cirkloj."

⁶⁶ Kaj nur unu tagon poste, Troll komunikis pliajn "ŝokigajn" raportojn, kiuj atingis la ambasadon de la armea ĉefstabejo de la estro de la sekureca polica specialtrupo kaj la SD-sekureca servo en Zagrebo kaj "de multaj privataj individuoj." Troll finfine serĉis la kroatan ministron pri eksteraj aferoj Lorković kaj transdonis al li "la tutan materialon, kio estis pruvita parte per fotoj."

faris pli longan raporton pri la masakroj de Ustaŝ a.⁶⁷ La SS-sekureca servo poste
⁶⁸ Kaj la estro de la sekureca polico kaj la SD emfazis en detala komunikado al Himmler la 17-an de februaro 1942, "ke finfine la Katolika Eklezio, kun siaj konvertiĝaj mezuroj kaj plenumado, devigis ĉi tiujn abomenaĵojn de la

Ustaŝ a ankaŭ uzante la Ustaŝ a por efektiviĝi iliajn konvertajn iniciatojn."⁶⁹

La krimoj faritaj de tiu ĉi movado eĉ provokis koliziojn kun germanaj trupoj, kiuj mem faris kelkajn skandalojn en multaj frontoj kaj ekzekutis ostaĝojn ĝis preskaŭ senprecedenca grado, precipe en Jugoslavio.⁷⁰ Post la sendito, Benzler jam raportis el Beogrado la 10-an de aprilo 1942: "Germana unuo raportas de la Drina, ke la mortigo de serboj rekomencis sur la okcidenta bordo kaj povas esti klare observita de la unuo," la SD skribis en a. telegramo al la Centra Sekureca Oficejo de la Reich du tagojn poste: "Ekde la 10-an de aprilo 1942, ekigita de la sensenca buĉado de la serba loĝantaro en Bosnio, okazis gravaj kolizioj kaj bataloj inter germanaj landlimaj sekurectrupoj kaj Ustaŝ a-unuoj en malsamaj punktoj laŭ la Serba-kroata limo."

⁷¹ Kaj la germana komandanto de la 718-a Infanteriodivizio havis tutan firmaon de la Ustaŝ a regimento gvidita fare de kolonelo Francetiĉ senarmigita kaj arestita pro renoviĝintaj abomenaĵoj kontraŭ la serba populacio en junio 1942.⁷² Estas markinde ĉi tie, ke la Ustaŝ a kiuj ofte estis lacigitaj kiel sekvo de siaj abomenaĵoj tra la jaroj estis plurfoje instigitaj por preni drastajn iniciatojn, ĉar ĝenerale la masakroj neniam estis iniciatitaj fare de la homoj ĝenerale sed ĉiam de la Ustaŝ a gvidantoj, tiuj. en uniformo kaj tiuj en vesto de pastro aŭ monaĥo.⁷³

La germana spionservo ĉe la Zagreba Informo-Centro emfazis la 7-an de aŭgusto 1941, ke la registaro estis malakceptita de "ne malkonsiderinda parto de la kroata loĝantaro" eĉ "de kroataj naciistoj kaj iamaj Ustaŝ a subtenantoj."⁷⁴

KONCENTREJO KAJ CARITAS

Koncentrejoj ĝermis ĉie en la katolika "Sendependa Ŝtato de Kroatio": en Jasenovac, Jadovno, Pag, Ogulin, Jastrebarsko, Koprivnica, Krapje, Zenica, Stara Gradiška, Djakovo, Lobograd, Tenje, Sanica, ktp.

Deportado al tiuj tendaroj estis ekster iu jurisdikcio. En dekretleĝo datita la 26-an de novembro 1941, ekzistis rekta aserto ke tio estis preventa iniciato kontraŭ "nedezirindaj personoj" kiuj povus esti danĝeraj al "publika ordo kaj sekureco" kaj minaci "la atingojn de la liberiglukto de la kroata Ustaŝ a". movado."

⁷⁵ "Ne ekzistas rajto de apelacio aŭ kontraŭ staro kontraŭ la decido de la Ustaŝ a Police pri sendado al La gvidanto de ĉiuj ĉi deviga aresto."⁷⁶ tendaroj, Vjekoslav Luburiĉ, la dekstra mano de la ministro pri internaj aferoj Artuković, la kroata Himmler, loĝas hodiaŭ en la katolika Hispanio de Franco [tio estas, en 1965] sub la nomo de Max Luburiĉ. Tiutempe ĉirkaŭ 350 000 homoj mortis en la kroataj koncentrejoj.⁷⁷

Miloj da infanoj ankaŭ estis buĉitaj tie.

⁷⁸ Ja estis

eĉ koncentrejoj starigitaj speciale por ili en Lopor, Jablanac, Mlaka, Brodice, Ustici, Gradiš ka, Sisak, Jastrebarsko kaj Gornja Rijeka. En 1942 estis ĉirkaŭ dudek kvar mil infanoj sole en Jasenovac; duono de ili estis murdita.

79

Sed iom post iom komencis ŝajni pli utila al la ŝtataj kaj ekleziaj aŭ toritatoj indulgi la infanojn. Ĉar la gepatroj estis plejparte mortaj aŭ malliberigitaj, la junuloj estis facile konvertiĝi al la eklezio kiel la unu kaj nur vera institucio de savo. La katolika "Caritas", kies ĉefepiskopo Stepinac estis prezidanto, nun prizorgis la orfojn kaj ilia reedukado estis tiom pli facila, ĉar multaj tute ne povis trovi iujn ajn parencojn.

Kelkaj ankaŭ estis tro junaj por scii iliajn originojn, ilian vilaĝon, aŭ eĉ siajn nomojn kiam ili finiĝis en la "prizorgo" de Caritas. Do hodiaŭ, en 1965, estas sennombraj junuloj, kiuj vivas kiel devotaj katolikoj, eĉ pastroj, sen scii, kiajn cirkonstancojn ili devas danki pro sia katolikismo.

Jugoslavoj daŭre serĉas siajn gepatrojn aŭ gefratojn sub la devizo "serĉi parencojn". Pars pro toto nur unu tia voĉo: „Mia tuta familio estis sendita al la tendaro ĉe Stara Gradiš ka. Ni estis apartigitaj de niaj gepatroj kaj forsenditaj. Antaŭe, viro ordonis al mi alporti mian junan fratinojn, kiu estis nur trijara, al la oficejo. Du monaĥinoj forportis ŝin kaj mi neniam revidis ilin. Se vi povas doni al mi informojn, bonvolu skribi al Vaso Radovanović, Multaj el tiuj serbaj infanoj estis registritaj en la arkitekto, Gaglin.”⁸⁰

teologiaj fakultatoj de Italio, Argentino, Aŭstralio, kaj Usono.

81

LA FAGOJ DE LA USTAŜ A ESTIS FAGOJ DE LA PREĜEJO

"La bildo de katolika stato de dio, en kiu la Ustaŝa aperis kiel Kavalira Ordeno, estis formita en la popularaj katolikaj artikoloj kaj predikoj de la katedro."

—Hory kaj Broszat

82

"La bildo de la Virgulino Patrino de Dio aperis kiel signo en la ĉielo super nia nova, juna kaj libera Kroatio.
... La Kroatio de Dio kaj Maria de antikvaj tempoj releviĝis."

—Katoliĉi Tjednik, Sarajevo, la 11-an de majo 1941

"Kristo kaj Ustaŝ a, Kristo kaj la kroatoj, marŝante kune tra la historio."

—Nedelja, Zagrebo, la 6-an de junio 1941

Ni eksplicite emfazu, ke ekzistis ne nur religiaj, sed kompreneble ankaŭ rasaj diferencoj, kiuj ludis grandan rolon en la buĉado de la serboj fare de la kroatoj—kvankam tio apenaŭ senkulpigas la katolikan eklezion, ĉar ĝi tre proksime kunlaboris kun la ustaŝa movado. de la komenco ĝis la fino de tiu ĉi reĝimo. Ekzistis episkopoj en la Ustaŝ a parlamento, pastroj laborantaj kiel policestroj kaj oficiroj en la gardisto de Pavelić , franciskanoj en pagendaĵo de koncentrejoj, membroj de Katholische Aktion kaj organizoj aligitaj al ĝi ankaŭ estis ofte Ustaŝ a gipsitaj per Ustaŝ a medaloj, salutitaj en la faŝisma stilo kaj partoprenis en la paradoj, marŝante rekte malantaŭ la soldatoj.⁸³ ; eĉ monaĥinoj, iliaj brustoj ofte

84

La katolika gazetaro de la lando asertis sian simpatian por la Ustaŝ a partio ĉe ĉiu ŝanco. En amaso da artikoloj, ĝi bonvenigis "la novan kaj liberan Kroation kiel kristanan kaj katolikan ŝtaton", deklaris ilian lojalecon al la Godsent Pavelić , kaj festis Adolf Hitler kiel la "Krucisto de Dio".⁸⁵

La gazeto Nedelja, presita en Zagrebo, skribis la 27-an de aprilo 1941: „Dio, kiu regas la sortojn de la nacioj kaj regas la korojn de la reĝoj, donis al ni Ante Pavelić kaj movis la gvidanton de nacio amika kaj aliancita al ni. , Adolf Hitler, por disigi niajn subpremantojn per siaj venkaj trupoj kaj ebligi la fondon de la Sendependa Ŝtato Kroatio. Gloro al Dio, nia dankemo al Adolf Hitler kaj eterna lojaleco al nia Poglavnik, Ante Pavelić .”

86

La kroata radiostacio en Zagrebo raportis la 29-an de julio: "Ne ekzistas serboj kaj ne ekzistas tiel nomata Serba Ortodoksa Eklezio en Kroatio... . Ne povas ekzisti serboj kaj ortodoksismo en Kroatio; la kroatoj zorgos pri tio kiel eble plej baldaŭ .”⁸⁷

En junio 1941, la grave kulpigita ĉefepiskopo Ivan Šarić laŭdis la revoluciajn metodojn en la nomo de vero, justeco kaj honoro en sia semajna Katolički Tjednik kaj nomis ĝin "stulta kaj malinda je disĉiploj de Kristo pensi ke la batalo kontraŭ malbono povus esti farita. kun gantoj surmetitaj en ĝentila maniero.”⁸⁸

Efektive, la gazeto de la Ĉefdiocезoj de Sarajevo asertis: “ĝis nun, Dio parolis per la papaj enciklikoj. Sed homoj fermis sian Nun Dio[!] decidis uzi malsamajn metodojn. Li volas prepari oreloj... misiojn. Eŭropo-misioj. Mondaj misioj. Kaj ili ne estos subtenataj de pastroj sed de armeestroj. Tiuj ĉi predikoj estos aŭ ditaj

kun la helpo de kanonoj, maŝinpafiloj, tankoj, kaj bombistoj." ⁸⁹

Ĉi tio ne estis nekutima tono. Ĝi estis la regulo.

La 7-an de julio 1941, D-ro Ivo Guberina, pastro kaj gvidanto de Katholische Aktion, kiu ankaŭ estis kapitano en la gvardio de Pavelić, diris: "Kroatio devus purigi sian sistemon de ĉia veneno laŭ ajna maniero, inkluzive de la glavo." ⁹⁰

Alia eminenta pastro, Dionis Jurić, skribis ke nur kroatoj daŭre povos vivi en tiu ĉi lando. "Ne plu estas peko mortigi sepjaran infanon, se ĝi malobservas la ustaŝa leĝaron. Kvankam mi portas la vestaĵon de pastro I ofte devas recurri al maŝinpafilo." ⁹¹

Unu kleriko el la urbo Udbina predikis: "Ĝis nun, miaj fratoj, ni laboris por nia religio kun kruco kaj Brevier. Nun venis la tempo por revolvero kaj fusilo." ⁹²

Li donis la permeson por la buĉadoj de serboj en la distrikto de Udbina kun tiaj paroladoj.

La jezuito Dragutin Kamber, kiu festis la soldatojn de Hitler kiel batalantojn por "politika kaj socia justeco" kaj konstruantoj de la "bazoj de feliĉa mondo por estontaj generacioj" en Novi List la 16-an de aŭgusto 1941, estis poliestro en Doboj (Bosnio). kaj nur respondeca por la murdo de centoj da ortodoksaj serboj. Kiel multaj aliaj ustaŝaj, la jezuito loĝas en Usono kiel D-ro Charles Kamber hodiaŭ (tio estas, en 1965). ⁹³

La kleriko Božidar Bralo, "ĉefa komplico de la murdanta episkopo Šarić de Sarajevo", travojaĝis la landon kun sia maŝinpafilo nur post sia nomumo kiel prefekto, senĉese kriante: "Malsupren la serboj!"

Li estis implikita en la buĉado de 180 serboj ĉe Alipaš in Most kaj faris ĝojdancon kun la Ustaŝa ĉirkaŭ la mortigita. ⁹⁴

En Prebilovci kaj Surmanci, Hercegovino, kie 559 serboj, ĉiuj maljunuloj, virinoj, kaj infanoj, estis buĉitaj; la du katolikaj pastroj Ilija Tomaš kaj Marko Hovko estis ankaŭ inter la murdintoj. ⁹⁵

Branimir Zupančić, vikario en Rogolje, buĉis kvarcent homojn. ⁹⁶

GVIDANROLO DE LA FRANCISKANOJ

"Mi malkovris el sekura fonto, ke la franciskanoj de Bosnio kaj Hercegovino kondukis bedaŭrinde."

-kuria kardinalo Tisserant (p. 211)

La filoj de Sankta Francisko el Asizo, kies monaĥejoj jam servis kiel

armildeponejoj por la Ustaŝ a dum longa tempo, distingiĝis precipe en ekstermado de la ortodoksuloj. Ĉi tio ne estis hazardo.

En la Kristnaska eldono de la ĵurnalo Sendependa Kroatio en 1941 aperis jenaj sub la titolo "La Rolo de la Pastraro en la Sendependa Kroata Ŝtato": "La universitatoj de la franciskanoj en Sinj, Ŝiroki Brijeg kaj Visoko, la seminarioj en Makarska, Mostar. kaj Split kaj la Teologia Fakultato de la Universitato de Zagrebo estis la veraj centroj de nacia konscio, la bredejoj de kiuj ne nur grupoj de levitoj kaj laboristoj elverŝis en la ĝardenon de Dio ĉiujare, sed ankaŭ naciaj batalantoj kiuj disvastigis la konvinkiĝojn de la Ustaŝ a. ."

⁹⁷ Kaj la 4-an de julio 1941, la Ustaŝ a gazeto Hrvatski Narod laŭ dis la franciskanon Dr. Radoslav Glavaŝ kiel granda organizanto de la Ustaŝ a kiu tiam metis sin "ĉe la fronto de la batalantoj."⁹⁸ La franciskana Glavaŝ laboris kiel konsilisto ĉirkaŭ Pavelić kaj havis, kiel noto de la germana ambasado en Zagreb-ŝtatoj, "ĉiutagan" aliron al li.⁹⁹

Kaj la rolon de la franciskana ordeno ludis en la renverso en Jugoslavio tuj konata eksterlande. Ekzemple, eseo en la slovaka katolika gazeto Gardist, organo de la Hlinka Gvardio, en aŭgusto 1941, estis nomita: "La franciskanoj, la Unuaj Batalantoj por Sendependeco."¹⁰⁰

La 21-an de majo 1941, la franciskana patro ŝimić venis al la komandanto de la "Sassari Division" en Knin kun du akompanoj por supozi ĝentilan administradon en sia areo. La franciskano respondis la demandon de la generalo pri la gvidlinioj de ilia politiko: "Mortigi ĉiujn serbojn en kiel eble plej mallonga tempo." La generalo ne povis kredi siajn orelojn kaj petis lin ripeti ĝin. La patro tuj faris: „Mortigi ĉiujn serbojn en kiel eble plej mallonga tempo. Tio estas nia tagordo."¹⁰¹

La franciskano Berto Dragić eviĉ de la monaĥejo de ŝiroki Brijeg estis en ordonrajto pri la loka Ustaŝ a, apogita fare de la franciskanoj Ante Cvitković kaj Andrija Jeliĉ.¹⁰²

La franciskana patro Augustino Cievola aperis surstrate kun a revolvero sub sia kutimo kaj vokis la homojn murdi la ortodoksulojn.¹⁰³

La franciskano Tugomir Soldo organizis la masakrojn de Ĉapljina. 104 La

franciskana Silvije Franković estis ofte en la kompanio de la plej grandaj gorĝtranĉiloj. Kiam ili demandis lin iun tagon en Bugojno, kiam ili povos konfesi, li diris: "Multe tro frue por vi. Venu kiam vi mortigis ilin ĉiujn." Kiam la prefekto de Bugojno volis konfesi Franković, ĉar li mortigis dek kvar serbojn, la franciskano diris: „Konfesu, kiam estas;

kvardek kaj mi ĉion pardonos al vi."¹⁰⁵

Pluraj monaĥoj supozis postenojn de ekzekutistoj en koncentrejo. La franciskano Zvonko Brekalo estis oficiro ĉe la koncentrejo de Jasenovac, fifama pro siaj amasaj senkapigoj. Ĉirkaŭ 120 000 serboj mortis tie. En la aŭgusto de 1942, la franciskano Miroslav Filipović -Majstorović, nomita "Brother Devil", fakte prizorgis tiun tendaron, apogitan fare de serio de pastraro - Brkljanić, Matković, Matijević, Brekalo, Celina, Lipovac kaj aliaj. Kvardek mil homoj estis likviditaj en kvar monatoj sub la komando de la La franciskana akademiulo Brzica sole senkapigis 1,360 Franciskana patro.

106
homoj kun speciala tranĉilo en unu nokto, la 29-an de aŭgusto 1942.

Edmond Paris, kiu listigas "teruran litanion" de franciskanaj krimoj, asertas, ke ĉi tiu listo povus esti "senfine plilongigita".

107
Post la kolapso de la katolika regimento, ĝi estis, eldire, eksterlandaj franciskanaj monaĥejoj kiuj iĝis rifuĝejoj por la amasmurdistoj, Klagenfurt en Aŭstrio, Modeno en Italio, kaj ankaŭ monaĥejoj en Francio. "Ĉiuj ĉi monaĥejoj kaŝis la eskapintan Ustaŝa. Ĉi tiuj krimuloj ricevis Eklezian helpon kaj subtenon ĉie. Tio estis nur tro komprenebla ĉar la faroj de la Ustaŝa estis faroj de la Eklezio."

109

Alois Mišić el Mostar estis la nura episkopo en Kroatio, kiu ronde kondamnis la ekscesojn en pastoreca letero la 30-an de junio 1941. Kaj la pastro J. Lončar el Zagrebo, kiu protestis kontraŭ la kruelaĵoj en prediko pri la ordono „Ne mortigu.” la 23-an de aŭgusto 1941, estis juĝita al morto kaj tiam lia puno ŝanĝis al malfacila laboro porviva. "Krom tiuj du bravaj viroj, la tuta katolika pastraro en Kroatio aprobis aŭ toleris la buĉadon, iuj pro fanatikeco, aliaj pro timo, kaj la aliaj subigis sin al Eklezia disciplino."

110

Ni menciuj ankaŭ en passant, ke la Ustaŝa movado, helpe de klerikalaj rondoj, ankaŭ murdis 80 procentojn de la jugoslavaj judoj.

111

LA PRIMATO DE LA KROATIAJ KATOLIKOJ, ĈEFEPISKOPO D-RO. STEPINAC, ANKAŬ SUBTENIS LA MURDISTOJN

Li kunlaboris kun ili de la unua horo de la reĝimo ĝis la lasta.

Pavelić alvenis al Zagrebo la 13-an de aprilo 1941. En la venonta tago, la ĉefepiskopo transdonis gratulojn de la eklezio al la insidmurdistoj de Aleksandro kaj Louis Barthou kaj okazigis bankedon dum la vespero ĉe kiu "Nigraĉemizoj kaj klerikalaj roboj miksiĝis kiel fratoj."

112

Pasko 1941, Stepinac anoncis, de la katedro de la Katedralo en Zagrebo, la fondon de la "Sendependa Kroata Ŝtato" kaj ankaŭ

tuj puŝis ĝian diplomatian rekonon de la papo.

113

En Nedelja, Stepinac rakontis pri siaj unuaj babiladoj kun la Poglavnik, kiu, tiuokaze, konfidis al li sian intencon ekstermi la malnovkatolikojn kaj la ortodoksojn. Post ĉi tiu komunikado, Stepinac asertis: „La Ĉefepiskopo [t.e., li mem] havis la impreson dum nia konversacio, ke Pavelić En estis sindona katoliko kaj la eklezio havus plenan liberecon agi.” paŝtista letero ¹¹⁴ de la 28-a de aprilo 1941, la kroata primato skribis: “Kiu povus riproĉi al ni, ke ankaŭ ni subtenas, kiel spiritaj paŝtistoj, la ĝojon kaj entuziasmon de la homoj, kiam ni turnas nin al la Dia Moŝto kun profunda dankemo? Kvankam la aktualaĵoj, kiuj estas tiel gravaj, estas tre komplikaj, kvankam la faktoroj kiuj influas ilian kurson estas tre malsamaj, estas tamen facile rekoni la manon de Dio en ĉi tiu laboro. Ab domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris [“Tio estas la faro de la Eternulo; kaj tio estas mirinda en niaj okuloj,” Psalmo 117:23]. Tial vi sekvos nian alvokon kaj per tio subtenos la konservadon kaj disvolviĝon de la sendependa ŝtato Kroatio.

Ni konas la homojn, kiuj tenas la sorton de la kroata popolo en siaj manoj kaj ni estas firme konvinkitaj, ke la Eklezio povos proklami la neeraripovajn principojn de vero kaj eterna justeco en la restarigita Kroata Ŝtato en plena libereco.”

115

Stepinac eksplicite postulis kunlaboron kun la Ustaŝa de la Li instrukciis la "Sendependa" ¹¹⁶ pastraron festi la datrevenon de la episkopejo. proklamo de Kroatio" kaj la naskiĝtago de ĝia gvidanto, Pavelić, kun aparta soleneco.

117

En januaro 1942, ĉefepiskopo Stepinac eĉ estis nomumita armea vikario de la Ustaŝa fare de la Vatikano, sur kiu preskaŭ 150 pastroj aliĝis al la Ustaŝa armeo kiel kampopastroj.

118

La 23-an de februaro 1942, Stepinac, ĉirkaŭita de ekleziaj eminentuloj, akceptis Pavelić, la viron benitan de la papo kaj mortkondamnitajn dufoje, ĉe la portalo de la preĝejo de Sankta Marko en Zagrebo kaj festis la fondon de la kroata parlamento kun sonoraj frazoj. ¹¹⁹ Nur tri semajnojn pli frue, la Londonsemajna New Review skribis pri Pavelić: "Li estas unuanime rigardita kiel la plej granda krimulo de la jaro 1941."

120

Ĉefepiskopo Stepinac ankaŭ parolis kiam la Ustaŝa Parlamento, al kiu li kaj dek el lia pastraro apartenis, estis fakte malfermita. Kiam en kunveno la 25-an de februaro, la ministro pri justico Mirko Puk deklaris en la nomo de la ŝtato, ke la malnovkatolikoj kaj la serba ortodoksa eklezio ne plu estos agnoskitaj, la dek unu oficialaj reprezentantoj de la romkatolika eklezio unuanime subtenis ĝin.

121

En la tago de la sanktulo de Pavelić (la 13-an de junio 1942) Stepinac ordonis al la Te Deum

estu kantata en ĉiuj preĝejoj la sekvan dimanĉon.

122

La 18-an de majo 1943, la ĉefepiskopo sendis memorandon al Pio la 12-a petante subtenon por la registaro de Pavelić. Stepinac substrekis la Ustaŝa servojn en konvertado de la ortodoksuloj. Kaj li jam esprimis grandajn timojn. "La venko de la tuteserba ideo," li skribis, "signifus la detruon de la katolikismo en la nordokcidento de Balkanio, tio estas, en Kroatio. Ne estas la plej malgranda dubo pri tio." Krome, li profetis, la ondoj de la ortodoksa ofensivo ankaŭ lavus super la itala marbordo. Stepinac tiam dankis la kroatan pastraron pro iliaj servoj, "precipe la franciskanojn", kaj petegis la Sanktan Patron turni sin al la kroata popolo. "La nova kroata ŝtato, naskita sub pli malfacilaj kaj teruraj cirkonstancoj ol iu ajn ŝtato en la lastaj jarcentoj, nun senespere batalas por sia propra supervivo. Je ĉiu ŝanco, ĝi pruvis sian volon resti lojala al siaj katolikaj tradicioj kaj certigi pli brilan kaj pli bonan estontecon por la Katolika Eklezio en ĉi tiu mondoparto. Stepinac ankaŭ skribis al la papo ke ne nur 240,000 konvertitoj povus esti perditaj, "sed la tuta katolika populacio de ĉi tiu areo kun ĉiuj preĝejoj kaj monaĥejoj."

123

En 1944 la Kroata Militministerio redaktis la preĝlibron de soldatoj La Kroata Ŝtato plena de ardaĵoj por la krima reĝimo — kun permeso presi de la ĉefepiskopo.

¹²⁴ Eĉ la 24-an de marto 1945, Stepinac, aljuĝita la "Granda Kruco kun la Stelo" fare de Pavelić jaron antaŭe, publikigis manifeston en favoro de la ŝtato Ustaŝa kaj ofertis sian palacon kiel rifuĝejon al multaj politikaj murdintoj kiuj estis ĉasitaj. de la polico.

125

Nur unufoje en ĉiuj tiuj jaroj ĉefepiskopo Stepinac menciis la tragedion de la serboj kaj judoj en parolado en "Sendependa Kroatio". "Estas homoj," li diris la 31-an de oktobro 1943, "kiuj akuzas nin, ke ni ne indignis ĝustatempe aŭ ne prenis taŭgajn rimedojn kontraŭ la krimoj faritaj en la diversaj partoj de nia lando. Nia respondo estas: ni ne estas la politika ilo de neniu kaj ni ne volas esti... . Ni ĉiam publike emfazis la principojn de eterna kaj dia leĝo... Ni ne povas esti konsiderataj respondecaj pri kelkaj el ĉi tiuj malzorgemaj fanatikuloj en la vicoj de la Eklezio."

126

Edmond Paris konvene komentas pri tio: "Kia cinikeco de princo de la eklezio! Kies "politika" ilo li estus, se li levus sian voĉon kontraŭ la buĉado de la senkulpuloj?"

127

[Stepinac estis sanktigita en 1998

fare de Johano Paŭlo la 2-a, PG]

LA PLEJ SANGOSIFA KRIMINOLO EL ĈIUJ

SATELITAJ LANDOJ ESTIS PROTEKTAJ KAJ

BENITAS DE LA KATOLIKA EKLEZIO DEKSTRE ĜIS LA FINO

La regulo de Pavelić jam komencis ŝanceliĝi grave kiam Italio kapitulacis. el liaj ¹²⁸ Iuj komplicoj tial klopodis savi sin. La nacidefendministro, Vokić , kaj ekstero-ministro Lorković organizis palacan ribelon sed estis pafitaj post kiam la provo malsukcesis. Pavelić tiam provis savi sin en novembro kun ago de perfido. Li ofertis al la ĉefo de la Aliancita Ĉefkomando en Mediteraneo la Ustaŝ a armeon por batali kontraŭ la germanoj, sed vane.

La 24-an de marto 1945, la katolikaj episkopoj de Kroatio publikigis pastorecan leteron celantan malpli kontraŭ siaj diocezanon ol la Aliancanoj. Ili emfazis la leteron kiun Pavelić sendis al la britoj kaj amerikanoj kaj lian batalon kontraŭ komunismo kaj volontulis por subteni la demokratajn potencojn (kontraŭ kiuj ili ĝis nun batalis) per sia tuta forto, kiujn la aliancanoj tamen ankaŭ ignoris. Finfine, Pavelić provis vane dum pluraj pliaj tagoj igi ĉefepiskopon Stepinac sia posteulo. Tiam li adiaŭ is ĉe sekreta kunveno ĉe la Episkopa palaco la 4-an de majo 1945, kaj postlasis al Stepinac amason da dokumentoj kaj tutajn kestojn plenajn de oro, juveloj kaj horloĝoj malantaŭ kiuj estis konservitaj en la palaco de Stepinac kaj diversaj preĝejoj. En la sekva tago, Pavelić fuĝis kun sia familio kaj kelkaj mil gangsteroj, inkluzive de proksimume kvincent katolikaj pastroj, inkluzive de siavice la ĉefepiskopo de Sarajevo, Ivan Šarić , kiu mortis en Madrido en 1960, kaj la episkopo de Banja Luka, Jozo G

Pavelić kaj Artuković trovis sanktejon en la monaĥejo de St. Gilgen proksime de Salzburg, "ŝarĝita per ŝtelita oro." Ili tiam estis arestitaj fare de britaj soldatoj sed baldaŭ liberigita denove kiel sekvo de "mistera interveno." ¹²⁹ Artuković iris al Svislando en novembro 1946, tiam poste al Irlando, kaj finfine al Usono, kie li nun loĝas en Los-Anĝeleso [li estis finfine ekstradiciita al Jugoslavio kaj mortkondamnita sed mortis en 1988 pro malfortikeco post gajno de restado de ekzekuto pro ĉi tiuj kialoj].

Pavelić , kiu ne sentiĝis sekura en Aŭstrio pro la klopodoj de la jugoslava registara ekstradicii lin, iris al Romo alivestita kiel pastro kie li vivis en monaĥejo kiel Father Gomez kaj Father Benarez. Fine de 1948 li iris al Bonaero kiel Pablo Aranyoz, daŭre en posedo de 250 kg da oro kaj 1,100 karatoj da altvaloraj ŝtonoj 130—kaj li estis akompanita fare de la antaŭa ligo inter ĉefepiskopo Stepinac kaj la Vatikano, la pastro Krunoslav Draganović , kun kiu li estis provizita fare de la Commission d'assistenza pontifica.

Pavelić devis iri subtere post la demisiigo de Peron en 1955. On

La 10-an de April, 1957, li evitis aŭ tobombon per revolvero kaj poste la argentina polico ankaŭ . Li iel sukcesis atingi la Francon Hispanion kaj, neĝenata de juĝistaro, trovis rifuĝon en franciskana monaĥejo en Madrido. La krimulo mortis en la germana hospitalo en la hispana ĉefurbo la 26-an de decembro 1959, kaj, sur sia mortolito, ricevis ankoraŭ plian benon de

la Sankta Patro. ¹³² (Estas ankoraŭ [en 1965], cetere, strikta organizo Ustaŝa en Hispanio, gvidata unue de ĉefepiskopo Ŝarić kaj nun de Vjekoslav Luburić, la antaŭa komandanto de ĉiuj kroataj koncentrejoj. ¹³³)

La fotisto de Hitler, skribas Edmond Paris ĉe la fino de sia dokumentaro, estis kondamnita al dek jaroj nur por farado de la krimo de fotado de la Führer. Kontraste, miloj da seriozaj ustaŝaj krimuloj restis senpunaj, malgraŭ sennombraj protestoj kaj memorandoj, nur ĉar ili estis sub la protekto de la katolika eklezio.

ĈU LA PAPO SNIS NENION?

"Kio okazas en Kroatio kaj alarmas la tutan mondon?"

—subsekretario de ŝtato Montini

"Efektive, ĝi estas terura."

—kurio Kardinalo Tisserant

Eĉ italaj gazetoj raportis malkaŝe pri la tiamaj masakroj. Ekzemple en bolonja gazeto la 18-an de septembro 1941 oni povis vidi jenon: "La Unua Frato de Asizo parolis kun la birdoj kaj fiŝoj kaj nomis ilin fratoj kaj fratinoj, sed liaj disĉiploj kaj spiritaj heredantoj, plenaj de malamo, buĉas; homoj en la Sendependa Ŝtato Kroatio, kiuj estas siaj propraj fratoj antaŭ Dio la Patro, samsangaj fratoj, la sama lingvo kaj la sama Patrino Tero, kiu nutris ilin el ŝia tenera brusto.

Ili buĉas, mortigas kaj enterigas homojn vivantaj, ĵetante siajn viktimojn en riverojn, maron kaj intermontojn. Estas hordoj de ĉi tiuj murdintoj kaj ili estas en freneza agitado, gvidataj de la pastroj kaj katolikaj oficistoj." ¹³⁴

Ekŝa jugoslava ministro Već eslav Vilder diris en la radio en Londono la 16-an de februaro 1942: „Kaj nun la plej teruraj krimoj okazas en la ĉirkaŭaĵo de Stepinac. Tie fluas riveroj de sango de fratoj.

Ortodoksuloj estas devigitaj transiri al la katolika kredo kaj la voĉo de ĉefepiskopo Stepinac ne estas altigita por prediki reziston. Sed ni legas, ke li partoprenas en ĉi tiuj paradoj de faŝistoj kaj nazioj. Kaj kio estas eĉ

pli malbone, la episkopo de Zagrebo, Salis-Sewis, ronde laŭ dis Pavelić en sia novjara parolado kaj ĉefepiskopo Šarić de Sarajevo verkis longan odon al Pavelić la 24-an de decembro 1941."¹³⁵

La romkatolika kroato kaj eksa jugoslava ministro d-ro Prvislav Grisogono, kiu nun [en 1965] loĝas en Anglio, petis la ĉefepiskopon de Beogrado, d-ro Ujčić, peti la papon propeti por ĉesigi la buĉadon.

Respondo de la ĉefepiskopo: "Dankon pro via letero. Ni jam ricevis informojn pri la masakroj el la plej diversaj fontoj. Mi transdonis ĉion al Vatikano kaj kredas, ke ĉio ebla estos farita."

¹³⁶ Sed nenio estis farita.

Kaj ĉi tio, malgraŭ tio, ke al Vatikano alvenis protestleteroj el la tuta mondo, inkluzive de ĉiuj Aliancitaj registaroj. Sed Pio la 12-a silentis — same kiel pri Auschwitz kaj aliaj aferoj.

Sed Kroatio, la Kroatio de amasmurdoj kaj torturoj, estis ĉefe (se ne pure) katolika problemo. La voĉo de la papo tenis la plej grandan pezon tie. "Ĉiuj niaj agoj," diris la ministro pri edukado kaj poste kroata sendito en Berlino, Mile Budak, "estas bazitaj sur lojaleco al religio kaj la Kaj Ĉefepiskopo Stepinac mem skribis al la papo pri ĉi tiu Katolika Eklezio."¹³⁷ kroata ŝtato: "Ĝi havas, je ĉiu okazo, pruvigis sian volon resti lojala al siaj katolikaj tradicioj kaj garantii pli brilan kaj pli bonan estontecon por la Romkatolika Eklezio en ĉi tiu mondoparto."

¹³⁸ Sed la vicsekretario de ŝtato Montini, poste Paŭlo la 6-a, demandis "ĝuste je la komenco de la diskuto" kun Nikola Rušinović, unu el la du neoficialaj reprezentantoj de Pavelić ĉe Vatikano: "Kio okazas en Kroatio kaj alarmas la tutan mondon? Ĉu estas vere, ke krimoj estis faritaj kaj deportitoj estas tiel terure traktataj?"

¹³⁹

Kaj la kuriokardinalo Tisserant konfesis al la kroata konfidulo de Pavelić: „Se vi sciis, kiel pri vi parolas la italaj oficiroj starigitaj ĉe la adriatika marbordo! Efektive, ĝi estas terura. Ne eblas imagi, ke tiaj abomenaĵoj estas faritaj. Mi malkovris el sekura fonto, ke la franciskanoj de Bosnio kaj Hercegovino bedaŭrinde kondukis. Tiajn agojn ne faru civilizitaj kaj kleraj homoj, kaj plej certe ne pastroj.”

¹⁴⁰

Sed la papo silentis.

Kelkajn tagojn post la deklaro de Tisserant Pio la 12-a afable respondis al a komunikado de la ustaŝa estro.¹⁴¹

La 6-an de februaro 1942, Pio la 12-a ricevis 206 kroatajn junulojn en Ustaŝa uniformoj en privata spektantaro okazigita en "unu el la plej sanktaj salonoj de Vatikano", laŭ la gazeto Katolički Tjednik. "La plej kortuŝa

momento estis kiam la juna Ustaŝ a petis la Papon beni sian Poglavnik, la Sendependan Ŝtaton de Kroatio kaj la kroatan popolon. Ĉiu membro ricevis medalon kiel suveniron."

142

Sed la ataŝeo de Pavelić en Romo, Nikola Ruš inović , raportis la 9-an de majo 1942: „Ni havas multajn malamikojn. Eĉ tiel nomataj amikoj atakas nin ĉie per intrigoj, precipe en Vatikano. Ili rilatas al gangsteroj kaj gangsterismo en Kroatio. Ili diras, ke 8,000 fotoj estis kolektitaj kiel indico por Ustaŝ a krimoj kontraŭ la serba loĝantaro.

143

Kaj efektive, la Vatikana ŝtata sekretariejo ja havis fotalbumojn de la masakroj kaj amaskonvertoj en sia posedo. inter la ĉefepiskopo¹⁴⁴ Estis ankaŭ ligo de Zagrebo kaj la Vatikano, Krunoslav Draganović , membro de la konverta komitato kaj armea pastro ĉe la Jasenovac koncentrejo, kiu poste akompanis Pavelić dum sia fuĝo al Sudameriko.

145

Estis ankaŭ la benediktano Giuseppe Ramiro Marcone, kiun Pio la 12-a jam nomumis kiel reprezentanto de la kurio en Zagrebo la 13-an de junio 1941, la tago de la sanktulo de Pavelić , donante al li la titolon de "Papa Vizitanto". La delegito, kiu fakte agis kiel nuncio, partoprenis en publikaj aranĝoj, sidis en la kesto de diplomatoj en la Ustaŝ a parlamento, aperis inter altrangaj oficiroj de tiu de Hitler, Mussolini, kaj Pavelić , inspektis la Ustaŝ a Junularon kaj faris deziras al li en la tago de sia sanktulo apud ĉi tiu lasta la 13-an de junio 1942, "ke Kroatio venku Pavelić ."

146

ĉiujn siajn malfacilaĵojn kaj ekfloru sub la gvidado de Ante

147

Kaj ĉefepiskopo Stepinac estis sin en Romo dufoje dum la teruro reĝimo kaj estis ricevita de la papo.

Sed la papo silentis.

En raporto al la eksterfera ministerio en Zagrebo la 8-an de februaro 1942, Nikola Ruš inović menciis viziton al monsinjoro Pietro Sigismondi, la estro de la Kroata Departemento en Vatikano: „Dum nia diskuto ni parolis pri la konvertiĝoj en Kroatio. Li diris, ke la Sankta Seĝo ĝojas pri ili sed la usona kaj brita gazetaro kondamnas nin ĉar la konvertiĝoj okazas sub granda premo de la aŭtoritatoj, kion la Sankta Seĝo kompreneble ne kredis. Ŝajnus konsilinde iri iom pli malrapide por savi la Sankta Seĝon riproĉojn, akuzojn kaj dilemojn. Li menciis, ke eĉ la itala gazetaro publikigas artikolojn

pri la amasaj konvertiĝoj de ortodoksuloj al katolikismo de tempo al tempo."

148

Sed la Osservatore Romano garantiis ke la konvertiĝo de la serboj okazis "sen la plej eta premo de ĝentilaj aŭ religiaj aŭtoritatoj."

149

Komparu ĉi tiun aserton de la papa ĵurnalo kun la memorando, kiun la gvidantoj de la katolikaj slovenoj sendis al la katolika episkopo Ujč de Beogrado la 1-an de marto 1942, per kiu ĝi estis transdonita al Vatikano: "En la Sendependa Ŝtato de Kroatio ĉiuj Ortodoksaj episkopoj kaj pastroj estis aŭ mortigitaj, malliberigitaj aŭ senditaj al koncentrejoj; iliaj preĝejoj kaj monaĥejoj estis detruitaj aŭ konfiskitaj. Estas la deklarita ĉefa celo de la politikistoj en Zagrebo ekstermi la serban loĝantaron en Kroatio. La tie konvertiĝoj al katolikismo havas nenion komunan kun religia konvinko kaj estas humiligaj procezoj por la Katolika Eklezio, kies staradon kaj dignon ili ege kompromitas. Ĉiu senpartia observanto devas konfesi, ke la konvertiĝoj de serbaj ortodoksuloj al katolikismo okazis sub terura politika premo. Ĉar ne estas dubo, ke la ortodoksuloj de Kroatio, kiuj konvertiĝis pro interna konvinko, povas esti kalkulitaj je unu mano." La slovenaj katolikoj konkludas: „Ni estas konvinkitaj, ke Vatikano, eksciinte ĉi tiun raporton, protestos kontraŭ la tragika sorto atendanta la serbojn kaj savos la staradon de la jugoslava katolikismo. Konataj kun la situacio en nia patrujo, ni konsideras necesa, ke:

1. la Sankta Seĝo publike kondamnas la sangan persekuton de la serboj kaj ilia Eklezio;
2. la Sankta Seĝo malpermesas ĉiujn konvertiĝojn al Katolikismo sub la ekzistanta regado de teruro;
3. personoj kiuj volas konvertiĝi al katolikismo malgraŭ la ĝenerala malpermeso postulas specialan permeson de la Sankta Seĝo, kiu kontrolos ĉiun kazon individue;
4. la Sankta Seĝo ordonas al la kroataj episkopoj protekti la serban ortodoksojn Kristanojn kaj iliajn pastrojn." ¹⁵⁰

Tiel do la Sankta Seĝo devus esti farinta laŭ la konvinko de katolikoj.

Kaj kion ĝi faris?

Ĝi nomumis la primaton de la kroata eklezio armea vikario de la Ustaŝ a. Ĝi esprimis sian "kontenton" ĉe la alproksimiĝo de la kroataj episkopoj la 27-an de marto 1942, kaj transdonis sian apostolan benon en rekono de ĝia granda servo.

¹⁵¹ Ĝi ankaŭ benis la plej grandan gangstron el ĉiuj satelitaj ŝtatoj komence de lia sanga kariero, dum ĝi, kaj sur lia mortolito. Kaj ĝi nomumis la plej proksiman aliancanon de ĉi tiu viro, ĉefepiskopo Stepinac, kiu ankoraŭ atendis, ke la Okcidento "uzu sian atoman potencon" post la milito "por alporti okcidentan civilizacion al Moskvo kaj Beogrado antaŭ ol estos tro malfrue", kardinalo. Kaj Stepinac jam delonge estis kondamnita al ¹⁵²deksejara punlaboro de la Supera Popola Kortumo en Zagrebo. Sed eĉ nun Pio la 12-a ankoraŭ subtenis

lin antaŭ la tuta mondo. Kaj prave! Ĉar la episkopo, kiun la papo nun laŭ dis kiel "ekzemplo de apostola fervoro kaj kristano nur toleris tion, kion ankaŭ la papo toleris. forto de menso", do¹⁵³ Kaj ĉi tiu lasta skribis la 12-an de januaro 1953: "Kvankam li forestas, Ni ĉirkaŭ brakas lin kun patra amo—kaj Ni deziras pasie, ke ĉiuj sciu, ke Nia decido ornami lin per la honoro de la Roma Purpuro estas; pro neniu alia kialo ol repagi lin pro liaj grandaj atingoj en taŭga maniero."¹⁵⁴

Ĉefepiskopo Stepinac elfaris siajn "grandajn atingojn" kiel la primato de ŝtato en kiu, el du milionoj da ortodoksaj serboj, 240,000 estis perforte murditaj, ofte post la konvertita al Katolikismo kaj 750,000¹⁵⁵ plej kruela el torturo.

Stepinac, kiu nek mortigis iun ajn nek forbruligis eĉ unu preĝejon mem, bonvole konservis ĉi tion kvietan dum kvar jaroj.

Kiel faris la papo.

Kaj ĉu Stepinac ne estas pli kulpa ol tiu Ustaŝa, kiu portis du ĉenojn da homaj langoj kaj okuloj ĉirkaŭ sia kolo?

Se oni konsideras la sintenon de Eugenio Pacelli al la politiko de Mussolini, Franco, Hitler kaj Pavelić, apenaŭ ŝajnas troigo diri: Pio la 12-a verŝajne estas pli kulpigita ol iu alia papo estis dum jarcentoj. Li estas tiel evidente implikita en la plej abomenindaj abomenaĵoj de la faŝisma epoko, kaj do de la historio mem, kaj rekte kaj nerekte, ke ne estus surprize, konsiderante la taktikon de la Roma Eklezio, se li estus enkanonigita.

APPENDIX

DISKUTO PRI KARLHEINZ DESCHNER,S KRITIKA EKZEZIA HISTORIO, ABERMALS KRÄHTE DER HAHN (KAJ DENOVE LA KOKO SKRIĜAS) EN DIE TAT, ZURIĈO

Malmultaj kritikaj verkoj estis kalumniitaj tiel malice kiel la eklezia historio de Karlheinz Deschner Abermals krähte der Hahn. Tamen neniu katolika revuo disponigis kontraŭ kritikon aŭ eĉ korekton, eĉ ne kiam, kiel en la Kölnische Rundschau gazeto, la libro estis kalumniita en pluraj gravaj artikoloj kaj la redaktoro plurfoje rifuzis respondrajton. Ne eblas presi eĉ malgrandan parton de tiuj ofende malveraj recenzoj kune kun kelkaj (prudente subpremitaj) respondoj de la aŭtoro ĉi tie.

Ni rigardu nur unu kazon kiel ekzemplon de kio restas el ĉiuj kalumnioj, distordoj kaj mensogoj, kiuj disvastiĝas pri la laboro de Deschner pri eklezia historio, kiam al li estas permesita respondo kaj poste, preter tio, teologo, strebanta al objektiveco, faras kvazaŭ arbitran juĝon kiel juste faris la redaktoroj de la Zurika gazeto Die Tat .

La protestanta pastro Wolfgang Hammer skribis la jenon en ĉi tiu gazeto la 4-an de majo 1963, sub la titolo "Trafo sub la Zono ĉe kristanismo":

"Maltrankviliga Eklezia historio de ĝiaj komencoj ĝis Pio XII," la titolpaĝo promesas - vere laŭ dinda, peza entrepreno! Ĉar la Ekleziaj historioj de la lastaj jardekoj superfluas de morala simpleco kaj sendanĝereco tiom kiom ili prosperis preter lernejoj eldonoj kaj monografioj entute! Do nia intereso vekigis. Ni scias, ke estis kelkaj malhelaj punktoj: sorĉistinmanio, persekutado de la judoj, forbruligo de herezuloj... .

Kiom grava estus tia prezento, se ĝi estus vere "kritika"! Sed la libro de Deschner estas vestita nur kiel eklezia historio. Verdire ĝi estas, bedaŭrinde, nur broŝuro. "Kion Kristo instruis al la mondo? Mortpafu unu la alian, protektu la monsakojn de la riĉuloj! Subpremu la malriĉulojn, prenu ilian vivon en mia nomo!" estas la citaĵo de nekonata sinjoro Belzner sur la unua paĝo. Aha, la leganto rimarkas, tio supozeble estas ironio —kaj komencas legi.

Senutile estus pruvi individue eĉ la ĉefan de Deschner

preterlasoj, eraroj kaj retuŝoj. Sed por ke li (kaj liaj amikoj, kiuj en niaj supozeble tiel piaj tempoj nur kviete, kun la dentoj grincantaj, eldiras la "Écrasez l'infame!" de Voltaire) pensu, ke ni havas nenion por doni kiel respondo, ni hazarde prenu kelkajn detalojn. :

Napoleono kaj la juna Goethe supozante ke Jesuo neniam vivis estas cititaj kiel seriozaj juĝoj. Aliflanke, nia aŭ toro (en la konkludo) akuzas ĉiujn katolikajn teologojn pri antaŭ juĝo kaj moke kontrastas iliajn rezultojn al "kritika" aŭ "libera" teologio, kies subtenantoj certe povas esti cititaj nur ĝis ĉirkaŭ 1925 ĉar eĉ ĉi tiu direkto jam delonge ĉesis. Pledante la specon de troigaj tezoj kiuj konvenas al Deschner.

Ekzemplo de arta distordo troviĝas sur paĝo 30: "La plej signifaj viroj malmoligis la kristanan veron per mensogoj. Eĉ Paul devas esti suspektita pri tio. Ĉar li skribas: 'Ĉar se la vero de Dio pli abundis per mia mensogo al Lia gloro; kial tamen mi ankaŭ estas juĝata kiel pekulo?'" (Romanoj 3:7). Se vi rigardas tien, vi trovos, ke Paŭlo parolas pri homoj, kiuj tiel argumentas kaj kies "kondamno estas meritita"

(Romanoj 3:8). La rezulto: Deschner senskrupule prenas frazon el kunteksto kaj sugestas, ke la Apostolo fanfaronas pri mensogado por la honoro de Dio!

La juna kritikisto elspezas senfinan energion por liberigi la "laikojn" el ilia teologia nescio, en kiu ili estas malliberigitaj de sinistraj klerikoj! Deschner pasigis kvin jarojn en sia laboro por klarigi por la laikoj la rezultojn de historia kritiko de la Biblio, kiu estas disponebla por ĉiuj jam de 200 jaroj kaj kiel lia dernier cri rivelas, ke akademianoj neniel povas pruvi en ĉiuj kazoj kiuj vortoj Jesuo. li mem diris, kiel ili estis registritaj aŭ ke kvin el la libroj de Moseo tute ne estis skribitaj de Moseo! Kaj la kvar Evangelioj ne estis verkitaj de iliaj aŭ toroj! Se li zorgus malfermi grekan Novan Testamenton, li rimarkus, ke ĝi jam diras sur la unua paĝo: "La Evangelio laŭ Mateo!"

La fakto, ke nia kolera juna aŭ toro ne embarasas citi obskurajn librojn en sia ampleksa apendico, kiuj asertas, ke Jesuo neniam vivis, nur malkaŝas lian veran intencon: tie estas listigitaj broŝuroj kiel tiu de la nederlanda forpasinta Hegelian Bolland: "De groote vraag voor de Christenheid onzer dagen" ["La Granda Demando por Moderna Kristanismo"] (1911), aŭ la "verko" de la pola aŭ toro Niemojewski: "Astralaj Sekretoj de la Antikva Kristanismo" (1913). La "fama dana literaturhistoriisto" Georg Brandes kontribuis: "La Jesus Sagao" (1925). Mankas nur Mathilde Ludendorff!

Kial mi eniras la detalojn de tiaj referencoj? Ĉar ĝi fordonas la metodon de Deschner: li skribas por la teologia laiko. Sed kiel laiko devas diferenci inter la fantazioj de sinjoro Niemojewski

kaj la rezultoj de Karl Barth, Rudolf Bultmann, Emil Brunner, Paul Tillich aŭ Karl Rahner? Li nun devas diri, ke ekzistas ankoraŭ multaj aŭ toroj, kiuj estis presitaj kaj kiuj estas alte estimataj en aliaj kampoj, kiuj disputis la ekziston de Jesuo kun bonaj kialoj! Ĉu do eble la "Savanto" neniam vere vivis...?

Post kiam la metodo de Deschner estis travidita, liaj rezultoj iĝas memklarigeblaj: la profetaĵoj de Jesuo estas eraroj, li pruntis siajn pensojn parte de la judoj, parte de gnostikaj grekoj, estis multaj miraklofarantoj, eĉ pli vagantaj profetoj kaj plej multe de ĉiuj homoj, kiuj estis krucumitaj! Estis hordoj de resurektitoj raportitaj el Barato kaj la etiko de Jesuo estis kunkonstruita el rudimentoj de aliaj religioj! Deschner okupate realigas la longan pasintan trukon de "komparaj" religiaj studoj, kiu daŭrigas jene: "Hamburgo estas urbo. Leningrado estas ankaŭ urbo. Kial do paroli pri iliaj individuaj trajtoj?"

Oni povus ignori tiun ĉi spiritan produktaĵon, se ne estus sufiĉaj homoj, kiuj nun ĵetos sin kontraŭ ĝi por bonvenigi ĉi tiun kolekton de malnovaj ĉapeloj el la historia-kritika periodo de la protestanta teologio kun la sama rava aplaŭdo kaj sibila patoso de sensacia ĉasado. nuntempa kritiko kiel Spiegel [maldekstrema germana semajna revuo] - fidelaj studentoj gajigas Jevtuŝenkon hodiaŭ kaj Presley morgaŭ. Farante tion ili nutras la fruan liberalan, kontraŭ-katolikan komplekson kiun Deschner surmetas kun braveco kaj perfekteco.

Surmetas? Jes! Oni povas diri tion per siaj nuraj pruntantaj armiloj el la armilejo de la liberalaj muzelŝargiloj kaj vinberoŝargiloj sed ne iliaj buntaj flagoj de la patriota Jesuo, la idealisto Jesuo aŭ la morala forto de kristanismo. Pro koncizeco li simple preterlasas la pozitivajn aferojn, kiujn pensis pri Jesuo liberalaj teologoj kaj filozofoj. Li prenas nur la negativon — kaj tio scivolis min.

Estas tri argumentoj, mi trovas, kiujn oni ne devas uzi kontraŭ li, ĉar li nur atendas ilin, por ke li vere sentiĝu pravigita pro miskompreno flanke de siaj "senkritikaj" kaj limigitaj legantoj:

1. La atako de Deschner estas "gristo al la muelejo de la komunistoj"! Kompreneble ĝi ankaŭ estas. Nia aŭ toro elspezas eĉ ne silabon pri komunistaj persekutoj de kristanoj; sed ankaŭ li ne kundividas la oficialan komunisman sendian propagandon. Li uzas pli fajnan klingon kaj supozas la pozon de "objektiveco" (io kiu estas anatemo al komunistoj).
2. Deschner indignus, se li estus nomita malamiko de religio. Li zorgas ne ataki la personon de Jesuo, al kiu li, kiel multaj malamikoj de la Eklezio, dediĉas kelkajn klaŭzojn: Jesuo estis malriĉa.

diablo kies laboro nur elstaris de aliaj pintaj religiuloj pro sia intenseco kaj radikala naturo.

3. Ĝi nur utilis al la celo de Deschner, se li estus misprezentita kiel senkompromisa junulo, hiperkritika sed certe ĝusta en lokoj, aŭ vortoj tiucele! Li fiere rifuzus tian falsan bonvolemon kaj—prave—sentus sin miskomprenita. Ĉar li ne nur, kelkloke, certe ne pravas, sed dank' al siaj distordoj de la vero certe malpravas ambaŭ loke kaj entute.

Sed kion li vere volas? Nenio maskita, neniu pseŭ dokomunisto propagando, neniu entreprena nuntempa kritiko al la Kuby aŭ Spiegel!

Deschner estas nenio malpli ol— profeto de la vero mem! Li frenezas pro sia subjektiva vereco; li estas sekularisto Kierkegaard. La granda mensogo (de kristanismo) devas esti elmontrita! Ĉar Deschner estas poeto, kaj bonega en tio! Tio devas esti konsiderata. Liaj libroj Die Nacht steht um mein Haus [Mallumo ĉe Mia Pordo] kaj Florenz ohne Sonne [Florenco sen Suno] montras okulfrapan talenton por la nereakta, la aminda, la malproksime tenera pro hipermetropo neniel malgaja, sed estetike pensema.

Nun li kuraĝas iri inter la profetoj kun sia "kritika Eklezia historio". Li sukcesas produkti 700 paĝojn sen lasi la plej etan spuron de boneco sur du mil jaroj da kristanismo. Anstataŭ e, li forŝiras ĝian hipokritan maskon, kiel li esperas: fine, fine ekestis la profeto, kiu montros al la plej potenca tabuo de niaj tempoj ĝiaj limoj: la (precipe romkatolika) eklezio. Li malkaŝas, ke la—precize registritaj—mortintoj de Hiroŝimo estas nenio pli ol viktimoj de kristana moralo (p. 597 en *Abermals krähte der Hahn*).

Ĉu mia juĝo estas malica? Tute ne! Ĉiu rajtas konvinki sin legante ĝin. Male, mia juĝo devenas de la sama seriozeco, kiun Deschner proponas. La radikoj de lia impulso povas esti klarigitaj de psikologo! Deschner, en sia piednoto-peza apendico, rilatas al la fakto ke li estis kreskigita katoliko - supozeble io fuŝiĝis tie. Li prezentas sin kiel liberalulo, sed li estas patologie partia ĝis la punkto de maljusto. Li ŝajnigas esti "kritika" sed utiligas sin de la plej polvaj bretvarmigiloj de la disciplino de antaŭ 60 jaroj!

Tial mi devas konfesi: la jezuito Alighiero Tondi, kiu transiris al la komunistoj antaŭ dek unu jaroj kaj kiun Deschner tiel ofte prezentis kiel stelon atestanton, ne estas eĉ unu floto pli simpatia aŭ kredinda por mi, ĉar li predikas ruĝan propagandon en la Universitato de Orienta Berlino hodiaŭ anstataŭ

Vatikana propagando ĉe la Roma Pontifika Gregoria Universitato!

Do vorto pri la finaj ĉapitroj, kie la Profeto de la Libera Spirito pliklarigas pri la ruiniga efiko de la Eklezio sur la politiko de la lastatempa pasinteco, taŭ gas! Unu afero, pri kiu li nepre devas esti kredita, estas ke li estas la unua se temas pri detaligi la materialon pri la buĉado de serboj en la faŝisma "Kroatia regno" de d-ro Ante Pavelić (1941–44). Alia punkto al lia merito estas ke li citas el dokumentoj - kiuj estas bone konservindaj - de militema entuziasmo de altgermana kaj itala pastraro. Sed ĉi tiuj atingoj fariĝas tuj malĝustaj, fakte, ili fariĝas kulpo, kiam Deschner, ekzemple, citas du vagantajn propagandajn frazojn de la hodiaŭ a regiona episkopo D. Lilje, sed ne mencias, ke la sama viro estis en malliberejo post la 20-a de julio kaj ke krom li estis tuta serio de multe pli pezaj kaj seriozaj admonantoj, atestantoj kaj eĉ martiroj de la Protestanta Eklezio en Germanio kiel Karl Barth, Niemöller, Gross, Niesel, Steinbauer kaj centoj da nekonataj pastraroj kaj laikoj. Ili ĉiuj oferis sian liberecon, kaj ofte siajn vivojn, por Kristo, inkluzive de la Scholls, la dudeka datreveno de kies morto estis la 22-an de februaro [1963]. Ili mortis pro Kristo kaj pro libereco samtempe, ĉar ili vidis ambaŭ en pozitiva, nedisigebla kunteksto surbaze de sia kredo.

Kaj ĉu la Katolika Eklezio havis nur episkopojn kiel Bornewasser aŭ Faulhaber? Ĉu Deschner ne konas la martiran pastron d-ro Metzger, kiu estis ekzekutita en Regensburg? Neniam aŭ dis pri li? Ne? Kial li ne mencias lin?

Deschner distingas sin de iu aŭ tenta liberalulo pro sia manko de justeco. Estos voĉoj, kiuj akuzas lin ne nur disvastigi propagandon por la Oriento nekonscie, sed ankaŭ konscie.

Sed lia patoso kuŝas aliloke. Li desegnas aventuran linion de Jesuo tra Paŭ lo, la Ekleziaj Patroj (mensoguloj, Imperiestroj botlickers kaj krimuloj, la tuta sorto el ili!) al Aŭ gusteno, tuŝas (sen montri eĉ la plej malgrandan komprenon por la reformado— la katolika edukado de Deschner!) sur Martin Luther, raportas mallonge kaj simple pri la forbruligo de sorĉistinoj de Johano Calvin, kaj iras rapide al Pio la 12-a, Mussolini, Hitler, Pavelić kaj la slovaka nazia marioneto Dr. Tiso, kiuj siavice estis konsiderindaj katolikaj-kristanaj rolmodeloj por Adenauer. kaj la okcidentgermana Ŝtato!

Neniu antaŭ e rekonis tiun rektan linion de Kalvario al Hiroŝimo, eĉ ne la plej aŭ dacaj malamikoj de kristanismo kiel Nietzsche aŭ (laŭ Deschner) Goethe, krom Karlheinz Deschner! Li, fine, elmontras la tutan malnoblecon, la tutan fifamon, la tutan manion, la tutan hipokritecon kaj imperion, la tutan tiranecon, kiu iam estis plenumita en la nomo de Jesuo! Kaj kiel!

Estas domaĝe pri la abunda materialo de Deschner. Ĉar kompreneble ekzistas certaj rilatoj inter Mussolini kaj la papa socia doktrino de 1931, kompreneble ekzistis katolika movado, kiu volis rekatolikigi Eŭropon per la armiloj de Hitler, kompreneble estas amara afero kiam luterana kleriko benas la unuan atoman bombon, kompreneble la tragedio de nacie orientita germana popola eklezio speguliĝas en homoj kiel Lilje aŭ Bornwasser, kaj kompreneble "kristanaj" politikistoj hodiaŭ faras erarojn, kiuj nepre egalas al perfido de la Evangelioj.

Sed pro sia blindeco, Deschner igas sin nekapabla de ajna aŭ tentika kritiko flustrinte al ni, ke nur tiuj negativaj aspektoj estas la veraj kaj realaj fundamentoj de la Eklezio. Ĉio alia estas propagando, mensogo kaj hipokriteco.

Kaj kio pri la fenomenaj atingoj de la papa helporganizo? La prizorgado de la monaĥinoj kaj diakoninoj en hospitaloj kaj infanhejmoj? Ĉu la martirecoj de la misiistoj, la preĝoj de la fideluloj, la oferoj de la honestuloj? Ĉu tio estas nenio alia ol memtrompo, lerta ekspluatado de predantoj nigre aŭ purpure vestitaj ĉe Vatikano aŭ aliloke?

Jen kie kritiko fariĝas sensencaĵo. "Do en ĉio, faru al aliaj tion, kion vi volas, ke ili faru al vi," estas la ora regulo de Jesuo (Mateo 7:12). Kiu scias—Ĉu Deschner nun informos nin, ĉu Jesuo mem diris tion ĉi tiamaniere? Per kio li asertas, ke li ankoraŭ foje montris, ke la tuta kristanismo estas trompo

...

La aŭtoro respondis al tio la 1-an de junio 1963, sub la titolo "Trafo sub la Zono ĉe Karlheinz Deschner" [la jenaj rimarkoj estis nur iomete adaptitaj laŭ stilo, kaj presaj eraroj estis korektitaj]:

Dum la kvin jaroj, kiujn mi pasigis verkante mian Eklezian historion, *Abermals krähte der Hahn* [Kaj Denove la Koka Ŝipanaro] mi estis certa, ke ĝi aŭ estos silentigita aŭ amplekse kalumniata. Ĝi estis kalumniata la 4-an de majo en la Zurika gazeto *Die Tat* de Wolfgang Hammer, kaj kun tia kompleto, ke mi petis de la redaktoroj respondraĵon. Mi ŝatus danki ilin pro ilia justeco.

Sinjoro Martelo, kvankam vi nenion preterlasis kalumniante mian verkon praktike en ĝia tutaĵo, vi ne povis pruvi unu solan malveron en volumo de 700 paĝoj, krom la "ekzemplo de arta misprezento", kiun vi malprave provis akuzi min. de. Ĉar kun la plej bona volo en la mondo mi ne povas ne rekoni en Romanoj 3:7 vorton de Paŭlo, krom tio, ke vi ne kapablas kontraŭ diri la aliajn citaĵojn, kiujn mi provizis, kiuj atestas la samon kiel

Romanoj 3:7. Vi, aliflanke, plenigis vian kvarkolumnan artikolon per malveroj.

1. Vi asertas, ke mi nur povis "citi" la reprezentantojn de la kritika teologio "nur ĝis proksimume 1925" ĉar eĉ ĉi tiu disciplino ne defendas tiajn troigajn teoriojn "kiuj konvenas al Deschner" delonge.

La vero estas, ke mi referencas al dekoj da kritikaj teologoj, kies artikoloj estis publikigitaj longe post 1925: ili inkluzivas F. Buri kun tri eldonaĵoj, la plej lastatempa el kiuj aperis en 1946; C. Schneider kun tri eldonaĵoj, la plej lastatempa el kiuj aperis en 1956; J. Groß kun tri eldonaĵoj, la plej lastatempa el kiuj aperis en 1961; K. Aland kun du eldonaĵoj, la pli lastatempa el kiuj aperis en 1957; H. Braun kun du publikaĵoj, la pli lastatempa el kiuj aperis en 1957; H. Conzelmann kun tri eldonaĵoj, la plej lastatempa el kiuj aperis en 1959; E. Hirsch kun kvin eldonaĵoj, la plej lastatempa el kiuj aperis en 1941; K. Heussi kun sep eldonaĵoj, la plej lastatempa el kiuj aperis en 1955; M. Werner kun sep eldonaĵoj, la plej lastatempa el kiuj aperis en 1959; G.

Bornkamm kun kvar publikaĵoj, la plej lastatempa el kiuj aperis en 1959; M. Dibelius kun ok eldonaĵoj, la plej lastatempa el kiuj aperis en 1953; R. Bultmann kun naŭ publikaĵoj, la plej lastatempa el kiuj aperis en 1958; J. Leiboldt kun dek ok publikaĵoj, el kiuj la plej lastatempa aperis en 1958. La granda plimulto de tiuj akademianoj ankoraŭ skribas hodiaŭ. Sed mi ankaŭ aludis la verkojn de multaj aliaj kritikaj teologoj kiuj publikigis longe post 1925. Tamen vi deklaras ke la reprezentantoj de libera aŭ kritika teologio povus nur "esti cititaj ĝis proksimume 1925." La vero, sinjoro Martelo, ne estas via domajno.

2. "Li ŝajnigas esti 'kritika'," vi skribas, "sed utiligas sin de la plej polvaj bretvarmigiloj de la disciplino de antaŭ 60 jaroj!"

Ĉi tio estas akuzo, kiun jam malakceptas la supre menciitaj verkoj.

Sed mi volas esti pli preciza. El la ĉirkaŭ 1,000 dokumentoj kiujn mi uzis, nur ĉirkaŭ 20 estis de la lasta [la deknaŭa] jarcento. Krome, mi nur mencias preskaŭ ĉiujn el ili periferie. Ili apenaŭ ludas ajnan rolon. Sed plejparto de mia sekundara literaturo devenas nek de antaŭ 60 jaroj, nek de 50, nek eĉ de 40.

Jen, kiel pruvo pars pro toto, estas la jaroj, en kiuj ĉiuj eldonaĵoj, kiuj aperas sub la litero A en mia bibliografio, estis eldonitaj: 1928, 2. A.

1925, 1952, 1961, 5. A. 1928, 1960, 1955, 1957, 1952, 1938, 1956, 1958, 1937, 1959, 1950, 1951, 1951, 91, 91, 91, 91, 91 1955, 1937, 1939,

1926. Simile estas kun la eldonjaroj de ĉiuj libroj, kiujn mi uzis—"la plej polvaj bretvarmigiloj de la disciplino de antaŭ 60 jaroj!" La vero, Mr. Martelo, ne estas via domajno.

Kaj cetere, kompreneble, la plej novaj akademias tezoj plej certe ne devas esti la ĝustaj. Kaj pri la temo de polvaj bretvarmigiloj, kio pri Eklezia teologio, kiu aliĝas al la samaj dogmoj kiel en antikvaj tempoj?

3. "Nia aŭ toro elspezas eĉ ne silabon pri komunismaj persekutoj de kristanoj." Estas vere, ke mi preskaŭ ekskluzive skribas pri persekutado de la kristanaj eklezioj. Ĉar unue, kristanismo, ne komunismo, estas la temo de mia libro. Due, la Eklezio sisteme persekutis ĉiujn tiujn de malsamaj kredoj ekde la kvara jarcento ĝis bone en la modernaj tempoj, turmentante kaj mortigante milionojn da senkulpaj homoj kiel ĝi faris tion.

Trie, la krimoj de komunistoj kontraŭ kristanoj estas ĉagrenaj kompare—sen mencii, ke ne la Komunista Manifesto ligas amasojn al malamiko, sed la Biblio. Kaj sendepende de ĉio tio, ĝi diras en mia Eklezia historio, kiu supozeble enhavas "ne unu silabon" pri komunista persekutado de kristanoj: "Kaj efektive, la sovetianoj ne ellasis iujn rigorajn mezurojn. Ekleziaj lernejoj, teologiaj seminaroj kaj monaĥejoj estis fermitaj, kapeloj estis konfiskitaj, preĝejoj estis peze impostitaj, pastraroj estis ekzilitaj, kaj kristanaj instruistoj estis anstataŭigitaj per komunistoj en publikaj lernejoj."

La vero, sinjoro Martelo, ne estas via domajno.

4. Vi asertas, post kiam —preskaŭ nekredeble—koncedis iujn miajn atingojn, ke „tiuj ĉi atingoj fariĝas tuj malĝustaj, fakte, ili fariĝas kulpo, kiam Deschner, ekzemple, citas du vagantajn propagandajn frazojn de la hodiaŭa regiona episkopo D. Lilje, sed ne mencias, ke la sama viro estis en malliberejo post la 20-a de julio kaj ke krom li estis tuta serio de multe pli pezaj kaj seriozaj admonantoj, atestantoj kaj eĉ martiroj de la protestanta eklezio en Germanio."

Koncerne la virojn de la "20-a de julio", mi nur respektas tiujn, kiuj estis kontraŭuloj de Hitler plej malfrue ekde la komenco de la milito. Sed se ili antaŭe subtenis lin, dum li ruliĝis en la sango de venko kaj cindro reduktas duonon de Eŭropo, kaj turnis sin kontraŭ li nur kiam lia malvenko estis baldaŭa, tiam mi malestimas ilin duoble, kaj tio validas ankaŭ por episkopo Lilje.

S-ro Lilje tute eksplicite deklaris subtenon al la deklaro de la reprezentanto de la Germana Protestantista Eklezia Komitato de la 25-a de aprilo 1933, "Ni diras dankeman Jes al ĉi tiu turnopunkto en la historio. Dio sendis ĝin al ni" kaj la alvokon de la protestanta armea distrikto pastro Ludwig Müller la tagon poste, "Mi iras labori kun la fido de Dio kaj en konscio pri mia respondeco al Dio. La celo estas la plenumo de germana protestanta sopiro, kiu ekzistas ekde la reformado." Do li simpatiis kun Hitler almenaŭ ekde 1933. Kaj jam en la tria jaro de la milito, Hanns Lilje publikigis sian propran dokumenton kun la rakonta titolo "Der Krieg als geistige Leistung" ["Milito kiel intelekta agado"].

Sed vi plue asertas, ke mi silentis pri serio da pli pezaj kaj pli seriozaj admonistoj, atestantoj, eĉ martiroj. Sed mi efektive skribas, kaj nur kelkajn liniojn post mencio de Lilje (nazi-inspirata)—"Krieg als geistige Leistung", kio signifas, ke vi ne devus maltrafi ĝin: "Sed kompreneble estis protestantoj, kiuj ne nur estis imunaj kontraŭ la Nacisocialisma ideologio sed ankaŭ atestis publike pri ĉi tiu sinteno. Memoru la Konfesan Eklezion, virojn kiel Karl Immer, Paul Schneider, Regiona Episkopo Wurm, kaj Martin Niemöller, kies leteroj al la ministroj de Hitler devas esti legitaj por ke ilia kuraĝo estu honorata." Kaj en mia detala ekzameno de klerikala antisemitismo — pluraj regionaj protestantaj eklezioj eĉ ekskomunikis baptitajn judojn sub Hitler, kio eĉ ne okazis en la plej malhela mezepoko — mi ankaŭ emfazas la kuraĝan konduton de unuopaj protestantaj teologoj kaj ekleziestroj. La vero, sinjoro Martelo, ne estas via domajno.

5. Vi ankaŭ asertas, ke mi donis al Jesuo nur "kelkajn klaŭzojn", kiujn vi poste sekvas per dupunkto kvazaŭ ĉi tiu citaĵo estus de mi: "Jesuo estis malriĉa diablo, kies laboro nur elstaris de aliaj ĉefaj religiemaj viroj en sia intenseco kaj radikala naturo." La esprimoj "pintaj viroj" kaj "kompatinda diablo" estas de vi. Mi ne parolas pri Jesuo tiamaniere, kaj mi priskribas lian predikadon jene en unu momento: "Jesuo, per la konsekvenca kaj senkompromisa sinteno [de lia predikado] kiuj estas prenitaj al la limo, per ilia ekskludo de la nenecesa kaj limigo. al la esenca, iras preter multo de kio antaŭ is lin. Li povis ŝoki kaj altiri, kaj li ankoraŭ povas hodiaŭ ." Eĉ la katoliko Bernard von Brentano rekonis en defendo de mia libro: "Mia profunda admiro al Jesuo la persono ne reduktiĝis; male, ĝi fariĝis pli granda, pli profunda, pli klara dum la legado de tiu ĉi pasia broŝuro."

Jesuo ne estas tute eksterordinara fenomeno estas instruata de longa serio de

la plej elstaraj protestantaj ekzegetoj de la Nova Testamento kaj komparaj religiaj studoj, el kiuj la lasta tamen procedas tiel laŭ vi: „Hamburgo estas urbo. Kaj Leningrado estas ankaŭ urbo. Kial do paroli pri iliaj individuaj trajtoj?" Juĝo kiu diras nenion pri komparaj religiaj studoj sed ĉion pri vi.

Krome, granda parto de mia libro estas dediĉita rekte aŭ nerekte al la predikado de Jesuo, ĉar ĝi estas, kiel estas mia fundamenta afero, konfrontita kun kio fariĝis el ĝi. Tial mi parolas pri Jesuo sur centoj da paĝoj, tuta ĉapitro estis dediĉita al li, ekzistas ekskluzive kaj ĉiam pozitivaj referencoj al la homo, al kiu, laŭ vi, mi donas nur “kelkaj subfrazoj”, sur paĝoj 170–171, 258–259, 292–294, 410–412, 493–500, inter aliaj. La vero, sinjoro Martelo, ne estas via domajno.

6. Tiam vi daŭre fibremas, ke en mia laboro, la Ekleziaj Patroj estas "mensoguloj, botlistoj de la imperiestroj kaj eĉ krimuloj, la tuta parto de ili!" Ĉiuj ĉi tiaj homoj estas plej certe troveblaj inter la patroj kaj sanktuloj de la Katolika Eklezio, kiel neniu serioza historiisto povus nei. Sed mia priskribado de la "tuto da" la Ekleziaj Patroj kiel tia estas pura invento de via flanko.

La redaktoro de la Hamburga ĵurnalo Lynx, kiu estas bonega sed bedaŭrinde nur aperas hektografe, D-ro Wolfgang Beutin, skribas: „Li [Deschner] ĉiam provas fari justecon al la homoj de la Eklezio. Li diferencigas. Se vi faligus la nomon de Johano la 23-a en la debaton, Deschner verŝajne estus la lasta, kiu neis la atingojn de tiu ĉi Papo de paco kaj la unua, kiu emfazus la kvalitojn de la persono de Roncalli. Sed ĉu respekto al la figuro de Johano la 22-a signifas ankaŭ forgesi la historion de la kristanaj eklezioj, precipe de la katolika? Mi povas nur konsenti. Kaj kie ajn ĝi ŝajnis al mi pravigita, mi agnoskis aŭ laŭdis la atingojn de la Ekleziaj Patroj, precipe tiujn de la Ekleziaj instruistoj Bazilo, Johano Krizostomo kaj aliaj pri sociaj aferoj, de Tertuliano, Cipriano kaj aliaj en demandoj de milito, militservo kaj la mortpuno; en la afero de judoj mi raportis al la bonfaraj intencoj de sankta Gregorio la Granda, nur por nomi kelkajn kazojn, kiujn vi tute ignoras. Ĉar la vero, sinjoro Martelo, ne estas via domajno.

7. Estas tiom malmulte via domajno, ke vi insinuas: “Li sukcesas produkti 700 paĝojn sen lasi la plej etan spuron de boneco sur du mil jaroj da kristanismo. Li kredas”—ĉi tio en via fino

rimarko—"ke la tuta kristanismo estas trompo..." Mi nur demandas al mi kial do kristanaj teologoj povas agnoski mian libron kaj rekomendi ĝin? Kial povus eĉ esti pozitiva recenzo en la Hamburger Sonntagsblatt [dimanĉa gazeto]? Kaj kial grava pastro, kies opiniojn mi certe ne nepre abonas, skribis en la Bremer Nachrichten: „Deschner estas radikala pacisto en la senco de origina kristanismo, li intencas fundamentan restarigon de origina kristanismo kiel religio de absoluta amo. sen iuj sekularaj konsideroj, eklezio aŭ la ekstera politika mondo”?

Sinjoro Martelo, ĉu vi vere legis mian libron, kiun vi pasigas kvar kolumnojn kalumniante, entute? Eĉ trarigardante ĝin certe atentigis vin pri tio, ke mi pasigis tutajn ĉapitrojn por defendi kristanajn homojn aŭ movadojn! Ĉapitro pri la plej granda kristano de la dua jarcento, ekzemple, Marcion, kiun, laŭ konata protestanta teologo, mi eĉ tro laŭ dis! Mi dediĉas alian pozitivan ĉapitron al montanismo.

La ĉapitro "La Socia Direkto de Kristanismo" laŭ das la sintenon de la gvidantoj de la Katolika Eklezio. Mi honoras Origenon, la plej gravan teologon de la ĉefaj eklezioj de la unuaj tri jarcentoj, en serio de sekcioj, nur por nomi ĉi tiujn ekzemplojn. Sed laŭ vi, mi ne lasas "la plej malgrandan spuron de boneco pri du mil jaroj da kristanismo sur 700 paĝoj" kaj kredas "ke la tuta kristanismo estas trompo..." La vero, sinjoro Martelo, ne estas via domajno.

"Kaj ĉu la Katolika Eklezio havis nur episkopojn kiel Bornewasser aŭ Faulhaber?" Ho ne! Fine mi povas konsenti kun vi. Ĝi ankaŭ havis ĉefepiskopon Gröber von Freiburg, Regional Bishop Burger, kardinalon Bertram de Breslau, kardinalon Schulte de Kolonjo, episkopon Wilhelm Berning de Osnabrück, kardinalon Innitzer de Vieno, princo-ĉefepiskopon Weitz de Salzburg, la aŭgsburgan episkopon Kumpfmüller, la famkonatan katolikan rezistanton, la "Leono de Münster", episkopo von Galen, kiu garantiis sub Hitler ke "la kristanoj faros sian devon", la germanaj soldatoj "volas batali kaj morti por Germanio" ktp. La eklezio ankaŭ havis princon-episkopon Ferdinando de Seckau kaj la Bamberg Ĉefepiskopon Kolb, kiuj daŭre apogis Hitler en la kvina kaj sesa jaroj de la milito. Kaj ne laste ĝi havis la katolikan Wehrmacht-kampepiskopon, Franz Justus Rarkowski, kiu vere ŝprucis per nazi-amikaj sloganoj. Li ne estis eksterulo. "La tuta german-aŭstra episkopejo kondukis kiel li." Jen kion ĝi diras, ĝuste, en mia Eklezia historio, en kiu vi ne devintus maltrafi ĉi tiun frazon, precipe ĉar ĝi estas emfazita kiel titolo kaj poste detale pruvita: "La germano (kaj, post 1938, ankaŭ la aŭstra) Katolikaj episkopoj subtenis unu el la plej grandaj

krimuloj en la monda historio kun kreskanta intenseco ĝis la finaj jaroj de la Dua Mondmilito." Ne, la katolika eklezio, kiel vi tute prave diras, ne havis nur episkopojn kiel Bornewasser kaj Faulhaber. Ĉiuj germanaj episkopoj konfesis sian subtenon al Nacisocialismo en reciproka paŝtista letero en 1933. Kaj ĉio, ĉu vi aŭ dis, ĉiuj germanaj kaj aŭ straj katolikaj episkopoj ankoraŭ sekvis la Duan Mondmiliton "kun kontentigo" en 1941 — kaj apenaŭ kontraŭ dire al Pio XII!—en reciproka paŝtista letero: kvindek kvin milionoj da mortintoj!

Cetere: laŭ mia scio neniuj, eĉ ne katolika kritikisto, ĝis nun defendis la (en Germanujo) tre famkonatan kardinalon Faulhaber; mia materialo pri li estas tro dama.

Kaj mi ne volas preterlasi referencon al la vere tragikomika daŭ rigo de via tiel venka frazo "Kaj ĉu la Katolika Eklezio havis nur episkopojn kiel Bornewasser aŭ Faulhaber?" Nun ĉiuj atendas la nomojn de aliaj princoj de la Eklezio. Sed kion vi skribas? "Ĉu Deschner ne konas la martiran pastron d-ro Metzger, kiu estis ekzekutita en Regensburg?" Kompreneble ne. Ĉu vi povas nomi nur unu pastron? Neniuj kardinaloj? Neniuj episkopoj aŭ regionaj episkopoj? Eĉ ne unu el la malsuperaj prelatoj, eble? "Neniam aŭ dis pri li?" vi demandas. "Ne? Kial li ne mencias lin?" Kial ne? Mi diros al vi. Ĉar mi, ne estante tiel eta kiel vi, fidas, ke la katolika pastraro havos pli ol nur unu decan kaj kuraĝan homon. Jen kial ĝi diras en mia Eklezia historio, kiun vi eble provu legi: "Ne unu germana episkopo, cetere, iam fariĝis martiro en tiu tempo aŭ eĉ sidis en koncentrejo. Malsupra pastraro estis sufiĉe bona por tiuj celoj." Aŭ : "Sed fakte, la episkopejo kaj la Kurio estis ambaŭ ĉe la flanko de la aksaj potencoj, dum konsiderinda nombro[!] da membroj de la malsupera pastraro en ĉiuj okupataj landoj aktive partoprenis en rezisto kontraŭ la germanaj okupantoj. kaj ofte [!] pagante per siaj vivoj pro tio." Vi vidas, mi ne, kiel vi, kreditas la Katolika Eklezio je nur unu heroo inter ĝia pastraro. Ĉiu, kiu atente legos mian libron, ankaŭ rekonos, ke mi diferencas inter la malalta kaj alta pastraro en aferoj ne ĝuste periferiaj, tial mi tamen neniel supozas la absolutan plej malbonan en ĉiuj kaj eĉ malpli la absolutan plej bonan. Mi havas katolikojn por danki pro la plej belaj memoroj de mia vivo, inkluzive de katolika kleriko, kaj certe ne estas, kiel vi takte supozas, io, kio "malĝustis" en mia edukado.

Sed mi ĝojas, ke vi almenaŭ ne defendas ankaŭ Pion XII. Pro tio mi ŝatus reverenci antaŭ vi, kiuj estas supozeble pastro aŭ almenaŭ protestanto de la Karl Barthsh-lernejo, respektu. Ĉar la kulpigadoj kiujn Hochhuth faras en sia teatraĵo Der Stellvertreter [La Deputito] estas praktike

nutraĵo de kokido kompare kun mia materialo. Proksime de la fino de via fia artikolo, kiu bezonas konsiderindan korekton, vi skribas "Neniu antaŭe rekonsideras ĉi tiun rektan linion de Kalgario ĝis Hiroŝimo, eĉ ne la plej aŭ daciaj malamikoj de kristanismo kiel Nietzsche aŭ (laŭ Deschner) Goethe, krom Karlheinz Deschner!"

Kara sinjoro Martelo, ne sufiĉas, ke mi pruvis vian senĉesan malveron — nun vi ankaŭ faras vin ridinda. Kaj kiel! Pensu pri tio: la Hiroŝima krimo. Nietzsche. Goethe. Komprenita? Kaj ankaŭ vi faris gramatikan eraron — ja mi ne envas vin pro via germana ĝenerale.

Konsiderante ĉiujn viajn kvalifikojn: se Tat havas alian gravan recenzon por iu por skribi—ĉiu, kiu serioze interesiĝas pri mia Eklezia historio, aŭ skultu la vortojn de Lichtenberg: "Se vi havas du pantalonojn, vendu unu kaj aĉetu ĉi tiun libron"—tiam Mi proponus skribi anstataŭ vi, kiuj estas ĝuste tio, kion vi akuzas min pri esti: "erara kaj en lokoj kaj entute."

Nun la redaktoroj de Tat, "konsiderante la severecon de la disputo kaj la grava temo pridisputata", petis la zurikan eklezian historiiston prof. Fritz Blanke preni starpunkton. Do la teologo faris la jenan juĝon sub la titolo de "Kirchengeschichte ohne Mythos" ["Eklezia Historio sen Mito"] la 18-an de aŭgusto 1963, jene:

mi.

Mi ŝatus komenci per citaĵo el kiu bone sekvas la enhavo kaj starpunkto de "Kritika Eklezia Historio" de Deschner (kiel diras la subtitolo). Ĝi diras sur la paĝo 241/42: "Kiel strange Jesuo kaj lia mesaĝo ŝajnas en la ĉeesto de ĉi tiuj (romkatolikaj) hierarkoj kaj ilia pretendo esti la vikarioj de Kristo.

Kiel stranga la aspekto de ilia belega loĝejo kaj iliaj preskaŭ orientaj kortoj konsiderante la vortojn de Jesuo: 'Vulpoj havas nestkavernojn kaj la birdoj de la ĉielo havas nestojn; sed la Filo de homo ne havas kie ripozi sian kapon. Kiel stranga estas ilia jarcenta avideco por ĉiam pli granda riĉeco konsiderante la instruon de Jesuo: 'Iru, vendu tion, kion vi havas, kaj donu ĝin al malriĉuloj.' Kiel strange iliaj fiksitaj prezoj por ĉiu episkopa nomumo, ĉiu honoro, dispensado kaj decido ili transdonas laŭ la ordono de Jesuo al siaj disĉiploj: "Kiel vi ricevis ĝin senpage, tiel vi donos ĝin senpage." Kiel stranga ilia kutimo esti sin nomata Sankta kaj Plej Sankta Patro apud la admono de Jesuo: 'Kaj neniun nomu vian patron sur la tero, ĉar vi havas unu Patron, kiu estas en la ĉielo.' Kiel stranga la konstanta emfazo de ilia prioritato super ĉiuj aliaj episkopoj, kaj eĉ super ĉiuj regantoj de la mondo kompare kun la proklamo de Jesuo: 'Se iu volas esti unua, li devas esti la lasta, kaj la servanto de ĉiuj.' Kiel strangaj iliaj ekskomunikadoj, kiuj rapidas tra la jarmiloj, ke eĉ la plej puraj

Kristanoj prononcis apud la ordono de Jesuo: 'Ne juĝu, por ke vi ne estu juĝitaj.' Kiel strangaj iliaj ekzekutoj de herezuloj, forbruligo de sorĉistinoj, pogromoj kontraŭ judoj kaj religiaj militoj en la lumo de la instruo de Jesuo: 'Amu viajn malamikojn, faru bonon al tiuj, kiuj vin malamas, benu tiujn, kiuj vin malbenas, kaj preĝu por tiuj, kiuj vin kalumnias. '''

Por Deschner, la historio de kristanismo estas rakonto pri la perfido de la Evangelio fare de la Eklezio. Ĉi tio jam estas subkomprenata en la titolo *And Again the Cock Crew*. En Mateo 26:72-74 Petro neas "denove" kaj poste trian fojon kaj "tuj"—ne "denove"—"la koko kriis." Do Deschner celas aludi al la neado de Petro per ĉi tiu (iom bedaŭrinda) titolo kaj klare signifas: kiel Petro neis la Sinjoron, tiel same faris la Kristana Eklezio. La vidindaĵoj de Deschner estas fiksitaj antaŭ ĉi io (sed ne ekskluzive) sur la Katolika Eklezio.

Do la ĉefa tezo de la libro estas, ke la evoluo de la Eklezio kondukis for de Jesuo. Tio montras la origino de la kristana kulto, kiun Jesuo ne konis, la venerado de la sanktuloj, kiu disvolviĝis inspirite el antikva heroo kultado, la enfiltriĝo de la kristana instruo kun la greka filozofio, la transformo de la Eklezio el libera komunumo. de amo en hierarkian, politikan estaĵon de potenco. Sed ĉi tiuj adaptiĝoj, rigidecoj kaj atrofio ne estis ĉi io. Ekzistis, en la kristana eklezio, klaraj kaj okulfrapaj malobservoj de la mesaĝo de Kristo: per la konservado de sklaveco, la kondamno de virinoj, Eklezia antisemitismo (de la Ekleziaj Patroj ĝis Lutero) kaj la sanga persekuto de sorĉistinoj kaj herezuloj. . Unu grava kaŭzo de tiu tuta degenero estis (laŭ Deschner) imperiestro Konstantino, kiu donis al kristanismo la ŝtatbenon en la kvara jarcento, post kiu komenciĝis la fakta perversiĝo kaj malplenigo de kristana instruo.

Deschner ĉefe prenas siajn ekzemplojn, laŭ sia temo, de frua kristana historio (1-a-6-a jarcentoj), sed li ankaŭ inkludas la Mezepokon, la reformadon kaj la modernan epokon. Lia plej lastatempa ekzemplo estas la malinda submetiĝemo de gvidaj germanaj eklezianoj de ambaŭ konfesoj al Nacisocialismo (en kiu, interalie, aperas la nomoj de la nun tre estimataj teologioprofesoroj Joseph Lortz, Michael Schmaus kaj Ethelbert Stauffer) kaj la terura persekuto de la Serboj en la faŝisma Regno de Kroatio (1941-5), aprobita fare de la romia kurio.

II.

Deschner substrekas ke lia libro estis skribita "de laiko por laikoj." Jen la esprimo de modesteco, kiu honoras la aŭtoron. En realeco, ne nur teologiaj laikoj sed ankaŭ teologoj mem profitas de ĉi tiu laboro. Krome: la aŭtoro neniel estas nura laiko; li studis en katolika universitato pri filozofio kaj teologio por tempeto (p. 128).

en Abermals krähte der Hahn) kaj poste akiris PhD. Do teologiaj demandoj kaj akademiaj metodoj estas konataj al li. Ĉi tio videblas en ĉiu aspekto de la verko. Deschner vere prilaboris la librojn, al kiuj li aludas—estas preskaŭ mil!—kaj konas la lastajn diskutojn pri la afero. Li legis multajn aliajn fontojn krom la literaturo. Ĉiuj tiaj informoj estas dokumentitaj per piednotoj. Deschner ne faris proprajn novajn esplorojn—tio ankaŭ ne estis lia intenco—sed li resumis la hodiaŭ ajn scion kaj komprenon pri eklezia historio tiel vaste, ke eĉ specialisto pri eklezia historio devas esti dankema al li pro sia informo, kiu ofte lumigas la malmulte konata.

Deschner, kiu preferas resti proksime al la verkoj de la Bultmann-lernejo, estas ankaŭ tre bone informita pri la Nova Testamento kaj ĝia nuna interpreto. Mi ne trovis presajn erarojn en ĉi tiu 703-paĝa volumo.

Do tio estas la formala informo pri ĉi tiu Eklezia historio. Koncerne ĝian enhavon, estas malfacile pruvi iujn ajn malverajn asertojn de Deschner. Kiel protestanta teologo, mi konsideras lian portretadon de la genezo de la papofico kaj romkatolikismo (esence) objektiva. Ankaŭ la "kultado" de kristanismo kaj ĝia helenigo estas ĝuste portretitaj, same kiel la mizogineco kaj antisemitismo de la Ekleziaj Patroj (kun ĉiuj iliaj ruinigaj sekvoj). Same validas, laŭ mi, por la interpreto de la kulto de la sanktuloj kaj la dokumentoj pri la subpremado de sorĉistinoj kaj herezuloj. Kion Deschner skribas pri la signifo de Konstantino por la kristana eklezio respondas al la faktoj. Ne eblis al mi kontroli la deklarojn de Deschner rilate subtenon al la ekstremdekstra kroata Ustaŝa fare de Pio la 12-a. Deschner referencas al serbaj konfidencaj fontoj kaj eseoj de profesoro Viktor Novak (Beogrado, 1954) pri la rilato inter Vatikano kaj la Sudslavoj, kiujn mi bedaŭrinde ne havas aliron. Racia opinio pri tiu ĉi delikata afero de la katolika flanko estus plej dezirinda. Sur la paĝo 433, Deschner prezentas precizajn informojn en tabelforme pri la financaj interrilatoj de Vatikano, kun referenco al libro de profesoro Heinz Mohrmann, docento pri ekonomiko en la Universitato Humboldt en Berlino. Ĉu la informo de Mohrmann estas ĝusta? Estus grave akiri aŭ tentikajn informojn pri ĉi tiuj kondiĉoj de katolikaj fakuloj mem. Kiom longe Vatikano lasos al siaj kontraŭuloj informi nin pri siaj financoj?

Kio devas esti interkonsentita estas la norma Deschner aroj por la kurso de kristana historio. Li mezuras kristanismon laŭ ĝiaj originoj, de Jesuo el Nazareto. Li alfrontas la proklamojn de ĉi tiu Jesuo kun kio fariĝis el ĝi. Kio estis la "prediko de Jesuo"? Ĝiaj fokuso estis (p. 135 en Abermals krähte der Hahn) la proklamo de la venanta Regno de Dio, amo de Dio, la proksimulo kaj la malamiko, la batalo kontraŭ kulto kaj ajna

malferma montro de pieco, kontraŭ la memjustuloj kaj tiuj, kiuj juĝas, kontraŭ la subpremo de la malfortuloj, la ekspluatado de la malriĉuloj, perforto, reprezalio kaj murdo. Deschner staras antaŭ la figuro de Kristo kun profunda admiro. Li diras pri li (sia propra emfazo de la lastaj kvar vortoj): "Li povis ŝoki kaj altiri, kaj li ankoraŭ povas hodiaŭ ."

III.

Kiel implicate supre, la kristana eklezio malsukcesis (laŭ Deschner) en du rilatoj. Unue, ĝi malfortigis la predikadon de Jesuo kaj adaptis ĝin ĉiam pli por subteni amaspostulojn. Oni devas rimarki, ke ĉi tiu procezo estis, certagrade, neevitebla. Ĉiu alta, mondŝanĝiganta mesaĝo devis pagi sian historian venkon per certa diluo de sia substanco.

Due, la Eklezio ne nur malgravigis la instruojn de Jesuo sed ankaŭ renversis ilin. Tuj kiam kristanismo havis potencon en siaj manoj, ĝi transformis la amon de siaj malamikoj en malamon. Ĝi persekutis la judojn en senprecedenca maniero. La sorĉprocesoj, de kiuj viktimiĝis milionoj da homoj, okazis nur en la kristana epoko kaj ne atingis pinton en la Mezepoko, sed en la postreformacia, protestanta epoko. Deschner limigas sin al la Mezepoko kun la persekuto de herezuloj. Li povus esti aldoninta la reformadan jarcenton, en kiu proksimume 5,000 anabaptistoj perdis siajn vivojn en kaj katolikaj kaj protestantaj landoj. La "skandalaj kronikoj" de Deschner estas ĝenerale nekompletaj. Li diras nenion pri indiĝenaj usonanoj ekstermitaj de katolikaj hispanoj kaj protestantaj puritanoj. Kaj la Ortodoksa Eklezio en Rusio, kiu lasis sin misuzi dum jarcentoj kiel ilo de potenco de la ŝtato, restas nediskutata. Sed la faktoj raportitaj de Deschner certe sufiĉas por konfirmi la vortojn de la angla historiisto William EH Lecky: "Ne estas troigo diri, ke la kristana eklezio kaŭzis pli da nemeritajn suferojn al homoj ol iu ajn alia religio."

Estas al la merito de la verko *Abermals krähte der Hahn*, ke ĝi prezentas al ni tiujn rezultojn. Ĝi ne helpas kaŝi tion aŭ silentigi ĝin. Ni devas preni pozicion pri ĝi kaj klarigi la koŝmarajn eventojn, kiujn la furoro de persekuto kaj krueleco en kristanaj popoloj disvastigis. Unu respondo al ĉi tiu demando donas Friedrich Wilhelm Foerster, kiu skribas en *Erlebte Weltgeschichte* [Spertita Monda Historio] (1953, p. 341): „Kristanismo altigis la forton de emocieco en la homa vivo ĝis eksterordinara grado. Sed se perdiĝas la plej alta bono, al kiu ĉi tiu emocia vivo estis direktita, tiam ĝia dinamiko venas por servi elementajn pasiojn kaj ni tiam estas antaŭ intelektaj kaj emociaj barbaroj, kiuj estas multe pli danĝeraj ol tiuj, kiuj iam staris ĉe la pordegoj de Romo sub Alarich. ”

Laŭ mi, Foerster vidis la decidan aferon: la ekstremaĵoj de la homa animo intensiĝis sub la influo de kristanismo. Al

malbono, sed ankaŭ , ni devas aldoni (certe en konsento kun FW Foerster): ankaŭ al bono! Ĝuste la brutaleco uzata de kristanaj nacioj kaj eklezioj kontraŭ homoj, kiuj estis malsamaj, kondukis al individuaj kristanoj, spronitaj de siaj konsciencoj, ekkuri la batalon kontraŭ la malhomeco. La katolika episkopo Las Cases protektis la indianojn kontraŭ la rabeco de la blankuloj.

La katolika Friedrich von Spee stariĝis kontraŭ la sorĉprocesoj. La angla protestanto William Wilberforce puŝis tra la liberigo de sklavo. Ili kaj multaj aliaj—mi nur menciu Francisko el Asizo, Vincent de Paul, Johann Friedrich Oberlin, Johann Hinrich Wiehern, William Booth, Friedrich von Bodelschwingh, Albert Schweitzer—laboris kontraŭ la malbonoj de siaj tempoj kun la heroo potenco de amo. , turnis malbenojn al benoj kaj montris ke la proklamo de Jesuo plurfoje montras en kristanismo.

IV.

La malforto en la Eklezia historio de Deschner estas ke li ne emfazas la pozitivajn atingojn de la spirito de Kristo. Sed estis sufiĉe da aliaj antaŭ li, kiuj faris tion (ne malofte en pure glora maniero), kaj ne estis tasko de Deschner. Mi precipe rekomendus lian libron, celitan al laikoj, al tiuj teologoj, kiuj profesie okupiĝas pri eklezia historio. Ni devas demandi nin, ĉu ni ne devus "reskribi" nian nunan version. Ne en la stilo de Deschner, kies totala nigriĝo estas unuflanka. Sed tiel, ke ni pli klare videbligu la malaltajn punktojn same kiel la altajn, la brilajn flankojn kaj ankaŭ la makulojn. Kion ni bezonas ne estas (kiel diras Huizinga) "parfumita historio", sed certe sen mito kaj incenso. Nur observado de la historio de la Eklezio, en kiu blovas la akraj ventoj de la vero, havas rajton kaj mandaton, tio estas, la mandaton entuziasmigi la leganton por vera kristanismo kaj gvidi lin al memekzameno.

ABERMALS KRÄHTE DER HAHN KIAL REVIZITAS DE TEOLOGOJ

“Tiu ĉi klare kaj tre interese verkita libro, surbaze de kiu estas grandega literatura scio, provizas, sur 600 paĝoj da teksto, superrigardon de la rezultoj de la moderna biblikritiko kaj la historio de dogmo, kaj poste la perfortaj agoj faritaj. de la Eklezio tra la monda historio ĝis la kompatindaj traktadoj kun la deloga kontraŭ -

Kristanaj fortoj de la dudeka jarcento. Ĝi antaŭ vidas la temon de Hochhuth en 1962 [jaron antaŭ ol la teatraĵo de Hochhuth estis publikigita] sed enhavas materialon por centoj da "La Deputito"-stilaj tragedioj. Deschner malkovris la malfortojn kaj krimojn de gvidantaj kristanoj tiel senkompate, ke oni povas kompreni, ke ili malklarigas ĝin. Ĉiu, kiu ne rimarkas la trabon en sia propra okulo, kun Deschner devos trakti la splitojn... .

La specialistoj eble centfoje konatiĝis kun ĉiuj faktoj de la Eklezia historio de Deschner, sed ili ne eliris praktikajn reformigajn sekvojn el sia granda postreformacia scio kaj kompreno. La plej granda parto de tio restis nekonata al laikoj ĝis hodiaŭ . Ili ankaŭ ne klarigis ĝin al ili el la predikoj aŭ en Bibliaj lecionoj en la protestantaj eklezioj... .

Mi esperas, ke ĉi tiu libro - la agado de ne-teologo - estas vaste legata inter laikoj ĉar nur kiam ili maturiĝos la teologoj - eble - reviziosian pozicion." —la pastro D-ro Carl Anders Skriver, Der Vegetarier

[La Vegetarano], Hanovro, decembro 1964

"Mi precipe rekomendus lian libron, celitan al laikoj, al tiuj teologoj, kiuj profesie okupiĝas pri eklezia historio."

—Prof. D-ro Fritz Blanke, Die Tat, Zuriko, la 18-an de aŭgusto 1963

"La libro estas tiel interesa kiel fenomeno, ke indas eniri. Kvankam la aŭtoro ne estas teologo, sed aŭtoro, do li ne havas specialan propran edukan fonon por la tasko, kiun li traktas, li elspezis eksterordinaran penon por ĉi tiu libro... .

La tuta moderna teologio marŝas ĉi tie."

—Prof. D-ro Kurt Aland, Sonntagsblatt, Hamburgo, la 21-an de aprilo 1963

"La sekcioj kiuj penetras la lastatempan pasintecan en

apartaj estas ege aktualaj: la papa politiko en la Tria Regno kaj dum la milito, la ĝojo de la episkopoj en kunlaboro kaj - precipe impona - la lukto de neniigo kontraŭ la Ortodoksa Eklezio en Jugoslavio kun la helpo de katolikaj fortoj estas precipe stimula legado."

—Prof. D-ro Karl Kupisch, Evangelische Theologie,
Munkeno, aprilo 1963

—Deschner estas bone informita. Li fidus je nenio krom —informoj."

—Prof. D-ro H. Conzelmann, Evangelische Theologie, Munkeno,
junio 1964

"Entute, malgaja ĝenerala bildo estas pentrita de la Eklezio kaj ĝia longa historia evoluo. Sed historie ĝi estas vera kaj esence nenio alia ol ilustra komentario pri la taŭga, sobra deklaro de la konata opiniema teologo el Tübingen, Adolf Schlatter, laŭ kiu "dubo pri la Eklezio povas fariĝi amara malestimo pro la grandega kvanto de malsaĝeco kaj malbono ni nomas la historion de kristanismo."

—Prof. D-ro Martin Werner, Schweizerische Theologische Umschau, junio 1963

"Deschner ... estas bone orientita. Ni anticipe diru, ke ĝi estas la plej vigliga —kaj ĝena— prezento de la Eklezia historio, kiu persiste unuflanke retenas ĉiujn pozitivajn atingojn de kristanismo kaj nur montras la abismojn kaj makulojn en sia historio. Eble tio ŝuldiĝis kiel resaniga korekto de eklezia historia laboro, kiu elegante glitas de unu eklezia historia pinto de atingo al la sekva kaj forgesas la aliajn aferojn, kiuj okazis laŭ perfido de la Evangelio fare de la Eklezio... . Sed la decidaj faktoj el liaj "skandalaj kronikoj" restas akvoretistaj."

—Prof. D-ro Erich Beyreuther, Pastoral-Blätter, Stuttgart, januaro

"Deschner ... estas senkompate honesta... Lia prezento postulas al kritikaj legantoj sed ĉefe tiuj, kiuj ĉiam agitiĝas pro la malkongruo inter la vortoj kaj faroj de Jesuo unuflanke kaj la vortoj kaj faroj de liaj disĉiploj kaj eklezio aliflanke. Deschner meritas dankon pro la tenado de ĉi tiu spegulo antaŭ la kristanoj. Ni ne rekomendus meti ĝin flanken. Pririgardi ĝin estus pli honesta."

—studenta pastro Martin Stöhr, Weg und Wahrheit [Vojo kaj Vero], Evangelisches Kirchenblatt für Hessen, Frankfurt, la 21-an de julio 1963

"Deschner venas de la Katolika Eklezio kaj sekve havis multe pli malproksiman kaj pli malfacilan vojon al la Evangelio ol protestanto havus, precipe unu kiu konas akademian Biblion kaj dogman kritikon ekde sia junaĝo. Ĉio ĉi estis fremda al Deschner, tial li devis batali por ĝi— ankaŭ interne—kio estis bona por lia libro ĉar ĝi ne kontentiĝis per grandaj linioj kiel la niaj sed devis ĉion klarigi ĝisfunde ĝis la lastaj detaloj. Tial mi restas sen alia elekto ol raporti miajn legantojn al ĝi ĉe la fino de mia libro."

—La pastro d-ro Adolph Seeger, aŭ toro de Staatsgott oder Gottesstaat? Eine religionssoziologische Untersuchung, 1965

"La aŭ toro, sendube bona stilisto, celas skribi en maniero komprenebla por ĉiuj kaj postulas nenion krom intereso kaj amo al historia vero. Kaj efektive, la libro estas tre legebla kaj restas klara, ne laste pro siaj ofte individuaj kaj ankaŭ ironiaj subtitoloj, malgraŭ sia longeco. Sed antaŭ ĉio la aŭ toro pruvastion, kion li diras per grandega utiligo de fontoj kaj literaturo. Kvankam estis neeble kontroli la vastan kvanton de indico peco post peco individue, specimenoj pruvis la fidindecon de la informoj.

La formo de citaĵo estas ankaŭ ... ĝusta.

Krome, la verkinto ankaŭ havis sian verkon kontrolita fare de pluraj teologoj antaŭ ol ĝi estis publikigita. Do mi devas urĝe averti ĉiujn, kiuj konsideras rigardi la libron kiel akademie "malkara" eldonaĵo."

—Prof. D-ro Richard Völkl, Caritas, Freiburg, decembro 1963

"Li [Deschner] desegnis bildon de la pensoj, vortoj kaj faroj de kristanismo kunmetitan de grandega kvanto da informoj, certigis ĉi tiun bildon per zorgemaj literaturaj referencoj kaj finfine celis la tutan behemoton de sia laboro kiel montran kanonon sur la nuntempo- taga Katolika Eklezio, ĝis la mezuro, ke tiu ĉi eklezio postulos armeon de specialistoj defendi sian tutan dumiljaran historion."

—Patro Max Schoch, Neue Zürcher Zeitung, la 8-an de aŭgusto 1963

"Ĉi tiu libro estas la plenumo de neceso, turniĝo al la vero kaj liberigo de la malnova kaj fatala eraro, kiu ŝarĝas la tutan okcidentan [okcidentan] homaron, por ke ni fine povu denove libere moviĝi kaj demandi la demandon, kio estas bono. kaj kiajn valorojn ni devus celi havi... .

En ĉi tiu

lumo, Deschner devigas modernan kristanismon entrepreni reformadon kaj novan Qumran "sen temploj" kaj kulton de pura spirito. Tiamaniere, la libro de Deschner estas tute senprecedenca speco de Eklezia historio; testamento de grandega erudicio kaj jaroj da sindona ...

laborego pasia konfirmo de la deklaro de la dana reformanto Sören Kierkegaard: la kristanismo de la Nova Testamento tute ne estas ĉi tie!"

-Pastro Hermann Raschke, Die Pforte, 1963

ABERMALS KRÄHTE DER HAHN KIAL REVIZITAS DE RACIOJ KAJ LIBERAJ RELIGIOJ

"La libro pruvas klare kaj senmakula, ke la libereco, homaro kaj homa digno, paco kaj sekureco de la individuo kaj komunumo same havas

nur akirita de la kontraŭ uloj de kristanismo kaj la Eklezio kontraŭ la Eklezio kaj la klerikalaj ŝtatoj. Ĉiuj posedu kopion de tio, kio estas la plej grava nova eldonaĵo de la 20-a jarcento!"

-Mitteilungsblatt der Freireligiösen Landesgemeinde Bayern,
marto 1963

"Estas al lia aparta kredito ke Deschner plene prilumas la rolon de la eklezio en la politikaj problemoj de nia jarcento nemalhavebla libro An por ĉiu raciisto."

—D-ro. D-ro Josef Rattner, Freidenker, Zuriko, junio 1963

"Deschner donis al ni manlibron de la historia kaj etika kritiko de kristanismo, kiu estas senrivala en la 20-a jarcento."

—D-ro. Friedrich Pzillas, Die Freigeistige Aktion, Hanovro,
februaro 1963

"Fundamenta libro, kiu donas unikan kaj ampleksan kritikon de la Eklezio!"

—Freies Denken, Dortmund, februaro 1963

"Nur viro de elstara lernado povus havi Ĝi sendube aŭ toro, ke li verkis ĉi tiun libron... la eklezian historion kun admirinda aplikado, kiu prenas ĝian taskon el tiu ĉi alie nekutima vidpunkto. Ĉar li klare prezentas ĉiujn evoluliniojn — dogmajn, kultajn, organizajn, eklezipolitikajn kaj sociajn — kaj skribas ekscitige kaj kompreneble al ĉiuj, ĉiu, kiu interesiĝas pri la demando, kiel ekestis la Eklezio, havas la ŝancon akiri objektivan bildon. "

—Der Freireligiöse, Ludwigshafen, aprilo 1963

"Se la leganto volas formi solidan juĝon pri ĉi tiu multfaceta temo, li legu

la libro de Deschner kaj mi garantias, ke li lernos multe de ĝi."

—Europäische Freimaurerzeitung, Strasburgo, januaro 1964

ALIAJ RECENZOJ

"Se libro havas temon tiel centran en kulturaj terminoj, prezenton tiel tente klaran kaj ekscitan, tian fascinan stilon kun trankvila, modesta, eleganta prozo, kiu neniam estas leterhoma intelekta, kombinita kun belege. pasia objektiva maltoleremo kaj plena honesteco, tiam oni povas nur diri, ke tiu ĉi libro estas absolute esenca por iu ajn spirita homo. Tio estas celita tre serioze, tre laŭ vorte. Ĉi tiu estas la unua granda aktuala kritiko de vere valida kaj reala kristanismo."

—D-ro. Kurt Port, Die Pforte, 1963

"La atingo de Deschner estas antaŭ ĉio la verkado de kritiko de la eklezioj, ĉefe la romia eklezio, de morala kaj politika vidpunkto, kiu estas senprecedenca en sia malfermiteco, neplaĝeblo, akademia ĝisfundeco kaj larĝo Brila teoria prezento kaj, kio estas pli, socia kaj politika ago."

—Blätter für deutsche und internationale Politik, Kolonjo, aprilo 1964

"Ampleksaj fontaj kaj literaturstudoj, kunigitaj kun la volo por honesteco kaj klareco, ebligis ĉi tiun elstaran verkon La germana publiko, ja, la monda publiko, ne povos ignori ĉi tiun 'J'accuse'".

-Forschungsfragen unserer Zeit, marto-aprilo 1963

"Kompendio de la pekoj kaj malvirtoj de la antikva kaj mezepoka Eklezio kiu estas unika en sia detalo. La aŭ toro pasigis kvin jarojn de admirinda

asidueco venanta kun la fontoj kaj prezentoj de historio."

—Der Bund, Berno, la 31-an de majo 1963

"Sendube simptoma evento por la epoko de la dua klerismo, sur kies sojlo ni staras laŭ Ernesto Grassi."

-Nachrichten der Evangelisch-Lutherischen Kirche en Bayern, unua numero, julio 1963

"Ĉi tiu estas la plej grava libro de juna aŭ toro, kiu certe estas ĉe la flanko de Ormuzd, kiu aperis en Germanio ekde 1945... . Libro en la spirito de Reuchlin kaj Voltaire, Nietzsche kaj Freud."

- Wolfgang Beutin, Lynx, Hamburgo, majo 1963

"Kial neniu sonigas la alarmon? Ĉar ĉi tio estas teologio, kiu pro akademia sekvo, pli konsekvence kaj progresinta ol eĉ David Friedrich Strauß, ŝanĝiĝis al kontraŭ teologio. ... La defio estas grandega kiam oni prenas ĉi tiun kompendon, tio multo devus esti klara anticipe."

— Zeit geschehen, julio 1963

"Fenomeno de nia tempo de unua ordo terura ... ĝi estas kaj skandala materialo, kiun Deschner disvastigas ĉi tie... . La akreco de la eldirado, la malmoleco de la juĝo kaj la kondamno de historia kristanismo en la Eklezia historio de Deschner estas centritaj ĉi tie: Karlheinz Deschner estas konvinkita, ke gvidaj kristanoj, laikoj, teologoj kaj viroj de la Eklezio, deziras kaj konscie aktivas en la preparado de la Tria Mondmilito same multe kiel ili faris la Unua kaj Dua Mondmilitoj. La indico, kiun li provizas por la kristana, spirita kaj politika preparo por nuklea milito, ne povas simple esti flankenpuŝita per turnado de la paĝo."

—Prof. D-ro Friedrich Heer, Süddeutscher Rundfunk, la 11-an de aŭgusto
1963

—
"La akuzoj faritaj kontraŭ Pio la 12-a de la aŭgusto Hochhuth
estas preskaŭ etaj kompare kun tiuj starigitaj de D-ro
Deschner ĉe la estro de la Katolika Eklezio por la periodo
de la Dua Mondmilito."

—Braunschweiger Presse, la 27-an de februaro 1964

—
"En iamaj tempoj Deschner estus forbruligita sur la brulego
por ĉi tiu libro."

—Gerhard Zwerenz, Twen, Munkeno, aprilo 1963

—
"Ĝi estas superforta libro, konstanta akvofalo de dokumentoj,
citaĵoj kaj faktoj ... verko de granda aktualeco kaj ampleksa
signifo."

—Radio Hilversum, la 5-an de junio 1963

—
"Neniaj diatriboj, neniuj senbazaj suspektoj kaj neniuj
malplena kolektoj de vortoj, kiel oni kutime, bedaŭrinde,
atendus de produktoj kun similaj temoj tro ofte. Deschner
spuris la vojon de kristanismo de Nazareto ĝis
modernaj tempoj kritike sed senpasiie... .

Larĝaj rondoj en Germanio ne
ŝatos tion, kion diras Deschner. Liaj zorgoj estos malakceptitaj
kiel senbazaj kaj li prezentiĝos kiel kvietisto aŭ problemofaranto.
Ili ĉefe koleros kontraŭ li ĉar li alparolas la laikon. Konata
Eklezia historiisto diris tion jene: 'Se la libro estus nur por
episkopoj, pastroj aŭ teologoj, tiam mi dirus: bonega!' Sed
kiel ĝi estas, Deschner sciigas al la simpla kredanto tion, kio
estas konata al la pastraro. dum longa tempo, kaj ili vere
tenos tion kontraŭ li."

—Der Mittag, Duseldorfo, la 16-an de marto 1963

—
"Lia metodo estas kompilita akademie, neretorika, celita al la
amaso da faktoj kaj verkita cele al nekontestebla
fundamento per fontoj kaj

evidenteco. Ĉio, kio povas esti kontraŭ dirita pri la Eklezio kaj ĝia manifestiĝo, estis kompilita kaj desegnita en klara formo." —Österreichischer

Rundfunk, la 18-an de marto 1963

"Entute, la prezento de Deschner restas akvovozista... . Tiu ĉi laboro renkontos multe da rezisto sed povos aserti sin danke al sia interna vereco."

- Neues Winterthurer Tagblatt, 2 marto 1963

"La unua afero, kiun iu ajn volos fari post legado de ĉi tiu libro, estas danki Karlheinz Deschner pro la kuraĝo, kun kiu li skribis ĝin kaj pro la ŝajne senfina laboro, kiu estis enmetita en ĝi... . Estas sufiĉe mirinde, kiel katolika "laiko" ankaŭ laboris tra la tuta amaso de protestanta eklezia kaj dogma historio-esplorado sen esti entombigita en ĝi. Ĝuste la distanco de la "laiko" akriĝas la vidon de la falo de la spirita bazo sur kiu ekestis la Eklezio kaj kristanismo. La libro de Deschner estas "kritika" eklezia historio kiu havas radikalan kvaliton kiu ne estis vidita ekde la tagoj de Gottfried Arnold."

—Freies Christentum, Frankfurto, septembro 1964

"Manifestacioj kontraŭ libro kiel la verko de Deschner signifas tute nenion... . Deschner estas lernanto de Friedrich Nietzsche, la plej granda germana pensulo de la deknaŭ a jarcento, ni ne forgesu tion, kaj ĉi tiu, kiu provas malakcepti librojn kiel tiu de Deschner iagrade, estas tiu, kiu kaŭzas damaĝon kaj neniam libron kiel ĉi tiu Eklezia historio."

-Bernard von Brentano, Rhein-Neckar- Zeitung, Hajdelbergo,

2-a de aprilo 1963

NOTES

Aŭ toroj, pri kiuj estis uzata nur unu verko, estas menciitaj nur laŭ nome jene. La titoloj de iliaj respektivaj verkoj estas listigitaj en la bibliografio.

ĈAPITRO 1: LA VATIKANA KAJ ITALA FAŝISMO

1. Manhatano, germana eldono, 111.
2. Tondi, Die Jesuiten [La Jezuitoj], 73 ff.
3. Citaĵo en Gontard, 253.
4. Mark 6:8 f.
5. Matt. 10:10; Luko 9:3, 10:4.
6. Luko 12:33, 14:33; ankaŭ kp. Luko 16:9, 16, 11, 6:24 s., 16:19 s., 1:52 s.; Marko 10:25. Por la pozicio de Jesuo: Deschner, 410 ff.
7. Troeltsch, 49.
8. Agoj 4:32–35, ankaŭ kp. 2:42 sekvaj. Por la tendenco idealigi la rakonton de la apostoloj: Heussi, Der Ursprung des Mönchtums [La Originoj de la Monaĥismo], 19 f.; Pöhlmann II, 483; Haenchen, Die Apostelgeschichte [La Historio de la Apostoloj], 191 ss. Sed Lohmeyer skribas en Galiläa und Jerusalem [Galileo kaj Jerusalemo], 65 f.: "La ofero de ĉiuj posedaj oĵ estas la absoluta devo de origina kristana kredo." Ankaŭ vd. Gottesknecht kaj Davidson, 138. Kaj ankaŭ ĉi-rilate Troeltsch, 50, kaj kp. Kautsky, Der Ursprung des Christentums [La Originoj de kristanismo], 347 ff.
9. Cipriano op. et al. 25. Sankta Bazilo, vidu precipe lian predikon faritan ĉe la tempo de malsato kaj sekeco, ĉ. 8.
10. Joh. Chrys. hom. en ep. 1 ad Ti. 12, 3 f. Por la komunisma predikado de la Fruaj Patroj, kp. Deschner, 414 ff.
11. Kautsky, Geschichte des Sozialismus I [La Historio de Socialismo I], 34.
12. Por detaloj, vidu Deschner, 493 s., precipe 506 s. Ude estas grava.
13. kp. "La Detruo de Paganismo" kaj "La Batalo kontraŭ la 'Herezuloj'" en Deschner, 465 ff. kaj 471 ff.
14. La eklezio eble konservis sklavojn por la plej longe. kp. precipe Troeltsch, 355 ff.
15. Heussi, Kompendium [Kompendio], 110.

16. Theiner, I., 146 f.

17. C. Schneider, II., 269, kun referenco al Eŭ seb. li 10, 6 f.; Joh. Chrysost. en Akto. hom. 18, 4; ankaŭ kp. Tondi, Die Jesuiten [La Jezuitoj], 50 f.

18. kp. precipe "Kial Jesuo Ne Povas Fondi Preĝejon" kaj "La Komencoj de la Papofico", en Deschner, 213 ff. kaj 243 ff. 19. kp. esp. Haller, Das Papsttum [La papofico], 388 ff. Heiler, Altkirchliche Autonomie [Malnova Eklezia Aŭ tonomio], 235f., 276.

20. Heiler, Altkirchliche Autonomie [Malnova Eklezia Aŭ tonomio], 239.

21. Heiler, Der Katholizismus [Katolikismo], 297; ankaŭ kp. Altkirchliche Autonomie [Malnova Eklezia Aŭ tonomio], 236.

22. Neues Münchener Tagblatt, 15-a de februaro 1929. 23.

kp. p. 188 kaj sekvaj. Pri tio mi skribas pli detale en la antologio Das Jahrhundert der Barbarei [La Jarcento de Barbareco], eldonita de Desch en Munkeno en 1966. Vintro, II, 425 ss. estas grava.

24. Münchener Telegramm-Zeitung, 8/9 februaro 1929. Deutsches Volksblatt, 27 februaro 1929. Por la pravigo de la malfido vd. Vintro, II., 582.

25. Münchener Telegramm-Zeitung, 8/9 februaro 1929.

26. kp. Vintro, II., 608 f.

27. Hamburger Fremdenblatt, la 12-an de februaro 1929, Deutsches Volksblatt, la 13-an de februaro 1929.

28. Kurella, 252.

29. Allgemeine Rundschau, Munkeno, la 23-an de februaro 1929.

30. Parizo, Vatikano, 69.

31. Neisser Zeitung, la 12-an de marto 1929.

32. Borgese, 175.

33. Kurella, 252.

34. Borgese, 287.

35. Allgemeine Rundschau, Munkeno, la 23-an de februaro 1929.

36. Neisser Zeitung, la 12-an de marto 1929.

37. Ibid.

38. kp. Benito Mussolini, VII., 30 ff.

39. Ibid., 33 kaj 107; ankaŭ kp. 96 kaj aliaj.
40. Sieben, 394.
41. Borgese, 175.
42. Rumpelstilzchen, 13.
43. Parizo, Vatikano, 69.
44. Neues Münchener Tagblatt, la 16-an de februaro 1929.
45. Mussolini, 123.
46. kp. Borgese, 293.
47. Germania, la 12-an de februaro 1929; ankaŭ kp. Mussolini, VII., 76.
48. Nitti, 10.
49. Ibid., 31.
50. Parizo, Vatikano, 97.
51. Ibid.
52. Ibid.
53. kp. Borgese, 227 f. Estas plezure legi ĉi tiun libron, kiu estas trempita de mirinda mokado.
54. Manhatano, germana eldono, 104.
55. Ibid.
56. la 13-an de januaro 1928.
57. 13-a de februaro 1929.
58. Manhatano, 112 ff.
59. kp. tablo en Deschner, 432 ff. Por pliaj informoj, vidu Mohrmann, 52 f.
60. Ibid. Vidu ankaŭ Breza, 544 ff.
61. Manhatano, 112 ff.
62. Ibid.
63. Ibid.
64. Ibid.
65. Se iu vilaĝo voĉdonus socialisma, armitaj faŝistoj tre rapide ĉirkaŭ us ĝin, ĉirkaŭ igus la voĉdonaĝajn virojn, kunligus siajn pantalonojn ĉe la

funde, gutu ricinon en ilin, kaj iru ilin ĉirkaŭ en duoble dum horo kaj duono. Ricinoleo fluis tiel abunde en tiu tempo, ke la manko altigis sian koston en Italio, kiu provizis la tutan mondon per ĝi. Sed poste, la revolucio prenis venkan vojon en centoj da vilaĝoj.

"Ĉiu rezisto estis rompita per ricinoleo." Rumpelstilzchen, 38 f.

66. Borgese, 248.

67. Nitti, 38 f.

68. kp. ekz., Allgemeine Rundschau, la 23-an de februaro 1929, 130.

69. Laŭ Nitti, 38.

70. Manhatano, 115.

71. Augsburger Postzeitung, septembro 1929.

72. Artikolo 20.

73. Claar, 64.

74. Augsburger Postzeitung, la 20-an de septembro 1929.

75. Ibid.

76. Bayerischer Kurier, la 20-an de februaro 1929.

77. Mussolini, VII., 78.

78. Ibid., 87. Laŭ la Bayerischer Kurier de la 20-a de februaro 1929, "cent dek naŭ fojojn"; laŭ aliaj, ducent fojojn.

79. Mussolini, 87.

80. Dresdner Anzeiger, la 14-an de marto 1929; ankaŭ kp. Kurella, 250 ff.

81. Dresdner Anzeiger, la 14-an de marto 1929.

82. Ibid.

83. Tondi, Die geheime Macht [La Sekreta Potenco], 34, kaj Die Jesuiten [La Jezuitoj], 73; Manhatano, 118.

84. Augsburger Postzeitung, la 20-an de februaro 1929 kaj la 22-an de februaro 1929.

85. Deutsches Volksblatt, la 11-an de marto 1929.

86. Manhatano, 118.

87. kp. noto 26.

88. Bayerischer Kurier, la 19-an de februaro 1929.

89. Altkatholisches Volksblatt, la 29-an de marto 1929.

90. Münchner Zeitung, la 13-an de februaro 1929.
91. Bayerischer Kurier, la 16-an de februaro 1929.
92. Ibid.
93. Allgemeine Rundschau, Munkeno, la 23-an de februaro 1929.
94. Ibid.
95. Germania, Berlino, la 12-an de februaro 1929.
96. Ibid., 19-a de februaro 1929.
97. Völkischer Beobachter, la 22-an de februaro 1929.
98. Ibid., 21-a de februaro 1929; la 27-an de februaro 1929; kaj aliaj.
99. Citaĵo en ibid., 21-a de februaro 1929.
100. Ibid.
101. Ibid., ankaŭ kp. la 27-an de februaro 1929 .
102. Ibid.
103. Ibid., 22-a de februaro 1929.
104. Ibid.
105. Mi pruvas al kia nekredebla groteskeco tio kondukas en mia Eklezia historio, 265 ss.
106. Manhatano, germana eldono, 111.
107. Schwäbischer Merkur, la 24-an de aprilo 1932; ankaŭ kp. Borgese, 295.
108. Ibid. Oficiale, tamen, la kialoj donitaj por la premio de Pacelli estis "senpolitikaj."
109. Manhatano, 120. Rilate al New York Times, la 20-an de januaro, 1938, kaj TL Gardini.
110. Citaĵoj en Der romfreie Katholik [La Romo-Libera Katoliko], 2-a de februaro , 1936 .
111. Friedländer, 17.
112. Pri tio kp. Stimmen der Zeit, vol. 67, nr. 132, 107 f.
113. Ibid.
114. Deutsche Freiheit, 1936, vol. 5, ne. 12.
115. Schöner Zukunft, 7-a de junio 1936, 943.

116. Germana, 5-a de aprilo 1936.
 117. Schönere Zukunft, 7-a de junio 1936, 943.
 118. Laŭ Stimmen der Zeit, vol. 67, nr. 132, 107.
 119. Klein, 53.
 120. Siebert, 32.
 121. Manhatano, 121 ff. La parolado estas presita en Reichspost, Vieno, 30-a de aŭgusto 1935.
 122. Reichspost, Vieno, 30-a de aŭgusto 1935.
 123. Salzburger Chronik, 6-a de septembro 1935.
 124. Manhatano, 121 f.
 125. Ibid.
 126. 7-a de junio 1936.
 127. 8-a de decembro 1935.
 128. Reichspost, Vieno, la 30-an de junio 1935. Schönere Zukunft, la 15-an de marto, 1936, kaj multaj aliaj.
 129. Buchheit, 395 f.
 130. Linzer Volksblatt, decembro 3, 1935.
 131. kp. Germana, 1-a de decembro 1935; ankaŭ Frankfurter Volksblatt, la 30-an de novembro 1935.
 132. Germana, 3-a de decembro 1935.
 133. Ibid.
 134. Salzburger Chronik, la 20-an de decembro 1935.
 135. kp. Germana, decembro 1, 1935.
 136. Borgese, 400. Kaj ili kompensis sin poste en Abisenio kaj ŝtelis kaj prirabistadon, kio estis plej inda ŝteli kaj prirabi: imperiestrajn tronojn, imperiestrajn kronojn, imperiajn veturilojn, imperiajn sabrojn, imperiajn manĝilarojn, inkluzive de multaj pezaj orpecoj kaj aliaj, kiuj estis juvelitaj. . Kaj tridek jarojn poste, komence de 1965, ili eĉ estis pretaj redoni iom el ĝi. kp.
- Frankfurter Allgemeine, la 17-an de aprilo 1965.
137. Germana, 9-a de decembro 1935.
 138. Linzer Volksblatt, la 17-an de oktobro 1935.
 139. Kirchenzeitung, Salzburg, la 24-an de oktobro 1935.

140. Manhatano, 121 ff.

141. Tondi, Die geheime Macht [La Sekreta Potenco], 36.

142. Werner, 205.

143. Manhatano, 123.

144. Por la pagana origino de la Benita Patrino, la historio de la Marian-kulto kaj la originoj de la dogmoj de ŝia virgeco, senmakula koncipiĝo kaj korpa ĉieliro, kp. Deschner, 360 ff.

145. Goethe, taglibro, la 8-an de oktobro 1786.

146. Höcht, 85 f.

147. Miller, Informationsdienst zur Zeitgeschichte [Informservo pri Nuntempa historio], Leonberg-Stuttgart, 9, 1962.

148. Höcht, 23 f. kaj 61.

149. Deschner, 367.

150. Höcht, 25.

151. Ibid., 29.

152. Ibid., 30 ss.

153. Ibid., 33 f.

154. Ibid., 38 f.

155. Kiu estis, tamen, nomita tia nur de la posteulo de Pio V, Papo Gregorio XIII, ibid., 42.

156. Ibid., 48 ss.

157. Ibid.

158. Ibid., 57, 61 f.

159. kp. esp. 12 f. kaj 114, kaj aliaj.

160. Ibid., 114 f.

161. Ibid.

162. Ibid.

163. Ibid.

164. Ibid., 85 f.

165. Ilustraĵo en Becker, 103.

166. Manhatano, 121 ff.

167. Basler Nachrichten, vol. 92, nr. 10. Tie, sur la unua paĝo, estas la bildo de la prelado, la Madono kaj la Faŝistoj.

168. Germania, 5-a de aprilo 1936; ankaŭ kp. Deutsche Freiheit, 1936, vol. 5, ne. 12.

169. Borgese, 400.

170. Germania kaj Schwäbischer Merkur, Stutgarto, la 1-an de marto 1936. Poste, telegramoj de omaĝo estis senditaj al la reĝo, Mussolini, kaj la papo, rakonte en la ĉeesto de Pacelli.

171. Laŭ Borgese, 398.

172. Citaĵo en ibid., 296.

173. Manhatano, germana eldono, 116.

ĈAPITRO 2: LA VATIKANO KAJ LA HISPANA CIVILA MILITO

1. Manhatano, germana eldono, 89 ff.

2. Duff, 74.

3. Citaĵo en Deutsche Freiheit, vol. 6, ne. 10.

4. kp. Deschner, 453 f.

5. Troeltsch, 350, noto 160.

6. Dahms, 302, noto 7.

7. Ibid.

8. Ibid., 302 f., notoj 8 kaj 9.

9. Tomaso, 45.

10. Manhatano, 88. Por la amasaj terposedoj, la akcia proprieto, kaj la ĉefurbo de la Katolika Eklezio ĝenerale, vd. Deschner, 429 ff. Materialreich Mohrmann.

11. Duff, 109.

12. Ibid.

13. Deutsche Freiheit, vol. 5, ne. 29.

14. Tomaso, 55.

15. Ibid.

16. Ibid.
17. Neue Zürcher Zeitung, n-ro. 1413, 1936.
18. Blätter aus Spanien [Leteroj el Hispanio], junio 1936.
19. Der Bund, Berno, la 12-an de septembro 1936.
20. Germania, la 27-an de aŭgusto 1936.
21. Ibid., la 15-an de septembro 1936.
22. Timmermanns, 22.
23. Die Welt, la 18-an de oktobro 1936.
24. Manhatano, 87.
25. Ibid.
26. Tomaso, 45.
27. Citaĵo en Manhatano, germana eldono, 84.
28. Ibid., 81.
29. Tendenco, JB, 61.
30. Schweizerische Republikanische Blätter, la 10-an de julio 1937.
31. Citaĵo en Deutsche Freiheit, vol. 5, ne. 32, 1936.
32. Ibid., vol. 6, ne. 10.
33. Ecclesia militans, Romo, Vieno, Lucerno, aŭgusto 1936.
34. Katholisches Kirchenblatt, Berlino, la 14-an de junio 1936. Sed ĝi klare celas senkulpigi tiujn, kiuj portis primaran kulpon: la episkopoj.
35. Entscheidung, Luzern, la 15-an de oktobro 1936. Honesta.
36. Linzer Volksblatt, la 22-an de aŭgusto 1936. Alie hipokrita kaj mensogema.
37. Citaĵo en Katholisches Kirchenblatt, Berlino, la 14-an de junio 1936.
38. Reichspost, Vieno, la 15-an de septembro 1936.
39. Manhatano, 88.
40. Brennan, 53.
41. Tomaso, 51.
42. Ibid., 65.
43. Ibid.

44. Ibid., 66.

45. kp. Keller, 135 f.

46. Völkischer Beobachter, 9-an de majo 1935.

47. Schweizerische Rundschau, nr. 8, 1939, 559.

48. Tomaso, 42.

49. Detwiler, 2.

50. Fernsworth, 131.

51. Detwiler, 3.

52. Manhatano, 91.

53. Ibid.

54. Ibid.

[55. Tomaso, 66f.]

56. Longo, 12 f.

57. Citaĵo en Reichspost, Vieno, la 21-an de decembro 1936. 58.

kp. la leteroj presitaj en la Grazer Volksblatt de decembro 6, 1936.

59. Völkischer Beobachter, 9-an de majo 1935.

60. Ibid.

61. Tomaso, 81.

62. Völkischer Beobachter, 9-an de majo 1935.

63. Tomaso, 150 f.

64. Scheinmann, 274, kun referenco al Current History, junio 1942.

65. kp. la antaŭ parolo de la Dukino de Atholl en A. Koestler, 8.

66. Deutsche Freiheit, vol. 5, ne. 28, 1936.

67. Tomaso, 79 f.

68. Ibid.

69. Longo, 14.

70. Tomaso, 73.

71. Ibid.

72. The [London] Times, la 17-an de februaro 1936.

73. Manhatano, germana eldono, 88; kaj National-Zeitung, Bazelo, la 28-an de septembro 1937.

74. Blätter aus Spanien [Leteroj el Hispanio], junio 1936, citita en Deutsche Freiheit, vol. 5, ne. 28.; kp. ankaŭ la deklaro farita de la respublikana hispana ministro pri justeco en la National-Zeitung, Bazelo, la 28-an de septembro 1937.

75. Manhatano, germana eldono, 88.

76. Tomaso, 72.

77. Blätter aus Spanien [Leteroj el Hispanio], junio 1936. Citaĵo en Deutsche Freiheit, vol. 5, ne. 28.

78. Tomaso, 89.

79. National-Zeitung, Bazelo, la 28-an de septembro 1937; ankaŭ kp. Timmermanns 12.

80. Citaĵo en Detwiler, 12.

81. Duff, 24.

82. Bob Edwards, parlamentano, en Konkret, la 1-an de oktobro 1960.

83. Citaĵo en Dahms, 249.

84. Detwiler, 6 f.

85. kp. ibid., 8; ankaŭ M. Merkes, 170.

86. Siebert, 52.

87. Longo.

88. Tomaso, 183 f.

89. Ibid.

90. Ibid., 216.

91. Ibid., 135.

92. Ibid., 194.

93. Beumelburg, 22 sekvaj, 36. Dahms, 101.

94. Tomaso, 185.

95. Laŭ Dahms, 145.

96. Tomaso, 186.

97. Ibid.

98. Duff, 23.
99. Stuttgarter Zeitung, la 28-an de februaro 1963.
100. Por pliaj informoj, vidu Beumelburg, 56 ff.
101. Tomaso, 263.
102. Ibid., 196.
103. Longo, 28.
104. Tomaso, 202.
105. Longo, 28.
106. Dahms, 154.
107. Duff, 23.
108. Tomaso, 259 f.
109. Ibid., 259.
110. Ibid., 423.
111. Detwiler, F.
112. Tomaso, 227.
113. Dahms, 193.
114. Tomaso, 229.
115. Siebert, 52.
116. Tomaso, 259.
117. Dahms, 136 f.
118. Detwiler, 148.
119. Ibid., 131 ss.
120. Tomaso, 472.
121. Manhatano, germana eldono, 98.
122. Dahms, 285.
123. Detwiler, 144.
124. Manhatano, germana eldono, 98.
125. Citaĵo en Tomaso, 230 f.
126. Bley, 36.

127. Ibid., 38. La stilo de ĉi tiuj libroj estas emetika; ankaŭ kp. Deutsche kämpfen in Spanien [Germanoj Batalantaj en Hispanio], eldonita de Legio Kondoro, 461.–485. T., 1940.

128. Tomaso, 238.

129. Ibid., 242.

130. Longo, 26.

131. Duff, 147.

132. Manhatano, 92.

133. Germana, la 25-an de februaro 1937.

134. Ibid., 30-a de januaro 1937.

135. Ibid., la 27-an de aŭgusto 1936.

136. kp. kaj aliaj, ibid. la 19-an de aprilo 1937 kaj la 5-an de aŭgusto 1937.

137. Vespertoj, 24.

138. Duff, 147.

139. Tomaso, 89.

140. Duff, 147.

141. National-Zeitung, Bazelo, la 28-an de septembro 1937.

142. Ibid.

143. Citaĵo en Deutsche Freiheit, vol. 6, ne. 10.

144. Ibid., 9, 1937.

145. National-Zeitung, Bazelo, 31-a de marto 1937.

146. Ibid.

147. Ibid.

148. Ibid., la 23-an de septembro 1937.

149. Ibid., la 16-an de januaro 1939.

150. Tomaso, 268.

151. Duff, 72.

152. Germana, la 19-an de aprilo 1937.

153. Dahms, 313.

154. National-Zeitung, Bazelo, la 2-an de julio 1938.

155. La episkopo de la norda hispana diocezo de Pamplono; kp. Salzburger Chronik, la 22-an de septembro 1936.
156. La episkopo de Gerona, Cartana Ingles; kp. Die Ostschweiz, la 10-an de januaro 1939.
157. Grazer Volksblatt, la 30-an de januaro 1937.
158. J. Overmanns, Zwei Kriege im heutigen Spanien [Du Militoj en Hodiaŭ a Hispanio], Stimmen der Zeit, vol. 68, nr. 134.
159. Salzburger Chronik, la 16-an de novembro 1936.
160. AR Villaplana, Questo è Franco, 1945, 139 ff. Citaĵo laŭ Tondi, Die Jesuiten [La Jezuitoj], 76 f.
161. National-Zeitung, Bazelo, la 28-an de septembro 1937.
162. Reichspost, Vieno, la 28-an de aŭgusto 1936.
163. Ibid., 3-a de septembro 1936.
164. Ibid.
165. Kirchliches Amtsblatt für die Diözese Münster [Oficiala Eklezia Gazeto de la Diocezo de Münster], nr. 21.
166. Ibid., ne. 34. Akcento de la aŭtoro.
167. kp. Deschner, 434 f.
168. Ibid.
169. Linzer Volksblatt, julio 30, 1937.
170. Ibid. Emfazo de la aŭtoro.
171. Por detaloj, vidu Deschner, 334 ff.
172. kp. Germania, februaro 3, 1937.
173. Neue Basler Zeitung, 1-a de marto 1937.
174. Tomaso, 144.
175. Deschner, 489.
176. Tomaso, 145.
177. Dahms, 122.
178. Tomaso, 131.
179. kp. Stimmen der Zeit, vol. 68, nr. 134, 407 f.
180. Madariaga, 377.

181. Laŭ Tomaso, 144.

182. National-Zeitung, Bazelo, la 28-an de septembro 1937.

183. Grazer Volksblatt, la 15-an de aŭgusto 1937.

184. Ankaŭ pro la manko de amo al la vero de lia posteulo, Pacelli, kp. Deschner, 429 ff.

185. Germania, 5-a de aŭgusto 1937.

186. Deutsche Freiheit, vol. 6, ne. 10.

187. National-Zeitung, Bazelo, 4-a de februaro 1938.

188. Emfazo de la aŭtoro. 189. kp.

Deschner, 515 ff.

190. Germania, 30-a de januaro 1937.

191. Deschner, 518.

192. Entscheidung [Decido], la 15-an de oktobro 1936.

193. A. Koestler, 13.

194. Grazer Volksblatt, 30-an de januaro 1932. Nerono tute ne persekutis la kristanojn kiel tiajn. Tio estis nur krimproceso; "Kristanismo", kiel la teologo Carl Schneider diras en sia elstara Spiritual History of Ancient Christianity, "tute ne ludis rolon en la diskuto." kp. Deschner, 336 f. Por la persekuto de Diokleciano, vidu Deschner, 339 ff.

195. Duff, 22.

196. Tomaso, 278.

197. Dahms, 157. Tomaso, 139.

198. Dahms, 157.

199. Ibid., 119 f.

200. Ibid.

201. Tomaso, 197.

202. Citaĵo en Deutsche Freiheit, vol. 5, ne. 32, 1936.

203. Das große Kirchenblatt, Vieno, la 13-an de decembro 1936.

204. Tomaso, 150.

205. Deutsche Freiheit, vol. 5, ne. 34, 1936.

206. Ibid., vol. 5, ne. 29. Baldaŭ poste, ĝi estis trafita de bombo.

207. Keding, 27.
208. Deutsche Freiheit, vol. 5, ne. 34, 1936.
209. Ibid.
210. Ibid.
211. Ibid.
212. Dahms, 419 f., Echo der Zeit [Eĥo de la Tempoĵ], la 18-an de majo 1958.
213. Duff, 73.
214. Ibid.
215. Ibid., 112.
216. Germania, 5-a de aŭ gusto 1937.
217. Tomaso, 141.
218. Ibid.
219. Stuttgarter Zeitung, la 28-an de februaro 1963.
220. Parola komunikado de Edmond Paris al mi.
221. Coles, 92.
222. Schweizerische Republikanische Blätter, 31-a de oktobro 1936.
223. Citaĵo en Grazer Mittag, la 17-an de februaro 1937.
224. Linzer Volksblatt, la 28-an de septembro 1936.
225. Manhatano, 95 ff.
226. Germania, 5-a de aŭ gusto 1937.
227. Manhatano, germana eldono, 92, kaj Neue Zürcher Zeitung, la 15-an de septembro 1936.
228. kp. Germania, aŭ gusto 5, 1937.
229. Corsten, 162.
230. Tomaso, 216.
231. Duff, 26.
232. Ibid., 24.
233. Kun proksima referenco al Duff, 19 ff.
234. Ibid.
235. Tomaso, 218.

236. Coles, 92.
237. Manhatano, germana eldono, 96.
238. Por pli da detaloj, vidu Duff, 75 ff.
239. Tomaso, 130.
240. Neue Basler Zeitung, 4-a de januaro 1937.
241. Detwiler, 13 f.
242. Ibid., 14.
243. Tomaso, 216.
244. Ibid., 374.
245. Manhatano, 99.
246. Ibid.
247. Citação en Tondi, Die Jesuiten [La Jezuitoj], 80 f.
248. Ibid.
249. National-Zeitung, Bazelo, la 2-an de julio 1938.
250. Neue Züricher Zeitung, 30-a de aprilo 1938.
251. Basler Nachrichten, 3-a de aprilo 1939.
252. Neue Zürcher Zeitung, 30-an de aprilo 1938.
253. Basler Nachrichten, la 12-an de junio 1939.
254. Ibid.
255. Vespertoj, 29.
256. National-Zeitung, Bazelo, la 17-an de aprilo 1939.
257. Dahms, 276.
258. National-Zeitung, Bazelo, la 17-an de aprilo 1939.
259. La diplomaciaj artikoloj de Ciano, 1948, 293f.
260. Duff, 27.
261. Konkret, 1-a de oktobro 1960.
262. Manhatano, 100. Duff, 34 ff.
263. Duff, 27 kaj 37.
264. Ibid.

265. Ibid., 28.
266. Ibid., 18.
267. Feis, 269.
268. Detwiler, 10.
269. kp. J. Overmans, SJ, en Stimmen der Zeit, vol. 67, nr. 131, 108.
270. Katholisches Kirchenblatt, la 24-an de junio 1938.
271. Tomaso, 139.
272. Duff, 17.
273. Ibid., 14.
274. Ibid., 13.
275. Ibid., 16.
276. Konkret, 1-a de oktobro 1960, 7.
277. Duff, 68.

ĈAPITRO 3: VATIKANO KAJ HITLERAJ GERMANIO

1. Von Papen, Der 12. Novembro 1933 [12-a de novembro 1933], 5.
2. Por detaloj, vidu Manhattan, 138 ff., kiun mi sekvas ĉi tie.
3. Festo, 220. Pri la sekvanta, krom Festo, vd. 209 ss. Gisevio, 144 ff. Glum, 180 ff.
4. Glum, 180, kun referenco al von Rimelen, La Malhela Invadanto.
5. Elektisto, 396.
6. A. François-Poncet, Souvenirs d'une ambassade à Berlin [Memoroj de Ambasado de Berlino], 1946, 42 f. Mi citas ĉi tie el Glum, 180 f.
7. Das Urteil von Nürnberg [La Nurenberga Verdikto], 26.
8. Der Neue Herder [La Nova Paŝtisto], 1949.
9. Festo, 215.
10. Goebbels, 152.
11. Glum, 199 f. Von Papen kontestis la version de Schröder en Nurenbergo.
12. Goebbels, 42 f.
13. Hallgarten, 110 kaj piednoto 92.

14. Ibid.; ankaŭ Glum, 198.
15. Glum, 207.
16. Das Urteil von Nürnberg 1946 [La Nurenberga Verdikto de 1946], dtv. Dokumentoj vol. 8, 1961, 275.
17. Von Papen, 7 f. Emfazo de la aŭtoro. 18. kp. S.
Einstein, Herrn von Papens Pension [S-ro. la pensio de von Papen], Die Andere Zeitung, Hamburgo, la 19-an de aprilo 1962.
19. Ibid.
20. Das Urteil von Nürnberg [La Nurenberga Verdikto], 275 f.
21. Ibid., 244.
22. S. Einstein, Herrn von Papens Pension [S-ro. Pensiono de von Papen], Die Andere Zeitung, la 19-an de aprilo 1962.
23. Ibid.
24. kp. la klarigo en Das Urteil von Nürnberg [La Nurenberga Verdikto], 274 ff.
25. Von Papen, Der Wahrheit eine Gasse [Vojo por la Vero], 302.
26. Gisevio, 191.
27. Miller, ID, 3/1963, 10.
28. Gisevio, 189.
29. Theodor Heuss, Die Zitate [La Citaĵoj], p. 25, 3 f., 5, 18, 121, 123, 119, 130, 14, 109, 22, 4, 6, 124, 27.
30. Bundestag-protokolo datita la 11-an de junio 1949. Citaĵo en Miller, ID, 12/1962, 1.
31. Kölnische Volkszeitung, 19-an de oktobro 1917, citaĵo laŭ Miller, ID, aŭ gusto 1964, 3. Emfazo de la aŭtoro.
32. Kölnische Volkszeitung, la 19-an de oktobro 1917.
33. Citaĵo en A. Miller, ID, aŭ gusto 1964, 3f.
34. Ibid., 1, 1962, 7 f.
35. Unua citaĵo el telefona konversacio inter Kaas el Vatikano la 2-an aŭ 3-an de julio kun Centrogvidanto J. Joos en Matthias/Morsey, 398. Por la dua citaĵo, vidu Manhattan, 175.
36. Matiaso/Morsey, 370.

37. Lewy, 75.
38. Citaĵo en Spiegel, la 18-an de novembro 1964, 117.
39. Citaĵo en Manhatano, 175.
40. Shuster, 188.
41. Gisevio, 190.
42. Stimmen der Zeit, 1960, 426.
43. Raporto de la bavara sendito ĉe la Sankta Seĝo, kp. Lewy, 70.
44. Von Papen, Der Wahrheit eine Gasse [Vojo por la Vero], 314.
45. Matiaso/Morsej, 379.
46. Fleischer, Das Schanddokument des Konkordats von 1933 [Fleischer, The 1933 Concordat: A Scandalous Document], Das Andere Deutschland [La Alia Germanio], 18-a de septembro 1959.
47. Görlitz, Hitler, 88 f.
48. Glum, 209.
49. Ibid., 210.
50. kp. Koler, 17, 24. Görlitz, Hitler, 91. Glum, 212.
51. Glum, 216.
52. Glum, 210. Görlitz, Hitler, 93.
53. Koler, 55.
54. Görlitz, Hitler, 94. Glum, 230. Por detaloj vidu Ball-Kaduri.
55. Fleischer, Das Schanddokument des Konkordats von 1933 [Fleischer, La Konkordato de 1933: Skandala Dokumentoj].
56. Görlitz, Hitler, 97.
57. Fleischer, Das Schanddokument des Konkordats von 1933 [Fleischer, La Konkordato de 1933: Skandala Dokumentoj].
58. Spiegel, la 18-an de novembro 1964.
59. Binder, 234.
60. Por detaloj vidu Deschner, 442–464.
61. Citaĵo en Fleischer, Das Schanddokument des Konkordats von 1933 [Fleischer, La Konkordato de 1933: Skandala dokumentoj].
62. Hitler, 379, 631.

63. Plukisto, 289.

64. Völkischer Beobachter, la 24-an de julio 1933. Emfazo de la aŭ toro.

65. Bindisto, 244 f.

66. Ibid.

67. Citaĵo en Fleischer, Das Schanddokument des Konkordats von 1933 [Fleischer, La Konkordato de 1933: Skandala dokumento].

68. Amtsblatt für die Erzdiözese München und Freising [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Munkeno kaj Freising], 1936, nr. 6, Suplemento II.

Emfazo de la aŭ toro.

69. Ibid. Emfazo de la aŭ toro.

70. Neuhäusler, II., 26.

71. Lewy 30 f., 70.

72. Fleischer, Das Schanddokument des Konkordats von 1933 [Fleischer, La Konkordato de 1933: Skandala Dokumento].

73. Deschner, 587.

74. kp. ekz., Schmaus, 7; Vespertoj, 39.

75. Wucher, A., Der politische Katholizismus 1933 vor Hitlers Karren gespannt [Politika Katolikismo en 1933 Ekspluatata de Hitler], Süddeutsche Zeitung, aŭ gusto 1961. Pri tio, kp. R. Leiber, SJ, Reichskonkordat und Ende der Zentrumspartei [La Reich Konkordato kaj la Fino de la Centra Partio], Stimmen der Zeit, 1960/61, 217.

76. Dirks, 242.

77. Allgemeine Rundschau, la 19-an de aprilo 1933, n-ro. 16, 243.

78. Lewy, 47.

79. Dirks, 246.

80. Amtsblatt für die Erzdiözese Bamberg [Oficiala Gazeto de la Arkidiocezo de Bamberg], vol. 56, 1933, la 28-an de marto 1933, nr. 11, 83.

81. Heldt, 168 f.

82. Ibid.

83. Akcento plejparte de la aŭ toro.

84. kp. H. Müller, Zur Behandlung des Kirchenkampfes in der Nachkriegsliteratur [Pri la traktado de la eklezia lukto en la postmilita literaturo], en Politische Studien [Politikaj studoj], julio 1961, 478 ff.

85. kp. Ibid., 477.

86. Ibid., 481.

87. Amtsblatt für die Erzdiözese Bamberg [Oficiala Gazeto de la Arkidiocezo de Bamberg], vol. 56, 1933, nr. 13, 5-a de majo 1933, p. 99 kaj sekvaj.
Emfazo de la aŭ toro.

88. Citaĵo en Fleischer, Der Mythos vom heiligen Widerstandskämpfer, Die "Generallinie" des Kardinals von Galen [La Mito de la Sankta Rezisto-Batalanto. La "Ĝenerala Linio" de Kardinalo von Galen], Die Andere Zeitung, la 13-an de decembro 1956.

89. Lewy, 100.

90. Heldt, 169.

91. Ibid.

92. Ecclesiastica, vol. 13, 475.

93. Citaĵo en Schmaus, 7.

94. Ibid., 43 f.

95. Plukisto, 395 f.

96. Lewy, 103.

97. EFJ Müller, 76 f.

98. Ibid., 72 f.

99. Ibid., 78.

100. Unser Wille zur Tat [Nia Volo por Agado], Zeit und Volk I., 181.

101. Augsburgischer Postzeitung, oktobro 5, 1935.

102. Miller, ID, 11/1962, 2, kun referenco al Wächter der Kirche [Gardantoj de la Eklezio], kun Eklezia aprobo presi de la Episkopa Ordinariate, Munkeno, 1934.

103. Ibid.

104. H. Müller, 170 f.

105. Ibid.

106. Citaĵo en J. Fleischer, Noch einmal in den Abgrund [En la Abysso Once Again], Das Andere Deutschland [La Alia Germanio], 16/56.

107. Lewy, 102.

108. Citaĵo en Miller, ID, 8, 1964, 5.

109. Der Spiegel, 7-a de marto 1962, 54.
110. Schmaus, 12 f., 21.
111. Ibid., 23, 31, 44.
112. Lortz, 5 f.
113. Ibid., 6, 15.
114. Ibid., 4, 9, 15, 26.
115. Ibid., 9 f.
116. Ibid., 5.
117. Frankfurter Allgemeine, la 29-an de julio 1964.
118. Pieper, 3.
119. Deutsches Volksblatt, 23-a de januaro 1934. Emfazo de la aŭtoro.
120. Citaĵo en A. Miller, ID, 3/1963, 6.
121. Germania, nr. 306, novembro 6, 1933.
122. Ibid., ne. 248.
123. Lewy, 46 f.
124. Citaĵo en H. Müller, 192.
125. F. Arnold, V/5.
126. Amery, 28.
127. Ibid., 31.
128. Ibid., 20 ss.
129. Ibid., 32.
130. Ibid., 31 f.
131. kp. noto 75.
132. Lewy, 75.
133. kp. ibid., 181 kaj 217.
134. Stern, 41, la 11-an de oktobro 1964, 181.
135. Neuhäusler II., 44.
136. Pri la diferencigoj de Pzillas, vidu 92 ss. Mi eksplicite rekomendus ĉi tiun imagivan, precizan kaj cinikan broŝuron. Ĝin oni povas akiri ĉe la redaktoro, D-ro Friedrich Pzillas, Bad Godesberg, Kronprinzenstrasse 41. On

Pzillas mem, vidu Deschner, 129.

137. Manhatano, 187.

138. Citaĵo en Binder, 424 ff.

139. Altmeyer, 144.

140. Dokumentoj en Manhatano, 182 ff.

141. Citaĵo en J. Fleischer, Der Christ als perfekter Staatsroboter [La kristano kiel la Perfekta Ŝtata Roboto], Gesamtdeutsche Rundschau, la 27-an de majo 1955.

142. J. Fleischer, Katholischer Wehrbeitrag. Gestern und Heute [Katolika Kontribuo al Defendo. Tiam kaj Nun], 8 f.

143. kp. Deschner, 506 ff. Por detaloj pri la realaj kaj kvazaŭaj persekutoj de kristanoj kaj la (relative) ekstreme malalta nombro da kristanaj martiroj: Deschner, 334-352.

144. Begegnung, Monatsschrift deutscher Katholiken [Renkonto, Monata Revuo de Germanaj Katolikoj], Berlino, 6, 1964, 18 ss.; ankaŭ kp. Miller, mi. D., 6/1963, 1 f.

145. Amelunxen, 130.

146. Citaĵo laŭ Fleischer, Adolf Hitler, Sein Krieg und die Bischöfe. Wo bleibt das Schuldbekenntnis der Katholischen Kirche? [Adolf Hitler, Lia Milito kaj la Episkopoj. Kie estas la agnosko de kulpo de la katolika eklezio?], Die Andere Zeitung, oktobro 8, 1964.

147. Jen mi sekvas la du artikolojn de Fleischer kompakte. Schuldbekenntnis der versäumten Pflichten [Agnosko de Kulpo de Neglektitaj Devoj], kaj Sprache der Tatsachen [La Lingvo de Faktoj], Tagesspiegel, Berlino, la 12-an de januaro 1947, kaj la 16-an de februaro 1947.

148. Ibid.

149. Ibid.

150. Ibid.

151. Lewy, 234.

152. Kreutzberg, 86.

153. Der Spiegel, la 18-an de novembro 1964, 123.

154. Picker, 293, noto 1.

155. Miller, ID, 6/1964, 12.

156. Suplemento al la Amtsblatt für die Diözese Münster [Oficiala Gazeto de la Diocezo de Münster], oktobro 1935, 1-a.

157. Amtsblatt für die Diözese Münster [Oficiala Gazeto de la Diocezo de Münster], 12-a de marto 1936, 44.

158. P. Smith, La Episkopo de Münster kaj la Nazioj, Londono, 1943, 7 ff. Katolika publikigo. Citita laŭ Scheinmann, 393.

159. Citaĵo en Fleischer, Der Mythos vom heiligen Widerstandskämpfer [La Mito de la Sankta Rezistbatalanto], Die Andere Zeitung, la 13-an de decembro 1956.

160. Ibid.

161. kp. pri tio: Deschner, 497 f. Por la pozicio de Jesuo sur milito kaj la sinteno de la antaŭ-konstantina eklezio, vidu Deschner, 493-510.

162. Kirchenblatt, 9-a de marto 1941. Citaĵo en Fleischer, Der Mythos vom heiligen Widerstandskämpfer [La Mito de la Sankta Rezisto-Batalanto].

163. Lewy, 311.

164. Citaĵo en Herman, 74.

165. Breza, 319.

166. Kopio de la letero "An die Ritenkongregation des Heiligen Stuhls [Al la Kongregacio de Ritoj de la Sankta Seĝo], Città del Vaticano", datita la 16-an de oktobro 1959, kiun la aŭtoro permesis al mi rigardi.

167. H. Mueller, Zur Behandlung des Kirchenkampfes [Pri la Traktado de la Eklezia Lukto], 474. Interspacigita de la aŭtoro. Tamen mi ankaŭ rimarkas kontraŭ diron inter la aserto de "longa tempo" kaj ĝia sekva limigo al la unua jaro.

168. Miller, ID, nr. 9, 1961, 10.

169. Faulhaber, Die Sittenlehre der Katholischen Kirche [La Etiko de la Romkatolika Eklezio], 114.

170. Berning, 122 f.

171. Ibid., 129.

172. Scheinmann, 184, rilate al F. Thyssen, mi pagis Hitler, New York, 1941, 214.

173. Süddeutsche Zeitung, 30-a de januaro 1964.

174. Gröber, 17 f.

175. Por detaloj, vidu Deschner, 9 ff. Koncerne la pozicion de antaŭ konstantina kristanismo al la ŝtato, vd. Deschner, 499 ff.

176. Gröber, 21 f.

177. Ibid., 27.

178. Ibid., 51.

179. Por vidi la furiozan subtenon al la milito flanke de katolikaj kaj protestantaj teologoj ambaŭ flanke, vd. la multaj dokumentoj en Deschner 514–522.

180. Citaĵo en Fleischer, Der absolute Pazifismus—ein verpflichtendes Gebot der katholischen Kirche [Absoluta Pacifismo — Deviga Ordono de la Katolika Eklezio], 18.

181. Ibid.

182. Gröber, 120.

183. Citaĵo laŭ Fleischer, Adolf Hitler, Sein Krieg und die Bischöfe. Wo bleibt das Schuldbekenntnis der Katholischen Kirche? [Adolf Hitler, Lia Milito kaj la Episkopoj. Kie estas la agnosko de kulpo de la katolika eklezio?].

184. Ibid.

185. kp. Miller, ID, 6/1963, 3.

186. Lewy, 165.

187. Laŭ Mueller, H., Zur Behandlung des Kirchenkampfes [Pri la Traktado de la Eklezia Lukto], 476.

188. Corsten, 118.

189. Lewy, 202.

190. Ibid., 310.

191. Aldono al la Amtsblatt der Erzdiözese München und Freising [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Munkeno kaj Freising], la 12-an de junio 1936, 7.

192. Lewy, 208.

193. Citaĵo laŭ Fleischer en Katholischer Wehrbeitrag [Katolika Kontribuo al Defendo], 10 f.; kp. ankaŭ Fleischer, Adolf Hitler, Sein Krieg und die Bischöfe [Adolf Hitler, Lia Milito kaj la Episkopoj]. Spacigita de Fleischer kaj la verkinto.

194. kp. la eltiraĵoj al ĉiuj ĉi punktoj en Fleischer, Katholischer Wehrbeitrag. Gestern und heute [Katolika Kontribuo al Defendo, Tiam kaj Nun], 3 ff.

195. Citaĵo en Fleischer [La Mito de la Sankta Rezisto-Batalanto], D. AZ, la 13-an de decembro 1956.

196. Preskribo datita la 29-an de majo 1933, en la Reichsgesetzblatt [Reika Juro Gazeto]. Pri tio, vidu Binder, 265.

197. Teksto de la interkonsento en Binder, 267.

198. Manhatano, 250; ankaŭ kp. Scheinmann, 45.

199. Plukisto, 438.

200. Gisevio, 414.

201. Wiener Neueste Nachrichten, 28-a de marto 1938, vol. 14, ne. 5501.

202. Ibid.

203. Ernesto, 111.

204. Scheinmann, 48.

205. Lewy, 212.

206. Ibid., 218.

207. Amtsblatt für die Erzdiözese Bamberg [Oficiala Gazeto de la Arkidiecezo de Bamberg], nr. 10, vol. 62, 5-a de aprilo 1939.

208. Lewy, 221.

209. Ibid.

210. Ibid.

211. Citaĵo en Miller, ID, 11/1962, 3.

212. Citaĵo en Fleischer, Gewalttat unter kirchlichem Segen [Ago de Perforto kun la Beno de la Eklezio], Freisoziale Presse, la 25-an de julio 1964.

213. Citaĵo en Fleischer, Adolf Hitler, Sein Krieg und die Bischöfe [Adolf Hitler, Lia Milito kaj la Episkopoj].

214. Fleischer, Katholischer Wehrbeitrag [Katolika Kontribuo al Defendo], 5ff.

215. Citaĵo en Fleischer, Das wahre Gesicht der Militärseelsorger [La Vera Vizaĝo de la Armea pastroj], Das Andere Deutschland [La Alia Germanio], 10-a de marto 1956.

216. kp. Kirchliches Amtsblatt für die Diözese Münster [Oficiala Eklezio Gazeto de la Diocezo de Münster], vol. 73, nr. 25.

217. Katholisches Kirchenblatt für das Bistum Berlin [Katolika Eklezia Gazeto de la Episkopejo de Berlino], 27-a de februaro 1938, 10.

218. Citaĵo en Fleischer, Adolf Hitler, Sein Krieg und die Bischöfe [Adolf Hitler, Lia Milito kaj la Episkopoj].

219. Gemeinsames Wort der Deutschen Bischöfe [Kolektiva Mesaĝo de la germanaj episkopoj], Martinusblatt, la 17-an de septembro 1939.

220. kp. noto 205.

221. Amtsblatt für die Erzdiözese Freiburg [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Freiburg], 5-a de septembro 1939.

222. Amtsblatt für die Erzdiözese Rottenburg [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Rottenburg], 8-a de septembro 1939, 223.

223. Amtsblatt für die Erzdiözese Eichstätt [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Eichstätt], la 21-an de septembro 1939.

224. kp. Lewy, 227 f.

225. Manhatano, 196.

226. Citaĵo en la Münchner Katholische Kirchenzeitung, la 7-an de januaro 1940.

227. Ibid., 25-a de februaro 1940, 45.

228. Citaĵo en Fleischer, Adolf Hitler, Sein Krieg und die Bischöfe [Adolf Hitler, Lia Milito kaj la Episkopoj].

229. Citaĵo en Gesamtdeutsche Rundschau, 14-a de marto 1958, 3.

230. Lewy, 256.

231. Ibid., 228.

232. Amtsblatt für die Diözese Osnabrück [Oficiala Gazeto de la Diocezo de Osnabrück], la 13-an de novembro 1940.

233. Amtsblatt für die Erzdiözese Freiburg [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Freiburg], la 12-an de februaro 1941.

234. Lewy, 230.

235. kp. Werkhefte, Zeitschrift für Probleme der Gesellschaft und des Katholizismus [Laborlibroj, Revuo por Problemoj de Socio kaj Katolikismo], vol. 15, julio 1961, 217.

236. Citaĵo en Gesamtdeutsche Rundschau, 14-a de marto 1958, 3.
Emfazo de la aŭtoro. 237.

kp. la dokumentoj en Lewy, 231.

238. Amtsblatt für die Erzdiözese Bamberg [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Bamberg], nr. 4, vol. 64, la 24-an de februaro 1941, 21ff. Emfazo de la aŭtoro.

239. Citaĵo en Miller, ID, 11/1962, 3.

240. Citaĵo en Gesamtdeutsche Rundschau, 14-a de marto 1958, 3. Interspacigita de la aŭtoro.

241. kp. ekz., la dokumentoj en Manhatano, 207; Scheinmann, 392; Lewy, 231, 256.

242. Fastenhirtenschreiben über die Vorsehung Gottes und den Ernst der Zeit [Karesma paŝtista letero pri la Providenco de Dio kaj la seriozo de la tempoj], 1944, 1.

243. Amtsblatt für die Erzdiözese Bamberg [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Bamberg], nr. 1, la 31-an de januaro 1944, 5, kaj ibid. ne. 29, la 22-an de septembro 1944, 200 f.

244. Amtsblatt für die Erzdiözese Paderborn [Oficiala Gazeto de la Archdiocese of Paderborn], la 11-an de februaro 1942, 17. Pri tio, vidu Lewy, 231.

245. Amtsblatt für die Erzdiözese Paderborn [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Paderborn], la 16-an de januaro 1945.

246. Deschner, 591.

247. Citaĵo en Fleischer, Das wahre Gesicht der Militärseelsorger, Zur Berufung von Kardinal Wendel als Militärbischof [La Vera Vizaĝo de la Militärseelsorger. Pri la Nomumo de Kardinalo Wendel kiel Armea Episkopo], Das Andere Deutschland 5/56, la 10-an de marto 1956.

248. Ibid.

249. Neuhäusler, II., 149.

250. Antaŭparolo la 21-an de marto 1946, al Neuhäusler, 4.

251. Gisevio, 69.

252. Faulhaber, M., Die Sittenlehre der Katholischen Kirche [La Etiko de la Katolika Eklezio], 114.

253. kp. Amtsblatt für die Erzdiözese München und Freising [Oficiala Gazeto de la Arkidiocezo de Munkeno kaj Freising], vol. 1936, nr. 8, 70.

254. Manhatano, 219.

255. Ibid., 221.

256. Amtsblatt für die Erzdiözese Bamberg [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Bamberg], nr. 5, vol. 68, 4-a de julio 1945, 31.

257. Citaĵo en J. Fleischer, Die Fronten sind klar [La Frontoj Estas Klara], Das Andere Deutschland [La Alia Germanio], 1/1957.

258. Begegnung [Renkonto], Berlino, 8/1964, 11.

259. J. Fleischer, Der absolute Pazifismus [Absoluta Pacifismo].

260. Michael Faulhaber, 25 Bischofsjahre [25 Jaroj kiel Episkopo].

261. Neuhäusler, II., 118 f.

262. Amtsblatt für die Erzdiözese München und Freising [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Munkeno kaj Freising], 1941, nr. 13, 162.

263. Manhatano, 221.

264. Neuhäusler, II., 100.

265. Faulhaber, Judentum, Christentum, Germanentum [Judado, Kristanismo, Germanismo], 19 kaj 10 f.

266. kp. la suplemento al n-ro. 20 de la Amtsblatt für die Erzdiözese München und Freising [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Munkeno kaj Freising], la 15-an de novembro 1934.

267. Ibid.

268. Ibid.

269. Ibid.

270. Amtsblatt für die Erzdiözese München und Freising [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Munkeno kaj Freising], vol. 1936, nr. 6, Suplemento II.

271. Aldono al la Amtsblatt für die Erzdiözese München und Freising [Oficiala Gazeto de la Ĉefdiocezo de Munkeno kaj Freising], la 15-an de novembro 1934.

272. Amery, 47. f., kaj la ilustrita revuo Stern, n-ro. 41, la 11-an de oktobro 1964, 182.

273. Citaĵo en Fleischer, Noch einmal in den Abgrund? Wenn Bischöfe unbesehen die Regierungspolitik bejahen [En la Abismon Denove? Kiam Episkopoj Senpense Aprobas Registarano Politikon], Das Andere Deutschland [La Alia Germanio], 16/1956.

274. Pastora letero, 1-a de aŭ gusto 1945. Citaĵo en Fleischer, Katholischer Wehrbeitrag [Katolika Kontribuo al Defendo], 11.

275. Citaĵo en Fleischer, Adolf Hitler, Sein Krieg und die Bischöfe. Wo bleibt das Schuldbekenntnis der Katholischen Kirche? [Adolf Hitler, Lia Milito kaj la Episkopoj. Kie estas la agnosko de kulpo de la katolika eklezio?], Die Andere Zeitung, oktobro 8, 1964.

276. Ibid.

277. Neuhäusler, II., 405 f.

278. Ibid.

279. Citaĵo en Fleischer, Die Freiheit, die sie meinen. Ein Jesuitenpater brandmarkt den kirchlichen Faschismus [Ilia Ideo de Libereco. A Jesuit Father Brands Church Fascism], Die Andere Zeitung, la 17-an de majo 1956.

280. Detala dokumentado en Deschner, 514 ff.

281. Klerusblatt [Pastrara Gazeto], 19-a de februaro 1941.

282. Katholisches Kirchenblatt für das nördliche Münsterland [katolika Eklezia Gazeto por la Norda Münster Regiono], marto 9, 1941.

283. Katholische Kirchenzeitung für die Erzdiözese Köln [Katolika Eklezia Gazeto por la Ĉefdiocezo de Kolonjo], la 20-an de aprilo 1941.

284. Zahn, GC, Die Deutsche Katholische Presse und Hitlers Kriege [La Germana Katolika Gazetaro kaj la Militoj de Hitler], en: Werkhefte [Laborlibroj], vol. 15, 1961, 205 ss.

285. Ibid., 209.

286. Kupisch, 38.

287. Citaĵo en W. Niemöller, 70.

288. Ibid., 71 f.

289. Ibid., 79.

290. Ibid., 80.

291. Kupisch, 258 ss.; Doerne, Jacobi, Künneht, Karl Ritter, Stählin, Riethmüller, G. Schulz, Schreiner, Heim, Gornandt, Wendland, Dannenbaum, kaj Anna Paulsen ankaŭ subskribis.

292. W. Niemöller, 87.

293. Stauffer, 14 f.; 54 kaj diversaj aliaj lokoj.

294. Niemöller, 170. Emfazo de la aŭ toro.

295. Ibid., 197. Emfazo de la aŭtoro.

296. Ibid., 198.

297. Ibid., 391 f.

298. Ibid.

299. Ibid.

300. Ibid., 393.

301. Ibid., 367 f.

302. H. Bunke, Kirchlicher Revanchismus in Reinkultur [Unadulterated Church Revanchism], Die Andere Zeitung, la 25-an de junio 1964.

303. Lilje, 13 f.

304. Der Spiegel, la 13-an de septembro 1961, 56 f.

305. Asmussen, 86 ff.

306. Ibid.

307. Ibid., 28. Tamen ekzistas ankaŭ ekzemploj de kontraŭa konduto tie.

308. Citaĵo en W. Niemöller, 48.

ĈAPITRO 4: LA VATIKANO KAJ LA DUA MONDA MILITO

1. La 15-an de aprilo 1948, en parolado en Ortona. Citaĵo en Manhatano, 14.

2. Fleischer, Das Andere Deutschland [La Alia Germanio], 11/1956.

3. Ankaŭ la bone informita Breza havas ion interesan por diri pri tio, 548 ff.

4. Ibid.

5. Newsweek, 2-a de marto 1964; Spiegel, la 18-an de novembro 1964, 110 kaj 107.

6. Deutsche Tagespost, la 17-an de marto 1964.

7. Frankfurter Allgemeine, la 27-an de marto 1963.

8. Citaĵo en Fleischer, Katholischer Wehrbeitrag [Katolika Kontribuo al Defendo], 9.

9. Binder, 300.

10. Friedländer, 24.

11. Scheinmann, 65, rilate al La Nova Internacia Jarlibro,

1939, Novjorko, 1940, 681.

12. Friedländer, 20.

13. Giovannetti, 36 f.

14. Friedländer, 22.

15. Ibid., 23.

16. Ibid.

17. Neue Zürcher Zeitung, 2-an de junio 1939.

18. Friedländer, 25. Emfazo de la aŭ toro.

19. Ibid., 19.

20. Ibid., 19 f.

21. Giovannetti, 35.

22. Citaĵo en Giovannetti, 85, kiu aldonas: "Jen kiel Himmler provis kredigi Ciano." Sed ankaŭ Friedländer skribas sur p. 24: "Atakoj kontraŭ la Papo kaj Vatikano fakte malaperis el la kolonoj de germanaj gazetoj tre rapide."

23. Citaĵo en Neutralität, Kritische Schweizer Zeitschrift für Politik und Kultur, 1964/65, n-ro. 6/7, p. 19.

24. Lehman, 28.

25. La Proceso de la Tri Slovakaj Episkopoj Jan Vojtassák, D-ro Th. Michal Buzalka, Pavol Gojdic, Prago, 1951, 15.

26. Citaĵo en Parizo, La Vatikano kontraŭ Eŭropo, 159.

27. Generalfeldmarschall Keitel [Ĝenerala feldmarŝalo Keitel], red. Görlitz, 204.

28. Lehman, 28; ankaŭ kp. W. Hagen, 170ff., esp. 186 f.

29. Manhatano, 267.

30. La Proceso de la Tri Slovakaj Episkopoj, 50 f.

31. Ibid., 30 ss.

32. Du Jaroj de Germana Subpremo en Ĉeĥoslovakio, Londono, 1941, 134. f. Laŭ Scheinmann, 251.

33. Manhatano, 267.

34. La Proceso de la Tri Slovakaj Episkopoj, 15.

35. Citaĵo en Tondi, Die Jesuiten [La Jezuitoj], 363 f.
36. Scheinmann, 339.
37. Malvezzi-Pirelli, 264 f.
38. Plukisto, 396.
39. Breza, 189 f.
40. La paŝtista letero estas tute reproduktita en Begegnung, Monatsschrift deutscher Katholiken [Renkonto, la Monata Revuo de Germanaj Katolikoj], Berlino, 9/1964, p. 11.
41. Ibid., 12.
42. Ibid.
43. Ibid.
44. Ibid.
45. Friedländer, 30 ff.
46. Ibid., 32.
47. Ibid., 33, por plia dokumentado de similaj klopodoj fare de la papo.
48. Citaĵo en Manhatano, 277.
49. Binder, 307.
50. Scheinmann, 90, noto 1.
51. Manhatano, 192 ff.
52. Ibid.
53. Ordinance Journal of the Catholic Wehrmacht Chief of Chaplains, 1939, 5.
54. Manhatano, 192 ff.
55. Friedländer, 36.
56. Giovannetti, 146 f.
57. Ibid., 145 f.
58. Vespertoj, 11 f.
59. E. Revyuk, Atroaĵoj en Ukrainio, 1931; laŭ Manhatano, 274; ankaŭ kp. Roos, 138 f.
60. Giovannetti, 58.

61. Ibid.

62. Ibid.

63. Ibid., 15.

64. Ibid., 28.

65. Ibid., 168.

66. Ibid., 169.

67. Ibid., 157.

68. kp. la katolika Deutsches Volksblatt, la 15-an de septembro 1960.

69. Ziegler, 109 ff.

70. Lewy, 251.

71. Citaĵo en Giovannetti, 160.

72. Ibid.

73. Scheinmann, 127, rilate al R. Garaudy, l'église, le communisme et les chrétiens, Parizo, 1949, 159, kaj La Pensée, Parizo, 1949, nr. 27.

74. Friedländer, 40. Emfazo de la aŭtoro.

75. Citaĵo en Posser, 54.

76. Citaĵo en Giovannetti, 294.

77. Scheinmann, 161, kun referenco al C. Cianfarra, La Vatikano kaj la Milito en Eŭropo, New York, 1944, 238.

78. Scheinmann, ibid., rilate al la New York Times, la 2-an de julio 1940.

79. Manhatano, 199.

80. Giovannetti, 260.

81. Ibid.

82. Ibid., 263.

83. Friedländer, 47 f.

84. Giovannetti, 209.

85. Friedländer, 47.

86. Ibid., 48.

87. Ibid.

88. Ibid.
89. Ibid.
90. Miller, ID, 4,/1962, 5.
91. Manhatano, 201.
92. Ibid., 289.
93. Por detaloj, vidu Parizo, La Vatikano kontraŭ Eŭ ropo, 127 ss.
94. Giovannetti, 211.
95. Ibid., 218.
96. Manhatano, 318 f.
97. Citaĵo ibid., 319.
98. Scheinmann, 180.
99. Ibid., 178, 222.
100. Friedländer, 49 f.
101. Basler Nachrichten, 5-a de oktobro 1940.
102. Manhatano, 202 f.
103. Ibid., ankaŭ kp. Scheinmann, 185.
104. Friedländer, 54 f.
105. Ibid.
106. Ibid., 56 f.
107. Citaĵo en Gesamtdeutsche Rundschau, 14-a de marto 1958. Emfazo de la aŭ toro.
108. Citaĵo en Manhatano, 207.
109. Bonaj, koncizaj informoj, kiuj kompreneble ne povas anstataŭ igi la pezan kaj bonegan verkon de Winter kaj ne celas, estas provizitaj de Diether Posser en la poŝlibro eldonita de Stimme, Frankfurto, Respondoj 5. Deutsch-sowjetische Beziehungen, 1917–1941. [german-sovetiaj rilatoj, 1917–1941], 1963.
110. Posedanto, 57.
111. Parizo, Vatikano kontraŭ Eŭ ropo, 139.
112. Scheinmann, rilate al Manhatano, Latin-Ameriko kaj Vatikano, Londono, 1946, 27.

113. Scheinmann, 221 f.

114. Friedländer, 62.

115. Ibid.

116. Al tio skribas la germana reprezentanto Menshausen Weizsäcker la 12-an de septembro 1941. Vidu Friedländer, 66.

117. Ibid., 63.

118. Gundlach, Die Lehre Pius' XII. zum Atomkrieg [La Instruoj de Pio XII pri Nuklea Milito], Stimmen der Zeit, aprilo 1959, 14.

119. Friedländer, 65.

120. Lewy, 250.

121. Poliakov kaj Wulf, 33.

122. Fontoj dokumentitaj en Scheinmann, 256.

123. Hagen, 453 f.

124. Por pliaj detaloj pri tio, vidu La Proceso de la Tri Slovakaj Episkopoj, 105 ss.

125. Miller, ID, 4/1962, 5 f.

126. Ibid.

127. kp. ibid., 8/1962 kaj 6/1961.

128. Ibid., 8/1962.

129. Die Welt, la 20-an de novembro 1964.

130. Miller, 1. D., 4/1962, 5 f.

131. Ibid.

132. kp. p. 157. Vidu ankaŭ J. Fleischer en: Freisoziale Presse, 24-a de majo 1963, 5.

133. Friedländer, 66 f.

134. Ibid.

135. New York Herald Tribune, 9-a de junio 1944.

136. kp. sep. Manhatano, 208 ff.; Scheinmann, 281 ff.

137. Friedländer, 132.

138. Ibid., 131.

139. Ibid., 134.

140. Ibid., 137 f.

141. Ibid., 135.

142. Ibid., 149.

143. HD Meyer, 30 f. 144.

kp. p. 89; ankaŭ Miller, ID, 3/1963; 11/1962 kaj 11/1957.

145. Taglibro de ambasadoro Dodd, 1941, 74; ankaŭ kp. 62.

146. Manhatano, 212 f.

147. Spiegel, la 18-an de novembro 1964, 124.

148. Manhatano, 341 ff.

149. Scheinmann, 344; ankaŭ kp. La Proceso de la Tri Slovakaj Episkopoj, 19.

150. Friedländer, 133.

151. Scheinmann, 420.

152. Citaĵo en Manhatano, 324.

153. Jacques Isorni, Souffrance et mort du Maréchal [La Sufero kaj Morto de la Marŝalo], 1951, 227 f. Mi havas Georg Schmitz, Uerikon am Zürichsee, por danki pro tio, ke mi direktis min al ĉi tiu libro.

154. The Bulletin of International News, 2-a de septembro 1944, n-ro. 18.
Laŭ Scheinmann, 407.

155. Scheinmann, 250.

156. Konkret, la 20-an de junio 1961, 8.

157. Por detaloj, vidu Deschner, 442 ff.

158. Schoenberner, 108.

159. Deutsche Hochschullehrerzeitung, Tübingen, 1962, vol. 11, ne. 3, 31.

ĈAPITRO 5: LA VATIKANO KAJ LA KROATAJ ATROCOJ

1. Parizo, Genocido, 189.

2. Neubacher, 31.

3. V. Novak, Die Beziehungen zwischen dem Vatikan und den Südslawen [Rilatoj inter Vatikano kaj la Sudslavoj], en Internationale Politik,

Beogrado, la 16-an de julio 1954.

4. Citaĵo en Miller, ID, 7/1964.

5. Ibid.

6. Ibid.

7. Ibid.

8. Vintro, II., 559.

9. Miller, ID, 7/1964.

10. Parizo, Vatikano, 41 ff. esp. 46.

11. Ibid., 45 f.

12. V. Novak, Die Beziehungen [Rilatoj], en Internationale Politik, Beogrado, la 16-an de julio 1954.

13. Dokumentado en abunda en Deschner, 517 ff.

14. Citaĵo en Miller, ID, 7, 1964.

15. V. Novak, Die Beziehungen [Rilatoj], Internationale Politik, Beogrado, la 16-an de julio 1954.

16. Grazer Volksblatt, 6-a de septembro 1936.

17. kp. Parizo, Genocido, 13.

18. Ibid., kun referenco al Hrvatska Zora, Munkeno, la 1-an de septembro 1954.

19. Por detaloj, vidu Parizo, ibid., 30 ss.

20. Reichspost, Wien, 30-an de oktobro 1937.

21. V. Novak, Die Beziehungen [Rilatoj], en Internationale Politik, Beogrado, la 16-an de julio 1954.

22. Buŝe komunikita al mi de Edmond Paris.

23. Hory kaj Broszat, 15 f., kun referenco al la oficiala broŝuro "La Ustaŝa Movado", Zagrebo, 1943, 11 f.

24. Ibid., 21.

25. Ibid., 19 f.

26. Milić ević , 50.

27. kp. ekz., Binder, 264 f. Por detaloj, vidu V. Milić ević , 52 ff.

28. Hory kaj Broszat, 28 f.

29. Parizo, Genocido, 47.
30. Völkischer Beobachter, 7-a de aprilo 1941.
31. kp. G. Wolfrum, Die Völker und Nationalitäten [Homoj kaj naciecoj], tabeloj 4 kaj 5 en la Orient-Eŭropa Manlibro, vol. "Jugoslavio", 1954.
32. Hory kaj Broszat, 53.
33. V. Novak, Die Beziehungen [Rilatoj], en Internationale Politik, Beogrado, la 16-an de julio 1954.
34. Enskribo datita la 24-an de aprilo 1941. Citita laŭ Hory kaj Broszat, 66.
35. Parizo, Genocide, 75, kun referenco al Hvratski Narod kaj Katolicki List.

36. V. Novak, Die Beziehungen [Rilatoj], en Internationale Politik, Beogrado, la 16-an de julio 1954.
37. Miller A., Die "christlichen" Massaker in Kroatien 1941 bis 1945 [La "kristanaj" Masakroj en Kroatio 1941-1945], en: Die Freigeistige Aktion, Hannover, nr. 11, novembro 1961.
38. Ibid.
39. Ibid.
40. Martirio de la serboj, Ĉikago, 1943, 179; laŭ Scheinmann, 249. Miller, ibid.; ankaŭ kp. Hagen, 238; 243 f.; 253 f.
41. Parizo, Genocido, 213.
42. Ibid., 214.
43. Ibid., 62; ankaŭ kp. Hory kaj Broszat, 96f.
44. Parizo, Genocido, 49.
45. Ibid., 79.
46. Martirio de la serboj, 179, laŭ Scheinmann, 149. Miller, A.; ankaŭ kp. Hagen, 238; 243 f.; 253 f.
47. Parizo, Genocido, 73.
48. Ibid., 96, kun referenco al J. Horvat kaj Z. Stambuk, Dokumenti o. protunarodnmnom radu I zlocinima jednog dijela katolickog Klera (Dokumentoj pri Kontraŭ naciaj Agadoj kaj la Krimoj de Parto de la Katolika Pastraro), Zagrebo, 1946, 55.
49. Parizo, Genocido, 59.

50. Ibid.

51. Ibid.

52. Ibid., 60.

53. Ibid., 104.

54. Ibid., 88, kun referenco al Katolicki List no. 26, 1941, kaj Hrvatski Narod, junio 30, 1941.

55. Parizo, Genocido, 88.

56. Miller, A., Die "christlichen" Massaker in Kroatien 1941 bis 1945 [La "kristanaj" Masakroj en Kroatio 1941-1945], en: Die Freigeistige Aktion, Hannover, nr. 11, novembro 1961.

57. Parizo, Genocido, 105.

58. Ibid., 107.

59. Ibid., 129. Vidu ankaŭ p. 189 por pliaj abomenaĵoj.

60. Ibid., 130. Eĉ se Malaparte eble uzis poezian licencon en certa mezuro ĉi tie, liaj frazoj ankoraŭ precize karakterizas la veran naturon de ĉi tiu homo kaj lia terura reĝimo.

61. Neubacher, 32 kaj 156.

62. Ibid., 161.

63. Hory kaj Broszat, 138.

64. Ibid., 99.

65. Ibid., 99 f.

66. Ibid., 99.

67. Ibid., 100.

68. Ibid., 101 f.

69. Ibid., 119 ff.

70. kp. la kompilaĵoj en Deschner, 562 ff.

71. Hory kaj Broszat, 126.

72. Ibid., 130 f.; ankaŭ kp. Parizo, Genocido, 102 f.

73. Laŭ Parizo, Genocido, 115.

74. Hory kaj Broszat, 85.

75. Ibid., 89.

76. Ibid.
77. Parizo, Genocido, 189.
78. Ibid., 130 f.
79. Ibid., 133.
80. Ibid., 192. Plu tiajn tekstojn tie kaj sur la sekva paĝo.
81. Ibid., 193.
82. Hory kaj Broszat, 94.
83. Parizo, Genocido, 65 kaj 97.
84. Ibid., 100; ankaŭ kp. la respondaj ilustraĵoj en la libro de Parizo.
85. Ibid., 64 ss.
86. Ibid., 51.
87. Ibid., rilate al Hrvatski Narod, la 30-an de julio 1941.
88. Ibid., 84, kun referenco al Katolicki Tjednik, la 15-an de junio 1941.
89. Ibid., 51.
90. Ibid., 108, kun referenco al "Hvratska Smotra."
91. 91. Ibid., 98.
92. Ibid., 110, kun referenco al Novi List, la 24-an de julio 1941.
93. Ibid., 99.
94. Miller, A., Die "christlichen" Massaker in Kroatien 1941 bis 1945 [La "Kristanaj" Masakroj en Kroatio 1941-1945].
95. Parizo, Genocido, 103.
96. Ibid., 111.
97. Ibid., 52.
98. Ibid., 54.
99. Hory kaj Broszat, 72.
100. Parizo, Genocido, 113.
101. Ibid., 109.
102. Ibid., 113.
103. Miller, A., Die "christlichen" Massaker in Kroatien 1941 bis 1945 [La "Kristanaj" Masakroj en Kroatio 1941-1945].

104. Parizo, Genocido, 114.
105. Ibid., 110.
106. Ibid., 136 f.
107. Miller, A., Die "christlichen" Massaker in Kroatien 1941 bis 1945 [La "Kristanaj" Masakroj en Kroatio 1941–1945].
108. Parizo, Genocido, 114.
109. Miller, A., Die "christlichen" Massaker in Kroatien 1941 bis 1945 [La "Kristanaj" Masakroj en Kroatio 1941–1945].
110. Parizo, Genocido, 109 f.
111. Ibid., 79 f.
112. Ibid., 55.
113. Ibid., 55 ss.
114. Ibid., 67.
115. Miller, A., Die "christlichen" Massaker in Kroatien 1941 bis 1945 [La "Kristanaj" Masakroj en Kroatio 1941–1945].
116. V. Novak, Prinzipium et Finis-Veritas, en: Recenzo de Internaciaj Aferoj, vol. 2, ne. 26, Beogrado, la 19-an de decembro 1951.
117. Ibid.
118. Parizo, Genocido, 165 f.
119. Ibid., 168.
120. Nova Recenzo, 1-a de februaro 1942.
121. Parizo, Genocido, 176.
122. Ibid., 179.
123. Novak, Magnum Crimen, 788 f.
124. Parizo, Genocido, 208.
125. Ibid., 204.
126. Novak, Magnum Crimen, 128.
127. Parizo, Genocido, 201.
128. La sekvanta atente sekvas Parizon, Genocido, 208 ff.
129. Ibid., 259.

130. Miller, A., Die "christlichen" Massaker in Kroatien 1941 bis 1945 [La "Kristanaj" Masakroj en Kroatio 1941-1945]. Ankaŭ vd. Hagen, 261 f.
131. Parizo, Genocido, 159.
132. Ibid., 218; ankaŭ kp. 312.
133. Por detaloj pri Ustaŝ a propagando post la milito vidu, Parizo, 259 ss.
134. Ibid., 219 f.
135. Miller, A., Die "christlichen" Massaker in Kroatien 1941 bis 1945 [La "Kristanaj" Masakroj en Kroatio 1941-1945].
136. Parizo, Genocido, 220.
137. V. Novak, Die Beziehungen [Rilatoj], en Internationale Politik, Beogrado, la 16-an de julio 1954.
138. kp. p. 207, noto 123.
139. Parizo, Genocido, 220.
140. Ibid., 177.
141. Ibid.
142. Ibid., 167.
143. Ibid., 221.
144. Ibid., 220.
145. Ibid.
146. Ibid., 76 ss., kp. ilustraĵoj 251, 254, 314.
147. Ibid., 179.
148. Ibid., 142.
149. Ibid., 219.
150. Ibid., 163 ss.
151. Ibid., 146.
152. New Statesman and Nation, Londono, la 26-an de oktobro 1946.
153. New York Times, la 13-an de januaro 1953.
154. Ibid.
155. Plej malalta takso: 600 000; plej alta: proksimiĝanta al miliono.

BIBLIOGRAPHY

Eseoj de gazetoj kaj ĵurnaloj estas nomitaj nur en la notoj.

- Altmeyer, KA Katholische Presse unter NS-Diktatur [La Katolika Gazetaro sub la Nazio Diktaturo]. 1962.
- Amelunxen, R. Ehrenmänner und Hexenmeister [Honoraj viroj kaj sorĉistoj]. 1960.
- Amery, C. Die Kapitulation oder Deutscher Katholizismus heute [Kapitulacio aŭ germana Katolikismo Hodiaŭ]. 1963.
- Kolero, W. Das Dritte Reich en Dokumenten [La Tria Reich en Dokumentoj]. 1957.
- Arnold, F. Anschläge, Deutsche Plakate als Dokumente der Zeit 1900-1960 [Atakoj: Germana Afiŝoj kiel Dokumentoj de Iliaj Tempoj, 1900-1960]. 1963.
- Asmussen, H. Zur jüngsten Kirchengeschichte, Anmerkungen und Folgerungen [Lastatempa preĝejo Historio: Notoj kaj Konkludoj]. 1961.
- Ball-Kaduri, KJ Das Leben der Juden en Deutschland 1933 [La Vivoj de la Judoj en 1933 Germanio]. 1963.
- Bates, MS Glaubensfreiheit, Eine Untersuchung [Ekzameno de la Libereco de Religio]. 1947.
- Becker, K. Sag nein zum Krieg [Diru Ne al Milito]. 1962.
- Berning, W. Glaube, Hoffnung und Liebe sind die Stützen des Staates. En: Hirtenbriefe der deutschen, österreichischen und deutsch-schweizerischen Bischöfe [Fido, Espero kaj Amo Estas la Kolonoj de la Ŝtato. En: Pastoraj Leteroj de la Germana, Aŭstra kaj Svisgermana Episkopoj]. 1934.
- Beumelburg, W. Kampf um Spanien. Die Geschichte der Legion Condor [La Batalo por Hispanio. La Historio de la Legio-Kondoro]. 1939.
- Binder, G. Epoche der Entscheidungen. Eine Geschichte des 20. Jahrhunderts mit Dokumenten in Text und Bild [La Epoko de Decidoj. Historio de la 20-a Jarcento kun Dokumentoj en Vortoj kaj Bildoj]. 1963.
- Bley, W., red. Das Buch der Spanienflieger. Die Feuertaufe der neuen deutschen Luftwaffe (82.-131. T) [La Libro de la Hispanaj Pilotoj. La Bapto de Fajro por la Nov Germana Aera Forto]. 1939.
- Borgese, FA Der Marsch des Faschismus [La Marŝo de Faŝismo]. 1938.
- Brenan, G. La Hispana Labirinto. 1943.
- Breza, T. Das eherne Tor, Römische Aufzeichnungen [La Fera Pordego. Roman Records]. 1962.
- Broszat, Martin, kaj Ladislaus Hory. Der kroatische Ustascha-Staat [La Kroata Ustaŝa Ŝtato]. 1-a eldono. 1964.
- Buchheit, G. Mussolini und das neue Italien [Mussolini kaj la Nova Italio]. 3a eldono. 1941.
- Claar, M. Deutschland von draußen gesehen: Rom [Germanio kiel Vidita de Ekstere: Romo]. 1934.
- Coles, SFA Franco de Hispanio. 1955.
- Corsten, W. Kölner Aktenstücke zur Lage der katholischen Kirche in Deutschland 1933-1945 [Kolonja Dosiero-Eltiraĵoj pri la pozicio de la katolika eklezio en Germanio de 1933-1945]. 1949.
- Dahms, HG Der Spanische Bürgerkrieg 1936-1939 [La Hispana Enlanda Milito 1936-1939]. 1962.
- Deschner, K. Abermals krähte der Hahn. Eine kritische Kirchengeschichte von den Anfängen bis zu Pius XII [Kaj Denove la Koka Ŝipano. Kritika Eklezia Historio de Ĝiaj Originoj ĝis Pio la 12-a]. 2a eldono. 1964.

- Detwiler, DS Hitler, Franco kaj Ĝibraltaro. Die Frage des spanischen Eintritts in den 2. Weltkrieg [Hitler, Franco kaj Ĝibraltaro. La Demando de la Hispana Eniro en la Duan Mondmiliton]. 1962.
- Dirks, W. Das schmutzige Geschäft? Die Politik und die Verantwortung der Christen [Malpura Komerco? La Politiko kaj Respondeco de la kristanoj]. 1964.
- Duff, C. Spanien, Der Stein des Anstoßes [Hispanio, la Osto de disputo]. 1949.
- Ernst, F. Die Deutschen und ihre jüngste Geschichte [La germanoj kaj ilia plej lastatempa historio].
- Faulhaber, M. Judentum, Christentum, Germanentum, Adventspredigten [judo, kristanismo, germanismo. Adventaj Predikoj]. 1933.
- . Die Sittenlehre der katholischen Kirche. En: Hirtenbriefe der deutschen, österreichischen und deutschschweizerischen Bischöfe [La Etiko de la Romkatolika Eklezio. En: Pastoraj Leteroj de la Germana, Aŭstra kaj Svisgermana Episkopoj]. 1934.
- . 25 Bischofsjahre [25 Jaroj kiel Episkopo]. 1936.
- Feis, H. La Hispana Rakonto. 1948.
- Fernsworth, L. Hispana Lukto por Libereco. 1958.
- Fest, JC Das Gesicht des Dritten Reiches, Profile einer totalitären Herrschaft [La Vizaĝo de la Tria Regno, Profiloj de Totalisma Regulo]. 1963.
- Fleischer, J. Der absolute Pazifismus—ein verpflichtendes Gebot der katholischen Kirche [Absoluta Pacifismo — Deviga Ordono de la Katolika Eklezio]. 1962.
- . Katholischer Wehrbeitrag, Gestern und Heute [Katolika Kontribuo al Defendo, Tiam kaj Nun]. 1952.
- Friedländer, S. Pius XII und das Dritte Reich. Eine Dokumentation [Pio la 12-a kaj la Tria Regno. Dokumentado]. 1965.
- Gardini, TL Al la Nova Italio.
- Giovannetti, A. Der Vatikan und der Krieg [La Vatikano kaj la Milito]. 1961.
- Gisevius, HB Adolf Hitler, Versuch einer Deutung [Adolf Hitler: Provo de Interpretado]. 1963.
- Glum, F. Der Nationalsozialismus. Werden und Vergehen [Nacisocialismo. Genezo kaj Forpaso]. 1962.
- Goebbels, J. Vom Kaiserhof zur Reichskanzlei. Eine historische Darstellung in Tagebuchblättern [De la tribunalo de la imperiestro ĝis la Reich-Kanceliero. Historia Prezento en Taglibro-Formo]. 1937.
- Gontard, F. Die Päpste, Regenten zwischen Himmel und Hölle [La Papoj: Regantoj inter Ĉielo kaj Infero]. 1959.
- Görlitz, W. Adolf Hitler. 1960.
- , red. Generalfeldmarschall Keitel, Verbrecher oder Offizier. Erinnerungen, Briefe, Dokumente des Chefs OKW [feldmarŝalo Keitel, oficiro aŭ krimulo. Memuaroj, Leteroj kaj Dokumentoj de la Estro de la OKW]. 1961.
- Gröber, C. Kirche, Vaterland und Vaterlandsliebe, Zeitgemäße Erwägungen und Erwiderungen [Preĝejo, Patrujo kaj Amo de la Patrujo. Nuntempaj Konsideroj kaj Respondoj]. 1935.
- Haenchen, E. Die Apostelgeschichte [La Historio de la Apostoloj]. 10-a eldono. 1956.
- Hagen, W. Die geheime Front [La Sekreta Fronto]. Jaro nekonata.
- Haller, J. Das Papsttum, Idee und Wirklichkeit [La Papado, Ideo kaj Realo]. 2a eldono. 1936.
- Hallgarten, GWF Hitler, Reichswehr und Industrie. Zur Geschichte der Jahre 1918–1933 [Hitler, Reichswehr kaj Industrio. Pri la Historio de la Jaroj 1918–1933]. 1962.

- Heiler, F. Altkirchliche Autonomie und päpstlicher Zentralismus [Malnova Eklezia Aŭ tonomio kaj Papa Centralismo]. 1941.
- . Der Katholizismus. Seine Idee und seine Erscheinung [Katolikismo. Ĝia Ideo kaj Ĝia Apero]. 1923.
- Heldt, J. Gott in Deutschland. Eine Reportage über Glaube und Kirche [Dio en Germanujo. Raporto pri Kredo kaj Eklezio]. 1963.
- Herman, SW Die 7000 Zeugen, Kirche im Durchbruch [La 7,000 Atestantoj. La Eklezia Trarompo]. 1952.
- Heuss, T. Hitlers Weg. Eine historisch-politische Studie über den Nationalsozialismus [La Vojo de Hitler. Historia Politika Studo pri Nacisocialismo]. 4-a eldono. 1932.
- Heussi. Kompendium der Kirchengeschichte [Kompendio de Eklezia Historio]. 11-a eldono. 1957.
- . Der Ursprung des Mönchtums [La Originoj de Monaĥismo]. 1936.
- Hitler, A. Mein Kampf. 1933.
- Höcht, JM Maria rettet das Abendland. Fatima und die "Siegerin in allen Schlachten Gottes" in der Entscheidung um Rußland [Maria Savas la Okcidenton. Fatima kaj la "Venkinto en Ĉiuj Bataloj de Dio" en la Lukto por Rusio]. 1953.
- Kautsky, K. Geschichte des Sozialismus in Einzeldarstellungen I [La Historio de Socialismo en Monografioj I]. 1895.
- . Der Ursprung des Christentums. Eine historische Untersuchung [La Originoj de kristanismo. Historia Ekzameno]. 1910.
- Keding, K. Feldgeistlicher bei Legion Condor, Spanisches Kriegstagebuch eines evangelischen Legionspfarrers [Kampa kleriko kun la Legiokondoro. La Hispana Milita Taglibro de Protestantia Legiopastro]. 30.-35. T. Jaro nekonata.
- Keller, A. Preĝejo kaj Ŝtato sur la Eŭropa Kontinento. 1936.
- Klein, F. Warum Krieg um Abessinien? [Kial la Abisina Milito?]. 1935.
- Koestler, A. Ein Spanisches Testament [Hispana Testamento]. 1938.
- Kreutzberg, H. Franz Reinisch. Ein Märtyrer unserer Zeit [Franz Reinisch. Martiro de niaj tempoj]. 1953.
- Kupisdi, K. Quellen zur Geschichte des deutschen Protestantismus 1871-1945 [Fontoj de la Historio de Germana Protestantismo, 1871-1945]. 1960.
- Kurella, A. Mussolini ohne Maske [Mussolini Senmaskita]. 1931.
- Legio Kondoro, red. Deutsche kämpfen in Spanien, 461.-485. T [Germanoj Batalantaj en Hispanio]. 1940.
- Lehman, L. Vatikana Politiko en la Dua Mondmilito. 1946.
- Lewy, G. La Romkatolika Eklezio kaj Nazia Germanio. 1964.
- Lohmeyer. Galiläa und Jerusalem [Galileo kaj Jerusalemo]. 1936.
- . Gottesknecht und Davidsohn [Servisto de Dio kaj la Filo de David]. 1945.
- Longo, L. Die Internationalen Brigaden in Spanien [La Internaciaj Brigadoj en Hispanio]. 1958.
- Lortz, J. Katholischer Zugang zum Nationalsozialismus [Katolika Aliro al Nacisocialismo]. 2a eldono. 1934.
- Madariaga, S. de. Hispanio. 2a eldono. 1942.
- Maier, H. Soziologie der Päpste. Lehre und Wirkung der katholischen Sozialtheorie [La Sociologio de la Papoj. La Instruo kaj Efikoj de Katolika Socia Teorio]. 1965.
- Malvezzi, P., kaj G. Pirelli. Letzte Briefe zum Tode Verurteilter aus dem europäischen Widerstand [Finalaj Leteroj de Eŭropaj Rezistbatalantoj antaŭ Sijaj Ekzekutoj]. 1962.

- Manhatano, A. La Vatikano kaj Monda Politiko. 1949. Germana versio Jahrhundert. , Der Vatikan und das XX. 1958.
- Matthias, E., kaj R. Morsey. Das Ende der Parteien 1933 [1933: La Fino de la Partioj]. 1960.
- Merkes, M. Die deutsche Politik gegenüber dem spanischen Bürgerkrieg [Germana Politiko pri la Hispana Enlanda Milito]. 1961.
- Meyer, HD Amerika am Scheideweg [Ameriko ĉe la Vojkruĉiĝoj]. 1953.
- Milić ević , V. Der Königsmord von Marseille [La Regicidio de Marsejlo]. 1959.
- Miller, A. Informationsdienst zur Zeitgeschichte [Informa Servo pri Nuntempa Historia]. Archiv für Zeitgeschichte, Leonberg-Stuttgart.
- Mohr, H. Das katholische Apostolat. Zur Strategie und Taktik des politischen Katholizismus [La Katolika Apostolado. Pri la Strategio kaj Taktiko de Politika Katolikismo]. 1962.
- Mohrmann, H. Über Finanzen und Kapital des hohen katholischen Klerus. En: Katholische Soziallehre—klerikaler Volksbetrug [Pri la Financoj kaj Kapitalo de la altaj Katolikaj Klerikoj. En: Katolikaj Sociaj Instruoj—Klerikala Perfido de la Homoj]. 1960.
- Müller, EFJ, red. Der katholische Episkopat in der nationalen Revolution Deutschlands. Dokumente und Materialien [La Katolika Episkopejo en la Germana Nacia Revolucio. Dokumentoj kaj Materialoj]. 1934.
- Müller, H. Katholische Kirche und Nationalsozialismus. Dokumente 1930-1935 [La Romkatolika Eklezio kaj Nacisocialismo. Dokumentoj 1930-1935]. 1963.
- Mussolini, B. Schriften und Reden 1929-1931 [Dokumentoj kaj Paroladoj 1929-1931]. Volumo 7. 1934.
- Neubacher, H. Sonder-Auftrag Südost 1940-1945, Bericht eines fliegenden Diplomaten [Speciala Misio: Sudoriento 1940-1945. La Raporto de Fluganta Diplomato]. 2a eldono. 1957.
- Neuhäusler, J. Kreuz und Hakenkreuz [La Kruco kaj la Svastiko]. 1946.
- Niemöller, W. Die evangelische Kirche im Dritten Reich, Handbuch des Kirchenkampfes [La Protestantana Eklezio en la Tria Reich. Manlibro de la Eklezia Lukto]. 1956.
- Nitti, FF Flucht. Die persönlichen Erlebnisse eines politischen Gefangenen, der von der faschistischen Teufelsinsel Lipari befreit wurde [Flugo. La Personaj Spertoj de Politika Kaptito Liberigita de la Faŝisma Diabla Insulo de Lipari]. Jaro nekonata.
- Novak, V. Magnum—Krimen. 1948.
- Papen, F. v. Der Wahrheit eine Gasse [Pado por la Vero]. 1952.
- . "Der 12. November 1933 und die deutschen Katholiken" ["12-a de novembro 1933 kaj la germanaj katolikoj"]. Parolado adresita al la Arbeitsgemeinschaft katholischer Deutscher [Laborgrupo de germanaj katolikoj] en la Foiro-Halo de Kolonjo la 9-an de novembro 1932. Eldonita en Reich und Kirche. 1934.
- Parizo, E. Genocidio en Satelita Kroatio 1941-1945. 1962.
- . Vatikano kontraŭ Eŭropo. 1961.
- Picker, H. Hitlers Tischgespräche im Führerhauptquartier 1941-1942 [Hitler's Table Talks in the Ĉefsidejo de Führer 1941-1942]. Redaktis PE Schramm. 1963.
- Pieper, J. Das Arbeitsrecht des Neuen Reiches und die Enzyklika Quadragesimo anno [Dungado Juro en la Nova Reich kaj la quadragesimo anno Encikliko]. 1934.
- Poehlmann. Geschichte der sozialen Frage und des Sozialismus in der antiken Welt [La Historio de la Socia Demando kaj Socialismo en la Antikva Mondo]. Volumo 2. 3-a eldono. 1925.
- Poliakov, L., kaj J. Wulf. Das Dritte Reich und seine Diener [La Tria Regno kaj Ĝiaj Servantoj]. 1956.
- Posser, D. Deutsch-sowjetische Beziehungen 1917-1941 [german-sovetiaj rilatoj, 1917-1941].

1963.

Pzillas, F. Die Lebenskräfte des Christentums [La Vivfortoj de kristanismo]. 1960.

Revyuk, E. Atrocities en Ukrainio. 1931.

Roos, H. Geschichte der Polnischen Nation 1916–1960 [Historio de la Pola Nacio 1916–1960]. 1961.

Rumpelstilzchen (di A. Stein). Der Schmied Roms [La Kreinto de Romo]. 1929.

Scheinmann (Sejman), MM Der Vatikan im Zweiten Weltkrieg [La Vatikano en la Dua Mondo Milito]. 1954.

Schmaus, M. Begegnungen zwischen katholischem Christentum und nationalsozialistischer Weltanschauung [Renkontoj inter katolika kristanismo kaj la naci-socialisma mondrigardo]. 2a eldono. 1934.

Schneider, C. Geistesgeschichte des antiken Christentums [La Intelekta Historio de Kristanismo]. Volumoj 1 kaj 2. 1954.

Schoenberner, G. Der gelbe Stern, Die Judenverfolgung in Europa 1933-1945 [La Flava Stelo: Persekuto de la judoj en Eŭropo 1933-1945]. 1960.

Shuster, GN Like a Mighty Army—Hitler kontraŭ Established Religion. 1935.

Siebert, F. Italiens Weg in den Zweiten Weltkrieg [Italia Vojo al la Dua Mondmilito]. 1962.

Stauffer, E. Theologisches Lehramt in Kirche und Reich [La Teologia Seĝo en la Eklezio kaj la Reich]. 1935.

Theiner, J., et al. Die Einführung der erzwungenen Ehelosigkeit bei den christlichen Geistlichen und ihre Folgen. Ein Beitrag zur Kirchengeschichte [La Enkonduko de Devigita Celibato en Kristana Pastraro kaj Ĝiaj Konsekvencoj]. 1893.

Thomas, H. Der spanische Bürgerkrieg [La Hispana Enlanda Milito]. 1962.

Timmermans, R. Die spanische Revolution. Wie sie ist, warum sie kam [La Hispana Revolucio. Kia Ĝi Estas kaj De kie Ĝi Venis]. 1936.

Tondi, A. Die geheime Macht der Jesuiten [La Sekreta Potenco de la Jezuitoj]. 1960.

———. Die Jesuiten, Bekenntnisse und Erinnerungen [La Jezuitoj, Konfesoj kaj Memoroj]. 1961.

Trend, JB La Originoj de Moderna Hispanio. 1934.

Troeltsch, E. Die Soziallehren der christlichen Kirchen und Gruppen [La Socia Doktrino de la Kristanaj Eklezioj kaj Grupoj]. Volumo 1. 1912.

Ude, J. "Du sollst nicht töten!" ["Vi Ne Mortigu!"]. 1948.

Werner, M. Glaube und Aberglaube, Aufsätze und Vorträge [Fido kaj Superstiĉo, Eseoj kaj Prelegoj]. 1957.

Vintro, E. Rußland und das Papsttum [Rusio kaj la papofico]. Volumoj 1, 2 kaj 3. 1960 ff.

Ziegler, M. Was sagen die Weltkirchen zu diesem Krieg? Zeugnisse und Urteile [Kion diras la Mondaj Eklezioj pri Ĉi tiu Milito? Atestoj kaj Verdiktoj]. 1940.

*A controversial work—
now available in English for the first time.*

"With this book, Deschner is breaking a taboo in German postwar historiography. In his thrillingly written work, he was the first renowned author to document the close collaboration between the Catholic Church and the Fascists, which, in the Balkans for instance, led to probably the best-concealed mass crimes of modern times. It remains the imperishable merit of Deschner to have publicized these and many other facts, thus making them available to a broad public. A real eye-opener!"

DR. PETER PRISKIL, author of *Salman Rushdie: Portrait of a Poet*
and *Taslina Nasrin: The Death Order and Its Background*

In the decade preceding the outbreak of World War II, the Vatican made a devil's bargain with Fascist leaders. Anticipating that their regimes would eliminate a common enemy—namely, Marxist-Leninist communism—two popes essentially collaborated with Hitler, Mussolini, and the Fascist dictators in Spain (Franco) and Croatia (Pavelić).

This is the damning indictment of a well-researched polemic, which for almost five decades in Germany has sparked controversy, outrage, and furious debate. Now it is available in English for the first time.

Many will dismiss Deschner—who himself was raised and educated in a pious Catholic tradition—as someone who is obsessed with exposing the failings of the church of his upbringing. But he has marshaled so many facts and presented them with such painstaking care that his accusations cannot easily be ignored.

The sheer weight of the evidence he has brought together in this book raises a host of questions about a powerful institution that continues to exercise political influence to this day.

KARLHEINZ DESCHNER is the author or editor of forty-six books, including novels, literary criticisms, essays, aphorisms, and, above all, critical histories of religion and the church. He is best known for his multivolume *Criminal History of Christianity*, the tenth volume of which was published in March 2013. He has enthralled and provoked his audiences over the years with more than two thousand public lectures. In 1971 he was called before a court in Nuremberg, charged with "insulting the Church." He is the first German to be recognized with the International Humanist Award. Among his other awards are the Arno Schmidt, Alternative Büchner, Erwin Fischer, and Ludwig Feuerbach Prizes. Learn more at www.deschner.info.

PROMETHEUS BOOKS

59 John Glenn Drive • Amherst, New York 14228-2119

www.prometheusbooks.com

Cover images © 2013 Media Bakery; image of Francisco Franco
© Bridgman Art Library/Peter Newark Pictures

US \$21.95/ \$23.00 CAN

ISBN 978-1-61614-837-9

9 781616 148379

